

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์

ของ

อรอนงค์ แสนคำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนากการศึกษา

สิงหาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์

ของ

อรอนงค์ แสนคำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

สิงหาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF FACTORS INFLUENCING STUDENT LIFE
SKILLS IN SCHOOLS UNDER THE OFFICES OF PRIMARY EDUCATION SERVICE
AREA IN THE NORTHEASTERN REGION OF THAILAND

By

ON ANONG SAENKHUM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for The Degree
of Doctor of Philosophy in Educational Administration and Development

Sakon Nakhon Rajabhat University

August 2017

All Right Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวอรอนงค์ แสนคำ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดดา) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบและ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์) กรรมการที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิภา ฉลากบาง) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ) แต่งตั้งเพิ่มเติม

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

.....
(ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 21 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร รองศาสตราจารย์ ดร.วาโรเพ็ง สวัสดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ ผู้ดำเนินการขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดถา รองศาสตราจารย์ ดร. ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า ที่ได้กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณา วิทยานิพนธ์ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ อิศรปรีดา รองศาสตราจารย์ ดร.ลักขณา สิริวัฒน์ ดร.เทวรัฐ โตไทยะ ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ นางสุดาวดี เหล่าเกิด นายมงคล ศิริสวัสดิ์ และนางณัฐิยา ศิริสวัสดิ์ รวมทั้งผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูประจำชั้น โรงเรียนศรีโพธิ์ทองวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ และให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากผลงานวิชาการเล่มนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจจนทำให้ผลงานวิชาการเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อรอนงค์ แสนคำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
กรอบความคิดของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ทักษะชีวิต	17
ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนและเส้นทางอิทธิพล	44
องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้แต่ละปัจจัยที่มีผลต่อ ทักษะชีวิต	55
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	55
การอบรมเลี้ยงดู	66
บรรยากาศในชั้นเรียน	82
อัตมโนทัศน์ของนักเรียน	99
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน	111
3 วิธีดำเนินการวิจัย	135
การวิจัยระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย	135
การวิจัยระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย	137

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	151
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	154
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับข้อมูลเชิงประจักษ์	162
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	189
สรุปผลการตรวจสอบ	190
อภิปรายผลการวิจัย	191
ข้อเสนอแนะ	202
บรรณานุกรม	205
ภาคผนวก	225
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย	227
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และโรงเรียนดีเด่น	231
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	235
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น	239
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม	247
ภาคผนวก ฉ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และกรณีศึกษาโรงเรียน	273
ภาคผนวก ช ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	301
ภาคผนวก ซ คำอธิบายจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	311
ภาคผนวก ฌ รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล	315
ภาคผนวก ฎ ประวัติย่อของผู้วิจัย	423

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิต	27
2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดทักษะ ชีวิตนักเรียน	42
3 การสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน	49
4 องค์ประกอบโมเดลการวัดอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	61
5 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดอิทธิพล ของกลุ่มเพื่อน	65
6 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดู	74
7 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัด การอบรมเลี้ยงดู	81
8 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของบรรยากาศในชั้นเรียน	89
9 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน	98
10 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์	105
11 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัด อัตมโนทัศน์ของนักเรียน	110
12 องค์ประกอบโมเดลการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน	119
13 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน	126
14 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามจังหวัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและ โรงเรียน	139
15 ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์	146
16 ระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย	148

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
17	สรุปผลการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น	157
18	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	163
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร ความค้ำค้ำแนบซี่ สำหรับการทดสอบสมมติฐานความแปร ความค้ำค้ำ และค่าไค-สแคว์ สำหรับการทดสอบสมมติฐานการแจกแจงปกติ	165
20	เมทริกซ์สัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	168
21	ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	170
22	ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกการอบรมเลี้ยงดู	172
23	ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียน	173
24	ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในอัตมโนทัศน์ของนักเรียน	175
25	ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน	176
26	ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน	178
27	ค่าสถิติความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับรูปแบบ	179
28	ค่าสถิติวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับ	181
29	ค่าน้ำหนักอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของตัวแปร	184

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ร่างกรอบความคิดในการวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ทักษะชีวิตนักเรียน	10
2 โมเดลการวัดทักษะชีวิตนักเรียน	34
3 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	54
4 โมเดลการวัดอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	62
5 โมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู	77
6 โมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน	92
7 โมเดลการวัดอัตมโนทัศน์ของนักเรียน	108
8 โมเดลการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	121
9 ร่างกรอบความคิดในการวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ทักษะชีวิตนักเรียน	132
10 สรุปรูปแบบขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย	147
11 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) ที่ได้จากการ ตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	169
12 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกการอบรมเลี้ยงดู (CAR) ได้จากการ ตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	171
13 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) ที่ได้จากการ ตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	172
14 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) ที่ได้จาก การตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	174
15 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	175

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
16 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	177
17 รูปแบบสมมติฐานการวิจัยก่อนปรับรูปแบบ	179
18 รูปแบบสมมติฐานการวิจัยหลังปรับรูปแบบแล้ว	181
19 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน	182

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหล่อหลอมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับและการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากรุ่นนี้เอง ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียนทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมากทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ครูจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากการครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับต่อการก้าวรุกทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 1)

เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดนวัตกรรมที่เยาวชนจะต้องเรียนรู้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น เยาวชนจึงต้องตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาตนเอง เช่น ในด้านการสื่อสาร ด้านศิลปวัฒนธรรม หรืองานอาชีพ จะศึกษาหาความรู้อย่างไร จะพัฒนาทักษะความสามารถให้เป็นที่ยอมรับทั้งของตนเอง และครอบครัวอย่างไร เป็นต้น ทักษะชีวิตจะช่วยให้เยาวชนได้รู้จักตนเอง รู้ความต้องการและความสามารถที่แท้จริงของตนเอง เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างถูกต้องและสำเร็จตามเป้าหมาย (กุลสุมาวดี คำเกลี้ยง และคณะ, 2554, หน้า, 15) ปัจจุบันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีแนวโน้ม

เพิ่มขึ้นทุกปี (สุชา จันท์ธรม, 2545, หน้า 81) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. 2553-2554 ที่พบว่าปัญหาเด็กและเยาวชนไทยมีแนวโน้มมากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นมี 8 ประเด็นที่สำคัญ คือ การดื่มสุราและการสูบบุหรี่ การติดยาเสพติด การเล่นเกมออนไลน์ การเที่ยวเตร่ในสถานบริการและสถานบันเทิง การทะเลาะวิวาทและการใช้ความรุนแรง (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2555, หน้า 1) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาพฤติกรรมผิดปกติ คือ พฤติกรรมกลุ่มที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนโดยตนเองพอใจ ซึ่งอาการดังกล่าวจะเกิดขึ้นต่อเนื่องและกลายเป็นบุคลิกภาพแบบอันธพาล (พนม เกตุมาน, 2553, หน้า 6) ปัญหาและปัจจัยเสี่ยงที่เกิดกับเด็กไทยมีด้วยกันหลายสาเหตุ เช่น ความแตกแยกในครอบครัว การหย่าร้าง การขาดความอบอุ่น อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว และการขาดการดูแลจากคนในครอบครัว ระบบการศึกษาไม่เท่าเทียมกัน ไม่ได้รับการเอาใจใส่จากครู รวมถึงกลุ่มเพื่อนที่ชอบใช้ความรุนแรง การบริโภคสื่อที่ไม่เหมาะสม ทั้งเรื่องของความรุนแรง เรื่องเพศ ปัญหาการติดยา อดายมุข และการพนันในรูปแบบต่างๆ (ทีมนโยบายกิจสำนักประชาสัมพันธ์: 2556, หน้า 3)

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นทักษะที่ช่วยให้เยาวชนมีความสามารถในการปรับตัว และมีพฤติกรรมเชิงบวกที่ช่วยให้ตอบสนองความต้องการและความท้าทายของชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นทักษะที่ต้องใช้ความสามารถที่ซับซ้อนในการปรับตัวเพื่อให้สามารถมีพฤติกรรมในทางบวกและมีประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียนในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมาก สามารถทำได้หลายทางด้วยกัน คือ การสอนในระบบการเรียนการสอน การสอนโดยระบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร การสอนด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การให้คำปรึกษาในกรณีที่ต้องให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ติดยาเสพติดแล้วหรือมีพฤติกรรมที่ต้องอาศัยการให้คำปรึกษา (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์, 2553, หน้า 7) เห็นได้ว่าทักษะชีวิตสามารถเสริมสร้างในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นเราจึงต้องให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแก่เยาวชนในยุคปัจจุบัน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็งควบคู่ไปกับการพัฒนาคน

และสังคมไทยให้มีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2555, หน้า 18) และสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง มีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาประกอบอาชีพและการศึกษา โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายและเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านความสามารถและทักษะตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร และมีภูมิคุ้มกันการดำเนินชีวิต ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงและท้าทาย ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิดและการตัดสินใจที่เหมาะสม จึงจะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 3)

บรรยากาศในชั้นเรียน (Learning Environment) เป็นปัจจัยต้นๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิด สมรรถนะหรือความสามารถที่ต้องการ จากแนวคิดของ Roger (ทิตนา แชมมณี, 2553, หน้า 70 อ้างอิงมาจาก Roger, 1969) มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ดีหากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระจะเอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับการเรียนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการศึกษาเรื่องทักษะชีวิต บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อทักษะชีวิตเช่นเดียวกันกับการอบรมเลี้ยงดู เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความเจริญส่วนบุคคล บุคคลจะมีพัฒนาการตนเองไปแบบใดย่อมเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งแวดล้อมของเด็กตั้งแต่แรกเกิดและเป็นความสัมพันธ์อันดับต้นๆ ที่จะปลูกฝังสร้างเสริมสิ่งที่ดี หรือสิ่งที่ไม่ดีให้กับเด็ก มีผู้ให้ความสนใจกับการอบรมเลี้ยงดูและเสนอแนวคิดไว้ เช่น Hurlock (1987, p, 108 – 110, อ้างอิงใน ธีรวิฑูมิ ฐุปทอง, 2550, หน้า 46) นักจิตวิทยา ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุตร การปกป้องบุตรมากเกินไปจะส่งผลให้บุตรเป็นคนที่ต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่น การผ่อนปรนเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดา มารดาให้โอกาสแก่บุตรได้ทำสิ่งที่ต้องการบ้าง ควบคุมบ้างตามสมควร ส่งผลให้เด็กเป็นคนเจ้าความคิด มีความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวได้ดี รวมทั้งเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ การตามใจส่งผลให้บุตรเป็นคน

เห็นแก่ตัว เรียกร้องความสนใจ เกรี้ยวกราดและปรับตัวยาก การยอมรับส่งผลให้บุตรปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี ให้ความร่วมมือ มีความเป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง เป็นคนซื่อสัตย์ และร่าเริงเป็นนิจ การควบคุมมากเกินไป บุตรที่ถูกบิดา มารดา ควบคุมมากเกินไป จะเป็นคนซื่อสัตย์ สุขภาพและตระหนี่ถี่ถ้วน แต่มักจะซื่อาย หัวอ่อน ยอมคน อ่อนไหวง่าย จากสภาพการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันทำให้ความสามารถในการรับรู้ตนเองที่แตกต่างกัน ดังนั้น การรับรู้ตนเองก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จต่างๆ ตามแนวคิดของ Bandura (1986, p. 208, อ้างอิงใน ประสาท อิศรปริดา, 2552, หน้า 288-292) การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองทั้งจากพฤติกรรมเฉพาะและจากสถานการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้น การที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้ต้องมีความสามารถในการรับรู้ตนเองสูง เชื่อกันว่าตนเองมีความสามารถที่จะกระทำสิ่งนั้นๆ ให้สำเร็จได้ ส่งผลให้บุคคลนั้นผ่านพ้นปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ได้ เด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตที่แตกต่างกันต้องอาศัยการกำกับตนเองเพื่อช่วยให้เกิดการรู้คิด ในการวางแผน เตือน และปรับความคิดตนเอง มีการจัดการและควบคุมความพยายามของตนเอง รวมทั้งมีการผสมผสานความรู้ แรงจูงใจและการมีวินัยในตนเอง จนกว่าจะบรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ตนเองกำหนดไว้ ปัจจัยที่กล่าวมาทั้งสิ้นล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดทักษะชีวิตซึ่งช่วยให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีแรงกดดันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นปกติสุข

การส่งเสริมให้เด็กมีทักษะชีวิต ทำให้รู้จักดูแลตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจจะส่งผลให้มีสภาพการดำรงชีวิตที่มีความสุขและสามารถดำรงชีวิตอยู่โดยไม่เป็นภาระของสังคม ทักษะชีวิตจึงประกอบไปด้วยทักษะต่างๆ ที่ส่งผลให้คนฉลาดรู้ ฉลาดเลือก และปฏิบัติ รวมทั้งรู้จักยับยั้งชั่งใจ บุคคลที่มีทักษะชีวิตจะเป็นคนที่มีเหตุผล รู้จักเลือกการดำรงชีวิตที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้สังคมเป็นสังคมที่มีความสุขยั่งยืน (นพัสชินทร์ มุลทาทอง, 2555, หน้า 23-24) การพัฒนาทักษะชีวิตต้องเริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต เพื่อบรรลุจุดประสงค์ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ที่ได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และความสามารถในการใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้า ความสำเร็จทั้งในหน้าที่ การงานและด้านชีวิตส่วนตัว (วนิดา ขาวมงคลเอกแสงสี, 2546, หน้า 31) ผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ที่ดีย่อมส่งผลให้สามารถปรับตัวได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ ก็สามารถปรับตัวให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับผู้ที่ มีทักษะชีวิต (ทัชชกร นาคนประเสริฐ, 2554, หน้า 56) คนที่มีอิทธิพลอย่างมากกับเด็กวัยรุ่นก็คือ

คือเพื่อน ซึ่งการปฏิบัติตนกับเพื่อนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะการปฏิบัติตนกับเพื่อนให้เพื่อนรักเห็นอกเห็นใจ โดยการทักทาย ยกย่อง ชมเชย รับฟังความคิดเห็น ช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจรวมถึงหลีกเลี่ยงการนิินทา ไม่ขัดทอดความผิดก็จะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน สามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างมีความสุข จึงนับได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลต่อทักษะชีวิตเช่นกัน (ณัฐยา ผาดจันทิก, 2545, หน้า 79-83 และ ภวิกา กลับประสิทธิ์, 2547, หน้า 63) งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่นๆ กับทักษะชีวิตและการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตโดยตรงประกอบด้วย แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน อึดมโนทัศน์ การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน บรรยายภาคในชั้นเรียน ซึ่งตัวแปรทุกตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ ดังผลการศึกษาของ ณัฐยา ผาดจันทิก (2545) วนิตา ปรีพุฒ (2546) ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548) และระเบียบ เพราะฝึกแว่น (2551)

จะเห็นได้ว่าทักษะชีวิตเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สถานศึกษาจะต้องปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นความสามารถที่พัฒนาขึ้นได้ด้วยการฝึกซ้ำๆ จนเกิดความเคยชินและความชำนาญ เด็กในช่วงวัยต่างๆ จะมีพัฒนาการที่แตกต่างกันทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา บุคลิกภาพ อารมณ์และสังคม การที่จะพัฒนาเด็กในช่วงวัยต่างๆ นั้น ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ทักษะชีวิตเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัย 5 ด้าน คือ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยายภาคในชั้นเรียน อึดมโนทัศน์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย ทักษะด้านตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์การตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นโดยศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนทั้งนี้ ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งผลให้นักเรียนใช้ชีวิตอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเข้มแข็ง ภายใต้อิทธิพลพื้นฐานทักษะชีวิตที่ดีต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตของนักเรียน และปัจจัยอัตมโนทัศน์ของนักเรียน และปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ความสำคัญของการวิจัย

ความสำคัญของการวิจัย มีดังนี้

1. ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะชีวิตนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ซึ่งอาจนำไปเป็นรูปแบบตั้งต้นเพื่อขยายขอบเขตการศึกษาด้านทักษะชีวิตนักเรียนให้กว้างขวางมากขึ้นต่อไป
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาวิธีการในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนในสภาพปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทราบถึงสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายหรือวางแผนพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีทิศทาง มีความเป็นไปได้และเหมาะสม

กรอบความคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ตามลำดับ คือ 1) องค์ประกอบทักษะชีวิตนักเรียน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน 3) องค์ประกอบของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ซึ่งทำให้ได้ข้อสรุปเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยเบื้องต้น ดังนี้

1. องค์ประกอบทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables) 4 ตัวแปร คือ
 - 1.1 ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดและผลการศึกษาของ Maxwell (1981) WHO (1994) UNICEF (2001) กองสุขศึกษา (2542) ประเสริฐ ดันสกุล (2551) สพล. (2551)
 - 1.2 ทักษะด้านการคิดการตัดสินใจ และแก้ปัญหาตามแนวคิดและผลการศึกษาของ Maxwell (1981) Gazda, Childers, & Brooks (1987) WHO (1994) UNICEF (2001) UNESCO (2001) Neeley (2004) James Bellanca, ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2550) กองสุขศึกษา (2542) ประเสริฐ ดันสกุล (2551) สพล. (2551) มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2553)
 - 1.3 ทักษะด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียดตามแนวคิดและผลการศึกษาของ WHO (1994) UNESCO (2001) กองสุขศึกษา (2542) สพล. (2551) มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2553)

1.4 ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ตามแนวคิดและผลการศึกษาของ Maxwell (1981) Gazda, Childers & Brooks (1987) WHO (1994) UNICEF (2001) UNESCO (2001) Neeley (2004) James Bellanca, กองสุขศึกษา (2542) สพฐ. (2551) มัณฑรธา ธรรมบุศย์ (2553)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมี 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน ปัจจัยอัตมโนทัศน์ของนักเรียน และ ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยคัดเลือกปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

2.1 ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ได้อาศัยผลการศึกษาของ อรวรรณ เจาะประโคน (2551) จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553) ระเบียบ เพราะผักแว่น (2551) พรพรรณ มากบุญ (2556) ศศิวิมล เกลียวทอง (2555)

2.2 ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ได้อาศัยผลการศึกษาของ สุมาลี เทวฤทธิ์ (2554) ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) อรวรรณ เจาะประโคน (2551) ตะวัน พุ่มชะบา (2555) จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553) ระเบียบ เพราะผักแว่น (2551)

2.3 ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน ได้อาศัยแนวคิดและผลการศึกษาของ อรวรรณ เจาะประโคน (2551) วราพร สาขนะ (2554) ตะวัน พุ่มชะบา (2555) ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548) วันดี วิถี (2554) ญญา ผาดจันทิก (2545)

2.4 ปัจจัยอัตมโนทัศน์ของนักเรียน ได้อาศัยแนวคิดของ ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) อรวรรณ เจาะประโคน (2551) ระเบียบ เพราะผักแว่น (2551) ศศิวิมล เกลียวทอง (2555) นิดา ปรีพุฒ (2546)

2.5 ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ได้อาศัยแนวคิดและผลการศึกษาของ ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553) ระเบียบ เพราะผักแว่น (2551) ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548) วันดี วิถี (2554) ญญา ผาดจันทิก (2545)

3. องค์ประกอบของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

3.1 โมเดลการวัดของปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ กลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มเพื่อนระดับ มิตรสหาย และกลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ

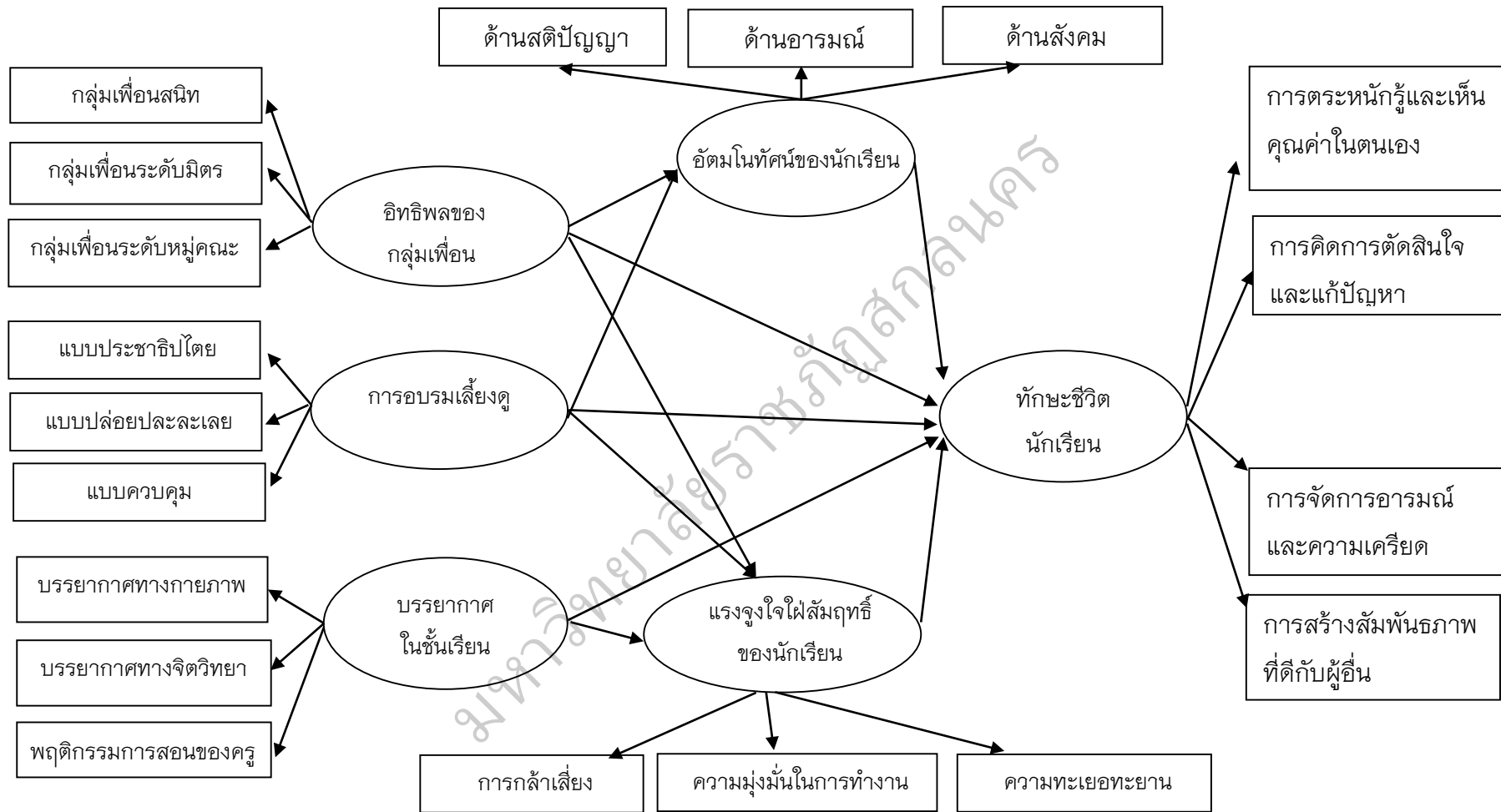
3.2 โมเดลการวัดของปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ แบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบควบคุม

3.3 โมเดลการวัดของปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย ตัวแปรที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา และพฤติกรรมการสอนของครู

3.4 โมเดลการวัดของปัจจัยอัตมโนทัศน์ของนักเรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม

3.5 โมเดลการวัดของปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ กล้าเสี่ยง มุ่งมั่นในการทำงาน และความทะเยอทะยาน

จากผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำเสนอร่างกรอบแนวคิดโมเดลสมมติฐานรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ร่างกรอบความคิดในการวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน และทักษะชีวิตนักเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 กลุ่มเป้าหมาย จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 กลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เลือกมาแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

2.1.1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านจิตวิทยาหรือด้านสังคมสงเคราะห์ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน

2.1.1.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือทางด้านจิตวิทยา จำนวน 1 คน

2.1.1.3 ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท วิชยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน

2.1.1.4 ครู เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษาหรือสาขาจิตวิทยาหรือ

การแนะนำ หรือมีตำแหน่งเป็นครูเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูแนะแนว และครูประจำชั้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2558 จำแนกเป็นผู้บริหาร 12,289 คน ครู 133,239 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 145,528 คน

2.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูแนะแนว และครูประจำชั้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 426 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรเป็น 20 ต่อ 1 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54) การวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนตัวแปรสังเกตเท่ากับ 19 ตัว ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 380 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรเหตุ ได้แก่

3.1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ กลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ
- 2) ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ แบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบควบคุม
- 3) ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา และพฤติกรรมการสอนของครู

3.1.2 ตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม
- 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ การกล้าเสี่ยง ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความทะเยอทะยาน

3.2 ตัวแปรผล คือ ทักษะชีวิตนักเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะด้านการคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง และการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยการค้นหาและพัฒนาความรู้ใหม่ เพื่อให้สามารถจัดการชีวิตของตนเองได้อย่างมีเหตุผลเพื่อเพิ่มทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การขจัดความเครียดมีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะในการเข้าสมาคมและรู้จักประนีประนอมเพื่อปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข ประกอบด้วย

1.1 ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรู้จักตนเองในด้านความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อย ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล

1.2 ทักษะการคิด การตัดสินใจและแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหา และสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล และใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหาหาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์

1.3 ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตนเอง รู้วิธีการควบคุมอารมณ์สาเหตุของความเครียด วิธีผ่อนคลาย หลีกเสี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม

1.4 ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสม ในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยากาศในชั้นเรียน อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรม แนวคิด ค่านิยม เจตคติ แรงจูงใจจากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเดียวกัน มีอายุเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

2.2 การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีอบรมเลี้ยงดูที่เด็กได้รับและความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพี่น้องที่มีลักษณะผูกพัน ให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา คอยอยู่เคียงข้างเป็นที่ปรึกษา

2.3. บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนทั้งทางกายภาพ จิตวิทยาและพฤติกรรมการสอนของครูที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น กระตือรือร้น มั่นใจในตนเอง ซึ่งมีผลต่อการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ รับรู้ ร่วมกิจกรรมและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนในชั้นเรียน

2.4 อัตมโนทัศน์ของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบที่มีต่อตนเองและการประเมินตนเองในด้านต่างๆ ประกอบด้วย บุคลิกลักษณะทางกาย สติปัญญา การเรียน ความสามารถ ความถนัด นิสัย ความประพฤติ ค่านิยม ความสัมพันธ์ และอารมณ์ หากบุคคลมีอัตมโนทัศน์ในทางที่ดี จะทำให้มีความนับถือตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น

2.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน หมายถึง แรงหรือพลังที่ผลักดันหรือกระตุ้นให้บุคคลมีความพยายามอย่างสูงที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ลุล่วง โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ และเมื่อพบกับอุปสรรคก็จะมีความมุ่งมั่นในการที่จะเอาชนะโดยหาวิธีการในการเผชิญกับอุปสรรคนั้นอย่างไม่ย่อท้อ ลักษณะของ

บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วย การกล้าเสี่ยง ความมุ่งมั่นในการทำงาน และ ความทะเยอทะยาน

3. รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบตามทฤษฎี เพื่ออธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในปรากฏการณ์ที่ศึกษา

4. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ หมายถึง แบบจำลองที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ตามทฤษฎีที่มีลักษณะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุต่างๆ ทั้งที่เป็นตัว แปรสังเกตได้ ตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายใน

5. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน หมายถึง แบบจำลองทักษะชีวิตนักเรียนที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบตามทฤษฎีที่แสดงความ เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุต่างๆ ประกอบด้วยตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ อิทธิพล ของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยายภาคในชั้นเรียน และตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ อึดมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพล ทางอ้อมและอิทธิพลรวมต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6. การตรวจสอบความตรงของรูปแบบ หมายถึง การประเมินผลความถูกต้องของ รูปแบบที่เป็นสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแสดง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่แท้จริงของตัวแปรที่ตรงกับสภาพข้อเท็จจริงและมีการทดสอบ โดยใช้โปรแกรมลิสเรลเพื่อพิสูจน์ว่าพารามิเตอร์ในรูปแบบจะให้ค่าความแปรปรวน ความแปรปรวนรวมสอดคล้องกับค่าความแปรปรวนรวมของข้อมูล

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาใน จังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2558

9. ครู หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนระดับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2558

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ทักษะชีวิต

1.1 ความหมายทักษะชีวิต

1.2 ความสำคัญของทักษะชีวิต

1.3 องค์ประกอบทักษะชีวิต

1.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนและเส้นทางอิทธิพล

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต

2.2 เส้นทางอิทธิพล

3. องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

ทักษะชีวิต

1. ความหมายทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาคนให้สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุขไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ จิตใจเพื่อให้รู้เท่าทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และมีผู้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ เช่น องค์การอนามัยโลก (WHO, 1994, pp. 1-4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถทางสังคม ความคิดวิเคราะห์ ความพยายามเพิ่มพูนปฏิสัมพันธ์ของตนกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมให้ประสบความสำเร็จ เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์วิกฤตที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ตลอดจนเป็น

ความสามารถที่จะส่งเสริมสุขภาพของบุคคลและชุมชนด้วย” ประเสริฐ ดันสกุล และยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ (2538, หน้า 7) ให้ความหมายไว้ว่า “ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถและความชำนาญในการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาทางพฤติกรรมและสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้อง” สอดคล้องกับ กระทรวงสาธารณสุข (2541, หน้า 1) ให้ความหมายไว้ว่า “ทักษะชีวิต เป็นความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชาย-หญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม ฯลฯ” กรมวิชาการ (2543, หน้า 6) ให้ความหมายไว้ว่า “ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา และปรับตัวให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง สามารถจัดการกับความต้องการ ปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ให้มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ร่วมสร้างสรรค์สังคมให้เป็นสังคมที่มีสุขภาพดี” ส่วน มูลนิธิรักษ์เด็ก (2558, หน้า 3) ได้กล่าวถึง ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า ทักษะชีวิต คือ ความสามารถที่จะปรับ และมีพฤติกรรมที่ดี ซึ่งทำให้แต่ละบุคคลสามารถที่จะจัดการกับความต้องการและอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเทพ สงวนกิตติพันธุ์ (2543, หน้า 7) ได้กล่าวถึง ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญที่จะช่วยให้ความเป็นอยู่หรือการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย สังคม และจิตใจของบุคคลให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิต และกระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 1) ได้ให้ความหมาย ทักษะชีวิต ว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

ดังนั้นจากกล่าวได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง และการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต โดยการเฝ้าหาและพัฒนาความรู้ใหม่ เพื่อให้สามารถจัดการชีวิตของตนเองได้อย่างมีเหตุผลเพื่อเพิ่มทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การขจัดความเครียด มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะในการเข้าสมาคมและรู้จักประนีประนอมเพื่อปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข

2. ความสำคัญของทักษะชีวิต

จากการทำความเข้าใจความหมายของทักษะชีวิตทำให้ทราบว่าทักษะชีวิตมีความสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิด การปรับตัวและการตัดสินใจ ซึ่งทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ทักษะชีวิตจึงมีความสัมพันธ์กับจิตมนุษย์ 3 ด้าน คือ ด้านการฝึกฝนด้านสติปัญญา (IQ) ด้านอารมณ์ (EQ) และแรงจูงใจ ด้านการหล่อหลอมบุคลิกภาพในด้านมโนธรรมและคุณธรรม (MQ) ถ้าบุคคลมีทักษะชีวิตจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายในและภายนอก ส่งผลให้บุคคลมีความรู้ความสามารถสูงในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จทุกๆ ด้าน ซึ่งจำแนกผลจากการฝึกฝนทักษะชีวิตกับการพัฒนาคนตามแนวคิดของเสาวภา โปทยวัฒน์ (2553, หน้า 8) ได้ดังนี้

1. มีความเป็นเลิศทางปัญญา หมายถึง การพัฒนาด้านสติปัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความจำ การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการใฝ่หาความรู้ ทันโลกทันเหตุการณ์

2. ดำรงตนเป็นคนดี หมายถึง มีเจตคติอันเกิดการเรียนรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองในการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยรวม ซึ่งก่อให้เกิดมโนคติ มีคุณธรรมประจำตน มีจิตสำนึกในสิทธิและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสังคมโดยรวม ความรู้สึกที่เห็นคุณค่าในตนเองและการสะท้อนความรู้สึกที่เห็นคุณค่าผู้อื่น รู้จักการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

3. มีความสุขในการดำรงชีวิต หมายถึง มีความมั่นคงทางจิตใจ มีบุคลิกภาพดี มีการปรับตัว มีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคลให้เป็นไปอย่างราบรื่น เป็นผลดีในด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสามารถปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1994, p. 17) กล่าวว่าทักษะชีวิตเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้น เพื่อพัฒนามนุษย์ในสังคมและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

1. ความสำคัญต่อเด็กและเยาวชน วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต สาเหตุเกิดจาก ใช้สารเสพติด การสูบบุหรี่ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การกระทำความผิด ฯลฯ ดังนั้นการจัดกิจกรรมสามารถชี้แนวทางที่จะส่งเสริมเด็กและวัยรุ่นให้จัดการกับความเครียด และความกดดันต่างๆ ดำรงชีวิตได้อย่างเข้มแข็งและปรับเปลี่ยนตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ จะนำไปสู่การแก้ปัญหา

2. ความสำคัญต่อสังคม ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อความเจริญก้าวหน้าทางสังคม โดยเฉพาะในเด็กและวัยรุ่น จำเป็นต้องมีความสามารถในการดำรงชีวิตทั้งภายนอกและภายในครอบครัวอย่างเหมาะสม อาทิ เข้ากับผู้อื่น การสื่อสาร การแก้ไขความขัดแย้ง โดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ซึ่งถ้ามีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี ส่งผลให้เด็กและวัยรุ่นมองเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่น รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้

3. ความสำคัญต่อการศึกษา ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่ออกคำสั่ง ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความสำคัญกับเพื่อน ดังนั้นการเรียนการสอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบคิดเอง แก้ไขปัญหาเอง และได้แบบอย่างเจตคติและทักษะต่างๆ ที่สำคัญ

จากความสำคัญข้างต้น พบว่า ทักษะชีวิตเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาคนให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ เพื่อให้รู้เท่าทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสภาพการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบันอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหา เช่น ทะเลาะวิวาท การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สื่อลามกอนาจาร การใช้สินค้าฟุ่มเฟือย ยาเสพติด ฯลฯ และปัญหาของความอบอุ่นในครอบครัว ดังนั้น การพัฒนามนุษย์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเองโดยเริ่มตระหนักถึงปัญหาใกล้ตัวและสร้างทักษะชีวิตในด้านต่างๆ เพื่อมีความพร้อมกล้าเผชิญปัญหาสังคมอย่างเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างครอบครัวต่อไปในอนาคต

3. องค์ประกอบทักษะชีวิต

นักการศึกษาได้ศึกษาหรือให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบทักษะชีวิต ไว้ดังนี้

3.1 องค์ประกอบจากการศึกษาของ Maxwell (1981) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิตว่าควรมีทักษะที่จำเป็นใหญ่ๆ ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ในตนเอง และการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-knowledge or Self-awareness Skills) ในด้านความรู้ในตนเองและการรู้ในข้อจำกัดของตนเองเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีประโยชน์อย่างมากมหาศาลโดยที่อาจจะขาดเสียมิได้ตัวอย่างเช่น ทักษะการประเมินตนเอง หรือการค้นหาข้อดีข้อด้อยของตนเองในขอบเขตของชีวิต ทักษะของการเข้าใจ

แรงจูงใจในตนเอง ความปรารถนาความชอบ และการกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองอย่างชัดเจน เป็นต้น

2. ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Skills) มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันและใช้ชีวิตร่วมกัน ดังนั้น ทักษะที่จำเป็นในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้แก่ทักษะ การแสดงออกทางอารมณ์ของตน ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการเข้าใจอารมณ์บุคคลอื่น ทักษะการตีความในแรงจูงใจของบุคคลอื่น ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการต่อต้านความกดดันจากสังคม และทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-solving Skills) ชีวิตมนุษย์ในแต่ละช่วงวัยจะต้องเผชิญกับความซับซ้อนทางสังคมที่เกิดขึ้น ดังนั้นทักษะการแก้ปัญหาจึงจำเป็นและมีความสำคัญในการ ดำรงชีวิตไม่ว่าจะเป็นทักษะการค้นหาข้อมูล ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการคิดหาทางเลือกที่เหมาะสม ทักษะการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทักษะต่างๆ จะขึ้นอยู่กับการนำไปประยุกต์กับขอบข่ายของชีวิตในแต่ละด้านของบุคคล เช่น ชีวิตการทำงาน ชีวิตการเรียน ชีวิตครอบครัว และชีวิตส่วนตัวของการใช้เวลาว่าง เป็นต้น

3.2 องค์ประกอบจากแนวคิดของ Gazda, Childers, & Brooks, (1987) ได้จัดประเภทต่างๆ ของทักษะชีวิตไว้มากกว่า 300 ทักษะ โดยสามารถรวมเป็น 4 องค์ประกอบใหญ่ๆ ได้แก่

1. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication and Human Relations Skills) ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทางกับบุคคลอื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น การมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และชุมชน การจัดการในเรื่องความใกล้ชิดกับบุคคลอื่น การแสดงความคิดเห็นและความคิดได้อย่างชัดเจน

2. ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา (Problem Solving and Decision Making Skills) ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การค้นหาข้อมูล การวิเคราะห์และประเมินข้อมูล การประเมินปัญหา การจัดการปัญหา การระบุปัญหา และการแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การคาดการณ์และการวางแผนอย่างเป็นระบบ การบริหารเวลา การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการสุดท้ายคือการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง

3. ทักษะด้านการดูแลรักษาสุขภาพและร่างกาย (Physical Fitness and Health Maintenance Skills) ประกอบด้วย ทักษะที่จำเป็น คือ การดูแลเรื่องการรับประทานอาหาร การควบคุมน้ำหนักการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การเข้าใจด้านจิตสังคมในมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศ การบริหารความเครียด และการเลือกและปฏิบัติในกิจกรรมเวลาว่าง

4. ทักษะด้านการพัฒนาเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิต (Identity Development and Purpose in Life Skills) ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การพัฒนาเอกลักษณ์ส่วนตัว การตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง การกำกับดูแลตนเอง การรักษาไว้ซึ่งความมีคุณค่าในตนเอง การพัฒนาบทบาททางเพศ การพัฒนาความหมายของชีวิต และการทำความเข้าใจในค่านิยมและคุณธรรม

3.3 องค์ประกอบจากองค์การอนามัยโลก WHO (1994, p. 17) ทักษะชีวิต (Core Life Skills) ประกอบด้วย 10 ประการ 3 ด้าน คือ 1. องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านพุทธิพิสัย (ทักษะด้านความคิด) ประกอบด้วย 1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 2) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) 2. องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านจิตพิสัย หรือเจตคติ (ทักษะด้านจิตใจ) ประกอบด้วย 1) ทักษะการตระหนักรู้ในตน (Self-awareness) 2) ทักษะการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) 3. องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัย หรือทักษะสังคม (ทักษะด้านการกระทำ) ประกอบด้วย 1) ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making) 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving) 3) ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) 4) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) 5) ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with Emotion) และ 6) ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with Stress)

3.4 องค์ประกอบจากแนวคิดขององค์การช่วยเหลือเด็กแห่งสหประชาชาติ UNICEF (2001) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้ 9 ประการ 1) ทักษะการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ 2) ทักษะในการประเมินศักยภาพของตนเองในสถานการณ์เฉพาะหน้า 3) ทักษะในการคิดหาทางเลือกและวิเคราะห์จัดลำดับ 4) ทักษะในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด 5) ทักษะในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดและการตัดสินใจ 6) ทักษะในการปฏิเสธ การเจรจาต่อรองเพื่อรักษาน้ำใจและเพื่อประโยชน์อันชอบธรรมของตนเอง 7) ทักษะในการควบคุมอารมณ์ ความคิดเห็นและพฤติกรรมภายใต้แรงกดดัน 8) ทักษะการพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเองและ

ผู้เกี่ยวข้อง 9) ทักษะการใช้เหตุผลโน้มน้าวใจผู้อื่นให้คล้อยตามและสนับสนุนแนวคิดและการกระทำที่ถูกต้อง

3.5 องค์ประกอบจากแนวคิดของ UNESCO (2001, อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถทางความคิด (Cognitive Abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะรู้ (Learning to Know) โดยแบ่งออกเป็น 2 ทักษะ คือ

1.1 ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Decision Making and Problem Solving Skills) ประกอบด้วย ทักษะในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การประเมินผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพฤติกรรมในปัจจุบันสำหรับตนเองและผู้อื่น การกำหนดทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา ทักษะการวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมและเจตคติของตนเองและบุคคลอื่นต่อแรงจูงใจ

1.2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Skills) ประกอบด้วย การวิเคราะห์กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของสื่อต่างๆ การวิเคราะห์เจตคติ ค่านิยม ปทัสฐานทางสังคม และ ความเชื่อ และปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเอง

2. ด้านความสามารถส่วนบุคคล (Personal Abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะเป็น (Learning to be) โดยแบ่งออกเป็น 3 ทักษะ คือ

2.1 ทักษะการเพิ่มการควบคุมในตนเอง (Skills for Increasing Internal Locus of Control) ประกอบด้วย ทักษะการสร้างเชื่อมั่นตนเอง ทักษะการน และความภาคภูมิใจในตน ตระหนักรู้ในตนเองรวมถึงการตระหนักรู้ในสิทธิอิทธิพล ค่านิยม เจตคติ จุดแข็งและจุดอ่อน ทักษะในการกำหนดเป้าหมาย ทักษะในการดูแลตนเอง และทักษะในการประเมินตนเอง

2.2 ทักษะการจัดการกับความรู้สึก (Skills for Managing Feeling) ประกอบด้วย การจัดการความโกรธ การจัดการกับความวิตกกังวลและความเศร้า/ ผิดหวัง ทักษะการเผชิญสำหรับการจัดการกับการสูญเสีย ความทุกข์

2.3 ทักษะการจัดการความเครียด (Skills for Managing Stress) ประกอบด้วย การบริหารเวลา การเพิ่ม ความคิดทางบวก การรู้จักเทคนิคการผ่อนคลาย

3. ด้านความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal Abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น แบ่งออกเป็น 4 ทักษะ คือ

3.1 ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication Skills) ประกอบด้วย การสื่อสารทั้งภาษาท่าทางและภาษากาย การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับ (ไม่ใช่ทางลบ) และการรับข้อมูลย้อนกลับ

3.2 ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง (Negotiation and Refusal Skills) ประกอบด้วย การบริหารความขัดแย้งและการเจรจาต่อรอง ทักษะการแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการปฏิเสธ

3.3 ทักษะการเห็นอกเห็นใจ (Empathy Skills) ประกอบด้วย ความสามารถที่จะฟัง และเข้าใจความต้องการของบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งนั้น

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการให้ความร่วมมือ (Cooperation and Teamwork Skills) ประกอบด้วย การแสดงความเคารพในความคิดเห็นของบุคคลอื่น การประเมินความสามารถของบุคคลและการสนับสนุนกลุ่ม

3.6 องค์ประกอบจากแนวคิดของ Neeley (2004) ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง 2) ด้านแรงจูงใจเพื่อความสำเร็จ 3) ด้านทักษะการสร้างการตัดสินใจ 4) ด้านการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านทักษะการสื่อสาร 6) ด้านวัฒนธรรมที่ต่างกัน 7) ด้านความรับผิดชอบในพฤติกรรม

3.7 องค์ประกอบจาก ภาติเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 James Bellanca, Ron Brandt (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์, แปล, 2554, หน้า 35) ได้กำหนด ทักษะแห่งอนาคตใหม่ ในส่วนของทักษะชีวิตและการทำงาน ประกอบด้วย ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การเพิ่มผลผลิตและความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ

3.8 องค์ประกอบจากกระทรวงสาธารณสุข ได้มีการพัฒนาทักษะชีวิต โดยการปรับปรุงโครงสร้างและองค์ประกอบของทักษะชีวิตได้ 12 ทักษะ ซึ่งประกอบด้วย (กองสุขศึกษา, 2542, หน้า 42) 1) ทักษะความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ 2) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 3) ทักษะความตระหนักรู้ในตน 4) ทักษะความเห็นใจผู้อื่น 5) ทักษะความภูมิใจในตนเอง 6) ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม 7) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ 8) ทักษะการสื่อสาร 9) ทักษะการตัดสินใจ 10) ทักษะการแก้ไขปัญหา 11) ทักษะการจัดการกับอารมณ์ 12) ทักษะในการจัดการกับความเครียด

3.9 องค์ประกอบจากทัศนะของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, หน้า 68-92) กล่าวถึงทักษะที่คนไทยควรมีในงานวิจัยภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ทักษะด้านการคิด ได้แก่ ความสามารถในการคิด 10 ลักษณะ ได้แก่ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดวิพากษ์ คิดประยุกต์ คิดเปรียบเทียบ คิดบูรณาการ คิดเชิงมโนทัศน์ คิดเชิงกลยุทธ์ คิดเชิงอนาคต และคิดสร้างสรรค์ เพื่อสามารถจะเผชิญกับปัญหาดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในยุคอนาคตได้อย่างเท่าทัน และประสบความสำเร็จ

2. ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถในการจับประเด็น ได้ถูกต้องและครบถ้วน สามารถสื่อสารได้ชัดเจน สั้นกระชับ ตรงประเด็น ครบถ้วน ใช้ถ้อยคำได้เหมาะสม มีความสามารถในการอ่านจับใจความ และสามารถสื่อสารด้วยการเขียนได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผล และมีลำดับขั้นตอน

3. ทักษะทางสังคม ได้แก่ ความสามารถที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการเข้า สังคม ซึ่งเป็นความสามารถที่บุคคลจำเป็นต้องมีเพื่อดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น และ สังคมส่วนรวมได้ เช่น ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการปรับตัว ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

4. ทักษะการอาชีพ ได้แก่ ความสามารถและความชำนาญในการประกอบอาชีพหลักที่ตนเองถนัดหรือสนใจ การมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและมีความสามารถในการสร้างอาชีพให้กับตนเองได้

5. ทักษะการจัดการ ได้แก่ ความสามารถในการวางแผน การจัดองค์การ การจัดหาคน การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า การสั่งงานและการควบคุม การติดตามและประเมินผล รวมไปถึงการบริหารเวลา ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.10 องค์ประกอบจากแนวคิดของ ประเสริฐ ตันสกุล (2551) ได้กล่าวถึงทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นองค์ประกอบของชีวิตประกอบด้วย 1. ทักษะการรู้จักตนเองหรือสำรวจการแห่งตน (Self-understanding Skill) 2. ทักษะการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Skill) 3. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Skill) 4. ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Thinking Skill) 5. ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making Skill) 6. ทักษะการแสดงจุดยืน (Assertive Skill) 7. ทักษะสื่อความ (Communication Skill) 8. ทักษะแก้ปัญหา (Problem Solving Skill)

3.11 องค์ประกอบจากแนวคิดของมัทธา ธรรมบุศย์ (2553, ออนไลน์) ทักษะชีวิตประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ทักษะทางสังคม ประกอบด้วย ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะการจัดการความโกรธ ทักษะการจัดการกับความขัดแย้ง ทักษะการผูกมิตร ทักษะการสานสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 2) ทักษะการตัดสินใจ (Decision-making Skills) ประกอบด้วย ทักษะด้านอารมณ์ ทักษะด้านความคิด ทักษะด้านจิตใจ ทักษะด้านการกระทำ

3.12 องค์ประกอบจากกระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 2) ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดให้ทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาประกอบด้วย 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบหลักของทักษะชีวิตได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิต

องค์ประกอบ	1.Maxwell (1981)	2.Gazda, Childers, & Brooks (1987)	3.WHO (1994)	4.UNICEF (2001)	5.UNESCO (2001)	6.Neeley (2004)	7.James Bellanca, Ron Brand(2011)	8.กองดุขศึกษาศษา (2542)	9.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์(2546)	10.ประเสริฐ ต้นสกุล (2551)	11.สพฐ. (2551)	12.มณฑุพรฯ ธรรมมบุตร (2553)	รวม	ร้อยละ
1.ทักษะด้านการตระหนักรู้ในตนเอง	/		/	/				/		/	/		6	50.00
2. ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์	/												1	8.33
3. ทักษะการแก้ปัญหา	/		/	/				/			/		5	41.67
4. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล		/		/	/		/		/				4	33.33
5. ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา		/	/		/	/	/	/		/			7	58.33
6. ทักษะด้านการดูแลสุขภาพสภาพและร่างกาย		/		/									2	16.67
7. ทักษะด้านการพัฒนาเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิต		/											1	8.33

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	1.Maxwell (1981)	2.Gazda, Childers, & Brooks (1987)	3.WHO (1994)	4.UNICEF (2001)	5.UNESCO (2001)	6.Neeley (2004)	7.James Bellanca, Ron Brand(2011)	8. กองดุซตึทกษ (2542)	9. เกรียงตักด์ เกรียงตักด์(2546)	10. ประเสริฐ ตันสฤล (2551)	11. สพฐ. (2551)	12. มณฑตรา ธรรมนุศย์ (2553)	รวม	ร้อยละ
8. ทักษการคิตสร้างสรรค์			/			/	/	/	/	/			6	50.00
9. ทักษการคิตอย่งมีวิจารณญาณ			/		/					/			3	25.00
10. ทักษการเข้าใจผู้อื่น			/					/					2	16.67
11. ทักษการสื่อสารอย่งมีประสิทธิภาพ			/	/		/		/					4	33.33
12. ทักษการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่งบุคคล			/	/		/		/			/		5	41.67
13. ทักษการจัดการกับอารมณ์			/		/			/			/	/	5	41.67
14. ทักษการจัดการกับความเครียด			/		/			/			/		4	33.33
15. ความสามารถในการบริหารจัดการระบบการเงิน				/									1	8.33

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	1.Maxwell (1981)	2.Gazda, Childers, & Brooks (1987)	3.WHO (1994)	4.UNICEF (2001)	5.UNESCO (2001)	6.Neeley (2004)	7.James Bellanca, Ron Brand(2011)	8.กองทุนศึกษา (2542)	9.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์(2546)	10.ประเสริฐ ต้นสกุล (2551)	11.สพฐ. (2551)	12.มณฑลปรา ธรรมบุศย์ (2553)	รวม	ร้อยละ
16. ความสามารถในการเลือกและจัดการงานบ้าน				/									1	8.33
17. ความสามารถในการดูแลตนเอง				/									1	8.33
18. การตระหนักถึงความปลอดภัย				/									1	8.33
19. การแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดี				/									1	8.33
20. ความสามารถในการจัดหา จัดเตรียม และการบริโภคอาหาร				/									1	8.33
21. ความสามารถในการซื้อและถนอมเครื่องแต่งกาย				/									1	8.33

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	1.Maxwell (1981)	2.Gazda, Childers, & Brooks (1987)	3.WHO (1994)	4.UNICEF (2001)	5.UNESCO (2001)	6.Neeley (2004)	7.James Bellanca, Ron Brand(2011)	8.กองทุนศึกษา (2542)	9.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์(2546)	10.ประเสริฐ ต้นสกุล (2551)	11.สพฐ. (2551)	12.มณฑลปรา ธรรมบุศย์ (2553)	รวม	ร้อยละ
22. ความสามารถในการใช้เครื่องนันทนาการ และการใช้เวลาว่าง				/									1	8.33
23. ความสามารถในการอยู่ร่วมกับชุมชน				/									1	8.33
24. การสร้างความมั่นใจในตนเอง				/		/							2	16.67
25. การแสดงพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อสังคม				/		/		/					3	25.00
26. ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง					/								1	8.33
27. ทักษะการเห็นอกเห็นใจ					/								1	8.33
28. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการให้ความร่วมมือ					/								1	8.33

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	1.Maxwell (1981)	2.Gazda, Childers, & Brooks (1987)	3.WHO (1994)	4.UNICEF (2001)	5.UNESCO (2001)	6.Neeley (2004)	7.James Bellanca, Ron Brandt(2011)	8.กองสขศึกษ (2542)	9.เตรียมศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์(2546)	10.ประเสริฐ ต้นสกุล (2551)	11.สพฐ. (2551)	12.มันพรา ธรรมบุศย์ (2553)	รวม	ร้อยละ
29. แรงจูงใจเพื่อความสำเร็จ						/							1	8.33
30. วัฒนธรรมที่ต่างกัน						/	/						2	16.67
31. ความภูมิใจในตนเอง								/					1	8.33
32. ทักษะอาชีพ									/				1	8.33
33. ทักษะการจัดการ การวางแผน									/				1	8.33
34. ทักษะสื่อความ										/			1	8.33
35. ทักษะการสานสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน												/	1	8.33
36. ทักษะการติดต่อสื่อสาร												/	1	8.33
37. ทักษะการผูกมิตร												/	1	8.33
38. ทักษะด้านความคิด												/	1	8.33

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะชีวิตในตาราง 1 พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 38 องค์ประกอบ แต่เนื่องจากมีบางองค์ประกอบที่มีความหมายเชิงทฤษฎีเหมือนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน ดังนี้

1. ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมีดังนี้ ตระหนักรู้ในตนเอง (Maxwell, 1981) (WHO, 1994) (UNICEF, 2001) (ประเสริฐ ตันสกุล, 2551) ความภาคภูมิใจในตนเอง (กองสุขศึกษา, 2542) ตระหนักรู้ในตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง (สพฐ., 2551) รวมความถี่ 6 คิดเป็นร้อยละ 50

2. ทักษะด้านการคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหา องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมีดังนี้ ทักษะการแก้ปัญหา (Maxwell, 1981) การตัดสินใจและการแก้ปัญหา (Gazda, Childers, & Brooks, 1987) ทักษะการตัดสินใจ (WHO, 1994) ทักษะกาแก้ปัญหา (WHO, 1994) (ประเสริฐ ตันสกุล, 2551) ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ (UNICEF, 2001) ทักษะในการคิดหาทางเลือกและวิเคราะห์จัดลำดับ (UNICEF, 2001) ทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการเลือกทางที่เหมาะสมที่สุด (UNICEF, 2001) ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (UNESCO, 2001) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (UNESCO, 2001) (ประเสริฐ ตันสกุล, 2551) (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546) ทักษะการสร้างการตัดสินใจ (Neeley, 2004) (James Bellanca, 2011) ทักษะความคิดความวิจารณ์ (กองสุขศึกษา, 2542) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (กองสุขศึกษา, 2542) ทักษะการตัดสินใจ (กองสุขศึกษา, 2542) ประเสริฐ ตันสกุล (2551) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (สพฐ., 2551) ทักษะด้านความคิด (มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2553) ทักษะด้านจิตใจ (มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2553) รวมความถี่ 9 คิดเป็นร้อยละ 75

3. ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมีดังนี้ ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (WHO, 1994) ทักษะในการควบคุมอารมณ์ ความคิดเห็นและพฤติกรรมภายใต้แรงกดดัน (UNESCO, 2001) ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (กองสุขศึกษา, 2542) ทักษะในการจัดการจัดการกับความเครียด (กองสุขศึกษา, 2542) การจัดการอารมณ์และความเครียด (สพฐ., 2551) ทักษะด้านอารมณ์ (มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2553) ทักษะด้านการจัดการความโกรธ (มัณฑรา

ธรรมนูญ, 2553) รวมความถี่ 6 คิดเป็นร้อยละ 50

4. ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น องค์ประกอบที่มีความหมาย คล้ายคลึงกันมีดังนี้ ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ (Maxwell, 1981) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล (Gazda, Childers, & Brooks., 1987) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (WHO, 1994) (UNICEF, 2001) ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง (UNESCO, 2001) ทักษะการเห็นอกเห็นใจ (UNESCO, 2001) การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ (Neeley, 2004) (James Bellanca, 2011) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (กองสุศึกษา, 2542) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (สพฐ., 2551) ทักษะการผูกมิตร (มณฑรา ธรรมนูญ, 2553) ทักษะการสานสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (มณฑรา ธรรมนูญ, 2553) รวมความถี่ 9 คิดเป็นร้อยละ 75

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน พบว่ามีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 41 องค์ประกอบ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่สูง ในที่นี้คือความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตนักเรียน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้จำนวน 4 องค์ประกอบ ดังนี้

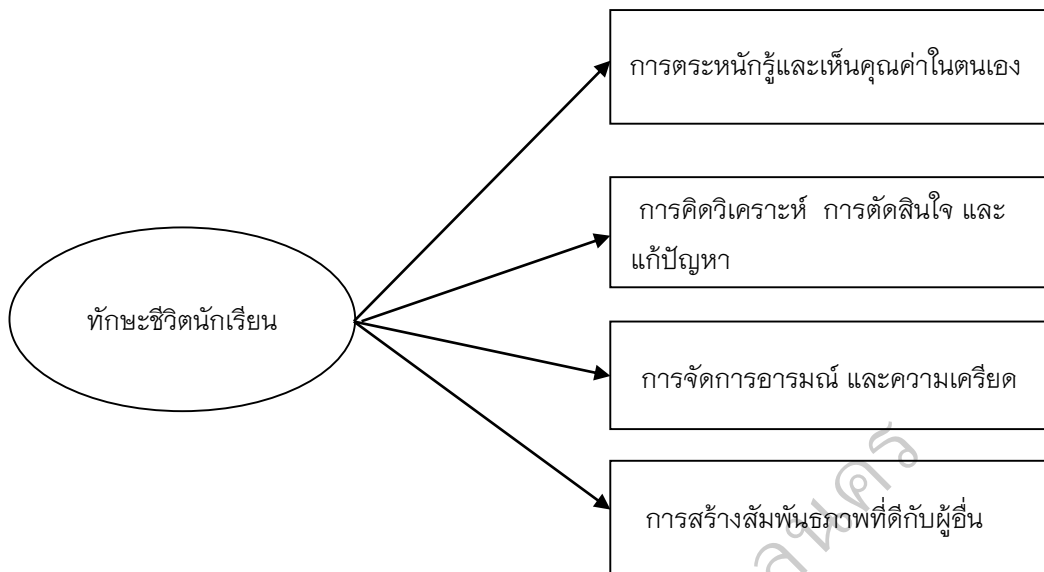
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และแก้ปัญหา

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด

องค์ประกอบที่ 4 ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดทักษะชีวิตนักเรียนเพื่อใช้ในการวิจัยดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โมเดลการวัดทักษะชีวิตนักเรียน

4. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบทักษะชีวิตนักเรียน

4.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “ ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง ”

มีผู้ให้ความหมายการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้
Maxwell (1981) ได้ให้ความหมายของ ทักษะด้านความรู้ในตนเอง หรือ การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-knowledge or Self-awareness Skills) ว่าการมีความรู้ในตนเองและการรู้ในข้อจำกัดของตนเองเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีประโยชน์อย่างมหาศาลโดยที่ จะขาดเสียมิได้ตัวอย่าง เช่น ทักษะการประเมินตนเอง หรือการค้นหาข้อดีข้อด้อยของ ตนเองในขอบเขตของชีวิต ทักษะของการเข้าใจแรงจูงใจในตนเอง ความปรารถนา ความชอบ และการกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองอย่างชัดเจน เป็นต้น และ Goodship (2001) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการรู้จักตนเอง (Self-awareness) เช่น สามารถบอก ความต้องการด้านร่างกายและจิตใจของตนเอง ระบุความสนใจ ความสามารถ และ ลักษณะอารมณ์ของตนได้รู้วิธีดูแลบำรุงรักษาสุขภาพ ฯลฯ ส่วนดวงเดือน ละมุล (2556, หน้า 7) กล่าวว่าคนที่เห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) คือ บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีความภาคภูมิใจในงานของตนเอง มีความคิดริเริ่ม

และมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาและรับผิดชอบปัญหาที่จะเกิดตามมา เป็นคนที่คนอื่นรัก และรักคนอื่น เป็นบุคคลที่สามารถ ควบคุมตัวเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน และ จินตนา สงวนแก้ว (2558: ออนไลน์) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หรือ Self-esteem หมายถึง การรู้คุณค่าในตัวเอง ประกอบไปด้วย ความตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง และ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต เพราะมี ผลกระทบต่อการตัดสินใจ ลำพังความคิดอย่างเดียวไม่สามารถสร้างความมั่นใจให้ตัวเอง ได้ ความมั่นใจจะต้องเริ่มสร้างอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่วัยเด็ก สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 2) ให้ความหมาย ทักษะการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าใน ตนเองและผู้อื่นว่า หมายถึง การรู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบ

ส่วนคำว่า “ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง” ตรงกับคำว่า “Self-esteem” บางครั้งจะใช้คำว่า การนับถือตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำนึกในคุณค่าของตนเอง การยอมรับตนเอง การประมาณค่าตนเองหรือภาพพจน์ ของตนเอง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ Coopersmith (1984, pp. 62-64) ได้ให้ความหมาย ของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินความมีคุณค่าของตนเอง ซึ่งแสดงถึง ทักษะที่บุคคลมีต่อตนเองเกี่ยวกับความพอใจในตนเองหรือไม่พอใจในตนเอง และแสดงถึงขอบเขตความเชื่อที่บุคคลมีต่อความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จและ มีคุณค่าของตนเอง ยอมรับว่าตนเองมีความสำคัญ และมีความสามารถในการกระทำสิ่ง ต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน สอดคล้องกับ Barry (1984, p. 62) กล่าวว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคล มีต่อตนเองเป็นการให้คุณค่าแก่ตน ประเมินตนว่ามีความสำคัญและมีคุณค่า และธีระ ชัยยุทธยรรยง (2542, หน้า 69) กล่าวว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองในทางที่ดี มีความเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง มีอำนาจใน การควบคุมตนเอง มีความรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสามารถ มีคุณค่า ทำอะไรให้ประสบ ความสำเร็จตามเป้าหมายของตนเองได้ ส่วนอรุณรัสมิ์ บำรุงจิตร์ (2550, หน้า 63) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความคิด ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองว่าเป็นคน ที่มีคุณค่า มีความหมาย มีความสามารถ ได้รับการยอมรับจากครอบครัวและสังคม และ

เป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต ซึ่งสามารถทำให้มนุษย์มีการพัฒนา หรือ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าได้ สอดคล้องกับวิเชียร อินทรสมพันธ์ (2551, หน้า 47-48) การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีความสำคัญ มีคุณค่า มีความต้องการที่จะได้รับความเชื่อถือ ต้องการได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากบุคคลอื่น เพื่อที่จะทำให้เกิดความรู้สึกนับถือตนเอง และเป็นการพิจารณาประเมินตนเองของบุคคล แล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเอง เป็นการแสดงออกเพื่อให้ เห็นถึงขอบเขตของความเชื่อมั่นของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านความสำคัญ ความสามารถ ความสำเร็จ และควมมีคุณค่าของตนเอง ซึ่งบุคคลอื่นสามารถรับรู้ได้จากคำพูดและท่าที ที่บุคคลนั้นแสดงออกมาเป็นความพึงพอใจภายในบุคคลที่มีต่ออัตมโนทัศน์ของตนเอง หรือ มีต่อความรู้สึกของตนเอง และกานดา ผาวงค์ (2551, หน้า 10) ให้ความเห็นว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานของจิตใจ เป็นเสมือนเกราะป้องกันจิตใจ เป็นการรับรู้ ที่บุคคลมีต่อตนเอง มีความเข้าใจตนเอง มีความเชื่อว่าตนเองสามารถเผชิญสถานการณ์ ต่างๆ ได้ อันเป็นผลให้บุคคลยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเองในด้านต่างๆ ส่วนมณเชียร สีดำ (2553, หน้า 11) ได้กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มี ต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นต่อตนเองว่า ตนเองเป็นคนมีคุณค่า มีความสามารถ มีความ สำคัญ มีการประสบผลสำเร็จในการทำงาน ซึ่งบุคคลอื่นสามารถรับรู้ได้จากคำพูด หรือ ท่าทีที่บุคคลนั้นแสดงออกมาและเป็นที่ยอมรับของตนเองและบุคคลอื่น

ดังนั้นจึงสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “ด้านการ ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง” ได้ว่า หมายถึง การรู้จักตนเองในด้านความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อย ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมาย ในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล ซึ่งนิยาม ดังกล่าวสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. รู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง 2. มีความสามารถ มีเป้าหมายใน ชีวิต 3. เป็นบุคคลที่สามารถควบคุมตัวเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน และมีความ รับผิดชอบต่อสังคม

4.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “ด้านการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และแก้ปัญหา”

Gazda, Childers, & Brooks. (1987) กล่าวว่า ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การค้นหาข้อมูล การวิเคราะห์และประเมินข้อมูล การประเมินปัญหา การจัดการปัญหา การระบุปัญหา และการแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การคาดการณ์และการวางแผนอย่างเป็นระบบ การบริหารเวลา การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการสุดท้าย คือ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง Goodship (2001) การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ คือ รู้จักขอความช่วยเหลือ จากผู้อื่นในยามจำเป็น รู้จักพัฒนาและประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถ หาทางแก้ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง และUNESCO (2001) ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Decision Making and Problem Solving Skills) ประกอบด้วย ทักษะในการรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร การประเมินผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพฤติกรรมในปัจจุบันสำหรับตนเองและผู้อื่น การกำหนดทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา ทักษะการวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมและเจตคติของตนเองและบุคคลอื่นต่อแรงจูงใจ ส่วน Deen, Bailey, & Parker (2002) กล่าวว่า ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making Skills) หมายถึง ความสามารถในการสร้างทางเลือกหลายๆ ทางเพื่อการตัดสินใจ ประกอบด้วย การทำรายงานของทางเลือกก่อนการตัดสินใจ การคิดเกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งที่จะตัดสินใจ และการประเมินการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับNeeley (2004) ทักษะการสร้างการตัดสินใจ (Decision Making Skill) ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal-setting Skill) ด้านการวางแผน (Planning Skill) และด้านทักษะการตัดสินใจ(Problem-solving Skill)

ส่วนกระทรวงสาธารณสุข (2544, หน้า 27) ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Decision Making and Problem Solving Skill) เป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกวิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละทางเลือก ประเมินทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมและลงมือแก้ปัญหาได้สร้างถูกต้องเหมาะสม และองค์ประกอบจากกระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ ส่วนกันยา สุวรรณแสง (2540, หน้า 108) ได้ให้ความหมายการคิดว่า คือ พฤติกรรมทางจิตใจซึ่งมีแนวทางอันแน่นอนพฤติกรรมเช่นนี้เกิดจากปัญหาที่จะต้องแก้ การแก้ปัญหานั้นอาศัยนามธรรม และสัญลักษณ์เป็นส่วนใหญ่

การคิดมักจะมีผลในขั้นสุดท้าย ส่วนรักยิ่ง หงส์ประสิทธิ์ (2554, หน้า 11) การคิดเป็นกระบวนการทางสมองซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับจิตใจของมนุษย์ การคิดเป็นองค์ประกอบสำคัญหรือเป็นเครื่องมือที่จะควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามความถูกต้องเหมาะสมทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่ง วิกีพีเดียสารานุกรมเสรี ได้ให้ความหมายของ การคิดวิเคราะห์ คือ เครื่องมือที่จำเป็นยิ่งยวดเพื่อการตัดสินใจหรือลงความเห็นด้วยวิธีสืบเสาะ กำหนดเป้าหมายที่ถูกต้องชัดเจนและการบังคับตนเองไม่ให้ถูกชักจูง เพื่อให้ได้มาซึ่งการแปลความหมาย การวิเคราะห์ การประเมินและการลงความเห็น ตลอดจนการอธิบายพยานหลักฐานหรือสิ่งอ้างอิง แนวคิด วิธีการ การกำหนดกฎเกณฑ์หรือบริบทของข้อพิจารณาที่เป็นที่มาของข้อสรุป ความเห็น หรือข้อตัดสินใจ และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, หน้า 24) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการจำแนกแจกแจงและแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 9) ให้ความหมายของการวิเคราะห์และการคิดวิเคราะห์ว่าการวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนๆ เพื่อค้นหาว่ามีองค์ประกอบย่อยๆ อะไรบ้าง ทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไรและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหา สภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ สอดคล้องกับชาติรี สำราญ (2548, หน้า 40-41) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า การคิดวิเคราะห์คือ การรู้จักพิจารณา ค้นหาใคร่ครวญ ประเมินค่า โดยใช้เหตุผลเป็นหลักในการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยง หล่อหลอมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์แบบอย่างสมเหตุสมผลก่อนที่จะตัดสินใจ

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “ด้านการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา” หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะ วิพากษ์วิจารณ์และประเมินข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว ด้วยหลักเหตุผล และใช้ข้อมูลที่ต้องการในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งนิยามดังกล่าวสามารถกำหนด

ตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. มีความสามารถการแยกแยะข้อมูลข่าวสารหรือปัญหา และสถานการณ์รอบตัว 2. ความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง 3. การรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา และหาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์

4.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด”

UNESCO (2001, อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547)

ได้กล่าวว่าทักษะการจัดการกับความรู้สึก (Skills for Managing Feeling) ประกอบด้วย การจัดการความโกรธ การจัดการกับความวิตกกังวลและความเศร้า/ผิดหวัง ทักษะการเผชิญสำหรับการจัดการกับการสูญเสีย ความทุกข์ และทักษะการจัดการความเครียด (Skills for Managing Stress) ประกอบด้วย การบริหารเวลา การเพิ่ม ความคิดทางบวก การรู้จักเทคนิคการผ่อนคลาย ส่วนกรมสุขภาพจิต (2541, หน้า 9) ความเครียด เป็นภาวะของอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ คับข้องใจ หรือถูกบีบคั้นกดดัน จนทำให้เกิดความรู้สึกทุกข์ใจ สับสน โกรธ หรือเสียใจ ส่วนพรตสุภาพงษ์ (2545, หน้า 11) กล่าวว่า ความเครียดหมายถึงสภาวะที่ร่างกายและจิตใจถูกคุกคามจากทั้งสถานการณ์ภายนอกและภายในของบุคคลนั่นเอง เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สอดคล้องกับวิศิษฐ์ วัชรเทวินทร์กุล (2545, หน้า 7) กล่าวว่าความเครียดเป็นภาวะของจิตใจที่ตื่นตัวพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์หรือสิ่งเร้าที่มาคุกคาม ซึ่งทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกดดันทางจิตใจ ความวิตกกังวล ความขัดแย้งหรือความคับข้องใจ และส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองทางร่างกาย ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่าง ความเครียดมีทั้งผลดีและผลเสียขึ้นอยู่กับสภาพการปรับตัวของบุคคล ความเครียดจะเป็นพลังกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นในการที่จะเอาชนะปัญหา แต่ถ้าปล่อยให้มีการสะสมมากเกินไปจนไม่สามารถควบคุมได้ก็จะทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตได้

ส่วนสุพินดา มาทอ (2547, หน้า 12) กล่าวว่าความเครียด หมายถึง ภาวะที่ร่างกายและจิตใจ มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งที่มากระตุ้น คุกคามจากทั้งสถานการณ์ภายนอกและภายในของบุคคล เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ คมสัน บุญจงรักษ์ (2554, หน้า 13) กล่าวว่าความเครียด หมายถึง สภาวะการตอบสนองทางร่างกาย และจิตใจ ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของบุคคลกับสิ่งเร้า

หรือสภาวะแวดล้อมที่ขาดสมดุล จนทำให้เกิดความกดดันทางอารมณ์มีผลต่อความรู้สึกไม่พอใจหรือไม่สบายเป็นสาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมแปรปรวน และรุ่งระวี วัฒนทรัพย์ (2554, หน้า 10) ความเครียด หมายถึง ภาวะที่บุคคลขาดความสมดุลทางร่างกาย และจิตใจอันเป็นผลมาจากปัจจัยต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกร่างกาย บุคคลรับรู้ หรือประเมินสิ่งที่เข้ามาโดยใช้ประสบการณ์ว่าเป็นสิ่งที่คุกคามหรือไม่ ทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองหลายอย่างมีอาการแสดงออกมาทั้งทางร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมและความคิด กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 2) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทัน ภาวะอารมณ์ของบุคคลรู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียดรู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลี้ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “ด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด” ได้ว่า หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตนเอง ควบคุมอารมณ์และสาเหตุของความเครียด ผ่อนคลาย หลีกเลี้ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม ซึ่งนิยามดังกล่าวสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. มีความสามารถในการเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์และรู้สาเหตุของความเครียดของตนเอง 2. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และการผ่อนคลายความเครียด

4.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น”

เพื่อนเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเพื่อน และได้มีผู้ให้ความหมายไว้ คือ Maxwell (1981) ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Skills) มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอยู่รวมกันและใช้ชีวิตรวมกัน ดังนั้นทักษะที่จำเป็นในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้แก่ทักษะ การแสดงออกทางอารมณ์ของตน ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการเข้าใจอารมณ์บุคคลอื่น ทักษะการตีความในแรงจูงใจของบุคคลอื่น ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการต่อต้านความกดดันจากสังคม และทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับGazda, Childers, & Brooks (1987) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication and Human Relations Skills) ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทางกับบุคคลอื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ

บุคคลอื่น การมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และชุมชน การจัดการในเรื่องความใกล้ชิดกับบุคคลอื่น การแสดงความคิดเห็นและความคิดได้อย่างชัดเจน และ Goodship (2001) ได้กล่าวว่า ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ (Good Interpersonal) เช่น รู้จักฟังและโต้ตอบผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและสามารถดำรงความสัมพันธ์นั้นให้ยืนยาว เป็นต้น นอกจากนี้ นฤพนธ์ สีแสง (2541, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การติดต่อสื่อสาร และปฏิบัติต่อกันสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยอาศัยพื้นฐานของหลักการและวิธีการทางจิตวิทยา ช่วยให้บุคคลสามารถเข้าใจความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง และบุคคลอื่น ซึ่งจะมีผลทำให้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองไปในทางที่ดีขึ้นและสร้างสรรค์ ส่วนบุญศรีชัย คเชนทวา (2550, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง วิธีการทางจิตวิทยาที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเองและบุคคลอื่น เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลให้เกิดขึ้น และปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, หน้า 115) อธิบายไว้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นผลรวมของการปฏิบัติความประพฤติระหว่างบุคคล โดยวัดจาก 1) การร่วมกิจกรรม 2) การมีส่วนร่วมในด้านการติดต่อสื่อความหมาย 3) ความร่วมมือการเปลี่ยนแปลง การแก้ปัญหาและการจูงใจซึ่งกันและกัน ส่วนบุศราภรณ์ สุขคุ้ม (2545, หน้า 11) กล่าวว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง พฤติกรรมโต้ตอบระหว่างบุคคลอันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันของบุคคลทั้งสังคม ความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น เกิดการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ส่วนวิลาวัลย์ ภูอาราม (2553, หน้า 25) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน หมายถึง การที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันที่ก่อให้เกิดปฏิกิริยาด้านความคิด ความรู้สึก อารมณ์ แรงจูงใจ เป็นปฏิกิริยาที่แสดงออกทั้งในทางบวกและทางลบ ประกอบด้วย การทักทายพูดคุย การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ความประทับใจต่อกัน ความผูกพันรักใคร่ การสนิทสนมกลมเกลียว การรับฟังซึ่งกันและกัน การไว้วางใจ การเห็นอกเห็นใจ การให้อภัย การชื่นชมให้กำลังใจ หรือในทางตรงข้ามกับที่กล่าวมา ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 2) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมองอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่นวางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น” ได้ว่า หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งนิยามดังกล่าวสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษากายถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ 2. รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ 3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะด้านการคิดการตัดสินใจ ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ในโมเดลการวัดทักษะชีวิตนักเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดทักษะชีวิตนักเรียน

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง	การรู้จักตนเองในด้านความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อย ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล	1. รู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง 2. มีความสามารถ มีเป้าหมายในชีวิต 3. เป็นบุคคลที่สามารถควบคุมตัวเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
ด้านการคิดการตัดสินใจ	ความสามารถในการแยกแยะ วิพากษ์วิจารณ์และประเมินข้อมูล ข่าวสารปัญหา และสถานการณ์ รอบตัว ด้วยหลักเหตุผล และใช้ ข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุ ของปัญหา หาทางเลือกเพื่อนำไปสู่ การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความสามารถการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และ สถานการณ์รอบตัว 2. สามารถ วิพากษ์วิจารณ์และ ประเมินสถานการณ์ รอบตัวด้วยหลักเหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง 3. รับรู้ปัญหา สาเหตุ ของปัญหา หาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การ แก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์
ด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด	ความสามารถในการเข้าใจและ รู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตนเอง รู้วิธีการควบคุมอารมณ์สาเหตุของ ความเครียด วิธีผ่อนคลาย หลึกลีงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความสามารถใน การเข้าใจและรู้เท่าทัน ภาวะอารมณ์และรู้ สาเหตุของความเครียด ของตนเอง 2. มีความสามารถใน การควบคุมอารมณ์ และการผ่อนคลาย ความเครียด

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	1. มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษากายถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ 2. รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ 3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนและเส้นทางอาชีพ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตผู้เรียน

1.1 ภาวิกา กลับประสิทธิ์ (2547, หน้า 56-58) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย เทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า 1) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ตัว ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง ที่พักอาศัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

2) ตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มี 5 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ความภาคภูมิใจในตนเอง ลักษณะ ทางกายภาพใน

วิทยาลัย สุขภาพจิต และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ตามลำดับ โดยสามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ตัว นี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 76.90

1.2 ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548, หน้า 102-103) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า 1) โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิต ได้ร้อยละ 57.60 โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน รองลงมา คือ การปรับตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัว ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการสนับสนุนทางสังคมส่งผลต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตมากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รองลงมาตามลำดับ คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การปรับตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธ์ภาพภายในครอบครัว และการสนับสนุนทางสังคม ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตโดยผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การปรับตัว และการสนับสนุนทางสังคม คือ สัมพันธ์ภาพภายในครอบครัว มีค่าเท่ากับ .255 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิต โดยผ่านการปรับตัว มีค่าเท่ากับ .239 และ .150 ตามลำดับ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิต โดยผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัว มีค่าเท่ากับ .137 และ .050 ตามลำดับ

1.3 ระเบียบ เพราะผักแว่น (2551, หน้า ง) ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา (การวิเคราะห์กลุ่มพหุ) ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรต้น 8 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพแห่งตน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การปรับตัว การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การมีทักษะชีวิตของครู การมีทักษะชีวิตของกลุ่มเพื่อนสนิท และอิทธิพลของสื่อมวลชน ร่วมกันทำนายการมีทักษะชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรทุกตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ร้อยละ 52.80

1.4 อรวรรณ เจาะประโคน (2551, หน้า 121-122) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 490 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 มี 8 ตัวแปร ได้แก่ สุขภาพจิต อึดมโนทัศน์ สัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพกับเพื่อน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ สุขภาพจิต และอึดมโนทัศน์ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู และสัมพันธภาพกับเพื่อน ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว สภาพแวดล้อมทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน

1.5 จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553, หน้า 104) ได้ศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของการใช้รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิตที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยรวมสูงสุดต่อคุณภาพนักเรียน คือ ปัจจัยภายนอกตัวนักเรียน ปัจจัยภายในตัวนักเรียน และการใช้รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิต ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยรวมสูงสุดต่อการใช้รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิต คือ ปัจจัยภายนอกตัวนักเรียน และปัจจัยภายในตัวนักเรียน ตามลำดับ และโมเดลเชิงสาเหตุของการใช้รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิตที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 75.63$, $df = 59$, $p = 0.071$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.97$, $RMR = 0.006$)

1.6 วันดี วิถี (2554, หน้า 91-121) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า โมเดลเชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และ โมเดลการวัดตัวแปรแฝงทักษะชีวิตมีความตรงเชิงโครงสร้าง ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงที่สุด คือ ความตระหนักรู้ในตน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.839 ความภูมิใจในตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.824 และการตัดสินใจแก้ปัญหา มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.787 โดยตัวแปรในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ร้อยละ 90.80 ตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าอิทธิพลของตัวแปรในโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตจากสิ่งแวดล้อมมีค่าเป็นบวกและมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกตัวแปรโดยตัวแปรที่มีค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม คือ สิ่งแวดล้อม แรงจูงใจ บรรยากาศใน

ชั้นเรียน ตามลำดับ และมีค่าอิทธิพลของตัวแปรในโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิต จากการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และให้เหตุผล เป็นบวกและมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร โดยตัวแปรที่มีค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และให้เหตุผล แรงจูงใจ บรรยากาศในชั้นเรียน โดยสรุปจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า แรงจูงใจ บรรยากาศในชั้นเรียน และการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และให้เหตุผล และสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิต

1.7 วราพร สาชนะ (2554, หน้า 39-40) ได้ศึกษา การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกนักเรียนที่มีทักษะชีวิตในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มี 5 ตัวแปร ประกอบด้วย สัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน อัตมโนทัศน์ สุขภาพจิต และการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกันได้ถูกต้องร้อยละ 74.10

1.8 ตะวัน พุ่มชะบา (2555, หน้า 118-121) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 (อุดรธานี) ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิต คือ การเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ การอบรมเลี้ยงดู ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิต คือ บรรยากาศในชั้นเรียน ความสามารถในการรับรู้ตนเอง การกำกับตนเอง โดยตัวแปรทั้งหมดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ร้อยละ 25.10

1.9 ศศิวิมล เกลียวทอง (2555, หน้า 443) ได้ศึกษา ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพภายในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ร้อยละ 49.80 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคมและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้าน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพใน

ครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูส่งผลต่อทักษะชีวิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.10 ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตของนักเรียนมี 4 ตัวแปร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ อัตมโนทัศน์ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตของนักเรียนมี 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ โดยส่งผ่านตัวแปรอัตมโนทัศน์ เจตคติต่อการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) อัตมโนทัศน์ ส่งผ่านตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) เจตคติต่อการเรียน ส่งผ่านตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุด คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่

จากทัศนะนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน	1.ภริกา กัลป์ประสิทธิ์ (2547)	2.ขมาพร ศรีธิขยาจิต (2548)	3.ระเบียบ เพาะผักแก้ว (2551)	4.อรุวรรณ เจาะประโคน (2551)	5.ศุฟ้าลักษณ์ ไตรระพันธ์ (2553)	6. งามดี วิถี (2554)	7.รราพร สาชนะ (2554)	8.ตะวัน พุ่มชบา (2555)	9.ศศิวิมล เกลียงทอง (2555)	10.ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557)	รวม	ร้อยละ
1.แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์		/	/		/	/				/	5	50.00
2.บรรยากาศในชั้นเรียน		/		/		/	/	/			5	50.00
3.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		/							/		2	20.00
4.อัฒโนทัศน์			/	/			/		/	/	5	50.00
5.เจตคติต่อการเรียน					/					/	2	20.00
6.การสนับสนุนทางสังคม		/							/		2	20.00
7.สัมพันธภาพภายในครอบครัว		/		/	/						3	30.00
8. การปรับตัว		/	/								2	20.00
9.การอบรมเลี้ยงดู			/	/	/			/		/	5	50.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน	1.ภิกขา กลับประสิทธิ์ (2547)	2.ขมาพร ศรีอภัยจิต (2548)	3.ระเบียบ เพาะผักแว่น (2551)	4.อรุวรรณ เจาะประโคน (2551)	5.จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553)	6. วันดี วิถี (2554)	7.วราพร สาชนะ (2554)	8.ตะวัน พุ่มชบา (2555)	9.ศศิวิมล เกสยวทอง (2555)	10.ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557)	รวม	ร้อยละ
10.สัมพันธภาพกับเพื่อน/อิทธิพลกลุ่มเพื่อน	/	/		/	/		/		/		6	60.00
11.การรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน			/	/			/				3	30.00
12.สุขภาพจิต				/			/				2	20.00
13.ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน				/							1	10.00
14.แรงสนับสนุนของครอบครัว					/						1	10.00
15.การเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค								/			1	10.00
16.ความสามารถในการรู้จักตนเอง								/			1	10.00
17.ความภูมิใจในตนเอง	/										1	10.00

จากผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน จากทัศนะของ นักวิชาการและผลการวิจัย พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน จำนวน 17 ปัจจัย โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
2. การอบรมเลี้ยงดู
3. บรรยากาศในชั้นเรียน
4. อัตมโนทัศน์ของนักเรียน
5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

2. เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเพื่อนำมาสนับสนุนว่าปัจจัยที่กำหนดนั้น ปัจจัยตัวใดเป็นปัจจัยภายนอก ปัจจัยใดเป็นปัจจัยภายใน หากพิจารณาการจัดลำดับ เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนนั้น แบ่งเป็นปัจจัยภายนอกตัว บุคคลและปัจจัยภายในตัวบุคคล รวมทั้งผลสังเคราะห์จากตาราง 3 สามารถกำหนดให้ “ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน” “การอบรมเลี้ยงดู” และ “บรรยากาศในชั้นเรียน” เป็นตัว แปรแฝงภายนอก เนื่องจากเป็นปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยผ่านตัวแปรคั่นกลาง 2 ตัว คือ อัตมโนทัศน์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 ต่างเป็นปัจจัยภายในตัวบุคคล ทั้งนี้ “ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน” และ “การอบรมเลี้ยงดู” ถือว่ามีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยผ่านตัวแปร คั่นกลาง คือ อัตมโนทัศน์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งเป็นปัจจัย ภายนอกตัวบุคคล มีอิทธิพลทั้งทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดย ผ่านตัวแปรคั่นกลาง คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสามารถสรุปเส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนได้ ดังนี้

2.1 ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนได้อาศัยงานวิจัยของณัฐยา ผาดจันทิก (2545) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ทักษะชีวิตของนักเรียน คือ สัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และภวิกา กลัประสิทธิ์ (2547) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักเรียน คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน อรวรรณ เจาะประโคน (2551) พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ

สัมพันธภาพกับเพื่อน จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยรวมสูงสุดต่อการใช้รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิต คือ ปัจจัยภายนอกตัวนักเรียน และปัจจัยภายในตัวนักเรียน วราพร สาชนะ (2554) พบว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกนักเรียนที่มีทักษะชีวิตในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน ศศิวิมล เกลียวทอง (2555) พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พรพรรณ มากบุญ (2556) พบว่า อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน สามารถทำนายทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนได้จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยส่งผ่านมาทางอัตมโนทัศน์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2 ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ได้อาศัยงานวิจัยของระเบียบ เพาะผักแว่น (2551) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ร่วมกันทำนุบำรุงการมีทักษะชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อรวรรณ เจาะประโคน (2551) พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ การอบรมเลี้ยงดู จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยรวมสูงสุดต่อการใช้รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิต คือ ปัจจัยภายนอกตัวนักเรียน และปัจจัยภายในตัวนักเรียน วันดี วิถี (2554) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตจากการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และให้เหตุผล มีค่าเป็นบวก สุมาลี เทวฤทธิ์ (2554) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ตะวัน พุ่มชบา (2555) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ การอบรมเลี้ยงดู ศศิวิมล เกลียวทอง (2555) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งผลต่อทักษะชีวิต ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) พบว่า ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ โดยส่งผ่านตัวแปรอัตมโนทัศน์ เจตคติต่อการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล และเปรมฤดี บริบาล (2553) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน การรับรู้คุณค่าในตนเอง บรรยากาศในการเรียนรู้ สามารถทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 45.8

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยส่งผ่านมาทางตัวแปร อัจฉริยะ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.3 ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน ได้อาศัยงานวิจัยของณัฐยา ผาดจันทิก (2545) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักเรียน คือ บรรยากาศทางการเรียนการสอน อรรถรรณ เจาะประโคน (2551) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตของนักเรียน วันดี วิถี (2554) พบว่า ตัวแปรที่มีค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม คือ บรรยากาศในชั้นเรียน โดยส่งผ่านปัจจัยแรงจูงใจ วราพร สาชนะ (2554) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนสามารถทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกันได้ถูกต้องร้อยละ 74.10 ตะวัน พุ่มชบา (2555) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิต บรรยากาศในชั้นเรียน

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยส่งผ่านมาทางปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.4 ปัจจัยอัจฉริยะ ได้อาศัยงานวิจัยของวนิดา ปรีพุด (2546) พบว่า มโนภาพแห่งตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต ระเบียบ เพาะผักแว่น (2551) พบว่า มโนภาพแห่งตน สามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ อรรถรรณ เจาะประโคน (2551) พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ อัจฉริยะ วราพร สาชนะ (2554) พบว่า อัจฉริยะ สามารถทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกันได้ถูกต้อง ศศิวิมล เกลียวทอง (2555) พบว่า อัจฉริยะ ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) พบว่า อัจฉริยะ มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตของนักเรียน

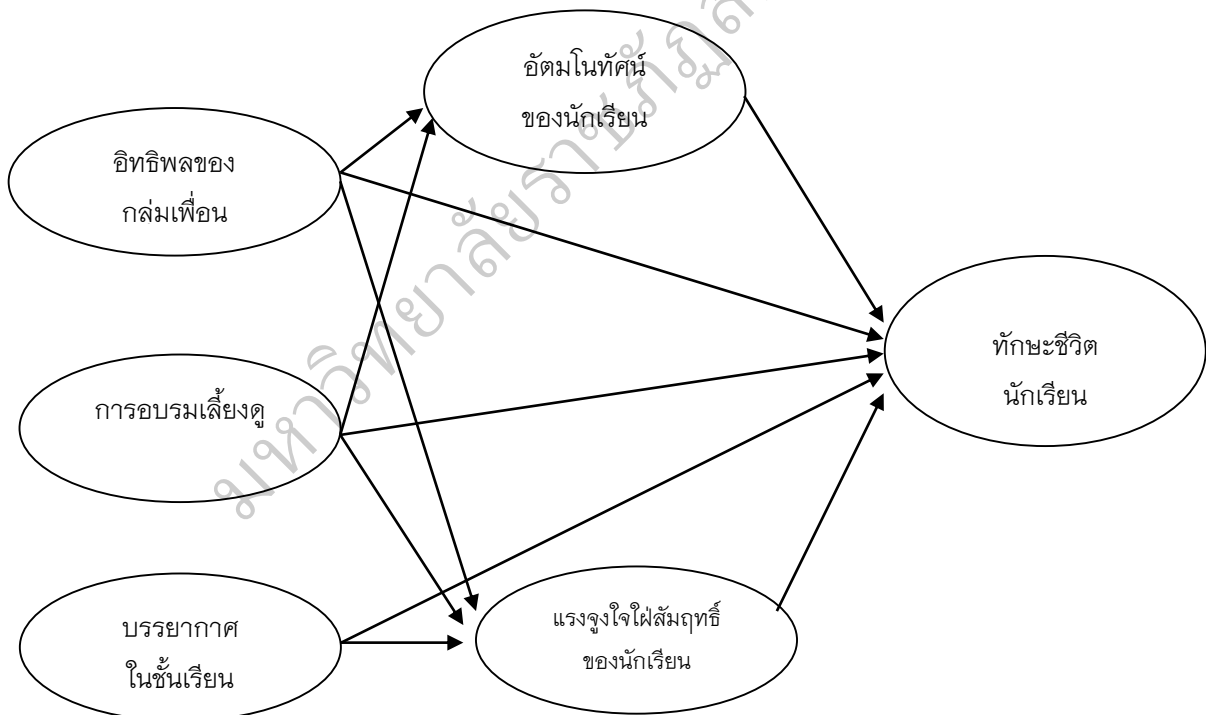
จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยอัจฉริยะมีอิทธิพลทางตรง

2.5 ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้อาศัยแนวคิดของ ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระเบียบ เพาะผักแว่น (2551) พบว่า ทักษะชีวิตของนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553) พบว่า ระดับการใช้รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิตในการพัฒนาคุณภาพ

นักเรียน คือ ปัจจัยภายนอกตัวนักเรียน และปัจจัยภายในตัวนักเรียน วันดี วิถี (2554) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) พบว่า ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตนักเรียน

ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงประกอบด้วย 1) ตัวแปรเหตุ ซึ่งเป็นตัวแปรแฝงภายนอก 3 ตัว คือ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู และบรรยากาศในชั้นเรียน และตัวแปรแฝงภายใน 2 ตัว คือ อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน 2) ตัวแปรผล คือ ทักษะชีวิตนักเรียน โดยมีเส้นทางอิทธิพลต่อทักษะชีวิตนักเรียนดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อ ทักษะชีวิตนักเรียน

จากผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายละเอียด ดังนี้

1. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

1.1 ความหมายอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

Winston (2003) กล่าวว่า อิทธิพลของเพื่อน (Peer Effect) คือ การที่นักเรียนร่วมชั้นเรียนเดียวกันซึ่งมีความเท่าเทียมกันในด้านอายุและระดับการศึกษา มีปฏิสัมพันธ์กัน จากกิจกรรมการเรียนการสอน และพฤติกรรม เช่น การถาม การตอบ หรือการกระทำ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นการรบกวนชั้นเรียน ซึ่งหากนักเรียนคนใดคนหนึ่งกระทำ จะส่งผลต่อการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของนักเรียนคนอื่น สอดคล้องกับ Winson and Zimmerman (2003) กล่าวว่า อิทธิพลของเพื่อน (Peer Effect) เกิดขึ้นเมื่อพฤติกรรมของแต่ละคนเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ของเขากับคนหนึ่งคนขึ้นไป และคนเหล่านั้นเป็นเพื่อนที่มีความเท่าเทียมกัน และอิทธิพลของเพื่อนจะมีผลมากที่สุดในช่วงย่างเข้าวัยรุ่น เพื่อนมีอิทธิพลสำคัญต่อพฤติกรรมด้านต่างๆของเด็กรวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวิกิพีเดียสารานุกรมเสรี (2558) ได้กล่าวถึงกลุ่มเพื่อน คือ กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มสังคมและกลุ่มหลักของผู้ที่มีความสนใจคล้ายกัน (Homophily) อายุ พันหลัง และสถานะทางสังคม สมาชิกของกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อและพฤติกรรมของบุคคล กลุ่มเพื่อนประกอบด้วยลำดับชั้นและรูปแบบที่แตกต่างของพฤติกรรม ส่วนทศนา แคมมณี และวาริ ธีระจิตร (2535) ได้อธิบายอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (Peer Group) ว่าความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมกลุ่มนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์มาตั้งแต่วัยเด็ก ความจริงแล้ว เด็กจะเริ่มรับรู้ถึงเพื่อนรุ่นเดียวกันตั้งแต่อายุ 6 เดือน แต่ยังไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเด็กจะไม่ได้ตอบและแสดงความสนใจซึ่งกันและกันจนกว่าจะมีอายุ 9 เดือน และเริ่มมีการโต้ตอบระหว่างเพื่อนปรากฏให้เห็นชัดเมื่ออายุได้ 2 ปี ในการเลือกคบเพื่อนร่วมหมุ่นั้น เด็กมักเลือกเพื่อนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน หรือคนที่แวดล้อมตัวเขา และเมื่อโตขึ้นเขาก็จะรับ

อิทธิพลจากเพื่อนร่วมกลุ่มนี้มากขึ้น ในวัยเด็กเล็กนั้นเด็กมักต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของพ่อแม่หรือบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับตน เมื่อเริ่มเจริญเติบโตขึ้นเพื่อนก็เข้ามาแทนที่บิดามารดา ในวัยรุ่นเด็กมักจะต้องการให้ตนเป็นที่ชื่นชมของเพื่อนร่วมกลุ่ม ถ้าเขาได้รับการปฏิเสธจากเพื่อนแล้วเขาจะเสียใจจนกระทั่งอาจทำอันตรายตนเองได้ เพราะเด็กวัยนี้มักมีอารมณ์รุนแรงเกินกว่าที่ผู้ใหญ่จะเข้าใจ ถ้าพฤติกรรมของเขาไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน (Peer Group) เขาอาจแสดงพฤติกรรมหลายแบบ เช่น อาจหลบตัวไปจากกลุ่มสังคม อยู่คนเดียวหรือทำสิ่งผิดปกติเรียกร้องความสนใจได้ ภัทรวิจิตร มณีประเสริฐ (2554 หน้า, 20) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อน หมายถึง บุคคลที่มีความสนิทสนมกันมากเป็นพิเศษมักเป็นคนวัยเดียวกัน มีรสนิยมและทัศนคติในทิศทางเดียวกัน มีการรวมตัวกันและมีสมาชิกหมุนเวียนเข้าและออกจากกลุ่มเสมอ ส่วนจรรยา สุวรรณทัต (2553, หน้า 174-183) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งทางที่ดีและไม่ดี ถ้าวัยรุ่นอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ก็จะถูกชักจูงกันไปในทางที่ดี เอาใจใส่แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งเป็นส่วนที่ช่วยเสริมพัฒนาการ และกลุ่มเพื่อนยังช่วยสอนให้รู้จักอำนาจที่ไม่ใช่แบบส่วนตัว ทำให้เกิดการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ จากการมีส่วนร่วมด้วย ถ้าฝ่าฝืนจะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม แต่ถ้าอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ก็อาจถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดี รวมถึงการถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ไม่ต้องการ เช่น หนีโรงเรียน เทียบเตร่ ดื่มสุรา ติดยาเสพติด ซึ่งเป็นผลเสียต่อการเรียนและสุขภาพได้

สรุป อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หมายถึง การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมแนวคิด ค่านิยม เจตคติ แรงจูงใจจากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเดียวกัน มีอายุเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

1.2 ความสำคัญของกลุ่มเพื่อน

เด็กที่มีอายุรุ่นใกล้เคียงกัน มีความสนใจและมีอุดมคติคล้ายคลึงกันจะรวมกันเป็นกลุ่ม การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมาก และกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อตัวเด็กมาก เช่นกันดังที่ สมชาย ธีรธนกุล (2526, หน้า 102) ได้กล่าวสรุปดังนี้

1. เพื่อนจะสอนให้เด็กวัยรุ่นรู้จักอำนาจที่ไม่ใช่เป็นแบบส่วนตัว ในกลุ่มเพื่อนเล่น เด็กวัยรุ่นจะเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ จากการมีส่วนร่วม ถ้าฝ่าฝืนจะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม ในที่สุดบุคคลนั้นจะกลายเป็นคนรักษากฎเหมือนคนอื่น ๆ

2. กลุ่มเพื่อนช่วยให้เด็กวัยรุ่นได้ทดลองข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ ปกติเด็กวัยรุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มมักจะกล้าทำอะไรที่ขัดแย้ง หรือลองดีผู้ใหญ่มากกว่าทำโดยลำพังเดี่ยว ขณะเดียวกันก็จะทดสอบว่ากลุ่มจะสามารถขัดแย้งได้ดั่งกับผู้ใหญ่ได้แค่ไหน

3. กลุ่มเพื่อนอาจจะทอกระเปียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการ หรืออาจจะเป็นไปในรูปตรงข้าม ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นตัวแทนทอคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการอย่างได้ผลที่สุด หากกลุ่มสนับสนุนระเบียบและคุณค่าขึ้น

นอกจากนี้ อรพญา พัทบุรี (2552, หน้า 21) กล่าวถึง ความสำคัญของอิทธิพลกลุ่มเพื่อน คือ การรับอิทธิพลจากเพื่อนในชีวิตวัยรุ่น เพื่อนฝูงและคนรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่ง เพราะในวัยนี้เป็นวัยที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับ เด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความเข้าใจดีว่าเพื่อนฝูงมีความรู้สึกต่อตนเองอย่างไร ถ้าเด็กวัยรุ่นได้รับความยกย่องจากเพื่อนฝูงมากเพียงไรย่อมทำให้เด็กเป็นคนที่มีลักษณะเป็นมิตรน่าคบ กล้าแสดงออก วางตัวในสังคมเป็น แต่ยังมีอิทธิพลอย่างยิ่งในด้านการปรับแต่งพฤติกรรม และลักษณะทางบุคลิกภาพในสังคมอีกด้วย เนื่องจากความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนฝูงนี้เอง วัยรุ่นจึงพยายามปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนเองปรารถนาเข้าร่วม

1.3 องค์ประกอบ “อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน”

1. องค์ประกอบจากแนวคิดของ Schultz (1966, p. 59 อ้างถึงในอาจารย์ ช่างประดับ, 2550, หน้า 25-26) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีสามมิติของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (FIRO-Fundamental Interpersonal Relation Orientation) ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึง ความต้องการระหว่างบุคคลทั้งในระดับพฤติกรรมและความรู้สึก ซึ่งจำเป็นและเพียงพอที่จะอธิบายการแสดงออกของบุคคลเมื่อมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในกลุ่มได้โดยความต้องการระหว่างบุคคลในระดับพฤติกรรมประกอบด้วย 3 มิติ คือ มิติที่ 1 การเข้ากลุ่ม (Inclusion) หมายถึง ขอบเขตการติดต่อของมนุษย์บางคนชอบการเข้ากลุ่มมาก ชอบที่จะไปงานเลี้ยงต่างๆ และทำสิ่งต่างๆ ร่วมกับกลุ่ม ชอบที่จะเป็นผู้เริ่มต้นการสนทนากับคนแปลกหน้าก่อน ในขณะที่บางคนชอบที่จะอยู่คนเดียว ชอบความเป็นส่วนตัว และหลีกเลี่ยงงานต่างๆ มิติที่ 2 การควบคุม (Control) เป็นมิติของการอยู่เหนือกว่าหรืออยู่ใต้กว่า (Top-bottom) หมายถึง ขอบเขตของอำนาจการควบคุมและมีอิทธิพล บางคนมีความสุขเมื่อเขาได้รับมอบหมายให้ดูแลบุคคลอื่น ชอบที่จะเป็นเจ้านายเป็นผู้ให้คำสั่ง หรือเป็นผู้ทำการ

ตัดสินใจสำหรับตนเองและผู้อื่น แต่บางคนชอบที่จะไม่ต้องควบคุมหรืออยู่เหนือบุคคลอื่น พอใจที่จะไม่เคยบอกให้ใคร ทำอะไรและพยายามค้นหาสภาพที่จะไม่ต้องรับผิดชอบอะไร มนุษย์มีความแตกต่างกันในความสามารถที่จะควบคุมบุคคลอื่น หรือเป็นอิสระจากการควบคุมบุคคลอื่น มิติที่ 3 ความรักใคร่ผูกพัน (Affection) หมายถึงขอบเขตของการเปิดเผยของมนุษย์ บางคนได้รับความพอใจจากการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งเขาสามารถพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของเขา ความลับและความคิดภายในตัวเขา ชอบที่จะมีคนที่เขาไว้วางใจได้หนึ่งหรือสองคนหรือมากกว่านั้น แต่บางคนพอใจกับการหลีกเลี่ยงจากการเปิดเผยกับบุคคลอื่นและค่อนข้างที่จะรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นให้อยู่ในระดับที่คุ้นเคยมากกว่าระดับการเป็นเพื่อนสนิท

2. องค์ประกอบจากแนวคิดของ Hurlock (1968 อ้างถึงในลัดดา วงศ์สุทธีรัตน์, 2542, หน้า 37-38) ซึ่งได้จัดประเภทของการคบเพื่อนเป็น 3 กลุ่ม

1) เพื่อนคู่หู เป็นเพื่อนที่เด็กสนิทสนมไว้วางใจมากที่สุด และไม่มีความลับต่อกัน

2) เพื่อนสนิท เป็นเพื่อนที่มีความสนใจในสิ่งเดียวกัน เป็นกลุ่มที่มีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 3-4 คน จะไปมาหาสู่กัน มีความไว้วางใจกันในยามยาก ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพต่อเด็กสูง

3) หมู่คณะ เป็นเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกันมีอุดมคติทางสังคมเหมือนกันเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดของเพื่อนวัยรุ่น ความสัมพันธ์ทางสังคมต่างจาก 2 กลุ่มแรก โดยเริ่มจากกลุ่มเพื่อนสนิทก่อนแล้วมีเพื่อนคู่หูสมาชิกเพื่อนสนิทอื่นๆ มาเพิ่มรวมเป็นหมู่คณะ ทำกิจกรรมของกลุ่มมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาความบันเทิงต่างๆ

3. Carkhuff and Berenson (1977, pp. 203-207 อ้างถึงในอารีย์ ลีลา, 2535, หน้า 14) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ไว้ดังนี้

1) สัมพันธภาพแบบเปิด การเปิดเผยความรู้สึก เต็มใจที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างเปิดเผย เพื่อความเข้าใจอันดีและก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่มั่นคง

2) มีความรู้สึกร่วม หมายถึง สามารถมีความเข้าใจบุคคลอื่น รับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น 3) เคารพและยอมรับในบุคคลอื่น หมายถึง ยอมรับบุคคลอื่นโดยไม่ตัดสินว่าถูกหรือผิด ไม่ประเมินบุคคล เคารพในบุคคลอื่น รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น

4) การยอมรับโดยไม่ต้องเห็นด้วย หมายถึง การเป็นผู้ฟังที่ดีที่พยายามทำความเข้าใจโดยไม่ประเมินบุคคลอื่นแต่ให้ความสนใจบุคคลอื่น

4. องค์ประกอบจากแนวคิดของ Campbell (1980, อ้างถึงในสุทัศน์ คำชาติ, 2548, หน้า 21) แบ่งประเภทของกลุ่มในเด็กวัยรุ่น เป็น 2 ประเภท คือ

1) การรวมกลุ่มอย่างมีแบบแผน (Formal Group) เด็กวัยรุ่นจะรวมตัวกันแบบชุมนุมหรือสโมสร โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานอาจจะเป็นการรวมกลุ่มภายในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เช่น การตั้งชุมนุม หรือการรวมกลุ่มในสังคมโดยทั่วไป เช่น กลุ่มอาสาสมัคร เป็นต้น

2) การรวมกลุ่มแบบไม่มีแบบแผน (Informal Group) จะมีการรวมกลุ่มกันอย่างอิสระ โดยทั่วไปการรวมกลุ่มแบบอิสระมีหลายลักษณะ ดังต่อไปนี้

2.1) มิตรภาพ (Friendships) เป็นลักษณะที่เรียกว่า เพื่อนสนิท ซึ่งในชีวิตของเด็ก วัยรุ่นมีเพื่อนสนิทเพียงไม่กี่คน เป็นกลุ่มประมาณ 2-4 คน เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษา สามารถระบายความคับใจต่อกันและกันได้ เพื่อนแท้ในลักษณะนี้มักจะเป็นเพื่อนที่เติบโตมาด้วยกันตั้งแต่เด็ก เป็นเพื่อนที่มีรสนิยมตรงกัน

2.2) พรรคพวก (Cliques) เป็นกลุ่มของเด็กวัยรุ่นที่มีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มมิตรภาพเล็กน้อยเด็กวัยรุ่นที่รวมเป็นพรรคพวกมักจะมีการไปมาหาสู่กันคิดหรือทำอะไรคล้ายคลึงกันคบหาสมาคมกันเป็นประจำทุกวัน เช่น ในโรงเรียนมักจะมีการแบ่งพรรคพวกกลุ่มเล็กๆ ภายในชั้นเรียน

2.3) เพื่อนทั่วไป (Crowds) เป็นการรวมกลุ่มของเด็กวัยรุ่นที่ใหญ่ที่สุด มีเพื่อนมาก ประกอบไปด้วยกิจกรรมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับมิตรภาพหรือพรรคพวกที่มีสายสัมพันธ์มากกว่า ในโรงเรียนการจัดกิจกรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นชั้นเรียนมักจะมีการละเล่น การจัดงานเลี้ยงและอื่นๆ

2.4) แก๊ง (Gang) มีลักษณะพิเศษคือสมาชิกส่วนใหญ่ที่มารวมกันมักประสบปัญหาทางสังคมเด็กวัยรุ่นที่รวมกันเป็นแก๊ง มีจุดประสงค์ในการแสวงหาความปลอดภัยและพึงพอใจของตนเองที่เขาไม่สามารถจะหาได้ในแวดวงของสังคมทั่วไป แก๊งของวัยรุ่นเป็นทางนำไปสู่ยุคอาชญากรรม เพราะฉะนั้นการรวมกันในกลุ่มเช่นนี้เป็นเรื่องที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม

5. องค์ประกอบจากแนวคิดของ พนม ลีมาอารีย์ (2529, หน้า 27-29, อ้างถึงในอรุณรัตน์ เจาะประโคน, 2551, หน้า 72) ให้แนวคิดที่ว่า กลุ่มเพื่อนจัดเป็นกลุ่มปฐมภูมิซึ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็กมีคณน้อย สมาชิกรู้จักกันดีเป็นส่วนตัว และมีความสัมพันธ์กัน

อย่างใกล้ชิด เป็นกลุ่ม ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด เป็นกลุ่มที่ให้ความรักและเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้านต่างๆ และกล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อสมาชิกไว้ดังนี้

1. กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา หรือการเรียนรู้ของบุคคลที่เป็นสมาชิกเป็นอย่างมาก วิธีที่สมาชิกแก้ปัญหา การจดจำบทเรียน การประพฤติปฏิบัติ การสร้างนิสัย และเจตคติการดำเนินชีวิต การทำงาน ความทะเยอทะยาน ตลอดจนความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล ล้วนอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มนั้น
2. กลุ่มเป็นเครื่องสนับสนุนและช่วยให้สมาชิกสามารถแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดออกไปกิริยาต่างๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี
3. กลุ่มช่วยสนองความต้องการของสมาชิก
4. กลุ่มช่วยให้สมาชิกมองเห็นภาพตนเองชัดเจนขึ้น
5. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือผลงาน และการทำงานของสมาชิก สมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย
6. กลุ่มมีอิทธิพลในการช่วยตัดสินใจ
7. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือบทบาทของสมาชิกในสถานการณ์ต่างๆ
8. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือความกลัว ความวิตกกังวล ความท้อแท้ใจของสมาชิก
9. กลุ่มช่วยควบคุมความมักใหญ่ใฝ่สูง ความทะเยอทะยาน ความต้องการของสมาชิก และยังช่วยให้สมาชิกคลี่คลายความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองอีกด้วย

6. จากแนวคิดของ ลัดดาวัลย์ เพ็ชรโรจน์ (2549, หน้า 370-374)

รูปแบบของกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือร่วมสถาบันการศึกษา มีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคม สถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อยสังคมหนึ่งพบว่า รูปแบบของกลุ่มเพื่อนวัยรุ่นมี 3 ประเภทหลักๆ คือ 1) กลุ่มเพื่อนสนิท เป็นเพื่อนรักใคร่ใกล้ชิดสนิทสนมกันอย่างมากแทบจะแยกกันไม่ออกจำนวนเพื่อนสนิทหรือดีที่สุดมีจำนวนไม่แน่นอน แต่มีไม่มากเป็นกลุ่มเล็กๆ ขึ้นอยู่กับวัย (อายุ) ของวัยรุ่นด้วย วัยรุ่นหญิงระยะแรกรุ่นจะมีเพื่อนสนิทที่สุดหนึ่งคนไม่มีความลับต่อกัน ซื่อสัตย์เข้าใจกันและกันเป็นอย่างดีสามารถที่จะตักเตือนหรือห้ามปรามกันได้ถ้าฝ่ายหนึ่งทำผิดพลาด วัยรุ่นชายวัยนี้มีลักษณะคล้ายๆกัน คือ เพื่อนสนิทจริง ไม่เกินหนึ่งคน 2) กลุ่มเพื่อนในระดับมิตรสหายเป็นกลุ่มเพื่อนขนาดกลุ่มเล็กๆ 3-4 คนขึ้นไป มีความผูกพันด้วยอารมณ์ แลความรู้สึกเป็นพิเศษ ในเรื่องที่ว่าชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายกัน และความรู้สึกว่ากลุ่มของตนแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ มักแยกออกเป็นกลุ่มอิสระปฏิเสธการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครู อาจารย์ และแนวโน้มจะมีกิจกรรมของกลุ่มในที่ลับเฉพาะ โดยไม่ชอบให้ผู้อื่นเข้ายุ่งเกี่ยวกับ หรือไม่ชอบอยู่ในสายตาของใคร จึงมักจะปรากฏกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมบางอย่าง เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เล่นการพนัน ขับมอเตอร์ไซด์ หวาดเสียว หรือแม้แต่ประพฤติผิดเพศ

3) กลุ่มเพื่อนในระดับหมู่คณะ เป็นเพื่อนขนาดใหญ่ประกอบด้วยกลุ่มเพื่อนสนิทและกลุ่มมิตรสหายรวมกัน มีการคัดเลือกกลั่นกรองก่อนเข้าหมู่คณะ หลักการเลือก คือ ต้องมีความสนใจร่วมกัน มีความชอบ-ไม่ชอบ และแนวคิดทางสังคมที่ไปด้วยกันได้หมู่คณะจึงไม่ได้ก่อรูปขึ้นโดยบังเอิญ แต่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบมีแบบแผนมีหัวหน้าคณะ มีคณะกรรมการดำเนินการ จัดการ มีกรรมการหน่วยต่างๆ เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบของอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังตาราง 4

ตาราง 4 องค์ประกอบโมเดลการวัดอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

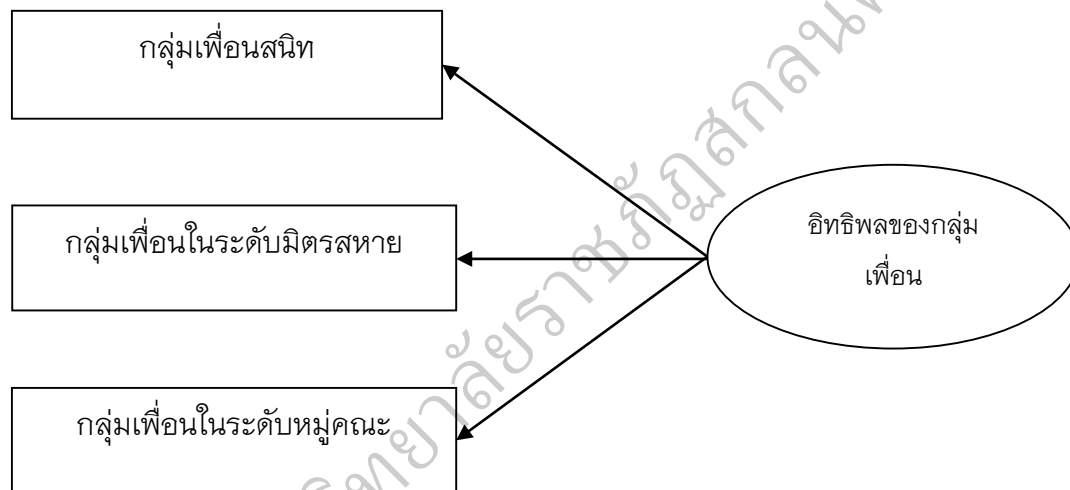
องค์ประกอบ	1. Schultz (1966)	2. Hurlock (1968)	3. Carkhuff and Berenson (1977)	4. Campbell (1980)	5. พนม ลิมอารีย์(2529)	6. ลัดดาวัลย์ เพ็ชรโรจน์ (2549)	รวม	ร้อยละ
1. การเข้ากลุ่ม	/						1	16.67
2. การควบคุม	/						1	16.67
3. ความรักใคร่ผูกพัน	/						1	16.67
4. กลุ่มเพื่อนสนิท		/		/		/	3	50
5.กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย		/		/		/	3	50
6. กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ		/		/		/	3	50
7. สัมพันธภาพแบบเปิด			/				1	16.67
8. มีความรู้สึกร่วม			/				1	16.67
9. เคารพและยอมรับในบุคคลอื่น			/				1	16.67
10.การยอมรับโดยไม่ต้องเห็นด้วย			/				1	16.67
11. แกร่ง				/			1	16.67
12. กลุ่มปฐมภูมิ					/		1	16.67

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ในตาราง 4 พบว่ามีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 12 องค์ประกอบ โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กลุ่มเพื่อนสนิท
2. กลุ่มเพื่อนในระดับมิตรสหาย
3. กลุ่มเพื่อนในระดับหมู่คณะ

สามารถสร้างโมเดลการวัดอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเพื่อใช้ในการวิจัยดัง

ภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 โมเดลการวัดอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

1.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบของอิทธิพลกลุ่มเพื่อน

1.3.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “กลุ่มเพื่อนสนิท” Hurlock (1968) กล่าวว่า เพื่อนคู่หูหรือเพื่อนสนิท เป็นเพื่อนที่ได้สนิทสนมไว้วางใจมากที่สุด และไม่มีความลับต่อกัน Campbell (1980) กล่าวว่า วัยรุ่นมีเพื่อนสนิทเพียงไม่กี่คน เป็นกลุ่มประมาณ 2-4 คน เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษา สามารถระบายความคับใจต่อกันและกันได้ เพื่อนแท้ในลักษณะนี้มักจะเป็นเพื่อนที่เติบโตมาด้วยกันตั้งแต่เด็ก เป็นเพื่อนที่มีรสนิยมตรงกัน ลัดดาวัลย์ เพ็ชรโรจน์ (2549, หน้า 370) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อน

สนิท เป็นเพื่อนรักใคร่ใกล้ชิดสนิทสนมกันอย่างมากแทบจะแยกกันไม่ออกจำนวนเพื่อนสนิทหรือดีที่สุดมีจำนวนไม่แน่นอน แต่มีไม่มากเป็นกลุ่มเล็กๆ ขึ้นอยู่กับวัย (อายุ) ของวัยรุ่นด้วยกัน วัยรุ่นหญิงระยะแรกๆ จะมีเพื่อนสนิทที่สุดหนึ่งคนไม่มีความลับต่อกัน ซื่อสัตย์เข้าใจกันและกันเป็นอย่างดีสามารถที่จะดักเตือนหรือห้ามปรามกันได้ถ้าฝ่ายหนึ่งทำผิดพลาด วัยรุ่นชายวัยนี้มีลักษณะคล้ายๆ กัน คือ เพื่อนสนิทจริง ไม่เกินหนึ่งคน

ดังนั้นจึงสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “กลุ่มเพื่อนสนิท” ได้ว่า เพื่อนสนิท หมายถึง เป็นเพื่อนที่เด็กสนิทสนมไว้วางใจมากที่สุด และไม่มีความลับต่อกัน เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษา สามารถระบายความคับใจต่อกันและกันได้ มีรสนิยมตรงกัน ซึ่งนิยามดังกล่าวสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. มีความไว้วางใจต่อเพื่อนไม่ความลับต่อเพื่อน 2. เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษาและระบายความคับใจต่อกันและกันได้ 3. มีรสนิยมตรงกัน

1.3.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย” Campbell (1980) กล่าวว่า พรรคพวก/มิตรสหาย (Cliques) เป็นกลุ่มของวัยรุ่นที่มีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มเพื่อนสนิทเล็กน้อยเด็กวัยรุ่นที่รวมเป็นพรรคพวกมักจะมีการไปมาหาสู่กันคิดหรือทำอะไรคล้ายคลึงกันคบหาสมาคมกันเป็นประจำทุกวัน เช่น ในโรงเรียนมักจะมีการแบ่งพวกกลุ่มเล็กๆ ภายในชั้นเรียน ลัดดาวัลย์ เพ็ชรโรจน์ (2549, หน้า 371) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนในระดับมิตรสหาย เป็นกลุ่มเพื่อนขนาดกลุ่มเล็กๆ 3-4 คนขึ้นไป มีความผูกพันด้วยอารมณ์ และความรู้สึกเป็นพิเศษ ในเรื่องที่ว่าชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายกัน และความรู้สึกว่ากลุ่มของตนแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ มักแยกออกเป็นกลุ่มอิสระ ปฏิเสธการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครูอาจารย์ และแนวโน้มจะมีกิจกรรมของกลุ่มในที่ลับเฉพาะ โดยไม่ชอบให้ผู้อื่นเข้ายุ่งเกี่ยวกับ หรือไม่ชอบอยู่ในสายตาของใคร จึงมักจะปรากฏกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมบางอย่าง เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เล่นการพนัน ขับมอเตอร์ไซด์หวาดเสียว หรือแม้แต่ประพฤติผิดเพศ

ดังนั้นจึงสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย” ได้ว่า เพื่อนระดับมิตรสหาย หมายถึง เป็นกลุ่มเพื่อนที่มีขนาดกลุ่มเล็กๆ 3-4 คน ขึ้นไป รวมเป็นพรรคพวกมักจะมีการไปมาหาสู่กันคิดหรือทำอะไรคล้ายคลึงกันคบหาสมาคมกันเป็นประจำทุกวัน มีความผูกพันด้วยอารมณ์ ชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายกัน ซึ่งนิยามดังกล่าวสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. มีการไปมาหาสู่กันทุกวัน มีอะไรคล้ายคลึงกัน 2. มีความผูกพันด้วยอารมณ์ 3. ชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายกัน

1.3.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ” Hurlock (1968) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ เป็นเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกันมีอุดมคติทางสังคมเหมือนกันเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดของเพื่อนวัยรุ่น ความสัมพันธ์ทางสังคมทำกิจกรรมของกลุ่มมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาความบันเทิงต่างๆ ส่วนลัดดาวัลย์ เพ็ชรโรจน์ (2549) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนในระดับหมู่คณะ เป็นเพื่อนขนาดใหญ่ประกอบด้วยกลุ่มเพื่อนสนิทและกลุ่มมิตรสหายรวมกัน มีการคัดเลือกกลั่นกรองก่อนเข้าหมู่คณะ หลักการเลือก คือ ต้องมีความสนใจร่วมกัน มีความชอบ-ไม่ชอบ และแนวคิดทางสังคมที่ไปด้วยกันได้หมู่คณะจึงไม่ได้ก่อรูปขึ้นโดยบังเอิญ แต่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบมีแบบแผนมีหัวหน้าคณะ มีคณะกรรมการดำเนินการ จัดการ มีกรรมการหน่วยต่างๆ เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ” ได้ว่า หมายถึง เป็นเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกันมีอุดมคติทางสังคมเหมือนกันเป็นกลุ่มใหญ่ มีความสัมพันธ์ทางสังคมทำกิจกรรมของกลุ่มมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาความบันเทิงต่างๆ มีความสนใจร่วมกัน มีความชอบ-ไม่ชอบ และแนวคิดทางสังคมที่ไปด้วยกันได้ ซึ่งนิยามดังกล่าวสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. เป็นเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกันมีอุดมคติทางสังคมเหมือนกัน 2. ทำกิจกรรมของกลุ่มมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาความบันเทิงต่างๆ มีความสนใจร่วมกัน มีความชอบ-ไม่ชอบ และแนวคิดทางสังคมที่ไปด้วยกันได้

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ของ กลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ ดังตาราง 5

ตาราง 5 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัด
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
กลุ่มเพื่อนสนิท	เป็นเพื่อนที่เด็กสนิทสนม ไว้วางใจมากที่สุด และไม่มี ความลับต่อกัน เป็นเพื่อนที่ สามารถให้คำปรึกษา สามารถ ระบายความคับใจต่อกันและกัน ได้ มีรสนิยมตรงกัน	1. มีความไว้วางใจต่อเพื่อน ไม่มีความลับต่อเพื่อน 2. เป็นเพื่อนที่สามารถให้ คำปรึกษาและระบายความคับ ใจต่อกันและกันได้ 3. มีรสนิยมตรงกัน
กลุ่มเพื่อนระดับ มิตรสหาย	เป็นกลุ่มเพื่อนที่มีขนาดกลุ่ม เล็ก ๆ 3-4คนขึ้นไป รวมเป็น พรรคพวกมักจะมีการไปมาหาสู่ กันคิดหรือทำอะไรคล้ายคลึงกัน คบหาสมาคมกันเป็นประจำทุก วัน มีความผูกพันด้วย อารมณ์ ชอบหรือไม่ชอบอะไร คล้ายกัน	1. มีการไปมาหาสู่กันทุกวัน มีอะไรคล้ายคลึงกัน 2. มีความผูกพันด้วยอารมณ์ 3. ชอบหรือไม่ชอบอะไร คล้ายกัน
กลุ่มเพื่อนระดับ หมู่คณะ	เป็นเพื่อนที่มีความสนใจ คล้ายคลึงกันมีอุดมคติทางสังคม เหมือนกันเป็นกลุ่มใหญ่ มี ความสัมพันธ์ทางสังคมทำ กิจกรรมของกลุ่มมีวัตถุประสงค์ ในการแสวงหาความบันเทิง ต่างๆ มีความสนใจร่วมกัน มี ความชอบ-ไม่ชอบ และแนวคิด ทางสังคมที่ไปด้วยกันได้	1. เป็นเพื่อนที่มีความสนใจ คล้ายคลึงกันมีอุดมคติทาง สังคมเหมือนกัน 2. ทำกิจกรรมของกลุ่มมี วัตถุประสงค์ในการแสวงหา ความบันเทิงต่างๆ มีความสนใจ ร่วมกัน มีความชอบ-ไม่ชอบ และแนวคิดทางสังคมที่ไป ด้วยกันได้

2. การอบรมเลี้ยงดู

2.1 ความหมายการอบรมเลี้ยงดู

ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิคนธ์ (2550, หน้า 106) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การตอบสนองของความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก การถ่ายทอดวัฒนธรรม ทักษะ ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคมตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีอย่างรอบด้าน คือ กาย ใจ สังคม และปัญญา สอดคล้องกับ Sears และคณะ (1975, p. 549 อ้างถึงในวารสาร สวาริสิทธิ์, 2547, หน้า 8) ได้ให้ความหมายว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตของเด็กและการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะมีผลบางประการต่อพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบันและศักยภาพของการกระทำในอนาคตของเขา การอบรมเลี้ยงดูได้เหมาะสมเพียงไรนั้น พ่อแม่จำเป็นจะต้องประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ในแต่ละวัยและในแต่ละสถานการณ์แวดล้อมต่อเนื่องกันตั้งแต่เกิด การเรียนรู้ครั้งแรกของมนุษย์ขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดูของพ่อแม่โดยถือว่าพ่อแม่ คือ ครูคนแรกของลูก นักจิตวิทยาากล่าวไว้ว่าเด็กมีความแตกต่างกันเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน โดยเฉพาะวัยเด็ก

จตุพร เพ็งชัย (2534, หน้า 99 อ้างถึงในอัจฉรา รัตนโสภณา, 2545, หน้า 26) ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดาและบุคคลอื่นๆ ปฏิบัติต่อเด็ก เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และยังให้การแนะนำสิ่งรอบตัวฝึกอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ส่วนดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528, หน้า 21-22, อ้างถึงในทวี ทิวาพัฒน์, 2547, หน้า 29) ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูกับเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกัน อันเป็นแนวทางให้ผู้เลี้ยงดู สามารถให้รางวัลหรือลงโทษการกระทำต่างๆ ของผู้เลี้ยงดูด้วย และทำให้เด็กเลียนแบบผู้เลี้ยงดูอีกด้วย Craig Grace (1979, p. 91 อ้างถึงในสมคิด อิศระวัฒน์, 2541, หน้า 20) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู คือ กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการพัฒนา ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคมตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของคนในสังคมนั้นๆ ด้วย และสมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541, หน้า 233-234) ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดู คือ การที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กต้องกระทำต่อเด็ก และเรียกร้องหรือต้องการให้เด็กได้ตอบสนองหรือบุคคลอื่น ผู้อบรมเลี้ยงดูสามารถลงโทษให้

รางวัลในการกระทำของเด็กได้ และมีโอกาสได้สังเกตการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก ในทำนองเดียวกันเด็กก็เฝ้ามองพฤติกรรมท่าทีของผู้อบรมเพื่อเป็นตัวแทนในการใช้เลียนแบบได้ หรือกล่าวโดยทั่วไปผู้เลี้ยงดูจะถ่ายทอดพฤติกรรม ลักษณะต่างๆ ให้แก่เด็ก การอบรมเลี้ยงดูจะแตกต่างกันตามความเชื่อ ลักษณะนิสัย ความเคยชิน ฐานะความเป็นอยู่การศึกษา และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีอบรมเลี้ยงดูที่เด็กได้รับและความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพี่น้องที่มีลักษณะผูกพัน ให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา คอยอยู่เคียงข้างเป็นที่ปรึกษา

2.2 ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น ซอบ คซาอนันต์ (2526, หน้า 1) กล่าวว่าเด็ก คือ ทรัพยากรอันมีค่าของประเทศดังนั้น การหล่อหลอมทรัพยากรเด็กนั้นจำเป็นต้องใช้วิธีการที่ถูกต้องโดยเฉพาะเด็กวัยก่อนเรียน เป็นเด็กที่พ้นสภาพจากการเป็นทารกแล้ว และพร้อมที่จะรับการชี้นำที่ดีที่ถูกต้องพร้อมที่จะรับการพัฒนาทั้งในด้านสติปัญญาบุคลิกภาพและการปรับตัวเข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ที่ จะเจริญเติบโตขึ้นมาอย่างเข้มแข็งและมีอารมณ์มั่นคงสามารถยืนด้วยขาของตนเอง ได้ด้วยความเชื่อมั่นและผจญปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดีการที่จะได้เด็กที่มีลักษณะดังกล่าว จำเป็นต้องมีการอบรมและเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2531, หน้า 16) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยแวดล้อมที่มีความสำคัญหรือมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อกระบวนการความคิดของเด็กเพราะครอบครัวถือเป็นหน่วยทางสังคมแห่งแรกของเด็กที่เด็กได้มีโอกาสใกล้ชิดและได้รับการเรียนรู้การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวจึงเป็นสิ่งมีความสำคัญ การที่เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีความอบอุ่นและการได้รับความเข้าใจจากพ่อแม่ย่อมทำให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางร่างกายจิตใจและอารมณ์ที่เกื้อกูลต่อการพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กและในทางตรงข้ามในสภาพแวดล้อมของเด็กที่ขาดความอบอุ่นหรือขาดการเลี้ยงดูที่เหมาะสมย่อมมีผลให้เด็กขาดความเชื่อมั่นและสกัดกั้นต่อพัฒนาการทางสติปัญญาและมีผลต่อกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาของเด็กในอนาคต จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองนับได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะต้นแห่งชีวิตผลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูจะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นคนดีมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการวางรากฐานของชีวิตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจและการวางรากฐานนั้นก็คือการอบรมเลี้ยงดูของผู้ใหญ่ในครอบครัว

ส่วนสุนทรพจน์ เชียร์พิเชฐ (2532, หน้า 28) กล่าวว่า เด็กเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติ เป็นความหวังสูงสุดของพ่อแม่ อนาคตของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็กที่จะเจริญเติบโตต่อไปเป็นประชากรผู้รับภาระของประเทศในอนาคต เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูปลูกฝังอย่างถูกต้องให้มีพื้นฐานที่ดี ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ อารมณ์ และสังคม พร้อมทั้งจะเผชิญกับสภาพสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้เป็นอย่างดี สามารถที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้

จะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูจากผู้ปกครองหรือบิดามารดา นับได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะต้นแห่งชีวิต ผลที่ได้จากการอบรมเลี้ยงดู จะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นมาดีหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับรากฐานทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การวางรากฐานนั้นก็คือ การอบรมเลี้ยงดูของผู้ใหญ่ในครอบครัวว่าเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

2.3 องค์ประกอบ “การอบรมเลี้ยงดู”

วิธีการอบรมเลี้ยงดูมีหลายรูปแบบ และไม่สามารถกำหนดให้แน่นอนจนกว่าแบบใดจะดีหรือเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหรือปัจจัยหลายประการ เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวนบุตร เป็นต้น ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูไว้หลายประการ ดังนี้

1. Baumrind (1967 อ้างถึงในธนัฐธิดา ศรีมกุฎพันธ์, 2550, หน้า 18) ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ใช้อำนาจควบคุมออกคำสั่งให้เด็กทำตามที่พ่อแม่ต้องการโดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองไม่ยอมรับความคิดเห็นของเด็กห่างเหิน

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ (Authoritative) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่สนับสนุนให้ลูกมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะโดยกำหนดขอบเขตของพฤติกรรมมุ่งหวังให้เด็กเชื่อฟังแต่ขณะเดียวกันก็ยังให้เด็กเป็นตัวของตัวเองโดยพ่อแม่แสดงการยอมรับความคิดเห็นของเด็กให้ความอบอุ่นและอธิบายเหตุผลซึ่งเป็นความสมดุลกันระหว่างการควบคุมและการปล่อยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissive) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยึดตัวเด็กเป็นศูนย์กลางสนับสนุนและยอมรับเด็กปล่อยให้เด็กทำตามความต้องการ

ของตัวเองโดยไม่มีขอบเขตตอบสนองต่อความต้องการของเด็กในระดับสูงให้ความรักไม่มีการควบคุมพฤติกรรมเด็ก

2. Dorothy (1972, p. 117 อ้างถึงในเกษณี เทศนา, 2552, หน้า 8-9)

ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ ได้แก่

1) แบบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าเขาเองได้รับความยุติธรรม พ่อแม่จะมีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก และยังให้ความร่วมมือในโอกาสอันควรอีกด้วย

2) แบบปล่อยปละละเลย (Rejection) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ปล่อยให้เด็กทำอะไรก็ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ และเด็กมีความรู้สึกว่าเขาตนถูกเกลียดชัง

3) แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Over-protection) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยคุ้มครองป้องกันภัยและให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา ทำให้บุตรมีความรู้สึกว่าเขาเองไม่ได้รับความสะดวกให้กระทำในสิ่งที่ตนต้องการ

3. Bystritskey (1999, p. 6395-B อ้างถึงในอรวรรณ เจาะประโคน, 2551, หน้า 67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับของความผูกพัน รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว กับการปรับตัวทางสังคมพบว่า ลักษณะที่บ่งบอกถึงความผูกพันทางบวกคือ การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองแบบสนิทสนมใกล้ชิด มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีสภาพครอบครัวที่ไม่มีความขัดแย้ง ส่วนลักษณะที่บ่งบอกถึงความผูกพันทางลบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูที่มีการควบคุมและจำกัดขอบเขต สภาพครอบครัวมีการปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นการลดความขัดแย้งภายในครอบครัวและการสร้างความสัมพันธ์ในการสันติภาพและการให้คำแนะนำปรึกษาในครอบครัว

4. ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520, หน้า 27) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูไว้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าพ่อแม่ของตนเห็นว่าตนเป็นคนดีมีคุณค่าแสดงความรักใคร่ตนอย่างชัดเจนและยอมให้ลูกร่วมในกิจกรรมต่างๆ และพ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของตนเป็นอย่างดี

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าพ่อแม่ของตนตรวจตราควบคุมบังคับและลงโทษพฤติกรรมของตนมากน้อยเพียงใดการแสดงความรู้สึกของเด็กในเรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญที่แสดงถึงสุขภาพจิตของเด็กด้วยโดยอาจคาดได้ว่าเด็กที่ได้รับการควบคุมในปริมาณปานกลางย่อมมีสุขภาพจิตดีกว่าเด็กที่รายงานว่าตนถูกควบคุมมากหรือน้อยเกินไป

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าพ่อแม่ของตนได้แจ่มแจ้งเหตุผลต่างๆแก่ตนในการสนับสนุนให้ตนกระทำสิ่งต่างๆหรือในการห้ามปรามมิให้ตนกระทำสิ่งใดๆการใช้เหตุผลนี้เป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับการที่พ่อแม่ใช้อารมณ์ของตนเป็นที่ตั้งในการควบคุมพฤติกรรมของบุตร

4) การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิต หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าผู้ที่เลี้ยงดูใช้วิธีการตัดสิทธิ์อันเคยมีเคยได้ตามปกติของตนการลงโทษทางจิตนี้ได้ถูกศึกษาในฐานะที่เป็นลักษณะตรงกันข้ามกับการลงโทษทางกายวิธีการลงโทษทางจิตมากกว่าการลงโทษทางกายนี้พบมากในครอบครัวฐานะปานกลางและสูงและพบว่าพ่อแม่ใช้กับเด็กวัยรุ่นตอนกลางและตอนปลายมากกว่าจะใช้กับเด็กโตหรือวัยรุ่นตอนต้น

5. รุจีระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531, หน้า 57 – 60) ได้แบ่งรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ คือ

1) ลักษณะการเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับ (The Pattern of Rejection)

เนื่องจากบางครอบครัวยังไม่พร้อมที่จะมีบุตร จึงไม่ต้องการลูก พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความไม่ต้องการลูกของพ่อแม่ คือ ทิ้งลูกให้อดอยาก กักขังในห้อง พ่อแม่บางคนอาจทิ้งลูกให้อยู่กับคนเลี้ยงนานๆโดยไม่ห่วงหรือสนใจ บางรายนำลูกไปฝากไว้โรงเรียนประจำหรือฝากเลี้ยงตามสถานเลี้ยงเด็ก เป็นต้น

2) ลักษณะการเลี้ยงดูแบบรักลูกเกินไป (The Pattern of Over-protection) สาเหตุของการเลี้ยงลูกแบบนี้อาจเป็นเพราะตัวพ่อแม่เองได้รับการเลี้ยงดูมาแบบนี้ หรืออาจเป็นเพราะต้องการชดเชยความรักที่ตนเองขาดไป จึงพยายามชดเชยความรักให้ลูก

3) ลักษณะการเลี้ยงดูแบบควบคุมเกินไป (The Pattern of Domination) พ่อแม่จะต้องข้อกำหนดวางกฎเกณฑ์ต่างๆให้ลูกต้องทำ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างที่พ่อแม่คิด ซึ่งบางครั้งความหวังเหล่านั้นก็เกินความสามารถที่เด็กจะกระทำได้

พ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะเป็นบุคคลที่มีความหวังสูงและต้องการความสมบูรณ์แบบของชีวิต

6. พรเพ็ญ ชัยมงคล (2537, หน้า 23-24) นอกจากนี้ นักการศึกษาได้แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูไว้แตกต่างกันอาจสรุปได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าเขาตนเองขาดความดูแลเอาใจใส่ไม่ได้รับความรักความอบอุ่นเท่าที่ควรถูกปล่อยให้ทำอะไรตามลำพังโดยไม่เคยได้รับคำแนะนำและความสนใจช่วยเหลือ

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เด็กมีความรู้สึกว่าเขาเองถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองได้กำหนดไว้ไม่ได้รับการเปิดโอกาสให้ทำอะไรด้วยตนเองผู้ปกครองมีอำนาจเหนือทุกอย่างไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เด็กมีความรู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรมผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความหวังใจและให้เด็กได้รับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของตนมีเหตุมีผลยอมรับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของเด็ก

7. สมศรี ประเสริฐวรวงษ์ (2541, หน้า 235-236) ได้แบ่งแบบต่างๆ ในการเลี้ยงดูเด็กเป็น 3 แบบ คือ

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic) คือ พ่อแม่รับผิดชอบร่วมกัน ในการเลี้ยงดูบุตรและสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับบุตรและในครอบครัว การตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่างๆ เกิดจากสมาชิกในครอบครัว ให้ความคิดเห็นและทุกคนเห็นพ้องต้องกันให้บุตรมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่บุตรได้รู้จักรับผิดชอบในกิจการต่างๆ ของครอบครัวได้มีโอกาสริเริ่มตัดสินใจในการต่างๆ สร้างนิสัยให้รู้จักคิดริเริ่มกล้าแสดงความคิดเห็น เชื่อมมั่นในตนเองสามารถช่วยตนเองได้ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาริปไตย (Authoritative) คือ การที่พ่อแม่มีอำนาจสิทธิเด็ดขาดในการเลี้ยงดูบุตร และกิจการทุกอย่างภายในครอบครัว พ่อแม่เป็นผู้ตั้งเกณฑ์ทุกอย่าง บุตรเป็นที่ฟังปฏิบัติตาม บุตรมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ไม่เกรงกลัวพ่อแม่ไม่กล้าระบายนความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น บุตรไม่มีความอบอุ่นปลอดภัย

ขาดความคิดริเริ่ม ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่างๆ การดำรงชีวิต หรือการพัฒนาการต่างๆ ก็ไม่พัฒนาเท่าที่ ต่อไปอนาคตก็เป็นผู้ที่คอยพึ่งคนอื่นตลอดไป ปรับตัวเข้ากับสังคมยากกับปัญหาต่างๆ ได้ยาก

3) การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบปล่อยตามใจ (Laissez-faire) ได้แก่ การที่พ่อแม่ใช้อารมณ์กับบุตรมากกว่าเหตุผล บุตรจะมีความรู้สึกว่าตนเองขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีโอกาสเรียนรู้ขาดความมีระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจ ไม่ขยัน เฉื่อยชา เป็นคนขาดความกระตือรือร้นการอยู่ในสังคมลำบากเช่นเดียวกับแบบที่พ่อแม่บังคับหรือพ่อแม่เจ้าระเบียบ

8. กมลนันท์ รังสยาธร (2543, หน้า 89-93) ได้ศึกษารูปแบบและวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดี โดยการศึกษาค้นคว้า หนังสือ ตำรา ผลการวิจัยและการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีและบิดา มารดา จำนวน 6 ครอบครัว ผลการศึกษา สรุปว่า รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วย การยอมรับในความสามารถของบุตรตามพัฒนาการ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและความคิดสร้างสรรค์แก่บุตร ให้บุตรรู้จักทำอะไรด้วยตนเอง ยอมให้บุตรได้แสดงความคิดเห็นโต้แย้งได้และรับฟังบุตร เปิดโอกาสให้บุตรได้ตัดสินใจด้วยตนเอง ให้บุตรมีภาระรับผิดชอบและมอบหมายงานที่ทำ ฝึกความมีวินัยแก่บุตรให้บุตรได้เรียนรู้การร่วมกับผู้อื่น บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร ให้ความรักความอบอุ่นใกล้ชิดให้ความเอาใจใส่และสนับสนุนบุตรทั้งในเรื่องการเรียนและความสามารถพิเศษ ส่งเสริมความเป็นคนที่มีสุขภาพจิตที่ดีแก่บุตร ใช้วิธีการลงโทษที่เหมาะสม และไม่ตามใจหรือเข้มงวดมากเกินไป

9. นาดยา มุกดากุล (2549, หน้า 115-117) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและทักษะชีวิตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกลวิธานการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ ทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับกลวิธานการปรับตัวโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้านยกเว้นด้าน

ความคิดสร้างสรรค์ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับกลไกวิชาการปรับตัวโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. เกษภาววัลย์ ตันริยงค์ (2550, หน้า 68-70) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับทักษะชีวิตของผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่ และอำนาจในการพยากรณ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อทักษะชีวิต ผลการวิจัยพบว่า 1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และด้านการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความตระหนักรู้ในตัวตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน สามารถทำนายทักษะชีวิตของผู้ป่วยยาเสพติดในด้านความเชื่อมั่นในตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสามารถทำนายทักษะชีวิตของผู้ป่วยยาเสพติดในด้านการตัดสินใจได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดู ได้ดังตาราง 6

ตาราง 6 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดู

องค์ประกอบ	1. Baumrind (1967)	2. Dorothy (1972)	3. Bystritskey (1999)	4. ดวงเดือน พันธุ์มนาริน (2520)	5. รุจิระ สุภรณ์โพธิ์ (2531)	6. พรเพ็ญ ชัยมงคล, (2537)	7. สมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541)	8. กมลนันท์ รังสยาทร (2543)	9. นาทยา มุกตกุล (2549)	10. เกษฏาวัลย์ ตันริยงค์ (2550)	รวม	ร้อยละ
1. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม***	/										1	10
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่*	/										1	10
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ**	/										1	10
4. การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย**		/				/					2	20
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน***						/					1	10
6. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย*		/				/	/	/	/		5	50
7. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน*				/					/		2	20
8. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม***			/	/	/						3	30
9. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล*				/					/		2	20

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	1. Baumrind (1967)	2. Dorothy (1972)	3. Bystritskey (1999)	4. ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520)	5. รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531)	6. พรเพ็ญ ชัยมงคล, (2537)	7. สมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541)	8. กมลนันท์ รังสยาทร (2543)	9. นาดยา มุกตกุล (2549)	10. เกษฎาวัลย์ ตันริยงค์ (2550)	รวม	ร้อยละ
10. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตใจ				/							1	10
11. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับ					/						1	10
12. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบรักลูกเกินไป**					/						1	10
13. แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป		/									1	10
14. การอบรมเลี้ยงดูแบบอึดอัดเกินไป***						/					1	10
15. การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบปล่อยตามใจ**						/					1	10
16. การอบรมเลี้ยงดูแบบสนิทสนมใกล้ชิด*			/								1	10

หมายเหตุ * การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

** การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

*** การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดูในตาราง 6 พบว่ามีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 16 องค์ประกอบ แต่เนื่องจากมีบางองค์ประกอบที่มีความหมายเชิงทฤษฎีเหมือนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ประกอบด้วยแนวคิดของพรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) Dorothy (1972) สมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541) การอบรมเลี้ยงดูแบบสนิทสนม ในทัศนะของ Bystritskey (1999) การอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่ในทัศนะของ Baumrind (1967) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ในทัศนะของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ในทัศนะของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520) ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 70

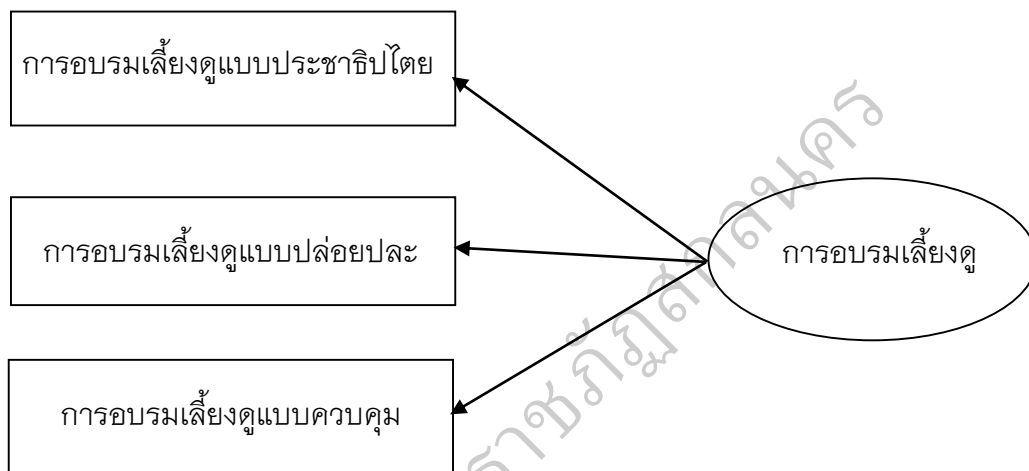
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ประกอบด้วยแนวคิดของพรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) Dorothy (1972) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจในทัศนะของBaumrind (1967) ลักษณะการเลี้ยงดูแบบรักลูกเกินไปในทัศนะของรุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531) และการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบปล่อยตามใจ ในทัศนะของสมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541) ความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 50

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ประกอบด้วยแนวคิดของการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุมในทัศนะของ Baumrind (1967) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมในทัศนะของ Bystritskey (1999) ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520) รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ในทัศนะของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันในทัศนะของพรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) และการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตโนมัติในทัศนะของสมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541) ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 70

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน พบว่ามีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 18 องค์ประกอบ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่สูง ในที่นี้คือความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป โดยองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นองค์ประกอบของการอบรมเลี้ยงดูได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู เพื่อใช้ในการวิจัยดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 โมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู

2.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบการอบรมเลี้ยงดู

2.3.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย”

พรเพ็ญ ชัยมงคล (2537, หน้า 24) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เด็กมีความรู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรมผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความห่วงใยและให้เด็กได้รับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของเขามีเหตุมีผลยอมรับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของเด็กสอดคล้องกับดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520, หน้า 27) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่เด็กรายงานว่าพ่อแม่ของตนเห็นว่าตนเป็นคนดีมีคุณค่าแสดงความรักใคร่ตนอย่างชัดเจนและยอมให้ลูกร่วมในกิจกรรมต่างๆ และพ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของตนเป็นอย่างดี ส่วน Paulson & Spota (1996) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการสร้างเอกลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นในด้านของความอบอุ่น

ความผูกพันผู้ปกครองที่ดูแลเอาใจใส่มีแนวโน้มที่จะทำให้วัยรุ่นในครอบครัวมีอัตมโนทัศน์ทางบวกสูงและวัยรุ่นที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็มักจะมีผู้ปกครองที่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นส่วนใหญ่ และDorothy (1972, p. 117 อ้างถึงในรัตนวดี รอดภิรมย์, 2533, หน้า 29) ได้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับความยุติธรรม พ่อแม่จะมีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก และยังให้ความร่วมมือในโอกาสอันควรอีกด้วย และBaumrind (1967 อ้างถึงในสมศรี ประเสริฐวงษ์, 2541, หน้า 236-237) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และให้เหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของเด็กตลอดเวลาช่วยเหลือแก้ปัญหา สนใจในความ เป็นอยู่ ให้ความรักเสมอต้นเสมอปลาย สมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541, หน้า 235-236) ได้ให้ความหมาย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic) คือ พ่อแม่รับผิดชอบร่วมกัน ในการเลี้ยงดูบุตรและสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับบุตรและในครอบครัว การตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่างๆ เกิดจากสมาชิกในครอบครัว ให้ความคิดเห็นและทุกคนเห็นพ้องต้องกันให้ บุตรมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่บุตรได้รู้จักรับผิดชอบในกิจการต่างๆ ของ ครอบครัวได้มีโอกาสริเริ่มตัดสินใจในการต่างๆ สร้างนิสัยให้รู้จักคิดริเริ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น เชื่อมมั่นในตนเองสามารถช่วยตนเองได้ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย” ว่า หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าได้ รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย ยอมให้ลูก ร่วมในกิจกรรมต่างๆ และพ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของตนเป็นอย่างดี พ่อแม่จะมีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของ เด็กให้ความรักเสมอต้นเสมอปลาย การตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่างๆ เกิดจากสมาชิก ในครอบครัว

2.3.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “การอบรมเลี้ยงดูแบบ ปล่อยปละละเลย”

Baumrind (1967) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ (Permissive) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยึดตัวเด็กเป็นศูนย์กลางสนับสนุนและยอมรับเด็กปล่อยให้เด็กทำ ตามความต้องการของตัวเองโดยไม่มีขอบเขตตอบสนองต่อความต้องการของเด็กใน ระดับสูงให้ความรักไม่มีการควบคุมพฤติกรรมเด็ก สอดคล้องกับรุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์

(2531, หน้า 57) ลักษณะการเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับ (The Pattern of Rejection) เนื่องจาก บางครอบครัวยังไม่พร้อมที่จะมีบุตร จึงไม่ต้องการลูก พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความไม่ ต้องการลูกของพ่อแม่คือ ทิ้งลูกให้อดอยาก กักขังในห้อง พ่อแม่บางคนอาจทิ้งลูกให้อยู่กับ คนเลี้ยงนานๆ โดยไม่ห่วงหรือสนใจ บางรายนำลูกไปฝากไว้โรงเรียนประจำหรือฝากเลี้ยง ตามสถานเลี้ยงเด็ก เป็นต้น และDorothy (1972, p. 117 อ้างถึงในรัตนาวดี รอดภิรมย์, 2533, หน้า 29) แบบปล่อยปละละเลย (Rejection) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ปล่อยให้ เด็กทำอะไรๆ ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ และเด็กมีความรู้สึก ว่า ตนถูกเกลียดชัง สมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541, หน้า 235-236) การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบ ปล่อยตามใจ (Laissez-faire) ได้แก่ การที่พ่อแม่ใช้อารมณ์กับบุตรมากกว่าเหตุผล บุตรจะมีความรู้สึกว่าเขาขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีโอกาสเรียนรู้ขาดความมีระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจ ไม่ขยัน เฉื่อยชา เป็นคนขาดความกระตือรือร้นการอยู่ในสังคมลำบาก เช่นเดียวกับแบบที่พ่อแม่บังคับหรือพ่อแม่เจ้าระเบียบ

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “การอบรมเลี้ยงดู แบบปล่อยปละละเลย” ว่า หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ปล่อยให้เด็กทำอะไรๆ ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ ไม่มีการให้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู และเด็กมีความรู้สึกว่าเขาถูกเกลียดชัง รู้สึกว่าเขาขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีโอกาส เรียนรู้ขาดความมีระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจ ไม่ขยัน เฉื่อยชา เป็นคนขาดความ กระตือรือร้น

2.3.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “การอบรมเลี้ยงดูแบบ ควบคุม”

Baumrind (1967) ได้ให้ความหมาย การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ใช้อำนาจควบคุมออกคำสั่งให้เด็กทำตามที่ พ่อแม่ต้องการโดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองไม่ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก ห่างเหิน และพรเพ็ญ ชัยมงคล (2537, หน้า 23) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เด็กมีความรู้สึกว่าเขาถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์ หรือระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองได้กำหนดไว้ ไม่ได้รับการเปิดโอกาสให้ทำอะไรด้วยตนเอง ผู้ปกครองมีอำนาจเหนือทุกอย่างไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520, หน้า 27) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมหมายถึงการที่เด็ก รายงานว่าพ่อแม่ของตนตรวจตราควบคุมบังคับและลงโทษพฤติกรรมของตนมากน้อย

เพียงใด การแสดงความรู้สึกของเด็กในเรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญที่แสดงถึงสุขภาพจิตของเด็ก ด้วยโดยอาจคาดได้ว่าเด็กที่ได้รับการควบคุมในปริมาณปานกลางย่อมมีสุขภาพจิตดีกว่า เด็กที่รายงานว่าตนถูกควบคุมมากหรือน้อยเกินไป และรุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531, หน้า 58) กล่าวว่า ลักษณะการเลี้ยงดูแบบควบคุมเกินไป (The Pattern of Domination) พ่อแม่ จะต้องข้อกำหนดวางกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้ลูกต้องทำ เพื่อจะให้ประสบความสำเร็จในชีวิต อย่างที่พ่อแม่คิด ซึ่งบางครั้งความหวังเหล่านั้นก็เกินความสามารถที่เด็กจะกระทำได้ พ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะเป็นบุคคลที่มีความหวังสูงและต้องการความสมบูรณ์แบบ ของชีวิต ส่วนสมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541, หน้า 235-236) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบ อัตตาธิปไตย (Authoritasear) คือ การที่พ่อแม่มีอำนาจสิทธิเด็ดขาดในการเลี้ยงดูบุตร และ กิจการทุกอย่างภายในครอบครัว พ่อแม่เป็นผู้ตั้งเกณฑ์ทุกอย่าง บุตรเป็นที่ฟังปฏิบัติตาม บุตรมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ไม่เกรงกลัวพ่อแม่ ไม่กล้าระบายความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น บุตรไม่มีความอบอุ่นปลอดภัย ขาดความคิดริเริ่ม ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความ เชื่อมมั่นในตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่างๆ การดำรงชีวิต หรือการพัฒนาการต่างๆ ก็ไม่พัฒนาเท่าที่ควร ต่อไปอนาคตก็เป็นผู้ที่คอยฟังคนอื่นตลอดไป ปรับตัวเข้ากับสังคม ยากกับปัญหาต่างๆ ได้ยาก

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “การอบรมเลี้ยงดู แบบควบคุม” ว่า หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าตนเองถูกบังคับให้ทำ ตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองได้กำหนดไว้ พ่อแม่ตรวจตราควบคุมบังคับและ ลงโทษพฤติกรรม ไม่ได้รับการเปิดโอกาสให้ทำอะไรด้วยตนเอง ผู้ปกครองมีอำนาจเหนือ ทุกอย่างไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เพื่อจะให้เด็กประสบความสำเร็จในชีวิตอย่าง ที่พ่อแม่คิด

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ในโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู ดังตาราง 7

ตาราง 7 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดการอบรมเลี้ยงดู

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมีความรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความห่วงใย ยอมให้ลูกร่วมในกิจกรรมต่างๆ และพ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของลูกเป็นอย่างดี พ่อแม่จะมีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็กให้ความรักเสมอต้นเสมอปลาย การตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่างๆ เกิดจากสมาชิกในครอบครัว	1. เด็กมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม 2. ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความห่วงใย ยอมให้ลูกร่วมในกิจกรรมต่างๆ 3. พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของลูกเป็นอย่างดี พ่อแม่จะมีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป 4. พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็กให้ความรักเสมอต้นเสมอปลาย 5. การตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่างๆ เกิดจากสมาชิกในครอบครัว
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ปล่อยให้เด็กทำอะไรก็ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ ไม่มีการให้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู และเด็กมีความรู้สึกว่าตนถูกเกลียดชัง รู้สึกว่าตนเองขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีโอกาสเรียนรู้ขาดความมี	1. พ่อแม่ปล่อยให้เด็กทำอะไรก็ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ 2. พ่อแม่ไม่มีการให้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
	ระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจ ไม่ขยัน เฉื่อยชา เป็นคนขาดความ กระตือรือร้น	3. เด็กมีความรู้สึกว่าคุณถูก เกลียดชัง รู้สึกว่าตนเอง ขาดความรักความอบอุ่น 4. เด็กไม่มีโอกาสเรียนรู้ ขาดความมีระเบียบวินัย 5. เด็กขาดแรงจูงใจ ไม่ขยัน เฉื่อยชา เป็นคนขาดความ กระตือรือร้น
การอบรมเลี้ยงดู แบบควบคุม	วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กมี ความรู้สึกว่าคุณบังคับให้ทำ ตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ ผู้ปกครองได้กำหนดไว้ พ่อแม่ตรวจ ตราควบคุมบังคับและลงโทษ พฤติกรรม ไม่ได้รับการเปิดโอกาส ให้ทำอะไรด้วยตนเองผู้ปกครองมี อำนาจเหนือทุกอย่างไม่เปิดโอกาส ให้แสดงความคิดเห็น เพื่อจะให้เด็ก ประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างที่ พ่อแม่คิด	1. เด็กมีความรู้สึกว่าคุณถูก บังคับให้ทำตาม กฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ ผู้ปกครองได้กำหนดไว้ 2. พ่อแม่ตรวจตราควบคุม บังคับและลงโทษพฤติกรรม 3. ไม่ได้รับการเปิดโอกาสให้ ทำอะไรด้วยตนเอง

3. บรรยากาศในชั้นเรียน

3.1 ความหมายบรรยากาศในชั้นเรียน

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของบรรยากาศในชั้นเรียนซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้ Lawrenz, F. (1976) ได้ให้ความหมายของบรรยากาศในชั้นเรียนว่าเป็นสภาพทางจิตและสังคมซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมของครูปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน สุปล วังสินธ์ (2534, อ้างถึงในวรรณ ลิทธิเลิศ, 2537, หน้า 32) ได้สรุปว่าบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นมีความสุขและสัมพันธภาพที่ดีต่อกลุ่มทำงานโดยปราศจากความวิตกกังวล ส่วนวินิจ วงศ์รัตน์ (2542, หน้า 153) ได้กล่าวถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนว่าหมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนได้สอดคล้องกับการเรียนการสอน เพื่อช่วยเสริมให้บรรยากาศการเรียนเป็นที่น่าสนใจ และจูงใจให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาในการปกครองชั้น และแก้ปัญหาเรื่องวินัยได้อีกด้วย สอดคล้องกับ Good (1973, p. 106) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และ สภาพแวดล้อมทางอารมณ์ของครูผู้สอน และนักเรียนร่วมกัน Moors (1978, pp. 263-269) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นบรรยากาศหรือสภาพการณ์ที่ครูผู้สอนพยายามสร้างขึ้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้

จากความหมายของบรรยากาศในชั้นเรียน สรุปได้ว่าบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนทั้งทางกายภาพ จิตวิทยาและพฤติกรรมการสอนของครูที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้สึกรอบรู้ กระตือรือร้น มั่นใจในตนเอง มีผลต่อการเสริมแรง กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกิจกรรมและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนในชั้นเรียน

3.2 องค์ประกอบ “บรรยากาศในชั้นเรียน ”

พรรณิ ชูทัย เจนจิต (2522, หน้า 261-263) กล่าวถึงบรรยากาศในชั้นเรียนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการสอน จัดแบ่งได้ 6 ลักษณะ สรุปได้ดังนี้

1. บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) เป็นบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและพยายามทำงานให้สำเร็จ

2. บรรยากาศที่มีอิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดพลาด โดย

ปราศจากความกลัวและวิตกกังวล บรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจโดยไม่รู้สึกรังเกียจ

3. บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ (Respect) เป็นบรรยากาศที่ครูรู้สึกว่าการเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้ อันส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดความยอมรับนับถือตนเอง

4. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น (Warmth) เป็นบรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน การที่ครูมีความเข้าใจนักเรียน เป็นมิตร ยอมรับให้ความช่วยเหลือ จะทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจ รักครู รักโรงเรียน และรักการมาเรียน

5. บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) การควบคุมในที่นี้ หมายถึง การฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุม ไม่ให้มีอิสระ ครูต้องมีเทคนิคในการปกครองชั้นเรียนและฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้สิทธิหน้าที่ของตนเองอย่างมีขอบเขต

6. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่คุณเรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความล้มเหลว เพราะการที่คนเราคำนึงถึงแต่ความล้มเหลวจะมีผลทำให้ความคาดหวังต่ำ ซึ่งไม่ส่งเสริมให้การเรียนรู้ดีขึ้น

ประดิษฐ์ อุประนัย และอรุณ ศรีอนันตศิริชัย (2523, หน้า 123-137)

กล่าวถึง องค์ประกอบ 6 ประการที่ช่วยสร้างบรรยากาศทางกายภาพในชั้นเรียน ได้แก่

1. แสงต้องเพียงพอไม่จ้าหรือมืดเกินไป
2. เสียงต้องไม่มีเสียงดังจากภายนอกมากเกินไปเพราะจะรบกวนสมาธิของผู้เรียน
3. การถ่ายเทอากาศต้องมีระบบการถ่ายเทอากาศที่ดีเพื่อสุขภาพของผู้สอนและผู้เรียน
4. ห้องเรียนควรแยกเป็นห้องไม่ควรติดห้องสุขา
5. อุปกรณ์ประจำห้องเรียนต้องมีพร้อม
6. จำนวนนักเรียนควรมีจำนวนพอเหมาะเพื่อการดูแลทั่วถึง

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527, หน้า 107-110) ได้กล่าวถึงบรรยากาศของพฤติกรรมที่จะสร้างปฏิกิริยาตอบสนองต่อบรรยากาศการเรียนรู้ดังนี้ คือ

1. ปฏิบัติการตอบสนองของระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียนและผู้สอนต้องมีความเป็นมิตรมิใช่หวาดกลัวผู้เรียนต้องกล้าซักถามปัญหาหรืออภิปรายที่ไม่ถูกต้องตามทัศนคติของตน

2. ปฏิบัติการตอบสนองของระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนผู้เรียนต้องรู้จักพึ่งพากัน การซักถามกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นธรรมชาติของมนุษย์

3. ปฏิบัติการตอบสนองของระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัวและสร้างความสนใจในสิ่งที่เรียน

4. ปฏิบัติการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมได้แก่กลิ่นรูปเสียงสิ่งแวดล้อมจะต้องสะอาดน่ารื่นรมย์ไม่ทำให้ผู้เรียนเสียสมาธิในการเรียน

อรุณวรรณ เกตุอร่าม (2527, หน้า 137) ได้เสนอแนะองค์ประกอบที่ครูควรคำนึงในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน 6 ประการ คือ

1. บรรยากาศทำลายเป็นบรรยากาศที่กระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการทำงาน

2. บรรยากาศอิสระเป็นบรรยากาศที่ให้โอกาสผู้เรียนตัดสินใจและค้นคว้าด้วยตนเองนักเรียนไม่รู้สึกรังเกียจแต่กลับมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

3. บรรยากาศซึ่งมีการยอมรับนับถือครูต้องมองเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียนและคิดว่าผู้เรียนเป็นผู้มีความสามารถทำให้ผู้เรียนไม่เกิดปมด้อย

4. บรรยากาศที่มีความอบอุ่นครูต้องใจกว้างมีน้ำใจเอื้ออาทรและเข้าใจในตัวผู้เรียนทำให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่นใจ

5. บรรยากาศแห่งการควบคุมครูต้องฝึกให้ผู้เรียนมีวินัยแต่ไม่ใช่อยู่ภายใต้การควบคุมลงโทษ

6. บรรยากาศแห่งความสำเร็จครูควรพูดถึงความสำเร็จของผู้เรียนมากกว่าพูดถึงความบกพร่องและความล้มเหลวการพูดถึงความล้มเหลวทำให้ผู้เรียนมีความคาดหวังต่ำ ดังนั้น การเรียนรู้ที่ดีผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ว่าตนเองมีความสามารถและมีความสำเร็จ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2533, หน้า 10-14) ได้แบ่งบรรยากาศการเรียนการสอนเป็น 2 ประเภท คือ บรรยากาศทางกายภาพ และบรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตภาพ

1. บรรยากาศทางกายภาพ ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสมเป็น ดังนี้

1.1 ห้องเรียนมีสีสันทันตึง เหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี สว่างพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างพอกับจำนวนนักเรียน

1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศเป็นอิสระของการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

1.3 ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

1.4 สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการเรียนการสอน ประเภทต่างๆ สามารถเคลื่อนย้ายได้ และสามารถดัดแปลงให้เอื้ออำนวยต่อการสอน และการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้

1.5 การจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้มีความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่างๆ เช่น เหมาะต่อวิธีสอนโดยกระบวนการกลุ่มวิธีบรรยาย และวิธีการแสดงละคร เป็นต้น

2. บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา มีดังนี้

2.1 บรรยากาศความคุ้นเคยหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เป็นผู้ร่วมกันสร้าง เช่น บุคลิกภาพของผู้สอน พฤติกรรมการสอนของผู้สอน พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

2.2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนประสานความคิดเห็นร่วมกัน เป็นบรรยากาศที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา และสนุกสนาน

2.3 บรรยากาศที่ท้าทาย คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียน กระตือรือร้น ติดตาม ค้นคว้าศึกษา เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องราวที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เป็นต้น

2.4 บรรยากาศของการยอมรับนับถือ คือบรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหาและกระบวนการ ถ่ายทอดความรู้สึกลึกที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นบรรยากาศ

ที่ผู้สอนจะต้องยอมรับผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีความสามารถ สติปัญญา ความถนัด และทักษะแตกต่างกัน

2.5 บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยของห้องเรียนและตามที่คุณสอนเป็นผู้กำหนด โดยผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง มีความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและออกจากห้องเรียนตลอดจนการตรงต่อเวลาในการส่งงาน มีสัมมาคารวะ ประพฤติปฏิบัติในทางเหมาะสมทั้งกาย วาจา และใจ

2.6 บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และผู้สอนรู้จักการให้การเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางพึงประสงค์

6. องค์ประกอบจากผลการวิจัยของ สุพล วังสินธุ์ (2534, หน้า 9) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. การร่วมมือและการแข่งขันบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาแข่งขันกันทำงานทำให้ผู้เรียนประสบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่เรียนอ่อนและปานกลางจะได้รับประโยชน์มากส่วนนักเรียนที่เรียนเก่งจะได้ประโยชน์จากการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักเรียนจะลดความวิตกกังวลได้เป็นอย่างดีเมื่อได้ร่วมมือกันทำงาน

2. พฤติกรรมการสอนของครู ครูที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติและเป็นผู้ทำกิจกรรมด้วยตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนเป็นอย่างมากเนื่องจากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนมีความอบอุ่นมีความรู้สึกปลอดภัยจึงทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จ

3. ความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน การที่ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเตรียมบทเรียนและกิจกรรมการเรียนยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนทั้งในด้านความสนใจความสามารถและเจตคติจะทำให้ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและรวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน

4. เจตคติของนักเรียนต่อโรงเรียน เจตคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียนมีผลต่อการเรียนในชั้นเรียนและต่อการเรียนรู้อีกด้วย

5. การจัดรูปแบบของชั้นเรียน ชั้นเรียนภาษาที่มีขนาดเล็กจะช่วยให้ความสนใจและแรงจูงใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทั้งส่วนบุคคลและเป็นกลุ่มเพิ่มขึ้นอีกมาก การจัดชั้นเรียนจึงควรให้นักเรียนเคลื่อนไหวได้สะดวกเพื่อให้มีการซักถามหรือทำงานร่วมกันจะช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีขึ้น

7. วรพรรณ ลิทธิเลิศ (2537, หน้า 36) ได้กล่าวไว้ถึงองค์ประกอบที่ช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพิ่มเติมดังนี้ คือ

1. บุคลิกภาพบางประการของครูซึ่งมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนซึ่ง ได้แก่ สีหน้าท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การมีอารมณ์ขันและการแสดงบทบาทในฐานะผู้นำของครู

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามเจตคติและความคาดหวังบางประการครูที่มีเจตคติที่ดีต่อการสอนมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนและเป็นผู้มองโลกในแง่ดีย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครู

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเองถ้าเป็นไปได้หมายถึงครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. การที่ครูรู้จักการใช้แรงเสริมที่เหมาะสมกับนักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่พฤติกรรมมีปัญหา

8. พูนรัตน์ แสงหนุ่ม (2538, หน้า 60-61) ได้เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนของนักศึกษาโปรแกรมการเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนแตกต่างกัน สรุปได้ว่าองค์ประกอบหลักที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนในทางบวกคือมีอยู่ 3 องค์ประกอบ คือ ความน่าสนใจของกิจกรรมการสอนการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันกระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นการให้ความร่วมมือความสามัคคีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเป็นกันเองในกลุ่มซึ่งช่วยให้การทำงานกลุ่มเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนในทางบวก คือ กระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นการให้ความร่วมมือ ความสามัคคี

ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความเป็นกันเองในกลุ่มซึ่งช่วยให้การทำงานกลุ่มเกิดประสิทธิภาพสูง

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปองค์ประกอบของบรรยากาศในชั้นเรียนดังตาราง 8

ตาราง 8 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของบรรยากาศในชั้นเรียน

องค์ประกอบ	1. พรรณี ชูทัย เจนจิต (2522)	2. ประดิษฐ์ อนุพันธ์ (2523)	3. นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527)	4. อรุณวรรณ เกตุอร่าม (2527)	5. พิมพ์ เคษะคุปต์ (2533)	6. สุพล วัฒนีย์ (2534)	7. วรพรรณ สิทธิเลิศ (2537)	8. พูนรัตน์ แสงหนุ่ม (2538)	รวม	ร้อยละ
1. แสงต้องเพียงพอไม่จ้าหรือมืดเกินไป*		/							1	12.50
2. เสียงดังไม่มีเสียงดังจากภายนอกมากเกินไป*		/							1	12.50
3. ห้องเรียนควรแยกเป็นห้องไม่ควรรัดห้องสุขา*		/							1	12.50
4. อุปกรณ์ประจำห้องเรียนต้องมีพร้อม*		/							1	12.50
5. จำนวนนักเรียนควรมีจำนวนพอเหมาะ*		/							1	12.50
6. กลุ่มเพื่อนที่ดีช่วยชักจูงให้ผู้เรียนสนใจใคร่รู้**		/							1	12.50
7. ครูที่มีบุคลิกภาพดีมีการเตรียมการสอนที่ดี***		/	/						2	37.50
8. ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน**			/			/	/		3	37.50
9. ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน**						/	/		2	25.00

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบ	1. พรรณี ชูทัย เจนจิต (2522)	2. ประดิษฐ์ อนุประไพ (2523)	3. นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527)	4. อรุณวรรณ เกตุอร่าม (2527)	5. พิมพ์ดี เตชะคุปต์ (2533)	6. สุพล วังสินธุ์ (2534)	7. วรพรรณ ลิทธิเลิศ (2537)	8. พูนรัตน์ แสงหนุ่ม (2538)	รวม	ร้อยละ
10. ปฏิบัติการตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์**			/						1	12.50
11. ปฏิบัติการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม*			/						1	12.50
12. บรรยายภาคทางจิตวิทยา**	/			/					2	25.00
13. พฤติกรรมการสอนของครู***						/	/	/	3	37.50
14. การร่วมมือและการแข่งขัน**						/			1	12.50
15. ความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน**						/			1	12.50
16. เจตคติของนักเรียนต่อโรงเรียน**						/			1	12.50
17. การจัดรูปแบบของชั้นเรียน *						/			1	12.50
18. บรรยายภาคทางกายภาพ*					/				1	12.50
19. บรรยายภาคทางจิตใจ **					/				1	12.50

หมายเหตุ * บรรยายภาคทางกายภาพ

** บรรยายภาคทางจิตวิทยา

*** พฤติกรรมการสอนของครู

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบบรรยายภาคในชั้นเรียน ในตาราง 8 พบว่ามีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 19 องค์ประกอบ แต่เนื่องจากมีบางองค์ประกอบที่มีความหมายเชิงทฤษฎีเหมือนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน ดังนี้

1. บรรยายภาคทางกายภาพ องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย บรรยายภาคทางกายภาพ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2533) แสงต้องเพียงพอไม่จ้าหรือมืดเกินไป (ประดินันท์ อุปรนัย, 2523) ต้องไม่มีเสียงดังจากภายนอกมากเกินไป (ประดินันท์ อุปรนัย, 2523) ห้องเรียนควรแยกเป็นห้องไม่ควรติดห้องสุขา (ประดินันท์ อุปรนัย, 2523) อุปกรณ์ประจำห้องเรียนต้องมีพร้อม (ประดินันท์ อุปรนัย, 2523) นักเรียนควรมีจำนวนพอเหมาะ (ประดินันท์ อุปรนัย, 2523) การจัดรูปแบบของชั้นเรียน (สุพล วังสินธุ์, 2534) ปฏิบัติการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2527) รวมความถี่ 7 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 87.5

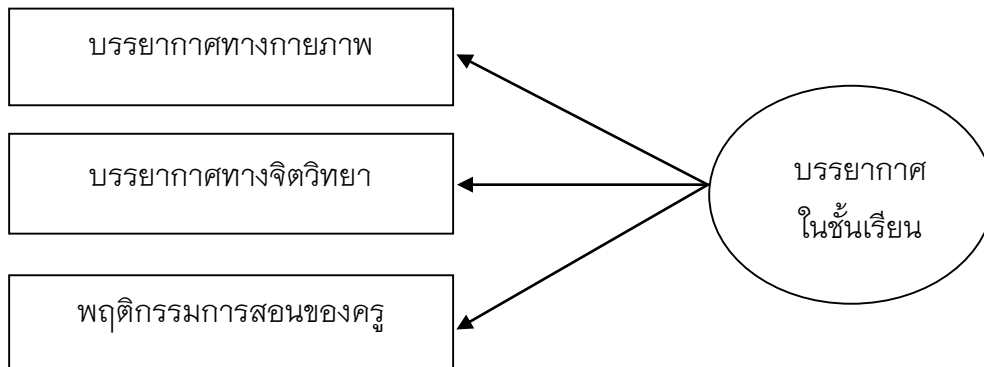
2. บรรยายภาคทางจิตวิทยา องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย บรรยายภาคทางจิตวิทยา (พรรัตน์ ชูทัย เจนจิต, 2522) (อรุณวรรณ เกตุอร่า, 2527) ปฏิบัติการตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2527) (วรพรรณ สิทธิเลิศ, 2537), (พูนรัตน์ แสงหนุ่ม, 2538) ปฏิบัติการตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2527) รวมความถี่ได้ 6 คิดเป็นร้อยละ 75

3. พฤติกรรมการสอนของครู องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย พฤติกรรมการสอนของครู (วรพรรณ สิทธิเลิศ, 2537), (สุพล วังสินธุ์, 2534) (พูนรัตน์ แสงหนุ่ม, 2538) ครูที่มีบุคลิกภาพดี มีการเตรียมการสอนที่ดี (ประดินันท์ อุปรนัย, 2523) รวมความถี่ได้ 4 คิดเป็นร้อยละ 50

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 19 องค์ประกอบ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่สูง ในที่นี้คือความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของบรรยายภาคในชั้นเรียนได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. บรรยายภาคทางกายภาพ
2. บรรยายภาคทางจิตวิทยา
3. พฤติกรรมการสอนของครู

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดบรรยายภาคในชั้นเรียน เพื่อใช้ในการวิจัยดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 โมเดลการวัดการบริหารเชิงกลยุทธ์

3.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบบรรยากาศในชั้นเรียน

3.3.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “บรรยากาศทางกายภาพ”

ประดิษฐ์ อุปรนัย และอรุณ ศรีอนันตศิริชัย (2523, หน้า 123-137) กล่าวถึงองค์ประกอบ 6 ประการ ที่ช่วยสร้างบรรยากาศทางกายภาพในชั้นเรียน ได้แก่ 1) แสงต้องเพียงพอไม่จ้าหรือมืดเกินไป 2) เสียงต้องไม่มีเสียงดังจากภายนอกมากเกินไป เพราะจะรบกวนสมาธิของผู้เรียน 3) การถ่ายเทอากาศต้องมีระบบการถ่ายเทอากาศที่ดี เพื่อสุขภาพของผู้สอนและผู้เรียน 4) ห้องเรียนควรแยกเป็นห้องไม่ควรติดห้องสุขา 5) อุปกรณ์ประจำห้องเรียนต้องมีพร้อม 6) จำนวนนักเรียนควรมีจำนวนพอเหมาะเพื่อการดูแลที่ทั่วถึง สอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527, หน้า 107-112) ได้กล่าวถึง ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัวและสร้างความสนใจในสิ่งที่เรียน ปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลิ่นรูปเสียงสิ่งแวดล้อม จะต้องสะอาดน่ารื่นรมย์ ทำให้ผู้เรียนเสียสมาธิในการเรียน และพิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ (2533, หน้า 10-14) ได้กล่าวถึง บรรยากาศทางกายภาพ ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสมเป็นดังนี้ 1) ห้องเรียนมีสีสันทันดู เหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี สร้างพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างพอกับจำนวนนักเรียน 2) ห้องเรียนควรมีบรรยากาศเป็นอิสระของการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท 3) ห้องเรียนต้องสะอาด

ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย 4) สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ สามารถเคลื่อนย้ายได้ และสามารถดัดแปลงให้เอื้ออำนวยต่อการสอน และการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้

5) การจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้มีความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่างๆ เช่น เหมาะต่อวิธีสอนโดยกระบวนการกลุ่ม วิธีบรรยาย และวิธีการแสดงละคร เป็นต้น

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “บรรยากาศทางกายภาพ” ว่า หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในของห้องเรียนที่มีลักษณะเหมาะสมเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนมีสีสันทันตา เหมาะสม สะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน มีขนาดกว้างพอ กับจำนวนนักเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ ได้ดังนี้ 1. สภาพแวดล้อมภายในของห้องเรียนที่มีลักษณะเหมาะสมเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ 2. สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ มีความเหมาะสม

3.3.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “บรรยากาศทางจิตวิทยา”

สรินทร์ญา ฤทธิรัตน์ (ออนไลน์) กล่าวถึง การจัดบรรยากาศทางจิตวิทยา หรือทางจิตใจ จะช่วยสร้างความรู้สึกรักให้นักเรียนเกิดความสบายใจในการเรียน ปราศจากความกลัวและวิตกกังวล มีบรรยากาศของการสร้างสรรค์ไร้ความสนใจ ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความสุข สอดคล้องกับไซตริส จิตรบำรุง (ออนไลน์) กล่าวว่า บรรยากาศทางจิตวิทยา (Psychological Atmosphere) หมายถึง บรรยากาศทางด้านจิตใจที่นักเรียนรู้สึกสบายใจ มีความอบอุ่น มีความเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และมีความรักความศรัทธาต่อผู้สอน นอกจากนี้อรุณวรรณ เกตุอร่าม (2527) ได้เสนอแนะองค์ประกอบที่ควรคำนึงในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน 6 ประการ คือ 1) กระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการทำงาน 2) บรรยากาศอิสระ เป็นบรรยากาศที่ให้โอกาสผู้เรียนตัดสินใจและค้นคว้าด้วยตนเอง นักเรียนไม่รู้สึกตึงเครียดแต่กลับมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น 3) บรรยากาศซึ่งมีการยอมรับนับถือ ครูต้องมองเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียนและคิดว่าผู้เรียนเป็นผู้มีความสามารถทำให้ผู้เรียนไม่เกิดปมด้อย 4) บรรยากาศที่มีความอบอุ่น ครูต้องใจกว้าง มีน้ำใจเอื้ออาทรและเข้าใจในตัวผู้เรียนทำให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่น

ใจ 5) บรรยากาศแห่งการควบคุม ครูต้องฝึกให้ผู้เรียนมีวินัยแต่ไม่ใช้อยู่ภายใต้การควบคุม
 ลงโทษ 6) บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ครูควรพูดถึงความสำเร็จของผู้เรียนมากกว่าพูดถึง
 ความบกพร่องและความล้มเหลว การพูดถึงความล้มเหลวทำให้ผู้เรียนมีความคาดหวังต่ำ
 ดังนั้น การเรียนรู้ที่ดีผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ว่าตนเองมีความสามารถและมีความสำเร็จ
 สอดคล้องกับบรรพชน สิทธิเลิศ (2537, หน้า 36) ได้กล่าวไว้ถึงองค์ประกอบที่ช่วยสร้าง
 บรรยากาศในชั้นเรียนเพิ่มเติมดังนี้ คือ 1) บุคลิกภาพบางประการของครูซึ่งมีผลต่อ
 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนซึ่งได้แก่ สีหน้าท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การมีอารมณ์
 ชื่นและการแสดงบทบาทในฐานะผู้นำของครู 2) พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามเจตคติ
 และความคาดหวังบางประการครูที่มีเจตคติที่ดีต่อการสอน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนและ
 เป็นผู้มองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนและความคาดหวัง
 ของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครู 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ
 นักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเองถ้าเป็นไปได้ หมายถึง ครูและนักเรียนมี
 ปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4) การที่ครูรู้จักการใช้แรงเสริมที่เหมาะสมกับนักเรียนโดยเฉพาะ
 นักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่พฤติกรรมมีปัญหา

นอกจากนี้ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527, หน้า 107-112) ได้กล่าวถึง
 พฤติกรรมที่จะสร้างปฏิริยาตอบสนองของบรรยากาศการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ปฏิริยา
 ตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ที่ผู้เรียน
 และผู้สอนต้องมีความเป็นมิตรมิใช่หวาดกลัวผู้เรียนต้องกล้าซักถามปัญหาหรืออภิปรายที่
 ไม่ถูกต้องตามทัศนคติของตน 2) ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนผู้เรียนต้อง
 รู้จักฟังพากันการซักถามกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ 3) ปฏิริยา
 ตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัวและสร้างความสนใจในสิ่ง
 ที่เรียน 4) ปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมได้แก่กลิ่นรูปเสียงสิ่งแวดล้อมจะต้องสะอาด
 น่ารื่นรมย์ไม่ทำให้ผู้เรียนเสียสมาธิในการเรียน และพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2533, หน้า 10-
 14) ได้กล่าวถึงบรรยากาศ ทางจิตวิทยา คือ บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทาง
 จิตวิทยา มีดังนี้ 1) บรรยากาศความคุ้นเคยหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็น
 ผู้ร่วมกันสร้าง เช่น บุคลิกภาพของผู้สอน พฤติกรรมการสอนของผู้สอน พฤติกรรมการ
 เรียนของผู้เรียน 2) บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระใน
 การค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีม
 หรือเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนประสานความคิดเห็น

ร่วมกัน เป็นบรรยากาศที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา และสนุกสนาน

3) บรรยากาศที่ท้าทาย คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนกระตือรือร้น ติดตาม ค้นคว้าศึกษา เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องราวที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เป็นต้น 4) บรรยากาศของการยอมรับนับถือ คือบรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหาและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นบรรยากาศที่ผู้สอนจะต้องยอมรับผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีความสามารถ สติปัญญา ความถนัด และทักษะแตกต่างกัน 5) บรรยากาศของการควบคุมเป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบวินัยของห้องเรียนและตามที่คุณสอนเป็นผู้กำหนด โดยผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง มีความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและออกจากห้องเรียนตลอดจนการตรงต่อเวลาในการส่งงาน มีสัมมาคารวะ ประพฤติปฏิบัติในทางเหมาะสมทั้งกาย วาจา และใจ

6) บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และผู้สอนรู้จักการให้การเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางพึงประสงค์

จากการศึกษาของ อารีย์ พันธุ์มณี (2545, หน้า 109) ได้เสนออิทธิพลของบรรยากาศในชั้นเรียนว่าบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ บรรยากาศที่เต็มไปด้วยการยอมรับและการกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นการอภิปราย หรืองานทางวิทยาศาสตร์นักเรียนต้องมีอิสระที่จะสร้างสรรค์ความพอใจ เช่นเดียวกับวัชรภาฯ ชั้นลำปาง (2543, หน้า 94) ได้ศึกษาผลของบรรยากาศการเรียนรู้อิงจิตวิทยาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีในด้านทฤษฎี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนในบรรยากาศเรียนรู้ทางจิตวิทยา มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีในด้านทฤษฎีสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนในบรรยากาศการเรียนรู้อิงจิตวิทยา ภายหลังจากการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีในด้านทฤษฎีสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จิตรถนอม บุญประกอบ (2552, หน้า 119-120) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแก้

โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คือ บรรยายภาคในชั้นเรียน และ การกำกับตนเองในการเรียน ปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และการรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์

สรุป บรรยายภาคทางจิตวิทยา หมายถึง สภาพการณ์ในห้องเรียนที่ครูและนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความคุ้นเคยเป็นอิสระ ยอมรับนับถือเปิดโอกาสให้ประสบความสำเร็จทำทหายและมีวินัย ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพแห่งตน ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ ได้ดังนี้

1.ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน 2. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

3.3.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “พฤติกรรมการสอนของครู”

สุพล วังสินธ์ (2534, หน้า 9) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนของครู ครูที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติและเป็นผู้ทำกิจกรรมด้วยตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนเป็นอย่างมากเนื่องจากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนมีความอบอุ่นมีความรู้สึกปลอดภัยจึงทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จพรพิมล วรรณประโคน (2545, หน้า, 13) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอนไว้ว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง การปฏิบัติการสอน หรือการดำเนินการสอนในหน้าที่ครู ตลอดจน ลักษณะหรือพฤติกรรมต่างๆ ของครู อันจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีตามเป้าหมายที่กำหนด อัญชลี สมใจ (2549, หน้า 26) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมการสอนของครู หมายถึง การปฏิบัติการสอนหรือการดำเนินการสอนในหน้าที่ของครู ตลอดจนลักษณะหรือพฤติกรรมต่างๆ ของครูอันจะมีผลทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 26) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอนควรมีบทบาท ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำทหายความสามารถของผู้เรียน 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแล

ช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของ วิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและ พัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง

จุฑามาศ พันธุ์สถิต (2550, หน้า 9) ได้นิยามพฤติกรรมการสอนของครู หมายถึง ลักษณะที่ครูแสดงออกต่อนักเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิควิธีสอน อันเป็นส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ อันเป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ และเกิดการ พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียนให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ กรรสา จันทวงศ์วิไล (2555, หน้า 9) ได้ให้ ความหมายพฤติกรรมการสอน ว่าหมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน เป็นการถ่ายทอดความรู้ความคิดในรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ได้กำหนดไว้ และมีพฤติกรรมไปในทางที่ บรรารณา พนม พูลเพิ่ม (2552, หน้า 12-13) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมการสอนของครู ไว้ว่า หมายถึง ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้าน ต่างๆ เพื่อที่จะให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน โดยมีการวางแผนการสอน มีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย มีการเตรียมตัวการสอนเป็นอย่างดี มีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน รู้จักใช้จิตวิทยาในการจัดการสอนอยู่เสมอ มีการสร้างบรรยากาศที่ดี มีการปรับปรุงการ จัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ ตลอดจนมีการประเมินผล และแจ้งผลให้ผู้เรียนรับทราบผล การประเมินนั้น เพื่อจะได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งจะทำ ให้การสอนของครูประสบผลสำเร็จด้วยดี

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “พฤติกรรมการสอนของครู” ได้ว่า หมายถึง ลักษณะที่ครูแสดงออกต่อนักเรียนในกิจกรรมการเรียน การสอน เทคนิควิธีสอน ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ เพื่อที่จะให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย มีการเตรียมตัวการสอนเป็นอย่างดี มีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน มีการสร้างบรรยากาศที่ดี โดยมีการวางแผนการสอน มีการปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนอยู่เสมอ ตลอดจนมีการประเมินผล และแจ้งผลให้ผู้เรียนรับทราบผลการประเมิน นั้น ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. ครูมีความสามารถในการพัฒนาการจัดการ

เรียนการสอนในด้านต่างๆ 2. ครูมีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย 3. ครูมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี 4. ครูมีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน 5. ครูมีการวางแผนการสอน มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีการประเมินผล และแจ้งผลให้ผู้เรียนรับทราบผลการประเมินนั้น

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบบรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา และพฤติกรรมการสอนของครู ในโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน ดังตาราง 9

ตาราง 9 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดบรรยากาศในชั้นเรียน

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
บรรยากาศทางกายภาพ	ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียนมีสีสันทัดที่เหมาะสม สะอาดถูกสุขลักษณะ หนาวอยู่ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างพอกับจำนวนนักเรียน โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	1. ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสม 2. สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ มีความเหมาะสม
บรรยากาศทางจิตวิทยา	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเป็นผู้ร่วมกันสร้าง เพื่อให้เกิด บรรยากาศความคุ้นเคย บรรยากาศที่เป็นอิสระ บรรยากาศที่ทำทนาย บรรยากาศของการยอมรับนับบรรยากาศของการควบคุม บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพแห่งตน	1. ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน 2. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
พฤติกรรมการสอนของครู	ลักษณะที่ครูแสดงออกต่อนักเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิควิธีสอนความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีวิธีการสอนที่เหมาะสมหลากหลาย มีการเตรียมตัวการสอนเป็นอย่างดี มีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน มีการสร้างบรรยากาศที่ดี โดยมีการวางแผนการสอน มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ ตลอดจนมีการประเมินผล และแจ้งผลให้ผู้เรียนรับทราบผลการประเมินนั้น	1. ครูมีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ 2. ครูมีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย 3. ครู มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี 4. ครูมีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน 5. ครูมีการวางแผนการสอน มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีการประเมินผล และแจ้งผลให้ผู้เรียนรับทราบผลการประเมินนั้น

4. อัตมโนทัศน์ของนักเรียน

4.1 ความหมายอัตมโนทัศน์

Denis Lawrence (1996, อ้างถึงในกรมวิชาการ, 2545, หน้า 19) ให้ความหมายว่า อัตมโนทัศน์แห่งตนเป็นผลรวมของลักษณะทางกายและจิตของบุคคลแต่ละคนและการประเมินค่าลักษณะเหล่านั้น แบ่งออก 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา (การคิด) ด้านจิตพิสัย (ความรู้สึก) และด้านพฤติกรรม (การกระทำ) สอดคล้องกับ Jersild (1973,

p. 7, อ้างถึงในอัจฉรา รัตนโสภา, 2545, หน้า 28) ให้แนวคิดที่ว่า อัตมโนทัศน์ คือ โลกภายในของบุคคลซึ่งเป็นผลรวมของความคิด ความรู้สึกที่ทำให้บุคคลรับรู้ถึงความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกลักษณะทางกาย สติปัญญา ความสามารถความถนัด นิสัย ความประพฤติและค่านิยม ส่วน Hall and Lindzey (1965, p. 429, อ้างถึงในสุภาณี ทองประสาน, 2538, หน้า 11) ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกตอบสนองต่อตนเองในด้านต่างๆ คือ 1. ด้านค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษา (Academic Value) คือความรู้สึกต่อตนเองในด้านปัญญา แรงจูงใจ ทักษะการอ่าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถและการเลือกอาชีพ 2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) คือ ความรู้สึกต่อตัวเองในด้านที่เกี่ยวกับผู้อื่น และความสามารถในการคบเพื่อน 3. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Emotional Adjustment) คือ ความรู้สึกต่อตัวเองทางด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย และประสาท อิศรปริดา (2538, หน้า 88) ให้ความหมายว่า อัตมโนทัศน์ หมายถึง ภาพของบุคคลที่แต่ละบุคคลมองตนเอง ซึ่งภาพตัวเองในความคิดของแต่ละคน อาจมีทั้งภาพที่เป็นบวกและเป็นลบถ้าหากผู้ใดมีอัตมโนทัศน์ในทางบวกมากก็จะมี ความภูมิใจในตนเองสูง ส่วนพรณี ชูทัย เจนจิต (2538, หน้า 592-593) ได้สรุปความหมายที่นักจิตวิทยาหลายๆ ท่านได้ให้เกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ สรุปสาระได้สอดคล้องต้องกันว่า อัตมโนทัศน์ คือ ภาพของตนเองซึ่งเกิดจากความคิด ความรู้สึก เจตคติ การรับรู้ การตีความเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ ความสามารถและคุณค่าของตนเอง

เสาวนีย์ เพ็ชรนาดี (2548, หน้า 28) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ เป็นการมองภาพของบุคคลที่แต่ละคนมองตนเองว่าตัวเองเป็นอย่างไร มีความสามารถมากน้อยเพียงใด ซึ่งสิ่งที่ตนเองรับรู้อาจจะไม่ตรงกับภาพที่คนอื่นรับรู้ก็ได้ อาจมีทั้งภาพที่เป็นบวกและเป็นลบภาพของตนเองในความคิดของแต่ละคน อาจมีทั้งภาพที่เป็นบวกและเป็นลบ ส่วนลัชณา ลีริวัฒน์ (2549, หน้า 134) อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความคิดเห็นความรู้สึก เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งพัฒนาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อม จะเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยวุฒิภาวะและการเรียนรู้ อันเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลตอบสนองความต้องการนั่นเองและ รั้งสรรค์ โฉมยา (2552, หน้า 196) อัตมโนทัศน์ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของคุณลักษณะประจำตัวของบุคคล ได้แก่ ความสามารถ ค่านิยม เจตคติ ที่บุคคลเชื่อว่า เป็นสิ่งอธิบายตัวเขาว่า เป็นอย่างไร เปรียบเสมือนเงาในกระจกที่สะท้อนให้บุคคลได้เห็นตนเอง รู้จักตนเอง มีความ

เกี่ยวข้องใกล้เคียงกับการนับถือตนเอง แต่ไม่ได้เป็นสิ่งเดียวกัน หากบุคคลมีมโนภาพแห่งตนในทางที่ดี จะทำให้เพิ่มความนับถือตนเอง ภาคภูมิใจในตนเอง และกรรวิ เวียงเหล็ก (2553, หน้า 45) อัทมโนทัศน์ หมายถึง การรับรู้ของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน ทักษะ และคุณค่าในตนเองซึ่งจากการที่บุคคลประเมินตนเองจากประสบการณ์ที่มีต่อบุคคล กลุ่มบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมามีทั้งที่เป็นวิชาการและไม่ใช่วิชาการ ส่วนสุรางค์ โค้วตระกูล (2553, หน้า 458) ให้ความหมายของอัทมโนทัศน์ว่า เป็นการรับรู้ตนเอง ซึ่งหมายถึง การรับรู้ ความรู้สึก ทักษะและความรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ทั้งด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะต่างๆ รวมทั้งรูปร่างลักษณะทางร่างกาย และณัฐพัชร สล้างสิงห์ (2555, หน้า 14) กล่าวว่า อัทมโนทัศน์ หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะต่างๆ รวมทั้งรูปร่าง ลักษณะทางด้านร่างกาย อันเกิดจากความเชื่อ ความรู้สึก เจตคติ ซึ่งเป็นผลมาจากสะสมประสบการณ์ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ตลอดจนนำไปสู่การสร้างมนุษยสัมพันธ์และการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นได้ และในมุมมองที่เป็นเชิงวิชาการและไม่เป็นเชิงวิชาการ

สรุป อัทมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบเกี่ยวกับตนเองและการประเมินตนเองในด้านต่างๆ ประกอบด้วย บุคลิกลักษณะทางกาย สติปัญญา การเรียน ความสามารถ ความถนัด นิสัย ความประพฤติ ค่านิยม ความสัมพันธ์ และอารมณ์ หากบุคคลมีอัทมโนทัศน์ในทางที่ดี จะทำให้มีความนับถือตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น

4.2 องค์ประกอบ “อัทมโนทัศน์ของนักเรียน”

1. Rogers (1902, p. 136, อ้างถึงในเมธาวดี สังขะมาน, 2548, หน้า 15) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอัทมโนทัศน์ คือ การมองตนเองโดยการรับรู้และไตร่ตรองจากเจตคติและจินตนาการ เป็นตัวกระตุ้นที่นำไปสู่พฤติกรรม ที่สามารถถูกประเมินได้จากการรับรู้ตนเอง 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านสัมฤทธิ์ผล (Academic Value) ซึ่งจะเป็นความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในเรื่องสติปัญญา ทักษะ และความสามารถในด้านต่างๆ

1.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) คือ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองอันเกิดจากความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน ความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน

1.3 ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Emotion Adjustment) คือ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองตามความกดดันทางอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความภาคภูมิใจ ความเศร้า ฯลฯ

2. Hall and Lindzey (1965, p. 429 อ้างถึงในสุภาณี ทองประสาน, 2538, หน้า 11) ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกตอบสนองต่อตนเองในด้านต่างๆ คือ

2.1 ด้านค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษา (Academic Value) คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านปัญญา แรงจูงใจ ทักษะการอ่าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถและการเลือกอาชีพ

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) คือ ความรู้สึกต่อตัวเองในด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และความสามารถในการคบเพื่อน

2.3 ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Emotional Adjustment) คือ ความรู้สึกต่อตัวเอง ทางด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย

3. Fitts (1965 อ้างถึงในปาจรีย์ หอมนิยม, 2551, หน้า 15) กล่าวว่า ลักษณะอัตมโนทัศน์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน

3.1 ด้านร่างกาย หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล เกี่ยวกับตนเองด้านภาพลักษณ์ สุขภาพอนามัย บุคลิกลักษณะ ความสามารถ ทักษะ

3.2 ด้านจิตใจ หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล เกี่ยวกับตนเองด้านความพึงพอใจในตนเอง และยอมรับว่าตนเองเป็นอย่างไร ด้านความรู้สึกนึกคิดและ อารมณ์ของตน เช่น คุณค่าในตนเอง และความวิตกกังวล เป็นต้น

3.3 ด้านสังคม หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล เกี่ยวกับตนเองด้านความมั่นใจในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

4. Jersild (1968) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์มี 4 ลักษณะ คือ

4.1 อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม คือ การรับรู้พฤติกรรมที่ตนเองแสดงในครอบครัว ในโรงเรียน และการรับรู้ตนเองจากการประเมินการกระทำของตนเอง

4.2 อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ คือ การรับรู้ตนเองด้านการเรียน ด้านสถานภาพ เมื่ออยู่ในครอบครัวและที่โรงเรียน

4.3 อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ คือ การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา ความสามารถในการใช้อวัยวะ ความรู้สึกที่มีต่อลักษณะของตน

4.4 อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล คือ การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้อง ด้านสุขภาพ ด้านการเรียน และสัมพันธภาพกับผู้อื่น

5. Shaveson, Hubner และ Stanton (1976, อ้างถึงในสุนทรพจน์ ดำรงพานิช, 2550, หน้า 22-23) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ทั่วไป (General Self-concept) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ อัตมโนทัศน์วิชาการ (Academic Self-concept) และอัตมโนทัศน์ที่ไม่ใช่วิชาการ (Nonacademic Self-concept) ซึ่งในส่วนของอัตมโนทัศน์วิชาการ ยังแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภาษาอังกฤษ กลุ่มประวัติศาสตร์ กลุ่มคณิตศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์ ส่วนอัตมโนทัศน์ที่ไม่ใช่วิชาการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ อัตมโนทัศน์ทางสังคม ประกอบด้วย กลุ่มเพื่อน และการให้ความสำคัญกับผู้อื่น อัตมโนทัศน์ทางด้านอารมณ์ อัตมโนทัศน์ทางกายภาพ ประกอบด้วย ความสามารถทางกายภาพ และลักษณะทางกายภาพ

6. อภิขญา สุทธิสิงห์ (2541, หน้า 15, อ้างถึงในสิทธิโชค วรรณสุนันติกุล, 2514) กล่าวว่า สามารถวิเคราะห์ลักษณะของบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์สูง-ต่ำ ไว้ ดังนี้

ลักษณะของบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์สูง มีความรู้สึกและคิดว่าตนเองเป็น ดังนี้

6.1 ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล เฉลียวฉลาด มีเหตุผล ทะเยอทะยาน ชอบเล่นเกม กีฬา เป็นสมาชิกคนสำคัญของครอบครัว ชยัน มีความสามัคคีกับพี่น้อง แบ่งเวลาได้ดี เป็นนักเรียนที่ดี เป็นลูกที่ดี คล่องแคล่วว่องไว มีพ่อแม่ที่รักกัน

6.2 ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ มีอารมณ์มั่นคง ว่างเร้า สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ชอบพจณภัย เชื่อมมั่นในตนเอง ชอบเผชิญหน้าคน มองโลกแง่ดี

6.3 ด้านการปรับตัวทางสังคม ชอบมีเพื่อน เข้ากับคนได้ทุกระดับ ชอบสังสรรค์ เข้าใจผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อนฝูงรักใคร่

ลักษณะของบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ต่ำ มีความรู้สึกและคิดว่าตนเองเป็น ดังนี้

1. ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล ทำงานซ้ำ สติปัญญาต่ำ ไม่มีเหตุผล โดนรังแก ชี้แจง มักถูกตำหนิ พ่อแม่ทะเลาะกัน
2. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ เศร้าหมอง อ่อนเพลียง่าย ก้าวร้าว รู้สึกว่า ตัวเองไม่มีอะไรดี ท้อแท้ ซ้ำซาก ซ้ำใจ ตื่นเต้นตกใจง่าย
3. ด้านการปรับตัวทางสังคม มองคนในแง่ร้าย ไม่ช่วยเหลือคนอื่น แสดงอาการไม่ชอบเพื่อนที่ได้ดีกว่า ถูกคนอื่น เห็นแก่ตัว ชอบข่มคนอื่น ฟังพาด้าย ไม่ได้

สรุปได้ว่า อัตมโนทัศน์เป็นองค์ประกอบหนึ่งในความเป็นตัวตน การรับรู้ตนเองทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม รับรู้จุดเด่นจุดด้อย ลักษณะของตนเอง ทั้งในทางบวก และทางลบ จนสร้างภาพความเป็นตัวตนออกมาและแสดงออกเป็นบุคลิกภาพของตนเองที่แตกต่างกันออกไป ส่งผลต่อการประสบผลสำเร็จ นักเรียนที่มีการรับรู้ในความสามารถของตนเองสูง จะประสบ ความสำเร็จต่อการปฏิบัติกิจกรรม และมีแรงกระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง อัตมโนทัศน์จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ผลทางด้านวิชาการ

7. ชูชัย สมितिโกร (2530, หน้า 67, อ้างถึงในณัฐพัชร์ สล้างสิงห์, 2555 หน้า 22) ได้แบ่งอัตมโนทัศน์ ตามทิศทางของความรู้สึกต่อตนเอง เป็น 2 ลักษณะ คือ อัตมโนทัศน์ทางบวก และอัตมโนทัศน์ทางลบ

7.1 อัตมโนทัศน์ทางบวก (Positive Self-concept) เป็นความรู้สึกต่อตนเอง ในทางที่ดี เช่น คิดว่าตนเองเป็นคนมีความสามารถ ชัยชนะ แข็ง เป็นต้น

7.2 อัตมโนทัศน์ทางลบ (Negative Self-concept) เป็นความรู้สึกต่อตนเอง ในทางไม่ดี เช่น คิดว่าตนเองเป็นคนไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่ต้องการและยอมรับของใครๆ มีสติปัญญาต่ำ เกียจคร้าน เป็นต้น

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์ได้ดังตาราง 10

ตาราง 10 การสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์

องค์ประกอบ	1.Rogers.(1902)	2.Hall and Lindzey (1965)	3.Fitts (1965)	4.Jersild (1968)	5.Shaveson, Hubner และ Stanton (1976)	6.สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2514)	7.ชูชัย สมิทธิไกร (2530)	รวม	ร้อยละ
1.ด้านสัมฤทธิผล *	/					/		2	28.57
2.ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล***	/	/	/			/		3	42.85
3.ด้านการปรับตัวทางอารมณ์**	/	/				/		3	42.85
4.ด้านค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษา*		/						1	14.28
5.ด้านร่างกาย***			/					1	14.28
6.ด้านจิตใจ**			/					1	14.28
7.ด้านสังคม***			/					1	14.28
8.อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม				/				1	14.28
9.อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและ สถานภาพ*				/				1	14.28
10.อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและ คุณลักษณะ				/				1	14.28
11.อัตมโนทัศน์ด้านความวิตก กังวล***				/				1	14.28
12.อัตมโนทัศน์วิชาการ(กลุ่ม ภาษาอังกฤษ กลุ่มประวัติศาสตร์ กลุ่มคณิตศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์) *					/			1	14.28

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	1.Rogers.(1902)	2.Hall and Lindzey (1965)	3.Fitts (1965)	4.Jersild (1968)	5.Shaveson, Hubner และ Stanton (1976)	6.ลิตทิจิต วรานูสันติกุล. (2514)	7 ชูชัย สมิตธิกร (2530)	รวม	ร้อยละ
13.อัตรานักเรียนที่ไม่ใช้วิชาการ(อัตรานักเรียนทางสังคม อัตรานักเรียนทางอารมณ์ อัตรานักเรียนทางกายภาพ***					/			1	14.28
15.อัตรานักเรียนทางบวก							/	1	14.28
16.อัตรานักเรียนทางลบ							/	1	14.28

หมายเหตุ * ด้านสติปัญญา ** ด้านอารมณ์ *** ด้านสังคม

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกันพบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 16 องค์ประกอบ แต่เนื่องจากบางองค์ประกอบมีความหมายเหมือนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน ดังนี้

1. ด้านสติปัญญา องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมี ดังนี้ ด้านสัมฤทธิ์ผล (Rogers, 1902) (ลิตทิจิต วรานูสันติกุล, 2514) ด้านค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษา (Hall and Lindzey, 1965) อัตรานักเรียนด้านสติปัญญาและสถานภาพ (Jersild, 1968) อัตรานักเรียนวิชาการ (Shaveson, Hubner และ Stanton, 1976) รวมความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 74.43

2. ด้านร่างกาย องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมีดังนี้ ด้านร่างกาย (Fitts 1965) อັตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ (Jersild, 1968) อັตมโนทัศน์ที่ไม่ใช่วิชาการ (Shaveson, Hubner และ Stanton, 1976) รวมความถี่เท่ากับ 3 คิดเป็น ร้อยละ 42.86

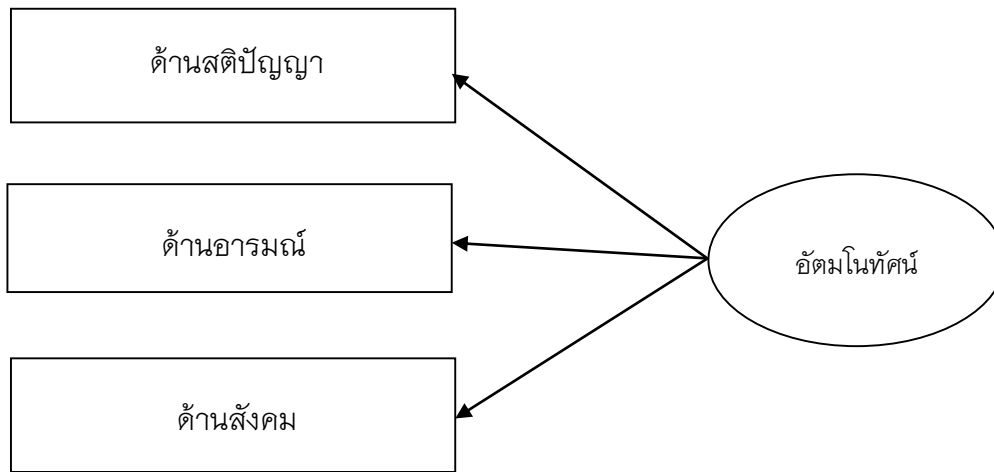
3. ด้านอารมณ์ องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมีดังนี้ ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Rogers, 1902; Hall and Lindzey (1965); สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2514) ด้านจิตใจ 9Fitts, 1965) ความวิตกกังวล (Jersild, 1968) อັตมโนทัศน์ที่ไม่ใช่วิชาการ (Shaveson, Hubner และ Stanton, 1976) รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 85.71

4. ด้านสังคม องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมีดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Rogers. 1902), (Fitts, 1965), (Hall and Lindzey., 1965) (สิทธิโชค วรานุสันติกุล, 2514) อັตมโนทัศน์ที่ไม่ใช่วิชาการ (Shaveson, Hubner และ Stanton, 1976) ความวิตกกังวล (Jersild, 1968) รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 85.71

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 16 องค์ประกอบ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่สูง ในที่นี้คือความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านสติปัญญา
2. ด้านอารมณ์
3. ด้านสังคม

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดอັตมโนทัศน์เพื่อใช้ในการวิจัย ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 โมเดลการวัดอัตตมโนทัศน์

4.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบอัตตมโนทัศน์

4.3.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “ด้านสติปัญญา”

Hall and Lindzey (1965, p. 429, อ้างถึงในสุภาณี ทองประสาน, 2538, หน้า 11) กล่าวว่า อัตตมโนทัศน์ด้านสติปัญญา คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านปัญญา แรงจูงใจ ทักษะการอ่าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถและการเลือกอาชีพ สอดคล้องกับ Rogers (1902, อ้างถึงในไพฑูรย์ จันทะเสน, 2540, หน้า 34) กล่าวว่า อัตตมโนทัศน์ด้านสติปัญญา คือ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในเรื่องสติปัญญา ทักษะ และความสามารถในด้านต่างๆ ส่วน Jersild (1968) กล่าวว่าอัตตมโนทัศน์ด้านสติปัญญา คือการรับรู้ตนเองด้านการเรียน ด้านสถานภาพ เมื่ออยู่ในครอบครัวและที่โรงเรียน Shaverson, Hubner และ Stanton (1976) กล่าวถึง อัตตมโนทัศน์วิชาการ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่ กลุ่มภาษาอังกฤษ กลุ่มประวัติศาสตร์ กลุ่มคณิตศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์ และอภิขญา สุทธิสิงห์ (2514, หน้า 15) กล่าวถึง ลักษณะของบุคคลที่มีอัตตมโนทัศน์สูง ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล จะมีลักษณะ คือ เฉลียวฉลาด มีเหตุผล ทะเยอทะยาน ชอบเล่นเกม กีฬา เป็นสมาชิกคนสำคัญของครอบครัว ชยัน มีความสามัคคีกับพี่น้อง แบ่งเวลาได้ดี เป็นนักเรียนที่ดี เป็นลูกที่ดี คล่องแคล่วว่องไว มีพ่อแม่ที่รักกัน

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “ด้านสติปัญญา” ได้ว่า หมายถึง ความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถ ไหวพริบ ความเฉลียวฉลาด ด้านการเรียน การมีเหตุผล ความทะเยอทะยาน แรงจูงใจ ทักษะการอ่าน มีความสามัคคีกับพี่น้อง แบ่งเวลาได้ดี คล่องแคล่วว่องไว ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้

1. การมีเหตุผล การมีความทะเยอทะยาน มีแรงจูงใจในด้านการเรียน 2. การมีทักษะการอ่าน 3. การมีความสามัคคีกับเพื่อน 4. การมีความสามารถในการแบ่งเวลาได้ดี

4.3.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “ด้านอารมณ์”

Hall and Lindzey (1965, p. 429, อ้างถึงในสุภาณี ทองประสาน, 2538, หน้า 11) กล่าวว่าอัตมโนทัศน์ด้านอารมณ์ คือ ความรู้สึกต่อตัวเอง ทางด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย สอดคล้องกับ Fitts (1965) กล่าวว่าอัตมโนทัศน์ด้านจิตใจ หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล เกี่ยวกับตนเองด้านความพึงพอใจในตนเอง และยอมรับว่าตนเองเป็นอย่างไร ด้านความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตน เช่น คุณค่าในตนเอง และความวิตกกังวล เป็นต้น และ Jersild (1968) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล คือ การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่กังวล ด้านสุขภาพ ด้านการเรียน และสัมพันธ์กับผู้อื่น และ อภิชนา สุทธิสิงห์ (2514, หน้า 15) กล่าวถึง ลักษณะของบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์สูงด้านการปรับตัวทางอารมณ์ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ชอบพจณภัย เชื่อมมั่นในตนเอง กล้าเผชิญหน้า มองโลกแง่ดี

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “ด้านอารมณ์” ได้ว่า หมายถึง ความรู้สึกต่อตัวเอง ทางด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย ความพึงพอใจในตนเอง และยอมรับว่าตนเองเป็นอย่างไร บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ด้านอารมณ์จะมีความสามารถในการปรับอารมณ์ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ชอบพจณภัย เชื่อมมั่นในตนเอง ชอบเผชิญหน้าคน มองโลกแง่ดี ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. ความรู้สึกต่อตัวเอง ด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย ความพึงพอใจในตนเอง 2. ความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์ 3. ความร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ชอบพจณภัย เชื่อมมั่นในตนเอง กล้าเผชิญหน้า มองโลกแง่ดี

4.3.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “ด้านสังคม”

Rogers (1902, อ้างถึงในไพฑูริย์ จันตะเสน, 2540, หน้า 34) กล่าวว่า ด้านสังคม คือ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองอันเกิดจากความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน ความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน และ Hall and Lindzey (1965, p.429, อ้างถึงในสุภาณี ทองประสาน, 2538, หน้า 11) กล่าวว่า

อัตรานวัตกรรมด้านสังคม คือ ความรู้สึกต่อตัวเองในด้านที่เกี่ยวกับผู้อื่น และความสามารถในการคบเพื่อน Fitts (1965) อัตรานวัตกรรมด้านสังคม หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล เกี่ยวกับตนเองด้านความมั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ส่วน Jersild (1968) กล่าวว่า อัตรานวัตกรรมด้านพฤติกรรม คือ การรับรู้พฤติกรรมที่ตนเองแสดงในครอบครัว ในโรงเรียน และการรับรู้ตนเองจากการประเมินการกระทำของตนเอง Shaverson, Hubner และ Stanton (1976) อัตรานวัตกรรมที่ไม่ใช้วิชาการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ อัตรานวัตกรรมทางสังคม ประกอบด้วย กลุ่มเพื่อน และการให้ความสำคัญกับผู้อื่น อัตรานวัตกรรมทางด้านอารมณ์ และอภิญา สุทธิสิงห์ (2514, หน้า 15) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีอัตรานวัตกรรมสูง ด้านการปรับตัวทางสังคม ชอบมีเพื่อน เข้ากับคนได้ทุกระดับ ชอบสังสรรค์ เข้าใจผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อนฝูงรักใคร่

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “ด้านสังคม” ได้ว่า หมายถึง ความสามารถในการสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน ความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน การให้ความสำคัญกับผู้อื่น ความมั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ลักษณะของบุคคลที่มีอัตรานวัตกรรมด้านสังคมสูง คือ ชอบมีเพื่อน เข้ากับคนได้ทุกระดับ ชอบสังสรรค์ เข้าใจผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อนฝูงรักใคร่ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1. ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน 2. ความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน การให้ความสำคัญกับผู้อื่น 3. มีความมั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ในโมเดลการวัดอัตรานวัตกรรม ดังตาราง 11

ตาราง 11 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดอัตรานวัตกรรม

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
ด้านสติปัญญา	ความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถ ไหวพริบ ความเฉลียวฉลาดด้านการเรียน การมีเหตุผล ความทะเยอทะยาน แรงจูงใจ ทักษะการอ่าน มีความสามัคคีกับพี่น้อง แบ่งเวลาได้ดี คล่องแคล่วว่องไว	1. การมีเหตุผล การมีความทะเยอทะยาน มีแรงจูงใจในด้านการเรียน 2. การมีทักษะการอ่าน 3. การมีความสามัคคีกับพี่น้อง 4. การมีความสามารถในการแบ่งเวลาได้ดี

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
ด้านอารมณ์	ความรู้สึกต่อตัวเอง ทางด้านความ กตสันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อ หน่าย ความพึงพอใจในตนเอง และ ยอมรับว่าตนเองเป็นอย่างไร บุคคลที่ มีอัตมโนทัศน์ด้านอารมณ์จะมี ความสามารถในการปรับอารมณ์ มี อารมณ์มั่นคง ร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่ อิจฉาริษยา ชอบผจญภัย เชื่อมมั่นใน ตนเอง กล้าเผชิญหน้า มองโลกแง่ดี	1. ความรู้สึกต่อตัวเอง ด้านความ กตสันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อ หน่าย ความพึงพอใจในตนเอง 2. ความสามารถในการปรับตัวทาง อารมณ์ 3. ความร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่ อิจฉาริษยา ชอบผจญภัย เชื่อมมั่นใน ตนเอง กล้าเผชิญหน้า มองโลกแง่ดี
ด้านสังคม	ความสามารถในการสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน ความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน การให้ความสำคัญกับผู้อื่น ความ มั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ลักษณะของบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ด้าน สังคมสูง คือ ชอบมีเพื่อน เข้ากับคน ได้ทุกระดับ ชอบสังสรรค์ เข้าใจผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อนฝูงรักใคร่	1. ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน 2. ความสามารถในการร่วมงานกับ เพื่อน การให้ความสำคัญกับผู้อื่น 3. มีความมั่นใจในการสร้าง สัมพันธภาพกับผู้อื่น

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

5.1 ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

McClelland (พวงพันธ์ ยศสระ, 2542, หน้า 33) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motive) คือ ความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศความสบายใจประสบความสำเร็จและวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว สอดคล้องกับ Atkinson (1967, pp. 31-34) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินผลจากตนเองหรือผู้อื่น โดยเทียบกับมาตรฐานอันดีเลิศ ผลจากการประเมินอาจเป็นที่พอใจหากกระทำได้สำเร็จหรือไม่พึงพอใจหากกระทำไม่สำเร็จ สอดคล้องกับ

Hermans (1979, p. 353) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการทำสิ่งที่ยาก และเอาชนะอุปสรรคเพื่อให้บรรลุมาตรฐานอันดีเยี่ยม มีความพยายามในการแข่งขันและเอาชนะอื่น ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเอง โดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมที่เป็นอัจฉริยะ ส่วน Wade, & Tavris (1998, p. 438) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าเป็นความต้องการเป็นผู้ครอบครองความยากที่ท้าทาย การแสดงออกที่เด่นกว่าผู้อื่น และการพบกับมาตรฐานที่เป็นเยี่ยม ซึ่งประกอบด้วย ความต้องการความฉลาด ความพิเศษในการแข่งขันกับคนอื่น นั่นคือเป็นความปรารถนาที่จะเป็นคนเก่งและพิเศษกว่าบุคคลอื่น และสจวร์ต โค้วตระกูล (2544, หน้า 172) กล่าวว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานที่เป็นเลิศ ประยุทธ์ ไทยธานี (2550, หน้า 128) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแรงจูงใจที่เกิดความต้องการที่จะพยายามทำกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดที่ได้รับมอบหมายหรือรับผิดชอบอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ไม่ว่าจะงานนั้นจะมีความยากลำบากหรือประสบปัญหาอุปสรรคมากน้อยเพียงใดบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะอดทนและไม่เกิดความย่อท้อ ในทางตรงกันข้ามกลับยิ่งจะพยายามหาทางฝ่าฟันและเอาชนะปัญหาอุปสรรคต่างๆ เหล่านั้นด้วยตนเอง เพื่อความสำเร็จและความภาคภูมิใจที่จะเกิดขึ้นกับตน ในขณะที่เดียวกันถ้าบุคคลนั้นไม่สามารถผ่านพ้นปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้แล้ว บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะรู้สึกกังวลอยู่ตลอดเวลา ตัวอย่างพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เช่น ชอบทำงานที่ยากและท้าทายสลับซับซ้อนได้เป็นเวลานานๆ ชอบการแข่งขันและต้องการชัยชนะ มีความทะเยอทะยานสูง ต้องการพัฒนาตนเองอยู่ ตลอดเวลา มีเป้าหมายที่เด่นชัดแน่นอน เป็นตัวของตัวเอง ไม่ชอบการเลียนแบบ มีการวางแผน ในการทำงานล่วงหน้า มีระดับความคาดหวังสูง (Level of Aspiration) มีความอดทนและมานะบากบั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคและปัญหาต่างๆ และชอบทำอะไรด้วยตนเอง เป็นต้น วรันฐิยา ไชยลา (2550, หน้า 39) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นความพยายามของผู้เรียนที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย โดยคาดหวังว่าการกระทำนั้นจะประสบความสำเร็จ และเมื่อพบกับอุปสรรคก็จะมี ความมุ่งมั่นในการที่จะเอาชนะโดยหาวิธีการในการเผชิญกับอุปสรรคนั้นอย่างไม่ย่อท้อ

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้ว่า หมายถึง ความพยายามอย่างสูงของผู้เรียนที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ และเมื่อพบกับ อุปสรรคก็จะมี ความมุ่งมั่นในการที่จะเอาชนะโดยหาวิธีการในการเผชิญกับอุปสรรคนั้น อย่างไม่ย่อท้อ ซึ่งลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วย การกล้าเสี่ยง ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความทะเยอทะยาน

5.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด (McClland' s Achievement Motivation Theory)

McClland (1969, อ้างถึงในคิวงพร ไชยพะยอม, 2550, หน้า 39) ได้สรุป ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า คนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need for Achievement: Nach) เป็นความปรารถนาจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความสำเร็จล้มเหลว
2. ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation: Naff) เป็นความต้องการกับผู้อื่นในสังคม ต้องการความเป็นมิตรและสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่น สิ่งเหล่านี้จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากคนอื่น
3. ความต้องการมีอำนาจบารมี (Need for Power: Npow) ได้แก่ ความต้องการรับผิดชอบบุคคลอื่น ต้องการควบคุมและให้โทษแก่ผู้อื่นได้ ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรได้เหนือคนอื่นจะเป็นความภาคภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้พยายามควบคุมสิ่งต่างๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าผู้อื่น

สาระสำคัญของประการหนึ่งของทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด คือผู้ที่ทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จ จะต้องมีความต้องการ สัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูง หรือกล่าวได้ว่า ความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้น ความต้องการด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ บุคคลแต่ละคนเมื่อมีความต้องการ สัมฤทธิ์ผลสูง ก็จะสามารถทำงานได้สำเร็จและช่วยให้งานของหน่วยงานสำเร็จได้ด้วย

Guilford (1968, p. 39) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า ประกอบด้วย

1. ความทะเยอทะยานต่างๆ ไป คือ บรรณานาที่จะทำกิจการนั้นให้สำเร็จ
2. มีความเพียรพยายาม ได้แก่ ความอดทนมีมานะที่จะทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความเต็มใจที่จะลำบากแม้งานจะยากเพียงใดก็ตาม ก็มุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จด้วยดี

Atkinson (1966, p. 51) ได้อธิบายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินผลจากตัวเองหรือบุคคลอื่นโดยเทียบเคียงกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นที่พอใจเมื่อกระทำจนเสร็จหรือไม่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จก็ได้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ 3 ประเด็น คือ

1. การจูงใจที่จะบรรลุความสำเร็จ (Motive to Achieve Success) บุคคลแต่ละคนมีแรงจูงใจที่จะไปสู่ความสำเร็จ รวมทั้งจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลวแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล ถ้าเขาประสบความสำเร็จ เขาจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าบุคคลที่เคยประสบความล้มเหลวมาก่อน ซึ่งจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. การมีโอกาสของความสำเร็จ (Probability of Success) ถ้างานที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป บุคคลจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากแต่ถ้างานที่ทำงานที่ง่ายหรือยากเกินไป ไม่ว่างานใด ๆ นั้นจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากหรือน้อย เขาก็จะรู้สึกได้ว่า เขาจะมีโอกาสประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว
3. คุณค่าของความสำเร็จ (Incentive Value of Success) เมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในความสำเร็จของตนมากขึ้น ก็จะทำให้เขาไม่เกิดความพึงพอใจในความสำเร็จนั้นมากเท่าไร

5.3 องค์ประกอบ“แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์”

1. Mc Clelland (1961 อ้างถึงในพิณกาน ภัทเศรษฐ์, 2551, หน้า 20-21) ว่าคุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ดังนี้ กล้าเสี่ยงพอสมควร คือ เป็นผู้ที่มีความกล้า กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับความล้มเหลวหรือความล้มเหลวอย่างเด็ดเดี่ยว ไม่ลังเลด้วยความสามารถของตนไม่หวังพึ่งโชคชะตา มุ่งที่จะกระทำ

การใดๆ ให้สำเร็จมากกว่าทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว โดยผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักไม่พอใจที่จะทำงานง่ายๆ แต่ต้องการทำงานที่มีความยากลำบากพอสมควร โดยใช้ความสามารถของตนเองและเมื่อการทำงานดังกล่าวลุล่วงไปได้ จะเกิดความพอใจมาสู่ตนเอง เพราะสิ่งที่จะสำเร็จได้ด้วยความตั้งใจจริงแต่ทำงานจริงของตนเองไม่ใช่เกิดจากโอกาสหรือสิ่งมหัศจรรย์ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่มักจะหลีกเลี่ยงงานที่ต้องเสี่ยงนั้น คือจะเลือกงานง่ายๆ เนื่องจากความกลัวความล้มเหลว หรืออาจจะเลือกงานที่ ยากมากกว่า ทั้งๆที่รู้ว่าไม่มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จแต่หวังว่าโชคน่าจะเข้าข้างตน

1.1 ความกระตือรือร้น นั่นคือเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นพยายามหรือชอบทำงานที่ท้าทายความคิดความสามารถ ชอบกระทำการใหม่ๆ ที่จะทำให้คนรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จโดยผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ไม่จำเป็นต้องเป็นคนขยันขันแข็ง ในทุกกรณีไป แต่จะมานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทายหรือช่วยยกระดับความสามารถของตน และเมื่อบรรลุล่วงดังกล่าวแล้วจะเกิดความรู้สึกว่าทำงานสำคัญลุล่วงไปแล้ว ดังนั้นผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะไม่นับขันแข็งในงานอันเป็นกิจวัตรประจำวันแต่ขยันขันแข็งเฉพาะงานที่ต้องใช้สมองหรือเป็นงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร หรือเป็นงานที่ต้องใช้ความสามารถในการค้นหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไป

1.2 มีความรับผิดชอบต่อตนเอง นั่นคือ เป็นผู้ที่จะทำอะไรเพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตนเอง ไม่มีจุดมุ่งหมายที่รางวัลหรือชื่อเสียง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้หน้าที่และการภารกิจของตนเอง โดยผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเองไม่ใช่เพื่อหวังคำชมเชยหรือรางวัลจากผู้อื่น ต้องการเสรีภาพในการคิดและการกระทำไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการ

1.3 มีความต้องการทราบผลการตัดสินใจที่แน่ชัด นั่นคือ เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในการตัดสินใจ และติดตามผลการตัดสินใจของตนเอง โดยผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะติดตามผลที่เกิดจากการตัดสินใจหรือการกระทำของตน แลพยายามที่จะพัฒนาหรือการกระทำที่ดีขึ้นกว่าเดิมอีกเมื่อทราบผลการกระทำของตนเองอย่างแน่ชัด

1.4 มีการรู้จักการวางแผน นั่นคือเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำ โดยผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นผู้ที่มีการวางแผนในระยะยาวมากกว่าผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ เนื่องจากเป็นผู้ที่สามารถมองเห็นการณ์ไกลกว่า

1.5 มีทักษะในการจัดระบบงาน นั่นคือเป็นผู้ที่มักจะเลือกทำในสิ่งที่ เป็นไปได้ และเหมาะสมกับกำลังความสามารถของตน

2. Guilford (1959, pp. 437–439) ได้กล่าวลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงต้องประกอบด้วย 1) ความทะเยอทะยานทั่วไป คือ ปารถนาที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ 2) มีความเพียรพยายาม ได้แก่ ทำงานให้เป็นผลสำเร็จ 3) มีความอดทนเต็มใจที่จะลำบาก แม้ยากเพียงใดก็ตาม

3. Lindgren (1967, pp. 31–34) พบว่าพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นจะมีความทะเยอทะยาน มุ่งแข่งขันและพยายามปรับตัวให้ดีขึ้น

4. Mehrabian (1968, pp. 493–502) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวัดแนวโน้มความต้องการความสำเร็จ กับกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย จำนวน 339 คน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ และใช้คำถามจำนวน 34 ข้อ เพื่อใช้จำแนกระหว่างผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ถ้าผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามเชิงบวก แสดงว่ามีแนวโน้มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และจากการศึกษานี้สามารถสรุปองค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ ดังนี้ 1) มีความเป็นอิสระในการทำงาน ชอบที่จะรับผิดชอบทำงานนั้นให้สำเร็จ โดยตัวเองคนเดียวมากกว่าทำหลายคน 2) เลือกกิจกรรมที่แสดงความสำเร็จหรือเกี่ยวข้องกับความสำเร็จมีเป้าหมาย มีโอกาสเป็นไปได้ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความพยายาม 3) มีความต้องการความสำเร็จ มากกว่าหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ความสำเร็จของตัวเองเป็นตัวกระตุ้นที่ดีให้พยายามทำงานนั้นต่อไป ไม่ใช่ทำเพราะหลีกเลี่ยงความล้มเหลวและมีความสุขเมื่อทำสำเร็จ 4) เลือกเสี่ยงในระดับที่เหมาะสมและมีโอกาสที่จะสำเร็จหรือล้มเหลวได้พอๆกันมีระดับความคาดหวังตรงกับสภาพความเป็นจริง 5) เลือกงานที่ยากและท้าทายความสามารถชอบงานที่ตนไม่เคยทำมาก่อนและเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจ โดยไม่กลัวว่าจะออกมาดีหรือไม่ดี เพื่อตนจะได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ 6) เลือกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน และการฝึกความชำนาญ มองว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง 7) สามารถที่จะรอรับผลในระยะยาว ยินดีที่จะให้เวลากับงานนั้นอย่างเต็มที่แม้ต้องเผชิญกับอุปสรรคยินดีที่จะรอ เพื่อให้บรรลุถึงผลสำเร็จในงาน 8) ผูกพันกับอนาคตมากกว่าอดีตหรือปัจจุบันมองการณ์ไกลคำนึงถึงผลที่จะได้รับในระยะยาว และเชื่อว่าจะต้องดีกว่าที่ผ่านมา

5. Herman (1970, p. 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ ดังนี้ 1) มีระดับความทะเยอทะยานสูง (Aspiration Level) 2) มีความหวังในระดับที่สูงมากกว่าตนเองจะประสบความสำเร็จถึงแม้ว่าผลการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส (Risk-Taking Behavior) 3) มีความพยายามที่จะไปสู่สถานะที่สูงขึ้น (Upward Mobility) 4) อดทน

ปฏิบัติงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence) 5) เมื่อถูกขัดจังหวะ หรือถูกรบกวนในระหว่างที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ ก็จะพยายามทำ ต่อไปให้สำเร็จ (Task Tension) 6) รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Time Perception) 7) คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก (Time Perception) 8) เลือกเพื่อร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก (Partner Choice) 9) พยายามปฏิบัติงานของตนให้ดีเพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น (Recognition Behavior) 10) พยายามปฏิบัติสิ่งต่างๆ ให้ได้ตามเป้าหมาย (Achievement Behavior)

6. Spence & Helmreich (1990, pp. 304–305) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เรียกว่า “The Spence–Helmreich Model” ได้แบ่งองค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ 1) ความพึงพอใจต่องาน คือ ความพึงพอใจที่ได้ทำงาน ทำให้พยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถและต้องการให้ผลงานออกมาดีที่สุดใน 2) ความต้องการเผชิญงานยาก เป็นความต้องการงานที่ท้าทายความสามารถในบางครั้ง เมื่อทำงานที่ง่ายบุคคลก็จะพอใจที่ได้ทำเท่านั้น แต่ยังไม่คิดว่างานนั้นสมบูรณ์แล้ว เขาจะรู้สึกภูมิใจยิ่งขึ้นเมื่อได้ทำงานที่ยาก 3) ความต้องการแข่งขัน เป็นความชอบในการที่จะแข่งขันเพื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ และเพื่อต้องการให้ได้ชัยชนะ

7. พรรรณี ชูทัย เจนจิต (2522, หน้า 513–515) กล่าวว่า ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ดังนี้ 1) เป็นคนที่มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่างๆ 2) เป็นผู้ทำงานมีแผน 3) เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังสูง ส่วนลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ดังนี้ 1) เป็นผู้ทำงานไม่มีเป้าหมาย 2) ตั้งเป้าหมายในวิถีทางที่จะเลี่ยงความล้มเหลว ตั้งเป้าหมายง่ายหรือยากเกินไป ตั้งเป้าหมายง่ายๆ ไว้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหวัง ส่วนพวกที่ตั้งไว้ยากเกินไปนั้นเพราะรู้ว่าอาจจะต้องล้มเหลวเพราะการทำงานยากกว่ารักษาหน้าตัวเองได้ดีกว่า 3) ตั้งระดับความคาดหวังไว้ต่ำ

8. เพราะพรณ เปลียนภู (2542, หน้า 325–326) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงควรมีลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่แสดงความกล้าเสี่ยงที่จะทำสิ่งต่างๆ โดยไม่กลัวผิด ชอบแข่งขัน เพื่อเอาชนะอุปสรรค มีความทะเยอทะยาน มีความพยายาม มีกำลังใจจะเอาชนะความเบื่อหน่ายและความเหนื่อย 2) ลักษณะทางสังคมคือ ต้องการความมีชื่อเสียงทางสังคม 3) ด้านความต้องการทำกิจกรรมให้มีมาตรฐานสูงสุด ต้องการทำสิ่งต่างๆ ให้ดีนั้น เพื่อให้มีมาตรฐานสูงสุด 4) ทศณะคติเกี่ยวกับความสำเร็จ พยายามทำในสิ่งที่ยากๆ ให้สำเร็จอย่างดี 5) ความเป็นอิสระเช่น ต้องการความเป็นอิสระใน

การทำกิจกรรมต่างๆ อย่างรวดเร็วเป็นตัวของตัวเองดำเนินการตามการตัดสินใจของตนเองการเป็นที่แปลกจากคนอื่นๆ หรือมีสิ่งต่างๆ ที่ไม่เหมือนผู้อื่น 6) ความรู้สึกผิด จะรู้สึกไม่สบายใจ 7) ความต้องการความรู้ อยากได้ความรู้อย่างมีความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ 8) จุดมุ่งหมายในชีวิตเป็นผู้ที่มีความหวัง ต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการรางวัลยิ่งใหญ่ในอนาคตมากกว่ารางวัลเล็กๆ น้อยๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน 9) เป็นผู้ที่ให้ความใส่ใจกับความเป็นไปได้ของความสำเร็จในงานที่ทำอยู่ สามารถทำนายสถานการณ์ได้อย่างเฉียบแหลม

9. พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542, หน้า 140) กล่าวถึงลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ได้แก่ 1) เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายาม อุตทน เพื่อจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 2) ต้องการงานให้ดีที่สุด โดยเน้นถึงมาตรฐานที่ดีที่สุดของความสำเร็จ 3) ชอบความท้าทายของงาน โดยมุ่งทำงานที่สำคัญให้ประสบความสำเร็จ 4) ชอบแสดงออกถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน 5) ชอบแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ 6) ทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นต้น และการวางแผน 8) ชอบยกเหตุผลมาประกอบคำพูดเสมอ 9) อยากให้ผู้อื่นยกย่องว่าทำงานเก่ง

10. สุพจน์ สิ้นสูงศ์วัฒน์ (2547, หน้า 42) ได้กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมซึ่งเป็นองค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 6 ประการ ดังนี้ 1) ความทะเยอทะยาน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการ ที่จะให้ตนเองประสบความสำเร็จ โดยการตั้งความหวังไว้สูง 2) ความกระตือรือร้น หมายถึง การแสดงออกของนิสัยบุคคลที่เต็มใจ เอาใจใส่ และตั้งใจจริง อาสาทำงานที่ตนถนัด และทันทีที่ได้รับมอบหมาย 3) ความกล้าเสี่ยง หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีการตัดสินใจ เด็ดเดี่ยวในการกระทำในสิ่งที่เป็นไปได้ 4) ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การแสดงออกถึงลักษณะนิสัยบุคคลที่รักษาสีหน้าหน้าที่ของตนเองอย่างเคร่งครัด 5) การรู้จักวางแผนงาน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีแบบแผน มีจุดประสงค์ที่เด่นชัด 6) มีเอกลักษณ์ หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยของบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองสูงไม่ชอบเลียนแบบใคร

11. มัณฑิรา เกิดพิพัฒน์ (2550, หน้า 18) สามารถสรุปลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ได้ดังนี้ คือ 1) มีความกล้าเสี่ยงพอสมควร 2) มีความทะเยอทะยานสูง 3) มีการตั้งมาตรฐานในการทำงานของตนเองไว้ค่อนข้างสูง 4) มีความพยายามเพื่อให้ได้งานบรรลุผลสำเร็จ 5) มีความอดทนปฏิบัติงานที่ยากได้เป็นเวลานาน

- 6) มีความภูมิใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความเสียใจเมื่อประสบความล้มเหลว 7) มีความมุ่งมั่นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จมากกว่าเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว 8) ไม่เชื่อเรื่องโชดชะตา 9) ชอบแข่งขันกับมาตรฐาน เพื่อที่จะทำให้งานของตนเองดียิ่งขึ้นหรือสูงกว่ามาตรฐาน 10) เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก 11) รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว 12) คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคต 13) มีเอกลักษณ์เฉพาะตนไม่ชอบลอกเลียนแบบ 14) ทำสิ่งต่างๆ ของตนเองให้ดีที่สุด

12. วัลลภพรินทร์ พรหมโมก (2556, หน้า 22) สามารถสรุปลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ได้ดังนี้ กล้าเสี่ยงพอสมควร ชยันหมั่นเพียร ความสำเร็จของตนเอง ความรอบรู้ในการตัดสินใจและติดตามการตัดสินใจ และความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังตาราง 12

ตาราง 12 องค์ประกอบโมเดลการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

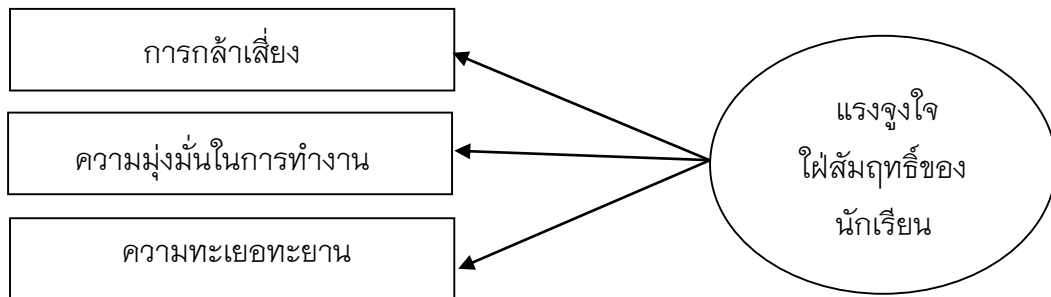
องค์ประกอบ	1. Mc Clelland (1961)	2. Guilford (1959)	3. Lindgren (1967)	4. Mehrabian (1968)	5. Herman (1970)	6. Spence & Helmreich (1983)	7. พรหมโมก (2556)	8. เพรลาพรหม เป็ลยัญญู (2542)	9. พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ (2542)	10. สุพจน์ ลินสูงวงศ์วัฒน์ (2547)	11. มั่นติรา เกิดพิพัฒน์ (2550)	12. วัลลภพรินทร์ พรหมโมก (2556)	รวม	ร้อยละ
1. กล้าเสี่ยง	/			/			/		/	/	/	6	50.00	
2. มุ่งมั่นในการทำงานพยายาม	/	/	/		/		/	/		/	/	8	66.67	
3. ทำงานที่มีความยากลำบากพอสมควร	/			/	/							3	25.00	
4. ความกระตือรือร้น	/								/			2	16.67	
5. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง	/								/			2	16.67	
6. มีความต้องการทราบผลการตัดสินใจที่แน่ชัด	/							/				2	16.67	
6. มีทักษะในการจัดการ	/											1	8.33	
7. ความทะเยอทะยาน		/	/		/		/	/	/	/		7	58.33	

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	1. Mc Clelland (1961)	2. Guilford (1959)	3. Lindgren (1967)	4. Mehrabian (1968)	5. Herman (1970)	6. Spence & Helmreich (1983)	7. พรรณี ชูทัยเจนจิต(2522)	8. เพราพรรณ เป็ลยนต์ (2542)	9. พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542)	10. สุพจน์ สินสูงวงศ์วัฒน์(2547)	11. มัณฑิรา เกิดพิพัฒน์ (2550)	12. วลัยรินทร์ พรรณเมก (2556)	รวม	ร้อยละ
8. มีความอดทน	/			/		/		/					4	33.33
9. มีความเป็นอิสระในการทำงาน				/				/					2	16.67
10. มีเป้าหมาย			/							/	/		3	25.00
11. มีความต้องการความสำเร็จ			/							/			2	16.67
12. ทำทนาย			/										1	8.33
13. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคต				/									1	8.33
14. ความพึงพอใจต่องาน					/					/			2	16.67
15. ความต้องการแข่งขัน					/								1	8.33
16. ตั้งระดับความคาดหวังสูง						/							1	8.33
17. มีการวางแผน						/			/		/		3	25.00
18. ความต้องการชื่อเสียง								/					1	8.33
19. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง								/					1	8.33

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตาราง 12 พบว่ามีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 3 องค์ประกอบ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปเพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้ 3 องค์ประกอบ

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน เพื่อใช้ในการวิจัยดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 โมเดลการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

5.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

5.3.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “การกล้าเสี่ยง”

Mc Clelland (1961 อ้างถึงในพิณกาน ภัทศรชัฐ, 2551, หน้า 20-21) กล่าวว่า กล้าเสี่ยง หมายถึง เป็นผู้ที่มีความกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวอย่างเด็ดเดี่ยว ไม่ลังเล ด้วยความสามารถของตน ไม่หวังพึ่งโชคชะตา มุ่งที่จะกระทำกิจการใดๆ ให้สำเร็จมากกว่าทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว โดยผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักไม่พอใจที่จะทำงานง่ายๆ แต่ต้องทำงานที่ความยากลำบากพอสมควร โดยใช้ความสามารถของตนเองและเมื่อการทำงานดังกล่าวลุล่วงไปได้ จะเกิดความพอใจมาสู่ตนเพราะสิ่งที่จะสำเร็จได้ด้วยความตั้งใจจริง และทำงานจริงของตนไม่ใช่เกิดจากโอกาสหรือสิ่งมหัศจรรย์ ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่มักจะหลีกเลี่ยงงานที่ต้องเสี่ยงนั้น คือ จะเลือกงานง่ายๆ เนื่องจากกลัวความล้มเหลวหรืออาจจะเลือกงานที่ยากมากๆ ทั้งๆ ที่รู้ว่าไม่มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จแต่หวังโชคหน้าจะเข้าข้างตน สอดคล้องกับวัชรินทร์ พรโรโมก (2556, หน้า 22) กล่าวว่าความกล้าเสี่ยงพอสมควร หมายถึง เป็นผู้ที่มีความกล้า กล้าเผชิญกับสิ่งที่จะสำเร็จหรือความล้มเหลว ส่วนมณฑิรา เกิดพิพัฒน์ (2550, หน้า 18) กล่าวว่าความกล้าเสี่ยงพอสมควร หมายถึง เป็นคนที่มีความกล้า กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ อย่างเด็ดเดี่ยว มุ่งที่จะทำงานให้สำเร็จ และสุพจน์ สินสุวงศ์วัฒน์ (2547, หน้า 42) กล่าวว่าความกล้าเสี่ยง หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยวในการกระทำในสิ่งที่เป็นไปได้

สรุป นิยามเชิงปฏิบัติการของความกล้าเสี่ยง หมายถึง การตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว ในการกระทำในสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับสิ่งที่ สำเร็จหรือความล้มเหลว ไม่หวังพึ่งโชคชะตา มุ่งที่จะกระทำกิจการใดๆ ให้สำเร็จมากกว่า ทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว นิยามดังกล่าวสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ได้ ดังนี้

1. การตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเด็ดเดี่ยว
2. เป็นบุคคลที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ
3. กล้าเผชิญกับความสำเร็จหรือความล้มเหลว
4. การไม่หวังพึ่งโชคชะตา

5.3.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ “ความมุ่งมั่นใน การทำงาน”

ยุพดี ปิตตะคุ (2537, หน้า 5-6) กล่าวถึงความขยันหมั่นเพียรซึ่งเป็น คุณลักษณะที่ส่งเสริม ให้เกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน ได้นิยามศัพท์ของความ ขยันหมั่นเพียรไว้ว่า การแสดงความตั้งใจ เอาใจใส่ มีความพยายาม อุตทน ไม่ย่อท้อต่อ อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากตัวนักเรียนหรือสิ่งแวดล้อม ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย เสร็จ ทันเวลาหรือก่อนเวลาที่กำหนด มีความกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความ ร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานให้ได้รับผลสำเร็จ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545, หน้า 4) ได้ให้ความหมาย การมุ่งมั่นให้บรรลุเป้าหมาย (Intentionality) หมายถึง ความสามารถในการ ใช้พลังงาน พลังใจ ด้วยความพยายามในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายอย่าง สร้างสรรค์และเหมาะสมไม่ยอมแพ้กับอุปสรรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างง่าย ๆ ส่วน กองวิจัยการศึกษา (2542, หน้า 4-5) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ส่งเสริมความมุ่งมั่นใน การทำงาน คือ ความขยันซึ่งหมายถึง ความตั้งใจและกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงาน โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกได้แก่ การตอบรับการทำงาน พุดหรือ แสดงกริยาท่าทางว่าต้องการทำงานหนึ่งงานใด แม้ว่าจะไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมาย โดยตรง ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ลงมือทำทันที โดยไม่ปล่อยให้วันเวลาผ่านไปอย่างไร้ค่า ไร้ประโยชน์ ทำงานที่ได้เริ่มต้นไว้แล้วอย่างต่อเนื่องและสำเร็จตามเป้าหมาย กรมวิชาการ (2545, หน้า 10) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะที่ส่งเสริม ความมุ่งมั่นในการทำงาน ว่าต้องมี น้ำอดน้ำทนต่อปัญหาหรืออุปสรรค ดังนี้คือ สามารถมองเห็นว่าปัญหาหรืออุปสรรคเป็น สิ่งที่เกิดขึ้นชั่วคราว มีกำลังใจที่เข้มแข็งในการเอาชนะปัญหาหรืออุปสรรคดังกล่าว มีความ เชื่อว่าหลังจากผ่านพ้นอุปสรรคแล้วจะพบกับความราบรื่น มีความเชื่อในตนเอง มองโลก ในแง่ดี กล้ารับผิดชอบ ควบคุมจิตใจได้สำนึกได้ มีความกล้าหาญไม่ท้อถอย

ส่วนชูวงศ์ ฉายะบุตร (2546, หน้า 7) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะที่ส่งเสริมความมุ่งมั่นในการทำงาน ได้แก่ ความอดทน คือ ความเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใดๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน ความอดทนมี 4 ลักษณะ คือ

1. อดทนต่อความลำบากเจ็บป่วยได้รับทุกขเวทนามาก็ไม่แสดงอาการจนเกินกว่าเหตุ
2. อดทนต่อการตรากตรำทำงานไม่ทอดทิ้งงานพันฝ้าอุปสรรคจนประสบผลสำเร็จ
3. อดทนต่อความเจ็บใจไม่แสดงความโกรธไม่อาฆาตพยาบาทอดทนต่อคำเสียดสี
4. อดทนต่อกิเลสคือไม่ยอกได้ของคนอื่นจนเกิดทุกข์ไม่ได้ตอบคนที่ทำให้เราโกรธ และไม่ลุ่มหลงในสิ่งที่จะพาเราไปพบกับความเสียหาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 222) ได้ให้ความหมายของ ความมุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงานด้วยความเพียร พยายามอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายและบุคคลที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานคือผู้ที่มีลักษณะ ซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายามทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบและมีความภาคภูมิใจในผลงาน และวัชร ทรัพย์มี (2551, หน้า 247) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ส่งเสริมความมุ่งมั่นในการทำงาน ได้แก่ ความรับผิดชอบว่า บุคคลต้องมีความรับผิดชอบในการสนองความต้องการของตน โดยไม่มีข้อแก้ตัว หรืออุปสรรคที่เกิดจากบุคคลอื่นเป็นผู้กระทำ ความรับผิดชอบที่จะตอบสนองความต้องการเกิดจากการเรียนรู้และได้รับการสั่งสอน วิภารัตน์ พลเยี่ยม (2556, หน้า 65) ได้ให้ความหมาย ความมุ่งมั่นในการทำงาน ว่าบุคคลที่มี ความมุ่งมั่นในการทำงานจะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียร พยายามทุ่มเทพลังกาย พลังใจ มีความอดทนเพื่อให้งานที่ทำสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ยอมแพ้ต่อปัญหา หรืออุปสรรคใดๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อให้เกิดผลดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ ความมุ่งมั่นในการทำงานได้ว่า หมายถึง การแสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียร พยายามอดทน ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง เป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใดๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย คือ มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายามทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรม

ต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบและมีความภาคภูมิใจในผลงาน นิยามดังกล่าวสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ได้ ดังนี้ 1. ความตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน 2. การทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย 3. การมีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใดๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน

5.3.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ

“ความทะเยอทะยาน”

ประสาธ อิศรปริดา (2522, หน้า 22) กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน (Aspirations) เป็นรากฐานของพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นพวกที่ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับมาริสา รัฐปต์ย์ (2532, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการจะให้ตนสำเร็จ โดยตั้งความคาดหวังไว้สูง มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้เพื่อให้ฐานะหรือความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้น ดีเด่นเหนือคนอื่น ให้คนอื่นรู้จักด้วยผลงาน เลือกรับทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือฝึกความชำนาญและต้องการมีชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน สอดคล้องกับสมิต อาชนวจกุล (2535, หน้า 171) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า หมายถึง แรงปรารถนา แรงอธิษฐาน แรงตั้งใจอันแน่วแน่ แรงกิเลสตัณหา ฯลฯ อันเป็นเครื่องที่กระตุ้นให้เรากะทำการใดๆ ไปสู่จุดหมายที่เราต้องการ สุดแต่จะเป็นทางบวกหรือทางลบ คนที่มีความทะเยอทะยานมากจะยอมเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ปรารถนา ส่วนคนที่มีความทะเยอทะยานน้อย ก็มักจะท้อแท้ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จ สมชาย วารุโรจน์ (2540, หน้า 87) กล่าวว่า ความทะเยอทะยานเป็นสิ่งที่จะพาตัวเองให้ก้าวไปข้างหน้าไปสู่ความรุ่งเรืองเป็นใหญ่เป็นโต และเป็นกำลังในการสร้างตนเองอย่างดียิ่ง อีกทั้งยังเป็นเครื่องสร้างความเจริญให้แก่ตัวเราอีกด้วย และสมชาติ กิจยรรยง (2546, หน้า 45) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า หมายถึง ความใฝ่ฝันที่จะประสบความสำเร็จ ความกระตือรือร้นมีพลัง ต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็น ลากยศ สรรเสริญ สุข พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา (2548, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า หมายถึง ความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความปรารถนา

ซึ่งต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ ของบุคคลที่มีในระดับความตั้งใจแตกต่างกัน
 สุปจน์ ลินสูงศ์วัฒน์ (2547, หน้า 42) ได้ให้ความหมาย ความทะเยอทะยาน หมายถึง
 การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการที่จะให้ตนประสบความสำเร็จ
 โดยการตั้งความหวังไว้สูง ส่วนสุธาสิณี ศรีเที่ยงตรง (2553, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย
 ความทะเยอทะยาน หมายถึง สิ่งกระตุ้นให้บุคคลกระทำการใดๆ ที่ต้องการจะให้ตนไปสู่
 จุดมุ่งหมายที่ต้องการ โดยมีการตั้งความหวัง มีความกระตือรือร้น มานะ พยายาม เพื่อให้
 ได้มาซึ่ง ความสำเร็จ เช่นเดียวกับ ปรียหนู ชัยกองเกียรติ (2555, หน้า 13) ได้ให้
 ความหมาย ความทะเยอทะยาน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มี
 ความต้องการจะให้ตนประสบความสำเร็จ เป็นแรงผลักดันให้บุคคลพยายามหาหนทาง
 และวิธีการต่างๆ เพื่อให้การทำงานของตนดีขึ้นกว่าเดิมและประสบผลสำเร็จด้วยมาตรฐาน
 ที่ดีเยี่ยม โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ที่มาขัดขวาง แม้จะใช้ ความพยายามอย่างมาก
 และใช้ระยะเวลาานาน

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ

ความทะเยอทะยานได้ว่า หมายถึง ความพยายามที่จะทำการใดๆ ให้บรรลุเป้าหมายและ
 ความปรารถนาที่กำหนดไว้ มีความกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน พยายามปรับตนเองให้ดีขึ้น
 ไม่อ่อนข้อต่ออุปสรรคแม้จะต้องใช้ระยะเวลาานานก็ตาม นิยามดังกล่าวสามารถกำหนด
 ตัวบ่งชี้ได้ ดังนี้ 1. มีความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความปรารถนา 2. มีการตั้ง
 ความหวัง มีความกระตือรือร้น มานะ พยายาม เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ 3. เป็นคนที่
 ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ กล้าเสี่ยง

ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความทะเยอทะยาน ในโมเดลการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 ดังตาราง 13

ตาราง 13 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การกล้าเสี่ยง	การตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยวในการกระทำในสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับสิ่งที่สำเร็จหรือความล้มเหลว ไม่หวังพึ่งโชคชะตา มุ่งที่จะกระทำกิจการใดๆ ให้สำเร็จมากกว่าทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเด็ดเดี่ยว 2. เป็นบุคคลที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ 3. กล้าเผชิญกับความสำเร็จหรือความล้มเหลว 4. การไม่หวังพึ่งโชคชะตา
ความมุ่งมั่นในการทำงาน	การแสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายามอดทน ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง เป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใด ๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย คือ มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายามทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบและมีความภาคภูมิใจในผลงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน 2. การทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย 3. การมีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใด ๆ 4. มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
ความทะเยอ ทะยาน	ความพยายามที่จะทำการใดๆ ให้บรรลุเป้าหมายและความปรารถนาที่กำหนดไว้ มีความกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน พยายามปรับตนเองให้ดีขึ้น ไม่อ่อนข้อต่ออุปสรรคแม้จะต้องใช้ระยะเวลานานก็ตาม	1. มีความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความปรารถนา 2. มีการตั้งความหวัง มีความกระตือรือร้น มานะพยายาม เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ 3. เป็นคนที่ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ตามลำดับ คือ 1) องค์ประกอบทักษะชีวิตนักเรียน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน 3) องค์ประกอบของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ซึ่งอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน ทำให้ได้ข้อสรุปเพื่อเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยเบื้องต้น ดังนี้

1. องค์ประกอบทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables) 4 องค์ประกอบ คือ

1.1 ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแนวคิดและผลการศึกษาของ Maxwell (1981) WHO (1994) UNICEF (2001) กองสุขศึกษา (2542) ประเสริฐ ตันสกุล (2551) สพล. (2551)

1.2 ทักษะด้านการคิดการตัดสินใจ และแก้ปัญหา ตามแนวคิดและผลการศึกษาของ Maxwell (1981) Gazda, Childers, & Brooks. (1987) WHO (1994) UNICEF (2001) UNESCO. (2001) Neeley (2004) (2004) James Bellanca and Ron Brandt (2011) กองสุขศึกษา (2542) ประเสริฐ ตันสกุล (2551) สพล. (2551) มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2553)

1.3 ทักษะด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด ตามแนวคิดและผลการศึกษาของ WHO (1994) UNESCO. (2001) กองสุขศึกษา (2542) สพฐ. (2551) มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2553)

1.4 ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ตามแนวคิดและผลการศึกษาของ Maxwell (1981) Gazda, Childers, & Brooks. (1987) WHO (1994) UNICEF (2001) UNESCO. (2001) Neeley (2004) (2004) James Bellanca and Ron Brandt (2011) กองสุขศึกษา (2542) สพฐ. (2551) มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2553)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน มี 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน ปัจจัยอัตมโนทัศน์ และปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนได้คัดเลือกปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

2.1 ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ได้อาศัยแนวคิดและผลการศึกษาของ อรรวรรณ เจาะประโคน(2551), จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553), ระเบียบ เพราะผักแว่น (2551), พรพรรณ มากบุญ (2556), ศศิวิมล เกลียวทอง (2555)

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยอิทธิพลกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยส่งผ่านมาทางอัตมโนทัศน์และแรงจูงใจ

2.2 ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ได้อาศัยแนวคิดและผลการศึกษาของ สุมาลี เทวฤทธิ์ (2554), ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557), อรรวรรณ เจาะประโคน (2551), ตะวัน พุ่มชบา (2555), จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553), ระเบียบ เพราะผักแว่น (2551)

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยส่งผ่านมาทางอัตมโนทัศน์และแรงจูงใจ

2.3 ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน ได้อาศัยแนวคิดและผลการศึกษาของ อรรวรรณ เจาะประโคน (2551), วราพร สาชนะ (2554), ตะวัน พุ่มชบา (2555), ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548), วันดี วิถี (2554), ญัฐยา ผาดจันทิก (2545)

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยส่งผ่านมาทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.4 ปัจจัยอัตมโนทัศน์ ได้อาศัยแนวคิดของ ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) อรรรณ เจาะประโคน (2551), ระเบียบ เพาะผักแว่น (2551), ศศิวิมล เกลียวทอง (2555), นิดา ปรีพุด (2546)

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยอัตมโนทัศน์มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตนักเรียน

2.5 ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้อาศัยแนวคิดและผลการศึกษาของ ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557), จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553), ระเบียบ เพาะผักแว่น (2551), ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548), วันดี วิถี (2554), ญัฐยา ผาดจันทิก (2545)

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยแรงจูงใจส่งผลทางตรงต่อทักษะชีวิตนักเรียน

โดยเมื่อพิจารณาจากแนวคิดปัจจัยภายนอกตัวบุคคล และปัจจัยภายในตัวบุคคลได้กำหนดให้ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู และบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นปัจจัยแฝงภายนอกที่ส่งผลทางตรงต่อปัจจัย อัตมโนทัศน์ ปัจจัยแรงจูงใจ และทักษะชีวิตนักเรียน นอกจากนี้ปัจจัยอัตมโนทัศน์ และปัจจัยแรงจูงใจ ซึ่งถือเป็นตัวแปรคั่นกลาง ก็ส่งผลทางตรงต่อทักษะชีวิตนักเรียนด้วย

3. องค์ประกอบของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตเรียน

3.1 โมเดลการวัดของปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 องค์ประกอบ คือ

3.1.1 การรวมกลุ่มอย่างมีแบบแผน Campbell (1980) ดาวัลย์ เพ็ชรโรจน์ (2549)

3.1.2 การรวมกลุ่มแบบไม่มีแบบแผน Schultz (1966) Hurlock (1968) Campbell (1980) พนม ลิ้มอารีย์ (2529) ลัดดาวัลย์ เพ็ชรโรจน์ (2549)

3.2 โมเดลการวัดของปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วย องค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 องค์ประกอบ คือ

3.2.1 แบบประชาธิปไตย ตามแนวคิดของพรเพ็ญ ชัยมงคล, (2537) Dorothy (1972) สมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541) Fletcher (1997) ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520)

3.2.2 แบบปล่อยปละละเลย ตามแนวคิดของพรเพ็ญ ชัยมงคล, (2537) Dorothy (1972) Fletcher (1997) รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531)

3.2.3 แบบควบคุม ตามแนวคิดของFletcher (1997) ดวงเดือน พันธมนาวิน (2520) รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531) พรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) สมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541)

3.3 โมเดลการวัดปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบ ที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 องค์ประกอบ คือ

3.3.1 บรรยากาศทางกายภาพตามแนวคิดของพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2533) ประดิษฐ์ อุปรนัย (2523) นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527)

3.3.2 บรรยากาศทางจิตวิทยาตามแนวคิดของพรณี ชูทัย เจนจิต (2522) อรุณวรรณ เกตุอร่าม (2527) นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527) วรพรรณ สิทธิเลิศ (2537) พูนรัตน์ แสงหนุ่ม (2538) นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527)

3.3.3 พฤติกรรมการสอนของครู ตามแนวคิดของประดิษฐ์ อุปรนัย (2523) นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527) วรพรรณ สิทธิเลิศ (2537) พูนรัตน์ แสงหนุ่ม (2538) อรุณวรรณ เกตุอร่าม (2527) พรณี ชูทัย เจนจิต (2522) สุพล วังสินธุ์ (2534)

3.4 โมเดลการวัดของปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 องค์ประกอบ คือ

3.4.1 ด้านสติปัญญา ตามแนวคิดของRogers (1902) สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2514) Hall and Lindzey(1965) Jersild (1968) Shaveson, Hubner และ Stanton (1976)

3.4.2 ด้านอารมณ์ ตามแนวคิดของRogers (1902) Hall and Lindzey (1965) สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2514) Fitts (1965) Jersild (1968) Shaveson, Hubner และStanton (1976)

3.4.3 ด้านสังคม ตามแนวคิดของRogers (1902) Fitts (1965) Hall and Lindzey (1965) สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2514) Shaveson Hubner และ Stanton (1976) Jersild (1968)

3.5 โมเดลการวัดของปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 องค์ประกอบ คือ

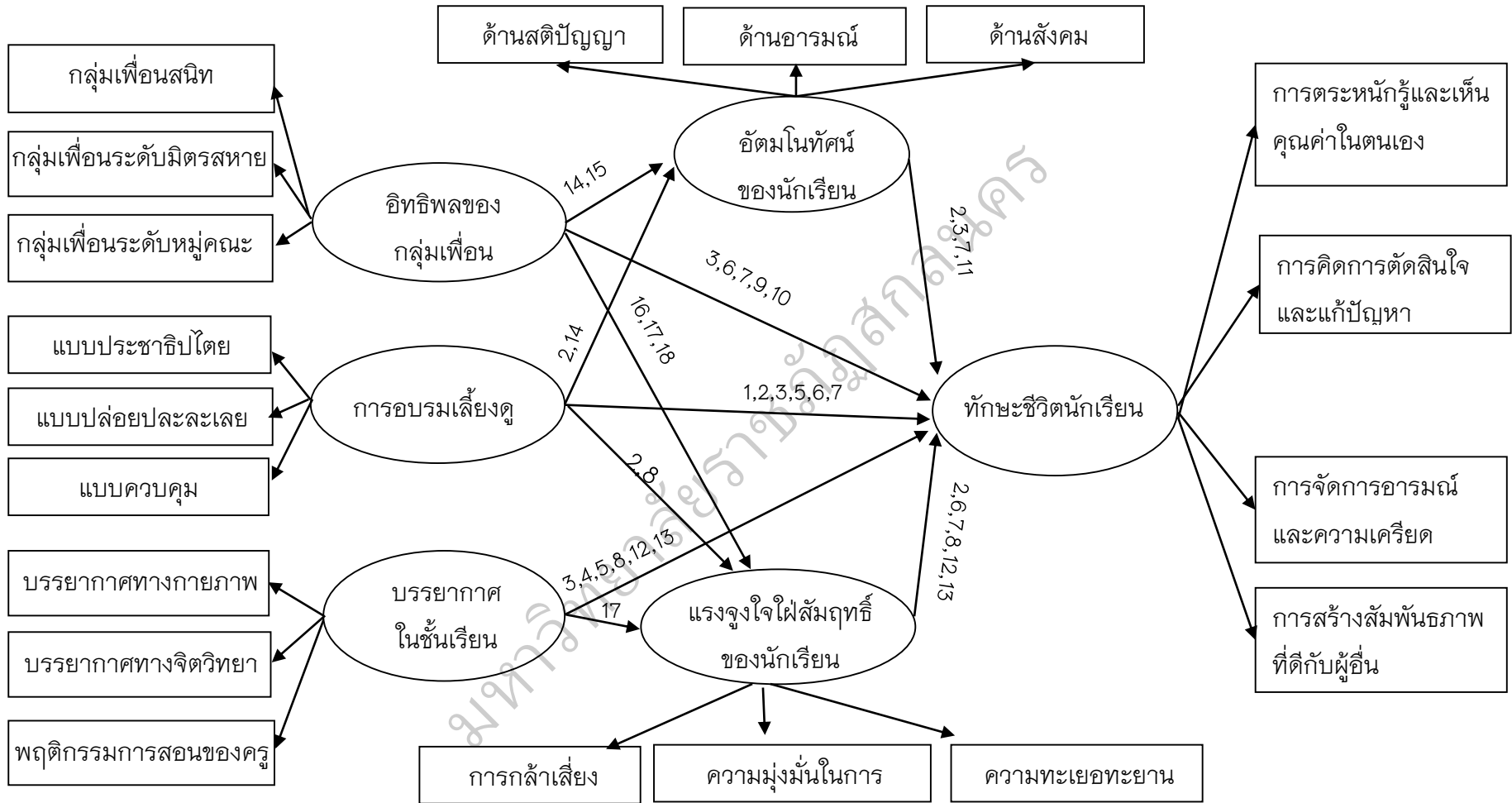
3.5.1 การกลัวเสี่ยง ตามแนวคิดของMc Clelland (1961) Mehrabian (1968) เพราพรรณ เปลียนภู (2542) สุพจน์ ลินสุวรรณวัฒน์ (2547) มัณฑิรา เกิดพิพัฒน์ (2550) วสิรินทร์ พรหมเภา (2556)

3.5.2 ความมุ่งมั่นในการทำงาน ตามแนวคิดของMc Clelland (1961)
 Guilford (1959) Lindgren (1967) Herman (1970) เพราพรณ เปลี่ยนภู (2542) พงษ์พันธ์
 พงษ์โสภา (2542)

3.5.3 ความทะเยอทะยาน ตามแนวคิดของGuilford (1959) Lindgren
 (1967) Herman (1970) เพราพรณ เปลี่ยนภู (2542) พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) สุพจน์
 ลินสุวรรณค์วัฒน์ (2547) มัณฑิรา เกิดพิพัฒน์ (2550)

จากผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำเสนอร่างกรอบ
 แนวคิดโมเดลสมมติฐานรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดัง
 ภาพประกอบ 9

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 9 ร่างกรอบความคิดในการวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

หมายเหตุ ตัวเลขตำแหน่งงานวิจัยของนักวิชาการ ดังนี้

- 1 ตำแหน่งวิจัยของ สุมาลี เทวฤทธิ์ (2554)
- 2 ตำแหน่งวิจัยของ ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557)
- 3 ตำแหน่งวิจัยของ อรวรรณ เจาะประโคน (2551)
- 4 ตำแหน่งวิจัยของ วราพร สาชนะ (2554)
- 5 ตำแหน่งวิจัยของ ตะวัน พุ่มชบา (2555)
- 6 ตำแหน่งวิจัยของ จุฬาลักษณ์ ไสระพันธ์ (2553)
- 7 ตำแหน่งวิจัยของ ระเบียบ เพาะผักแว่น (2551)
- 8 ตำแหน่งวิจัยของ ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548)
- 9 ตำแหน่งวิจัยของ พรพรรณ มากบุญ (2556)
- 10 ตำแหน่งวิจัยของ ศศิวิมล เกลียวทอง (2555)
- 11 ตำแหน่งวิจัยของ วนิตา ปรีพุด (2546)
- 12 ตำแหน่งวิจัยของ วันดี วิถี (2554)
- 13 ตำแหน่งวิจัยของ ณัฐยา ผาดจันทิก (2545)
- 14 ตำแหน่งวิจัยของ จิรนาถ จนาศักดิ์ (2544)
- 15 ตำแหน่งวิจัยของ วาทีณี อึ้งเกลี้ยง (2552)
- 16 ตำแหน่งวิจัยของ กรุณา ศรีรุณ (2552)
- 17 ตำแหน่งวิจัยของ ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล (2553)
- 18 ตำแหน่งวิจัยของ วิชาม์ กุลเพิ่มทวีรัตน์ (2547)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationships) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. การวิจัยระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย
 - 1.1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 1.3 การศึกษาโรงเรียนดีเด่น
2. การวิจัยระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย
 - 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.6 การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

การวิจัยระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

ในระยะนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และกรณีศึกษาโรงเรียนที่มีผลการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาระดับดีเยี่ยม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างที่เป็นโมเดลการวิจัยหรือโมเดลสมมติฐาน ผลที่จะได้จะเป็นร่างโมเดลสมมติฐานที่ประกอบด้วยโมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้าง ซึ่งเป็นร่างกรอบแนวคิดการวิจัย

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ประเด็นตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เลือกมาโดยการเจาะจงโดยมีเกณฑ์ดังนี้ (รายละเอียดที่ ภาคผนวก ข)

2.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนด้านจิตวิทยาหรือด้านสังคมสงเคราะห์ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน

2.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาหรือทางด้านจิตวิทยา จำนวน 1 คน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท วิชยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน

2.4 ครู เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษาสาขาจิตวิทยาหรือการแนะแนว หรือ มีตำแหน่งเป็นครูเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

3. การศึกษาโรงเรียนดีเด่น

ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ของโรงเรียนที่มีคุณภาพผู้เรียนระดับดีเยี่ยม โดยพิจารณาโรงเรียนแบบเจาะจงจากโรงเรียนที่มีผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับดีมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยทำการติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับดีมากเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและนัดหมายสัมภาษณ์ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงทำหนังสือ

ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยอย่างเป็นทางการ และไปสัมภาษณ์ตามวันทีนัดหมาย

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและครู ซึ่งระบุประเด็นเนื้อหาที่จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนซึ่งประกอบด้วย อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยากาศในชั้นเรียน พฤติกรรมการสอนของครู อุดมโนทัศน์ของนักเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน และทักษะชีวิตนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และปรับร่างโมเดลสมมติฐาน ผลที่ได้จะเป็นโมเดลสมมติฐานที่ประกอบด้วยโมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้าง ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย

ในระยะนี้จะทำการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้ศึกษา โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 12,524 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11,605 คน ครูผู้สอน จำนวน 133,364 คน รวมทั้งสิ้น 144,969 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 426 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรเป็น 20 ต่อ 1 หน่วย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54) การวิจัยครั้งนี้มีจำนวนตัวแปรสังเกตได้ 19 ตัว ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 380 คน ในที่นี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 428 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ใช้จังหวัดเป็นหน่วยสุ่ม ใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจำนวนทั้งหมด 20

จังหวัด 61 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 จังหวัด ซึ่งได้แก่
 ปึงกาฬ จำนวน 1 เขต, กาฬสินธุ์ จำนวน 3 เขต นครพนม จำนวน 2 เขต, มหาสารคาม
 จำนวน 3 เขต, ชัยภูมิ จำนวน 3 เขต, สกลนคร จำนวน 3 เขต, อุตรธานี จำนวน 4 เขต,
 มุกดาหาร จำนวน 1 เขต, ยโสธร จำนวน 2 เขต, อำนาจเจริญ จำนวน 1 เขต

1.2.2 ใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นหน่วยสุ่มใช้การสุ่ม
 อย่างง่าย โดยใช้วิธีการจับสลาก โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของสำนักงานเขต พื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษา ในข้อ 1.2.1 (ที่มีจำนวน 24 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษา) สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้จำนวน 14 สำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษา โดยจำแนกเป็นจังหวัด ได้แก่ ปึงกาฬ เขต 1, กาฬสินธุ์ เขต 3 นครพนม
 เขต1, มหาสารคาม เขต 1 และ เขต 3, ชัยภูมิ เขต 2 และ เขต 3, สกลนคร เขต1 และ
 เขต 3, อุตรธานี เขต 2 และ เขต 4, มุกดาหาร เขต1, ยโสธร เขต 1, อำนาจเจริญ เขต 1

1.2.3 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก
 โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 5 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษา ที่ได้ในข้อ 1.2.2 ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 142 โรงเรียน

1.2.4 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงโดย
 กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนในข้อ 1.2.3 เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะได้ผู้บริหาร
 จำนวน 142 คน

1.2.5 กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงโดยกำหนดให้เป็นครู
 ณะแนว ในข้อ 1.2.3 โรงเรียนละ 1 คน และกลุ่มตัวอย่างครูประจำชั้น ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย
 โดยการจับสลาก จำนวน 1 คน ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่าง 284 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูจำนวน 426 คน ข้อมูลที่ได้จากกลุ่ม
 ตัวอย่างจะนำมาใช้ในการตรวจสอบความตรงของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ
 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามจังหวัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และโรงเรียน

จังหวัด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
		จำนวนโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู	จำนวนโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครูแนะแนว	จำนวนครูประจำชั้น
1.บึงกาฬ	1	215	192	2,457	10	10	10	10
2.กาฬสินธุ์	3	199	183	2,395	10	9	9	9
3.นครพนม	1	262	262	2,706	13	13	13	13
4.มหาสารคาม	1	202	196	2,067	10	10	10	10
	3	147	139	1,833	7	7	7	7
5.ชัยภูมิ	2	257	246	2,603	13	12	12	12
	3	197	166	1,787	10	8	8	8
6. สกลนคร	1	176	176	2,117	17	9	9	9
	3	182	182	2,067	9	9	9	9
7. อุตรดิตถ์	2	201	201	2,110	10	10	10	10
	4	156	136	2,088	8	7	7	7
8. มุกดาหาร	1	246	246	2,445	12	12	12	12
9. ยโสธร	1	193	184	1,883	10	9	9	9
10.อำนาจเจริญ	1	177	159	1,856	17	8	8	8
รวม	14	2,995	2,828	32,842	288	142	142	142
รวมทั้งสิ้น		2,995	35,670		288		426	

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ตัวแปรเหตุได้แก่

2.1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
- 2) ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู
- 3) ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

2.1.2 ตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน
- 2) ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

2.2 ตัวแปรผล คือ ทักษะชีวิตนักเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะด้านการคิดการตัดสินใจ และแก้ปัญหา ทักษะด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

1.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู โรงเรียนที่มีผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับด้านทักษะชีวิตนักเรียนในระดับดีเยี่ยม จำนวน 1 โรงเรียน โดยโครงสร้างแบบสอบถามประกอบด้วย คุณลักษณะทั่วไป ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน ปัจจัยอัตมโนทัศน์ของนักเรียน ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน และทักษะชีวิตนักเรียนในปัจจุบัน

1.2 แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยสถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากแนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยากาศในชั้นเรียน อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ของนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตนักเรียนลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ ระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน (1) ระดับต้องปรับปรุง (2) ระดับพอใช้ (3) ระดับดี (4) และระดับดีมาก (5) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

2. การสร้างและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของเครื่องมือที่ใช้ และกำหนดข้อคำถามของตัวแปรสังเกตของตัวแปรแฝง ตามกรอบตัวบ่งชี้และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรสังเกต แต่ละตัว

2.3 การหาประสิทธิภาพเครื่องมือดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา และความชัดเจนในการใช้ภาษา คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการด้านการบริหาร การศึกษา จำนวน 1 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการด้านการวิจัยหรือการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน นำความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ (Item-Objective Congruence: IOC) มีค่า IOC เท่ากับ .60-1.00

2.3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Item Total Correlation Coefficient) และคัดเลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 130) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .27-.86 จากนั้นจึงนำไป

วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

2.3.3 จัดทำเครื่องมือและนำเครื่องมือไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อใช้ขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามถึงสถานศึกษาทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองติดแสตมป์เพื่อให้ตอบกลับทางไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายตัวแปรแฝง รายตัวแปรสังเกตและโดยรวม วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าพิสัย ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง เพื่อวิเคราะห์ระดับทักษะชีวิตนักเรียน และระดับการปฏิบัติในปัจจุบันที่มีอิทธิพล

3. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อศึกษาขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่นำมาศึกษาต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ซึ่งเป็น

การบูรณาการของสถิติวิเคราะห์ที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ทั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตนักเรียน เป็นจริงตามข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร ศึกษาอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปร และวิเคราะห์ตรวจสอบความตรงของทฤษฎีหรือทดสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

3.2.1 การประมาณค่าพารามิเตอร์

1) การกำหนดข้อมูลจำเพาะโมเดล (Specification of the Model)

ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าตัวแปรสาเหตุตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง และตัวแปรสังเกต โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลว่า ความสัมพันธ์ของโมเดลทั้งหมดเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear) เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก (Additive) และเป็นความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Model) ระหว่างตัวแปรภายนอก และตัวแปรภายใน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 45)

2) การระบุค่าความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of the Model)

ผู้วิจัยใช้เงื่อนไขกฎที่ (t-rule) นั่นคือ จำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าจะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบโดยจะให้จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า (t) และจำนวนตัวแปรสังเกต (NI) ซึ่งนำมาคำนวณหาจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมได้ กฎที่กล่าวว่าแบบจำลองจะระบุค่าได้พอดีเมื่อ $t \leq (1/2) (NI) (NI+1)$ และใช้กฎความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Rule) เพื่อตรวจสอบเงื่อนไขพอเพียง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 45)

3.2.2 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter Estimation from the Model) ผู้วิจัยใช้การประมาณค่าโดยใช้วิธี ML (Maximum Likelihood) ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายที่สุด เนื่องจากมีความคงเส้นคงวา มีประสิทธิภาพและเป็นอิสระจากมาตรวัด

(นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 53) ผลที่ได้จะแสดงให้เห็น ค่าความ สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรประจักษ์ ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธระหว่าง ตัวแปรแฝงภายในด้วยกัน (Beta, \square) ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายใน (Gamma, \square) ค่า R^2 ของสมการโครงสร้าง และค่า R^2 ของตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงภายใน และตัวแปรแฝงภายนอก

3.2.3 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Goodness-of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด โดยใช้ค่าสถิติที่จะตรวจสอบ ดังนี้

1) ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าไค-สแควร์ มีค่าต่ำมากหรือเข้าใกล้ศูนย์มาก และไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 53)

2) ค่าสัดส่วน X^2/df เนื่องจากเมื่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากค่าไค-สแควร์ก็จะยิ่งสูงมากจนอาจทำให้สรุปผลได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นจึงแก้ไขโดยพิจารณาค่า X^2/df ซึ่งควรมีค่าไม่เกิน 2.00 (สุวิมล ตีรกานันท์, 2553, หน้า 249)

3) ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness-of-Fit Index: GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อน และหลังปรับโมเดลฟังก์ชัน ความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ค่า GFI หากมีค่าตั้งแต่ 0.90-1.00 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54)

4) ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index: AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดของอิสระ (df) ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง หากค่า AGFI มีค่าตั้งแต่ 0.90-1.00 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54)

5) ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) ใช้เปรียบเทียบโมเดลเชิงสมมติฐานการวิจัยว่ามีความสอดคล้องสูงกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มากน้อยเพียงใด ค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป แสดงให้เห็นความสอดคล้องของโมเดล (สุวิมล ตีรกานันท์, 2553, หน้า 246)

6) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual: Standardized RMR) เป็นดัชนีที่วัดความ

คลาดเคลื่อนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่คลาดเคลื่อนไปจากโมเดลทางทฤษฎี มีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุวิมล ตีรกาพันธ์, 2553, หน้า, 243)

7) ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Residual Error of Approximation: RMSEA) เป็นการวัดความแตกต่างต่อหน่วยขององศาของความเป็นอิสระ อ่านค่า RMSEA ที่ 0.05 แสดงว่ามีความสอดคล้องมาก ถ้าค่าที่ได้สูงขึ้นถึง 0.08 แสดงว่าเกิดความคลาดเคลื่อนขึ้นในการประมาณค่าประชากร (สุวิมล ตีรกาพันธ์, 2553, หน้า 243)

8) ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤติ (Critical N: CN) เป็นดัชนีที่แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีแสดงความสอดคล้องของโมเดลได้ใช้จุดตัดของค่านี้ที่ $CN > 200$ (สุวิมล ตีรกาพันธ์, 2553, หน้า 248)

9) เมทริกซ์ความคลาดเคลื่อนในการเปรียบเทียบความสอดคล้อง (Fitting Residuals Matrix) หมายถึง เมทริกซ์ที่มีผลต่างของเมทริกซ์ S และ Sigma ซึ่งประกอบไปด้วยค่าความคลาดเคลื่อน ทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Largest Standardized Residual) ระหว่างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่เข้าสู่วิเคราะห์กับเมทริกซ์ที่ประมาณได้ โดยค่าเศษเหลือเคลื่อนที่เข้าใกล้ศูนย์ จะถือว่าโมเดลมีแนวโน้มสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ความพอดีเศษเหลือเหมาะสมอยู่ระหว่าง -2 ถึง 2 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 55)

10) การปรับโมเดล (Model Modification Index: MI) ผู้วิจัยปรับโมเดลบนพื้นฐานของทฤษฎีและงานวิจัยเป็นหลัก โดยมีการดำเนินการคือ จะตรวจสอบผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ ว่ามีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีค่าใดแปลกเกินความเป็นจริงหรือไม่ และพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุยกกำลังสอง (Square Multiple Correlation) ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาค่าความสอดคล้องรวม (Overall Fit) ของโมเดลว่า โดยภาพรวมแล้วโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด และจะหยุดปรับโมเดลเมื่อ พบว่า ค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานต่ำกว่า 2.00 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 57) ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตาราง 15

ตาราง 15 ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างตาม
สมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สถิติที่ใช้วัดความสอดคล้อง	ระดับการยอมรับ
1. ค่าไค-สแควร์ (χ^2)	χ^2 ที่ไม่มีนัยสำคัญหรือค่า P-value สูงกว่า 0.05
2. ค่าสัดส่วน χ^2/df	มีค่าไม่ควรเกิน 2.00
3. ค่า GFI, AGFI, CFI	มีค่าตั้งแต่ 0.90–1.00 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้อง
4. ค่า Standardized RMR, RMSEA	มีค่าต่ำกว่า 0.05
5. ค่า CN	สูงกว่าหรือเท่ากับ 200 ของกลุ่มตัวอย่าง
6. ค่า Largest Standardized Residual	มีค่า -2 ถึง 2

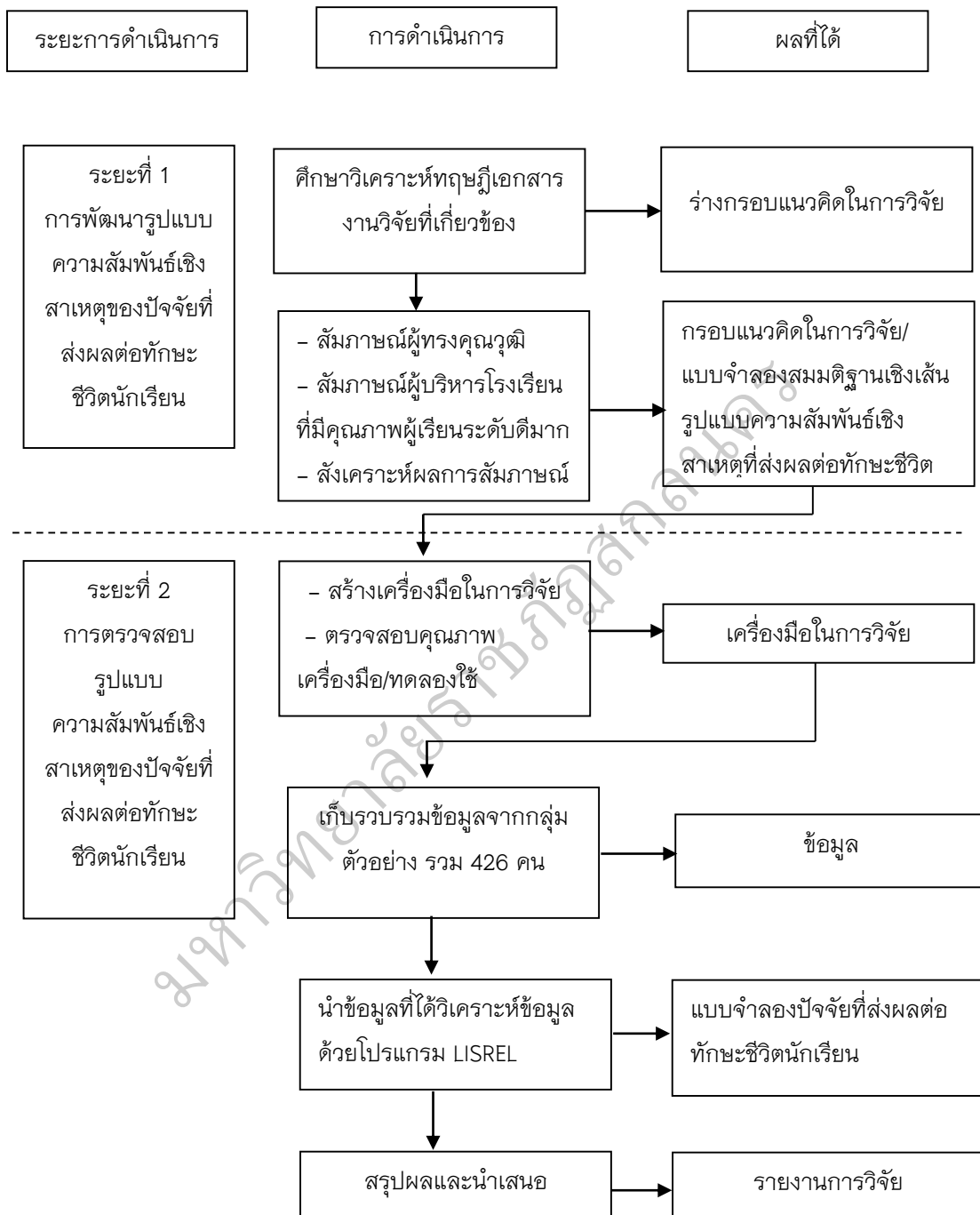
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงบรรยายที่ใช้มี ดังนี้
 - 1.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 1.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product

Moment Correlation Coefficient)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้
 - 2.1 ค่าไค-สแควร์ (χ^2)
 - 2.2 ค่าสัดส่วน χ^2/df
 - 2.3 ค่า GFI, AGFI, CFI
 - 2.4 ค่า Standardized RMR, RMSEA
 - 2.5 ค่า Largest Standardized Residual
 - 2.6 การปรับโมเดล (Model Modification Index: MI)

สรุประยะดำเนินการวิจัยดังแผนภาพ 10

ภาพประกอบ 10 สรุประยะในการดำเนินการวิจัย

ตาราง 16 ระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย

ระยะของการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ระยะเวลาที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 การกำหนดแนวคิดการวิจัย วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย	1. วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน 2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน 3. การศึกษาโรงเรียนที่มีผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับดีมากเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน	1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน 3. โรงเรียนที่มีผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับดีเยี่ยม ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ครูแนะแนว 1 คน ครูประจำชั้น 1 คน	1. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา 2. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา 3. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา	1. ช่วงเดือน เม.ย.-ส.ค. 2558 2. ช่วงเดือน ส.ค.-ก.ย. 2558 3. ช่วงเดือน ต.ค. 2558	ได้กรอบแนวคิดการวิจัย

ตาราง 16 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ระยะเวลาที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์	1. เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น 2. การวิเคราะห์ข้อมูล 3. เขียนรายงานการวิจัย	1. ผู้บริหาร จำนวน 142 คน และครู 284 คน รวม 426 คน	วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม LISREL	1. ช่วงเดือน ต.ค. – ธ.ค. 2558 2. ช่วงเดือน ม.ค.-มี.ค. 2560 3. ช่วงเดือน เม.ย. 2560	ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาบริบทจริง

1.3 สรุปผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ความถี่และร้อยละของข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความถี่ของตัวแปรสังเกตได้

2.3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

2.4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก และรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน

2.5 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.6 ผลการตรวจสอบขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความชัดเจนและเกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variable)

FRI แทน องค์ประกอบด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

CAR แทน องค์ประกอบด้านการอบรมเลี้ยงดู

ENV แทน องค์ประกอบด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

1.2 ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variable)

CON แทน องค์ประกอบด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

MOT แทน องค์ประกอบด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

1.3 ตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable)

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI)

FRI1 แทน กลุ่มเพื่อนสนิท

FRI2 แทน กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย

FRI3 แทน กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ

การอบรมเลี้ยงดู (CAR)

CAR4 แทน แบบประชาธิปไตย

CAR5 แทน แบบปล่อยปละละเลย

CAR6 แทน แบบควบคุม

บรรยากาศในชั้นเรียน (ENV)

ENV7 แทน บรรยากาศทางกายภาพ

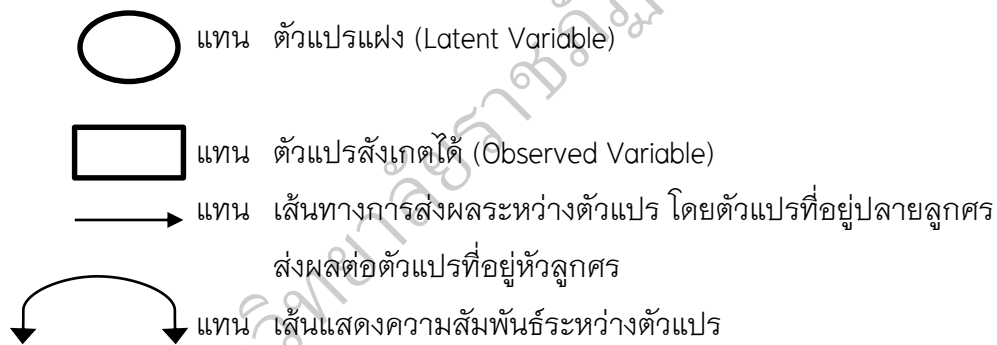
ENV8 แทน บรรยากาศทางจิตวิทยา
 ENV9 แทน พฤติกรรมการสอนของครู
 อัดมโนทัศน์ของนักเรียน (CON)
 CON1 แทน ด้านสติปัญญา
 CON2 แทน ด้านอารมณ์
 CON3 แทน ด้านสังคม
 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT)
 MOT4 แทน การกล้าเสี่ยง
 MOT5 แทน ความมุ่งมั่นในการทำงาน
 MOT6 แทน ความทะเยอทะยาน
 ทักษะชีวิตนักเรียน (SKI)
 SKI7 แทน ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง
 SKI8 แทน การคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหา
 SKI9 แทน การจัดการอารมณ์ และความเครียด
 SKI10 แทน การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
 S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 C.V. แทน สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variance)
 S.E. แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
 SKEW แทน ค่าความเบ้ (Skewness)
 KUR แทน ค่าความโด่ง (Kurtosis)
 χ^2 แทน ค่าสถิติ ไค-สแควร์ (Chi-square)
 df แทน องศาอิสระ (Degree of Freedom)
 χ^2/df แทน อัตราส่วนไค-สแควร์สัมพัทธ์
 r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
 R² แทน สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Coefficient of Determination)
 p-value แทน ค่าความน่าจะเป็น หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ

GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation)
γ	แทน	สัมประสิทธิ์อิทธิพลจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยังตัวแปรแฝงภายใน
β	แทน	สัมประสิทธิ์อิทธิพลจากตัวแปรแฝงภายในไปยังตัวแปรแฝงภายใน
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง (Direct Effects)
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects)
TE	แทน	อิทธิพลรวม (Total Effects) (เท่ากับ DE + IE)

3. สัญลักษณ์ที่ใช้ในโมเดล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนำเสนอผลดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย กลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ 2) ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วย แบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย แบบควบคุม 3) ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา พฤติกรรมการสอนของครู 4) ปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน ประกอบด้วย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และ 5) ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนประกอบด้วย การกล้าเสี่ยง ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความทะเยอทะยาน องค์ประกอบทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง การคิดการตัดสินใจ และแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2. ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาบริบทจริง

ในขั้นตอนนี้ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน และทำการศึกษาโรงเรียนดีเด่น 1 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย 1) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 2) การอบรมเลี้ยงดู 3) บรรยากาศในชั้นเรียน 4) อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และ 5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง การคิดการตัดสินใจ และแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย กลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ การอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วย แบบประชาธิปไตย แบบปล่อย

ปลະละเลย แบบควบคุม บรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา พฤติกรรมการสอนของครู อัตมโนทัศน์ของนักเรียน ประกอบด้วย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ประกอบด้วย การกล้าเสี่ยง ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความทะเยอทะยาน

3. สรุปผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ทักษะชีวิตเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ

ในขั้นตอนนี้ได้ดำเนินการสังเคราะห์โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลจากการศึกษาบริบทจริงมาพัฒนาเป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลที่ได้มีดังนี้ ปัจจัยส่งผลต่อ ทักษะชีวิตนักเรียนประกอบด้วย 1) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 2) การอบรมเลี้ยงดู 3) บรรยากาศในชั้นเรียน 4) อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และ 5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง การคิดการตัดสินใจ และแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ กลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ การอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ แบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปลະละเลย แบบควบคุม บรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา พฤติกรรมการสอนของครู อัตมโนทัศน์ของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ การกล้าเสี่ยง ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความทะเยอทะยาน รายละเอียดดัง ตาราง 17

ตาราง 17 สรุปผลการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น

ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น
<p>1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย</p> <p>1.1 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน</p> <p>1.2 การอบรมเลี้ยงดู</p> <p>1.3 บรรยากาศในชั้นเรียน</p> <p>1.4 อัตมโนทัศน์ของนักเรียน</p> <p>1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์</p>	<p>พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนประกอบด้วย</p> <p>1.1 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน</p> <p>1.2 การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว</p> <p>1.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียน</p> <p>1.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง, อัตมโนทัศน์</p> <p>1.5 แรงจูงใจสู่เป้าหมาย</p>
<p>สรุปผลการวิเคราะห์ ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย</p> <p>1. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 2. การอบรมเลี้ยงดู 3. บรรยากาศในชั้นเรียน 4. อัตมโนทัศน์ของนักเรียน 5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์</p>	
<p>2. ทักษะชีวิต ประกอบด้วย</p> <p>2.1 ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง</p> <p>2.2 การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจและแก้ปัญหา</p> <p>2.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด</p> <p>2.4 การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น</p>	<p>พบว่า ทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย</p> <p>2.1 ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง พิจารณาได้จากการรู้จักตนเอง รู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล</p> <p>2.2 การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจและแก้ปัญหา พิจารณาได้จาก ความสามารถในการแยกแยะ วิพากษ์วิจารณ์และประเมินข้อมูล ข่าวสารปัญหา และสถานการณ์รอบตัว ด้วยหลักเหตุผล และใช้ข้อมูลที่ต้องการ แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น
	<p>2.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด</p> <p>พิจารณาได้จาก ความสามารถในการเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตนเอง รู้วิธีการควบคุมอารมณ์สาเหตุของความเครียด วิธีผ่อนคลายหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม</p> <p>2.4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น พิจารณาได้จาก มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษากายถูกต้อง วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข</p>
สรุปผลการวิเคราะห์ ทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย 1. ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง 2. การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจและแก้ปัญหา 3. การจัดการอารมณ์และความเครียด 4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	
<p>3. ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย</p> <p>3.1 กลุ่มเพื่อนสนิท</p> <p>3.2 กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย</p> <p>3.3 กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ</p>	<p>ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย</p> <p>3.1 กลุ่มเพื่อนสนิท พิจารณาได้จาก เป็นเพื่อนที่เด็กสนิทสนมไว้วางใจมากที่สุด และไม่มีความลับต่อกัน เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษา สามารถระบายความคับใจต่อกันและกันได้ มีรสนิยมตรงกัน</p> <p>3.2 กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย พิจารณาได้จาก เป็นกลุ่มเพื่อนที่มีขนาดกลุ่มเล็กๆ รวมเป็นพรรคพวกมักจะมีการไปมาหาสู่กันคิดหรือทำอะไรคล้ายคลึงกันคบหาสมาคมกันเป็นประจำทุกวันมีความผูกพันด้วยอารมณ์ ชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายกัน</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น
	<p>3.3 กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ พิจารณาได้จากเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกันมีอุดมคติทางสังคมเหมือนกันเป็นกลุ่มใหญ่ มีความสัมพันธ์ทางสังคมทำกิจกรรมของกลุ่มมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาความบันเทิงต่างๆ มีความสนใจร่วมกัน มีความชอบ-ไม่ชอบ และแนวคิดทางสังคมที่ไปด้วยกันได้</p>
สรุปผลการวิเคราะห์ ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วย 1. กลุ่มเพื่อนสนิท 2. กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย 3. กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ	
<p>4. ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วย</p> <p>4.1 แบบประชาธิปไตย</p> <p>4.2 แบบปล่อยปละละเลย</p> <p>4.3 แบบควบคุม</p>	<p>ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วย</p> <p>4.1 แบบประชาธิปไตย พิจารณาได้จากเด็กได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความห่วงใย ยอมให้ลูกร่วมในกิจกรรมต่างๆ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาต่างๆ เกิดจากสมาชิกในครอบครัว</p> <p>4.2 แบบปล่อยปละละเลยพิจารณาได้จาก พ่อแม่ปล่อยให้เด็กทำอะไรก็ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ ไม่มีการให้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู</p> <p>4.3 แบบควบคุม พิจารณาได้จาก เด็กถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองได้กำหนดไว้ พ่อแม่ตรวจตราควบคุมบังคับและลงโทษพฤติกรรม ไม่ได้รับการเปิดโอกาสให้ทำอะไรด้วยตนเอง</p>
สรุปผลการวิเคราะห์ ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วย 1. แบบประชาธิปไตย 2. แบบปล่อยปละละเลย 3. แบบควบคุม	

ตาราง 17 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น
<p>5. ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย</p> <p>5.1 บรรยากาศทางกายภาพ</p> <p>5.2 บรรยากาศทางจิตวิทยา</p> <p>5.3 พฤติกรรมการสอนของครู</p>	<p>ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย</p> <p>5.1 บรรยากาศทางกายภาพ พิจารณาได้จากลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสม สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ มีความเหมาะสม</p> <p>5.2 บรรยากาศทางจิตวิทยา พิจารณาได้จากความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเป็นผู้ร่วมกันสร้าง เพื่อให้เกิดบรรยากาศความคุ้นเคย บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพแห่งตน</p> <p>5.3 พฤติกรรมการสอนของครู พิจารณาได้จากลักษณะที่ครูแสดงออกต่อนักเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิควิธีสอน ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ มีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย มีการเตรียมตัวการสอนเป็นอย่างดี มีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน มีการวางแผนการสอน มีการประเมินผลและแจ้งผลให้ผู้เรียนรับทราบ</p>
<p>สรุปผลการวิเคราะห์ ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1. บรรยากาศทางกายภาพ 2. บรรยากาศทางจิตวิทยา 3. พฤติกรรมการสอนของครู</p>	
<p>6. ปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน ประกอบด้วย</p> <p>6.1 ด้านสติปัญญา</p> <p>6.2 ด้านอารมณ์</p>	<p>ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย</p> <p>6.1 ด้านสติปัญญา พิจารณาได้จาก ความรู้สึกต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถ ไหวพริบ</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น
6.3 ด้านสังคม	<p>ความฉวยฉลาดด้านการเรียน การมีเหตุผล ทักษะการอ่าน แบ่งเวลาได้ดี คล่องแคล่วว่องไว</p> <p>6.2 ด้านอารมณ์ พิจารณาได้จาก ความรู้สึกต่อตัวเอง ทางด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย ความพึงพอใจในตนเอง และยอมรับว่าตนเองเป็นอย่างไร มีความสามารถในการปรับอารมณ์ มีอารมณ์มั่นคง ไร่แรง มองโลกแง่ดี</p> <p>6.3 ด้านสังคม พิจารณาได้จาก ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน ความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน การให้ความสำคัญกับผู้อื่น มีความมั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น</p>
สรุปผลการวิเคราะห์ ปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน ประกอบด้วย	
1. ด้านสติปัญญา 2. ด้านอารมณ์ 3. ด้านสังคม	
<p>7. ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วย</p> <p>7.1 การกล้าเสี่ยง</p> <p>7.2 ความมุ่งมั่นในการทำงาน</p> <p>7.3 ความทะเยอทะยาน</p>	<p>ปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย</p> <p>7.1 การกล้าเสี่ยง พิจารณาได้จาก การตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยวในการกระทำในสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับสิ่งที่สำเร็จหรือความล้มเหลว มุ่งที่จะกระทำกิจการใดๆ ให้สำเร็จมากกว่าทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว</p> <p>7.2 ความมุ่งมั่นในการทำงาน พิจารณาได้จาก ความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายามอดทน ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง เป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใด ๆ</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น
	7.3 ความทะเยอ ทะยาน พิจารณาได้จาก ความพยายามที่จะทำการใดๆ ให้บรรลุเป้าหมายและความปรารถนาที่กำหนดไว้ มีความกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน พยายามปรับตนเองให้ดีขึ้น ไม่อ่อนข้อต่ออุปสรรค
สรุปผลการวิเคราะห์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 1. การกล้าเสี่ยง 2. ความมุ่งมั่นในการทำงาน 3. ความทะเยอ ทะยาน	

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) วิเคราะห์ความถี่และร้อยละของข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม 2) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ 3) วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 4) วิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก และรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน 5) วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 6) ตรวจสอบขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลการวิเคราะห์ความถี่และร้อยละของข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบ

แบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหาร ครูแนะแนว และครูประจำชั้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 426 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง 18

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1 ผู้บริหาร	142	33.33
1.2 ครูแนะแนว	142	33.33
1.3 ครูประจำชั้น	142	33.33
2. เพศ		
2.1 ชาย	200	46.90
2.2 หญิง	226	53.10
3. อายุ		
3.1 น้อยกว่า 30 ปี	28	6.60
3.2 30-50 ปี	209	49.00
3.3 มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	189	44.40
4. วุฒิการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	0.90
4.2 ปริญญาตรี	192	45.10
4.3 สูงกว่าปริญญาตรี	230	54.00

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
5.1 1-5 ปี	48	11.30
5.2 6-10 ปี	56	13.10
5.3 10 ปีขึ้นไป	322	75.60

จากตาราง 18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลมีจำนวน 426 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 142 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ครูแนะแนว จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และครูประจำชั้นจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 มีอายุ 30-50 ปี ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 75.60

2. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้

การวิเคราะห์การแจกแจงของข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบโดยการทดสอบนัยสำคัญของความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) ด้วยคะแนนซี พบว่า ข้อมูลไม่มีคุณสมบัติเกี่ยวกับลักษณะการแจกแจงปกติ จึงแปลงคะแนนเป็นโค้งปกติ เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความกลมกลืนของรูปแบบการวัดและรูปแบบสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 19

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ค่าคะแนนซี สำหรับการทดสอบสมมติฐานความเบ้ ความโด่ง และค่าไค-สแควร์ สำหรับทดสอบสมมติฐานการแจกแจงปกติ

ประเภทตัวแปร		\bar{X}	S.D.	Skewness			Kurtosis			Skewness and Kurtosis		แปลความ
แฝง	สังเกต			Skew	Z-score	p-value	Kur	Z-score	p-value	Chi-square	p-value	
1.FRI	FRI1	4.58	0.32	-0.20	-1.74	0.08	-0.42	-2.22	0.02	7.98	0.01	มาก
	FRI2	4.58	0.34	-0.20	-1.73	0.08	-0.40	-2.08	0.03	7.34	0.02	มาก
	FRI3	4.60	0.34	-0.21	-1.83	0.06	-0.42	-2.20	0.02	8.23	0.01	มาก
2. CAR	CAR4	4.73	0.17	-0.06	-0.51	0.60	-0.36	-1.77	0.07	3.41	0.18	มาก
	CAR5	4.74	0.17	-0.03	-0.30	0.76	-0.38	-1.91	0.05	3.75	0.15	มาก
	CAR6	4.74	0.17	-0.11	-0.98	0.32	-0.34	-1.68	0.09	3.81	0.14	มาก
3.ENV	ENV7	4.37	0.42	-0.12	-1.01	0.30	-0.31	-1.50	0.13	3.30	0.19	มาก
	ENV8	4.36	0.44	-0.14	-1.20	0.22	-0.38	-1.92	0.05	5.14	0.07	มาก
	ENV9	4.23	0.51	-0.07	-0.66	0.50	-0.36	-1.78	0.07	3.61	0.16	มาก
4. CON	CON1	4.36	0.46	-0.15	-1.29	0.19	-0.45	-2.42	0.01	7.54	0.02	มาก
	CON2	4.28	0.47	-0.09	-0.76	0.44	-0.36	-1.83	0.06	3.94	0.13	มาก
	CON3	4.31	0.49	-0.11	-0.96	0.33	-0.45	-2.41	0.01	6.78	0.03	มาก
5. MOT	MOT4	4.40	0.42	-0.11	-1.01	0.31	-0.45	-2.41	0.01	6.84	0.03	มาก
	MOT5	4.33	0.47	-0.11	-0.99	0.31	-0.40	-2.04	0.04	5.17	0.07	มาก
	MOT6	4.61	0.35	-0.23	-1.99	0.04	-0.45	-2.42	0.01	9.84	0.01	มาก
6. SKI	SKI7	4.09	0.49	-0.01	-0.12	0.90	-0.26	-1.18	0.23	1.41	0.49	มาก
	SKI8	4.34	0.42	-0.10	-0.85	0.39	-0.32	-1.55	0.11	3.15	0.20	มาก
	SKI9	4.32	0.41	-0.08	-0.75	0.45	-0.27	-1.25	0.21	2.13	0.34	มาก
	SKI10	4.33	0.43	-0.12	-1.03	0.29	-0.34	-1.64	0.09	3.79	0.15	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยอิทธิพลกลุ่มเพื่อน (FRI) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก กลุ่มเพื่อนระดับหุ้มคณะ (FRI3) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.60 รองลงมา คือ กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย (FRI2) และกลุ่มเพื่อนสนิท (FRI1) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.58

ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู (CAR) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (CAR5) และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (CAR6) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.74 รองลงมา คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (CAR4) มีค่าเฉลี่ย 4.73 ตามลำดับ

ปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) พบว่า บรรยากาศทางกายภาพ (ENV7) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.37 รองลงมา คือ บรรยากาศทางจิตวิทยา (ENV8) และ พฤติกรรมการสอนของครู (ENV9) โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36, 4.23 ตามลำดับ

ปัจจัยอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) พบว่า ด้านสติปัญญา (CON 1) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.36 รองลงมา คือ ด้านสังคม (CON3) และด้านอารมณ์ (CON2) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และ 4.28 ตามลำดับ

ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) พบว่า ความทะเยอทะยาน (MOT6) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.61 รองลงมา คือ การกล้าเสี่ยง (MOT4) และความมุ่งมั่นในการทำงาน (MOT5) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และ 4.33 ตามลำดับ

ทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) พบว่า การคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหา (SKI8) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.34 รองลงมา คือ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (SKI10) การจัดการอารมณ์และความเครียด (SKI9) และการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง (SKI7) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33, 4.32 และ 4.39 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ความโด่ง และ P-value พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่แตกต่างกันมากนัก ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความเบ้และความโด่งเข้าใกล้ศูนย์ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าคะแนนของตัวแปรสังเกตได้มีการแจกแจงปกติ

3. ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) ด้านการอบรมเลี้ยงดู (CAR) ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) ด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOT) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .12-.85 และด้านทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง -.02-.60 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สังเกตได้ เฉพาะในกลุ่มตัวแปรแฝงทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) ที่สูงสุด คือ การจัดการ
 อารมณ์และความเครียด (SKI9) กับการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (SKI10) เท่ากับ .60
 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรสาเหตุกับ ตัวแปรสังเกตได้
 ของตัวแปรผลทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอิทธิพลของ
 กลุ่มเพื่อน (FRI) ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) ด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON)
 และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOT) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปร
 แฝงด้านทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) ทุกตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .12-.85 คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ การจัดการ
 อารมณ์และความเครียด (SKI9) กับบรรยากาศทางกายภาพ (ENV7) มีค่าสัมประสิทธิ์
 สหสัมพันธ์เท่ากับ .47 การจัดการอารมณ์และความเครียด (SKI9) กับการกล้าเสี่ยง
 (MOT4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .46 และการคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหา
 (SKI8) กับด้านสติปัญญา (CON1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .45 ส่วนคู่ที่มี
 ความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง (SKI7) กับการอบรม
 เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (CAR5) กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (CAR4) และ
 กับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (CAR6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.02
 -.02 และ -.04 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 20

ตาราง 20 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปร	FRI1	FRI 2	FRI 3	CAR4	CAR5	CAR6	ENV7	ENV8	ENV9	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
FRI1	1																		
FRI2	.85**	1																	
FRI3	.83**	.83**	1																
CAR4	.24**	.22**	.20**	1															
CAR5	.30**	.26**	.25**	.67**	1														
CAR6	.29**	.22**	.23**	.67**	.63**	1													
ENV 7	.45**	.43**	.41**	.19**	.28**	.20**	1												
ENV8	.51**	.47**	.47**	.17**	.20**	.18**	.59**	1											
ENV9	.37**	.36**	.32**	.12**	.14**	.10*	.49**	.49**	1										
CON1	.46**	.41**	.40**	.15**	.24**	.19**	.53**	.57**	.50**	1									
CON2	.28**	.25**	.25**	.25**	.27**	.23**	.42**	.41**	.34**	.61**	1								
CON3	.29**	.28**	.25**	.14**	.17**	.15**	.49**	.38**	.51**	.56**	.53**	1							
MOT4	.33**	.30**	.27**	.19**	.25**	.23**	.51**	.39**	.38**	.63**	.63**	.63**	1						
MOT5	.44**	.38**	.40**	.14**	.17**	.15**	.58**	.57**	.56**	.61**	.46**	.49**	.53**	1					
MOT6	.72**	.74**	.78**	.23**	.26**	.23**	.47**	.45**	.31**	.42**	.29**	.28**	.35**	.46**	1				
SKI7	.28**	.31**	.31**	-.02	-.02	-.04	.34**	.39**	.42**	.36**	.40**	.36**	.32**	.41**	.24**	1			
SKI8	.41**	.41**	.43**	.07	.16**	.11*	.42**	.44**	.35**	.45**	.40**	.36**	.39**	.41**	.41**	.57**	1		
SKI9	.42**	.40**	.39**	.16**	.20**	.17**	.47**	.41**	.39**	.44**	.41**	.44**	.46**	.50**	.40**	.53**	.57**	1	
SKI10	.36**	.35**	.36**	.07	.11*	.08	.39**	.38**	.34**	.39**	.36**	.31**	.34**	.31**	.33**	.49**	.55**	.60**	1

*p<.05, **p<.01

จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น เรื่องลักษณะการแจกแจงของตัวแปร ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับความคลาดเคลื่อน ปรากฏดังค่าสถิติที่น่าเสนอนั้น สรุปได้ว่า ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษามีความเหมาะสมสามารถทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อไปได้

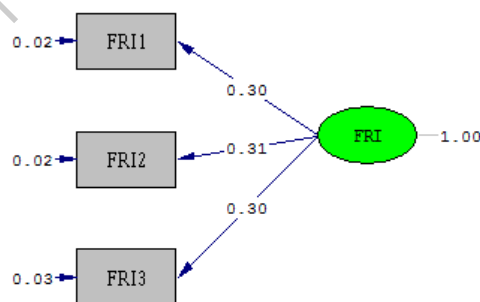
4. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก และรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน

ในการวิเคราะห์รูปแบบการวัดนี้จำแนกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก และ 2) รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน โดยการวัดรูปแบบทั้ง 2 รูปแบบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง ซึ่งใช้หลักการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

4.1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก

รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก มีจำนวน 3 รูปแบบ คือ ตัวแปรแฝงภายนอกอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) ตัวแปรแฝงภายนอกการอบรมเลี้ยงดู (CAR) และตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) ผลการวิเคราะห์มี ดังนี้

4.1.1 ตัวแปรแฝงภายนอกอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ กลุ่มเพื่อนสนิท (FRI1) กลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย (FRI2) และกลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ (FRI3) ผลการวิเคราะห์ดังภาพประกอบ 11

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 11 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพประกอบ 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) ซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีค่าความน่าจะเป็น (P-value) เท่ากับ 1 ซึ่งมากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน มีค่า RMSEA = 0.00 มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้เป็นตัวแปรที่วัดตัวแปรแฝงภายนอกอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้กลุ่มเพื่อนระดับมิตรภาพ (FRI2) มีความสำคัญสูงสุด โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.31 รองลงมา คือ กลุ่มเพื่อนสนิท (FRI1) และกลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ (FRI3) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากัน คือ 0.30 ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบดังกล่าวสรุปได้ดังตาราง 21

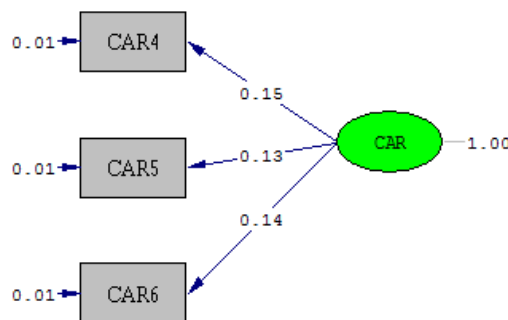
ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI)

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI)		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
FRI1	0.30	0.01	24.27**
FRI 2	0.31	0.01	23.09**
FRI 3	0.30	0.01	22.64**

$\chi^2 = 0.00$, $df = 0$, $p = 1.00$, $RMSEA = 0.00$

* $p < .05$ ** $p < .01$

4.1.2 ตัวแปรแฝงภายนอกการอบรมเลี้ยงดู (CAR) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ แบบประชาธิปไตย (CAR4) แบบปล่อยปละละเลย (CAR5) และแบบควบคุม (CAR6) ผลการวิเคราะห์ดังภาพประกอบ 12

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 12 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกการอบรมเลี้ยงดู (CAR) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพประกอบ 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกการอบรมเลี้ยงดู (CAR) ซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีค่าความน่าจะเป็น (P-value) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐานมีค่า RMSEA=0.00 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกการอบรมเลี้ยงดู (CAR) มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรสังเกตได้เป็นตัวแปรที่วัดตัวแปรแฝงภายนอกการอบรมเลี้ยงดูได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ แบบประชาธิปไตย (CAR4) มีความสำคัญสูงสุด โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.15 รองลงมา คือ แบบควบคุม (CAR6) และแบบปล่อยปละละเลย (CAR5) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.14 และ 0.13 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบดังกล่าวสรุปได้ดังตาราง 22

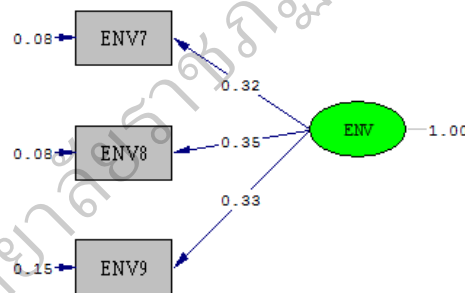
ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกการอบรม
เลี้ยงดู v(CAR)

ตัวแปร สังเกตได้	ตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดู (CAR)		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
CAR4	0.15	0.01	18.95**
CAR5	0.13	0.01	17.54**
CAR6	0.14	0.01	18.06**

$\chi^2 = 0.00$, $df = 0$, $p = 1.000$, $RMSEA = 0.000$

* $p < .05$ ** $p < .01$

4.1.3 ตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ บรรยากาศทางกายภาพ (ENV7) บรรยากาศทางจิตวิทยา (ENV8) และพฤติกรรมการสอนของครู (ENV9) ผลการวิเคราะห์ดังภาพประกอบ 13

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 13 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV)
ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพประกอบ 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) ซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีค่าความน่าจะเป็น (P-value) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน มีค่า RMSEA=0.00 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) มีความกลมกลืนอย่าง

สมบูรณกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้เป็นตัวแปรที่วัดตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ บรรยากาศทางจิตวิทยา (ENV8) มีความสำคัญสูงสุด โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.35 รองลงมาคือ พฤติกรรมการสอนของครู (ENV9) และบรรยากาศทางกายภาพ (ENV7) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.33 และ 0.32 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบดังกล่าวสรุปได้ดังตาราง 23

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV)

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรด้านบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV)		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
ENV7	0.32	0.02	14.87**
ENV8	0.35	0.02	15.24**
ENV9	0.33	0.03	12.91**

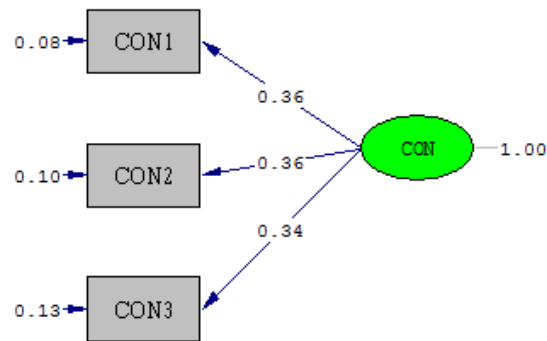
$\chi^2 = 0.00$, $df = 0$, $p = 1.000$, $RMSEA = 0.000$

* $p < .05$ ** $p < .01$

4.2 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน

รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรแฝงภายในอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) ตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOT) และตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

4.2.1 ตัวแปรแฝงภายในอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านสติปัญญา (CON1) ด้านอารมณ์ (CON2) และด้านสังคม (CON3) ผลการวิเคราะห์ดังภาพประกอบ 14

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 14 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพประกอบ 14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในการบริหารเชิงกลยุทธ์ (MAN) ซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีค่าความน่าจะเป็น (P-value) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน มีค่า RMSEA=0.00 แสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตเป็นตัวแปร ที่วัดตัวแปรแฝงภายในอัตมโนทัศน์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ ด้านสติปัญญา (CON1) และด้านอารมณ์ (CON2) มีความสำคัญสูงสุด โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.36 รองลงมา คือ ด้านสังคม (CON3) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.34 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบดังกล่าวสรุปได้ดังตาราง 24

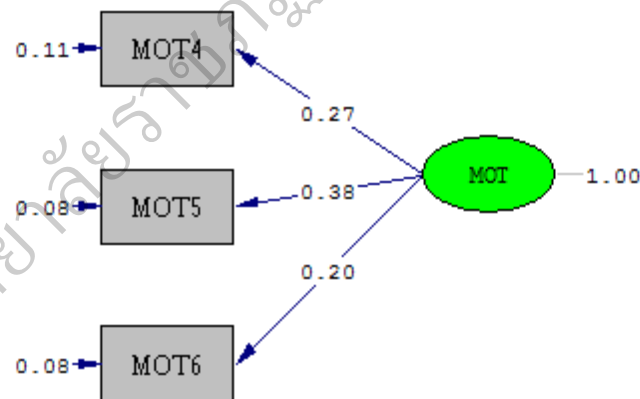
ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในอัตมโนทัศน์
ของนักเรียน (CON)

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON)		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
CON1	0.36	0.02	16.11**
CON2	0.36	0.02	15.47**
CON3	0.34	0.02	14.19**

$\chi^2 = 0.00$, $df = 0$, $p = 1.000$, $RMSEA = 0.000$

* $p < .05$ ** $p < .01$

4.2.2 ตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOT) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ การกล้าเสี่ยง (MOT4) ความมุ่งมั่นในการทำงาน (MOT5) และความทะเยอทะยาน (MOT6) ผลการวิเคราะห์ดังภาพประกอบ 15

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 15 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพประกอบ 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) ซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิง

ประจักษ์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีค่าความน่าจะเป็น (P-value) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน มีค่า RMSEA = 0.00 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้เป็นตัวแปรที่วัดตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ความมุ่งมั่นในการทำงาน (MOT5) มีความสำคัญสูงสุด โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.38 รองลงมา คือ การกล้าเสี่ยง (MOT4) และความทะเยอทะยาน (MOT6) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.27 และ 0.20 ตามลำดับผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบดังกล่าวสรุปได้ดังตาราง 25

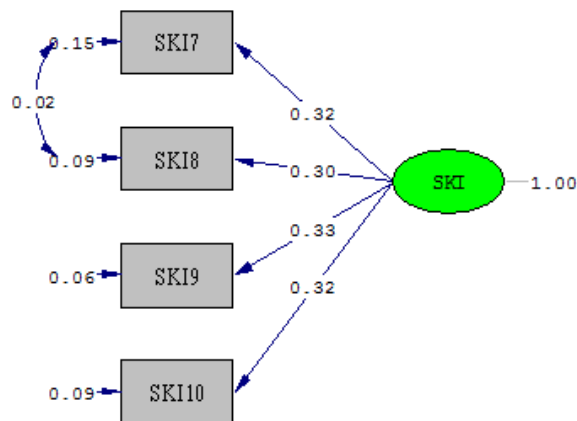
ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT)

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT)		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
MOT4	0.27	0.02	11.49**
MOT5	0.38	0.03	13.66**
MOT6	0.20	0.02	10.69**

$\chi^2 = 0.00$, $df = 0$, $p = 1.000$, $RMSEA = 0.000$

* $p < .05$ ** $p < .01$

4.2.3 ตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง (SKI7) การคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหา (SKI8) การจัดการอารมณ์และความเครียด (SKI9) และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (SKI10) ผลการวิเคราะห์ดังภาพประกอบ 16

Chi-Square=0.30, df=1, P-value=0.58449, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 16 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพประกอบ 16 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) ซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีค่าความน่าจะเป็น (P-value) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐาน มีค่า RMSEA=0.00 Largest Standardized Residual=0.55 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 แสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้เป็นตัวแปรที่วัดตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) ได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัว ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ การจัดการอารมณ์และความเครียด (SKI9) มีความสำคัญสูงสุด โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.33 รองลงมา คือ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง (SKI7) และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กับผู้อื่น (SKI10) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.32 และการคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหา (SKI8) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.30 ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบดังกล่าวสรุปได้ดังตาราง 26

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในทักษะชีวิตนักเรียน (SKI)

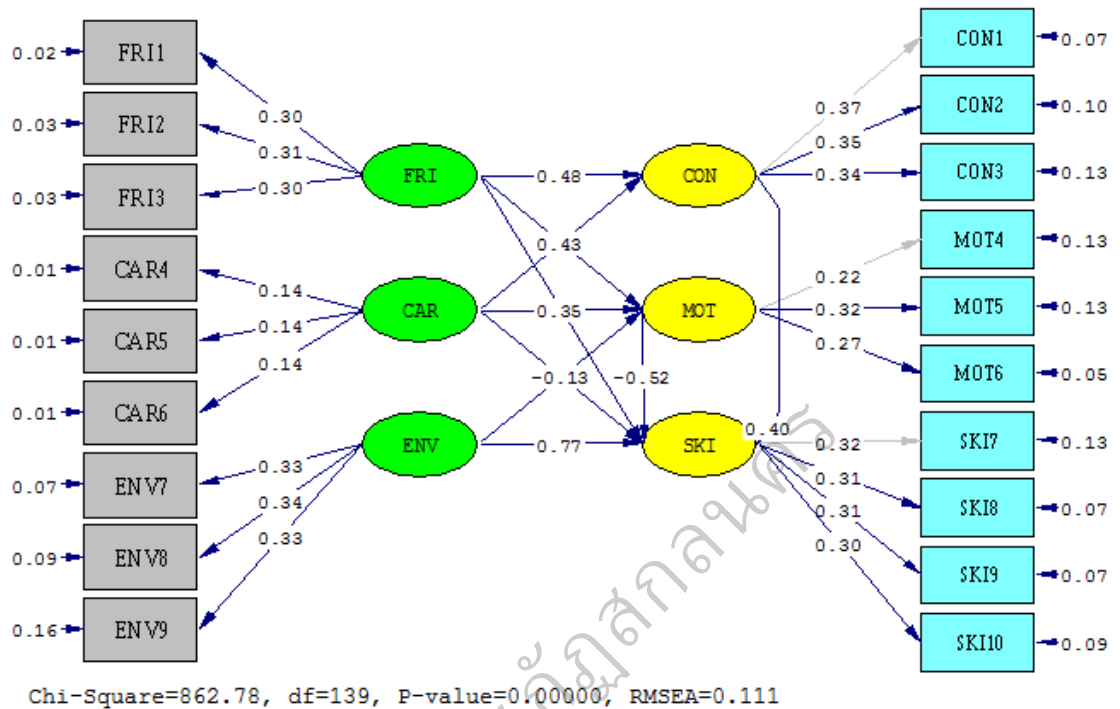
ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรทักษะชีวิตนักเรียน (SKI)		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
SKI7	0.32	0.02	12.86**
SKI8	0.30	0.02	14.91**
SKI9	0.33	0.02	17.31**
SKI10	0.32	0.02	15.99**

$\chi^2 = 0.00$, $df = 0$, $p = 1.000$, $RMSEA = 0.000$

* $p < .05$ ** $p < .01$

5. ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและนำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วยตัวแปรแฝง จำนวน 6 ตัว จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรแฝงภายนอก จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู และบรรยากาศในชั้นเรียน ตัวแปรแฝงภายใน จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ อึดทนโน้ตศน์ของนักเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน และทักษะชีวิตนักเรียน วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม LISREL version 8.72 ผลการวิเคราะห์พบว่า รูปแบบสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 862.78 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 139 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.00 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 6.21 ค่า $RMSEA=0.11$ ค่า $GFI=0.82$ ค่า $AGFI=0.76$ และค่า Largest Standardized Residual=12.82 ดังแสดงในภาพประกอบ 17 และตาราง 27

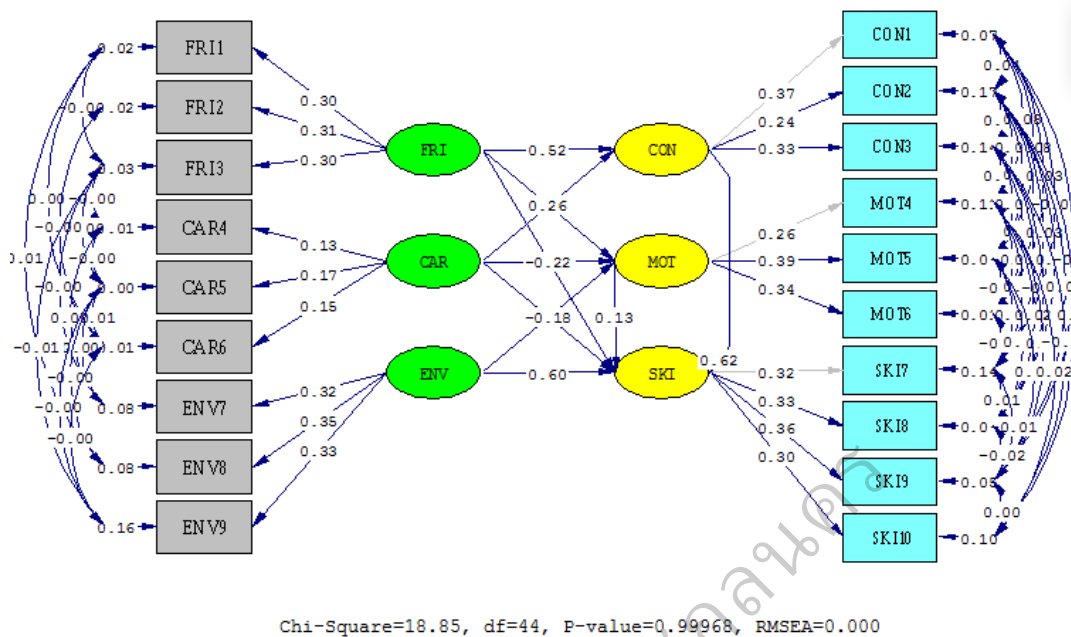
ภาพประกอบ 17 รูปแบบสมมติฐานการวิจัยก่อนปรับรูปแบบ

ตาราง 27 ค่าสถิติความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับรูปแบบ

ดัชนี	ระดับการยอมรับ	ค่าสถิติที่ได้	ผลการพิจารณา
1. ค่าไค-สแควร์ (Chi-square)	p-value > 0.05	$\chi^2 = 862.78, p = 0.00$	ไม่ผ่านเกณฑ์
2. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ χ^2/df	< 2.00	6.21	ไม่ผ่านเกณฑ์
3. ค่า GFI	> 0.90	0.82	ไม่ผ่านเกณฑ์
4. ค่า AGFI	> 0.90	0.76	ไม่ผ่านเกณฑ์
5. ค่า RMSEA	< 0.08	0.11	ไม่ผ่านเกณฑ์
6. ค่า Largest Standardized Residual	-2 ถึง +2	12.82	ไม่ผ่านเกณฑ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับรูปแบบโดยมีขั้นตอนการปรับตั้งคำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งปรากฏในภาคผนวก โดยพิจารณาความเป็นไปได้เชิงทฤษฎีและอาศัยดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices : MI) เป็นการปรับค่าที่โปรแกรมเสนอแนะหรือ ค่ามากที่สุดก่อน เมื่อกำหนดให้พารามิเตอร์ตัวนั้นเป็นพารามิเตอร์อิสระหรือมีการผ่อนคลายเงื่อนไขบังคับของพารามิเตอร์นั้น ด้วยการกำหนดความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตและความคลาดเคลื่อนให้มีความสัมพันธ์กันได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับรูปแบบโดยการใส่คำสั่งเข้าไปในโปรแกรมวิเคราะห์ให้เพิ่มเส้นความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 100 เส้น ซึ่งแสดงในรูปเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (Theta Delta :TD) จำนวน 16 เส้น เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ภายใน (Theta Epsilon : TE) จำนวน 37 เส้น และเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกกับตัวแปรสังเกตได้ภายใน (Theta Delta Epsilon : TH) จำนวน 47 เส้น และหยุดปรับรูปแบบเมื่อได้ค่าสถิติตามเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความกลมกลืนดังแสดงในตาราง 28

ภายหลังการปรับรูปแบบ พบว่ารูปแบบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติวัดความกลมกลืนของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 18.85 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 44 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.99 มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกันสนิท ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.42 ค่า RMSEA=0.00 ค่า GFI=1 ค่า AGFI=0.98 ซึ่งค่าทั้งสองเข้าใกล้ 1 แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้อง และเพื่อให้การปรับรูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้ทำการปรับรูปแบบจนพบว่า ค่า Largest Standardized Residual= 1.93 ซึ่งต่ำกว่า 2.00 จึงหยุดการปรับ ผลการปรับรูปแบบสรุป ดังแสดงในภาพประกอบ 18 และตาราง 28

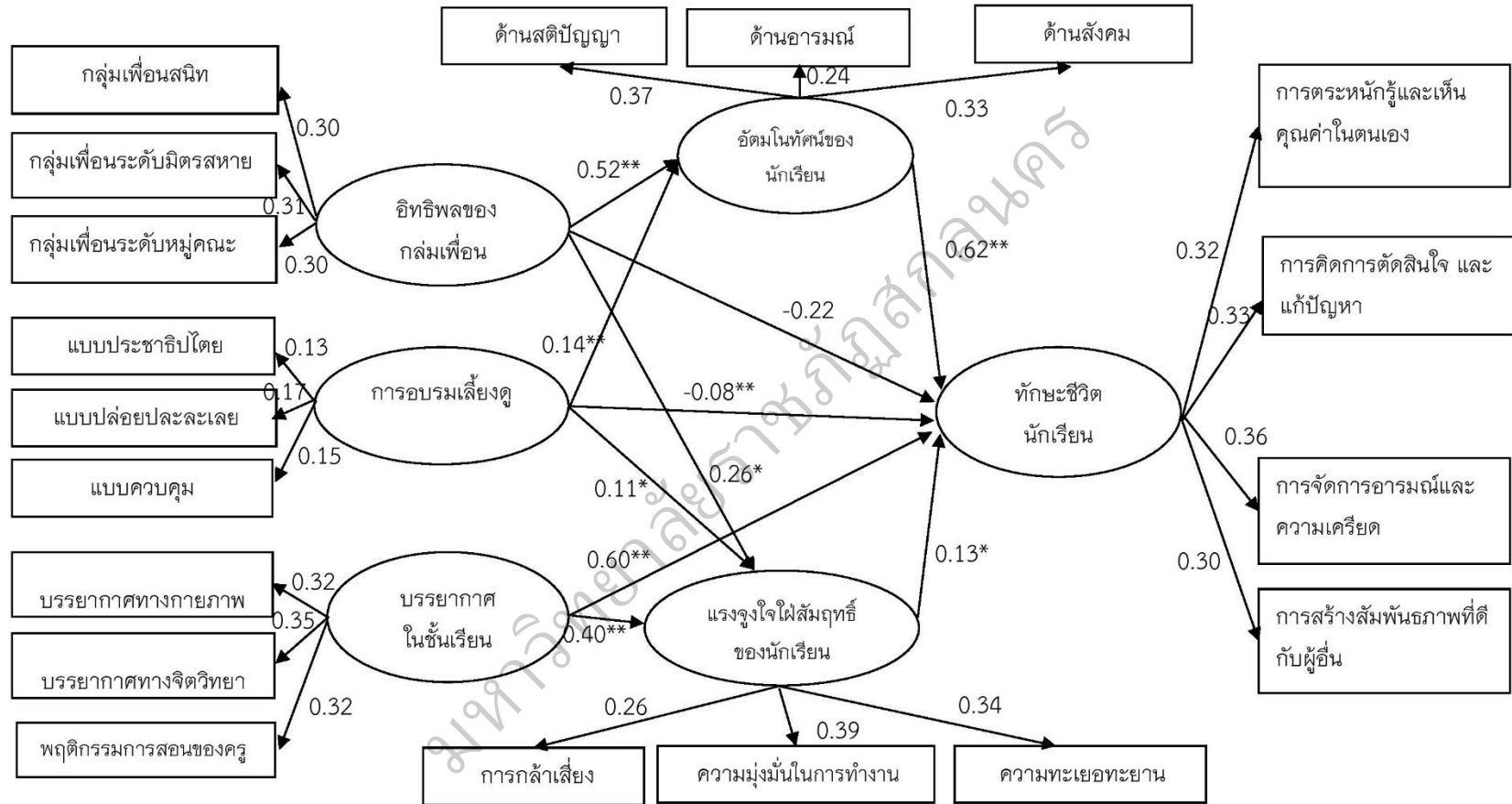

ภาพประกอบ 18 รูปแบบสมมติฐานการวิจัยหลังปรับรูปแบบแล้ว

ตาราง 28 ค่าสถิติวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับ

ดัชนี	ระดับการยอมรับ	ค่าสถิติที่ได้	ผลการพิจารณา
1. ค่าไค-สแควร์ (Chi-square)	$p > 0.05$	$\chi^2 = 18.85$, $p = 0.99$	ผ่านเกณฑ์
2. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ χ^2/df	< 2.00	0.42	ผ่านเกณฑ์
3. ค่า GFI	> 0.90	1	ผ่านเกณฑ์
4. ค่า AGFI	> 0.90	0.98	ผ่านเกณฑ์
5. ค่า RMSEA	< 0.08	0.00	ผ่านเกณฑ์
6. ค่า Largest Standardized Residual	-2 ถึง +2	1.93	ผ่านเกณฑ์

จากภาพประกอบ 18 ผู้วิจัยได้ปรับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ตั้งภาพประกอบ 19

ภาพประกอบ 19 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

6. ผลการตรวจสอบขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากภาพประกอบ 19 พบว่า ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงในทางลบต่อทักษะชีวิตนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และการอบรมเลี้ยงดู มีอิทธิพลทางตรงในทางลบต่อทักษะชีวิตนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และปัจจัยบรรยากาศในชั้นเรียน มีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่อปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทักษะชีวิตนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยอัตมโนทัศน์ของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่อทักษะชีวิตนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่อทักษะชีวิตนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อความชัดเจนในการสรุปอิทธิพลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตนักเรียน และอิทธิพลระหว่างปัจจัยด้วยกันเอง ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาขนาดอิทธิพล โดยแยกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ อิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect : IE) และอิทธิพลรวม (Total Effect : TE) ระหว่างแต่ละตัวแปรแฝง ซึ่งตัวแปรแฝงต่างๆ สามารถส่งอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อกัน ดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 คำนวณน้ำหนักอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของตัวแปร

ตัวแปรตาม	R ²	อิทธิพล	ตัวแปรต้น														
			FRI			CAR			ENV			CON			MOT		
			γ	SE	t	γ	SE	t	γ	SE	t	β	SE	t	β	SE	t
CON	0.25	DE	0.52	.06	8.44**	0.14	.05	2.61**									
		IE	-	-	-	-	-	-									
		TE	0.52	0.06	8.44**	0.14	0.05	2.61**									
MOT	0.89	DE	0.26	.11	2.36*	0.11	.04	2.51*	0.40	.15	2.73**						
		IE	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
		TE	0.26	0.11	2.36*	0.11	0.04	2.51*	0.40	0.15	2.73**						
SKI	0.74	DE	-0.22	.09	-2.32*	-0.08	.07	-2.67**	0.60	0.09	6.40**	0.62	0.10	6.22**	0.13	0.06	2.21*
		IE	0.35	0.07	5.28**	0.10	0.04	2.63**	0.05	0.03	1.65	-	-	-	-	-	-
		TE	0.13	0.07	1.86	-0.18	0.05	-1.40	0.65	0.09	7.10**	0.62	0.10	6.22**	0.13	0.06	2.21*

ค่าสถิติ Chi-square = 18.85, df = 44, p-value = 0.99, $\chi^2/df = 0.43$, RMSEA = 0.00, GFI = 1, AGFI = 0.98, Largest Standardized Residual = 1.93

*p<.05, **p<.01

จากตาราง 29 เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพล ซึ่งแยกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ อิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect : IE) และอิทธิพลรวม (Total Effect : TE) ระหว่างแต่ละตัวแปร มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

6.1 ทักษะชีวิตนักเรียน (SKI)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตนักเรียนสูงสุด ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) มีอิทธิพลทางตรงในทางบวกเท่ากับ 0.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมในทางบวกเท่ากับ 0.05 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทางบวกเท่ากับ 0.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ อึดมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) มีเฉพาะอิทธิพลทางตรงในทางบวกเท่ากับ 0.62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) มีเฉพาะอิทธิพลทางตรงในทางบวกเท่ากับ 0.13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) มีอิทธิพลทางตรงในทางลบเท่ากับ -0.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอิทธิพลทางอ้อมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.35 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.13 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ลำดับสุดท้าย การอบรมเลี้ยงดู (CAR) มีอิทธิพลทางตรงในทางลบเท่ากับ -0.08 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมในทางบวกเท่ากับ 0.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทางลบเท่ากับ -0.18 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.1.1 อิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตนักเรียน

จากตาราง 29 พบว่า อึดมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) มีอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ บรรยากาศในชั้นเรียน (CUL) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และส่วนการอบรมเลี้ยงดู (CAR) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.08 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.1.2 อิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน

จากตาราง 29 พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) มีอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.35 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ การอบรมเลี้ยงดู (CAR) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.1.3 อิทธิพลรวมต่อทักษะชีวิตนักเรียน

จากตาราง 30 พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) มีอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ อัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOT) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) และการอบรมเลี้ยงดู (CAR) ไม่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

6.2 อัตมโนทัศน์ของนักเรียน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยอัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) สูงสุด ได้แก่ ปัจจัยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) โดยมีอิทธิพลเฉพาะทางตรงในทิศทางบวกเท่ากับ 0.52 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู (CAR) มีอิทธิพลเฉพาะทางตรงในทิศทางบวกเท่ากับ 0.14 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) สูงสุด ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) โดยมีอิทธิพลเฉพาะทางตรงในทิศทางบวกเท่ากับ 0.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) มีอิทธิพลเฉพาะทางตรงในทิศทางบวกเท่ากับ 0.26 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยากาศในชั้นเรียน อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน สามารถร่วมกันอธิบายทักษะชีวิตนักเรียนได้ร้อยละ 79 จึงถือได้ว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความน่าเชื่อถือและยอมรับได้
และเมื่อพิจารณาผลการศึกษากิจิพลทางตรง กิจิพลทางอ้อมและกิจิพลรวมของ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนดังกล่าว เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 เป็นการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างที่เป็นโมเดลการวิจัยหรือโมเดลสมมติฐาน การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อให้ได้ประเด็นและตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน และการศึกษาโรงเรียนดีเด่น โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนที่มีผลการประกันคุณภาพภายในระดับดีเยี่ยม 1 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษาจำนวน 1 คน และครูแนะแนวจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน การวิจัยในระยะนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลที่ได้จะเป็นโมเดลสมมติฐานที่ประกอบด้วยโมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้าง ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 12,524 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11,605 คน ครูผู้สอน จำนวน 133,364 คน รวมทั้งสิ้น 144,969 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 426 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรเป็น 20 ต่อ 1 หน่วย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54) การวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนตัวแปรสังเกตได้เท่ากับ 19 ตัว ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 380 คน ในที่นี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 426 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตนักเรียน และตอนที่ 3-7 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าพิสัย ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ระดับทักษะชีวิตนักเรียน และระดับการปฏิบัติในปัจจุบันที่มีอิทธิพล วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง และเพื่อศึกษาขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของปัจจัยที่นำมาศึกษาต่อทักษะชีวิตนักเรียนโดยใช้สถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน 2) การอบรมเลี้ยงดู 3) บรรยากาศในชั้นเรียน 4) อัฒมโนทัศน์ของนักเรียน และ 5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง การคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น

2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติวัดความกลมกลืนของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 18.85 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 44 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ .99 มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกันสนิท ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.42 ค่า RMSEA=0.00 ค่า GFI=1.00 ค่า AGFI=0.98 ค่า Largest Standardized Residual=1.93

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อทักษะชีวิตนักเรียนเรียงลำดับค่าอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อิทธิพลทางตรง ได้แก่ อัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) มีอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ บรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) อิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) มีอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) มากที่สุด รองลงมา คือ การอบรมเลี้ยงดู (CAR) และบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) อิทธิพลรวม ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) มีอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน (SKI) มากที่สุด รองลงมา คือ อัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (MOT) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) และการอบรมเลี้ยงดู (CAR)

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยากาศในชั้นเรียน อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถร่วมกันอธิบายทักษะชีวิตนักเรียนได้ร้อยละ 79

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำผลมาอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยากาศในชั้นเรียน อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 โดยบรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) มีอิทธิพลทางตรงในทิศ

ทางบวกเท่ากับ 0.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.05 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ อัดมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) มีเฉพาะอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกเท่ากับ 0.62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) มีเฉพาะอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกเท่ากับ 0.13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบเท่ากับ -0.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอิทธิพลทางอ้อมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.35 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.13 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ลำดับสุดท้าย การอบรมเลี้ยงดู (CAR) มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบเท่ากับ -0.08 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทิศทางลบเท่ากับ -0.18 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1.1 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRI) มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ -0.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.35 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.13 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อนักเรียนทั้งทางที่ดีและไม่ดี ถ้านักเรียนอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนก็จะถูกชักจูงกันไปในทางที่ดี เอาใจใส่แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งเป็นส่วนที่ช่วยเสริมพัฒนาการ และกลุ่มเพื่อนยังช่วยสอนให้รู้จักอำนาจที่ไม่ใช่แบบส่วนตัว ทำให้เกิดการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ จากการมีส่วนร่วมด้วย ถ้าฝ่าฝืนจะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม แต่ถ้าอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนก็อาจถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดี รวมถึงการถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ไม่ต้องการ เช่น หนีโรงเรียน เทียวเตร่ ติดเกม ติดยาเสพติด ซึ่งเป็นผลเสียต่อการเรียนและสุขภาพได้ จรรยา สุวรรณทัต (2553, หน้า 174-183) สอดคล้องกับสมชาย ัญญธณกุล (2526, หน้า 102) ได้กล่าวสรุปว่า กลุ่มเพื่อนช่วยให้เด็กได้ทดลองข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ปกติเด็กวัยรุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มมักจะกล้าทำอะไรที่ขัดแย้ง หรือลองดีผู้ใหญ่มากกว่าทำโดยลำพัง ขณะเดียวกันก็จะทดสอบว่ากลุ่มจะสามารถขัดแย้งตื้อดิ่งกับผู้ใหญ่

ได้แค่นั้น กลุ่มเพื่อนอาจจะทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการ หรืออาจจะเป็นไปได้ในรูปตรงข้าม ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นตัวแทนทอดคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการอย่างได้ผลที่สุด หากกลุ่มสนับสนุนระเบียบและคุณค่าขึ้น นอกจากนี้รพญา พัทบุรี (2552, หน้า 21) กล่าวถึงความสำคัญของอิทธิพลกลุ่มเพื่อน คือ การรับอิทธิพลจากเพื่อนฝูงและคนรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่ง เพราะในวัยเด็กมีความปรารถนาที่จะทำตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับ เด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความเข้าใจดีว่าเพื่อนฝูงมีความรู้สึกต่อตนเองอย่างไร ถ้าเด็กวัยรุ่นได้รับความยกย่องจากเพื่อนฝูงมากเพียงไรย่อมทำให้เด็กเป็นคนที่มีลักษณะเป็นมิตรน่าคบ กล้าแสดงออก วางตัวในสังคมเป็น แต่ยังมีอิทธิพลอย่างยิ่งในด้านการปรับแต่งพฤติกรรม และลักษณะทางบุคลิกภาพในสังคมอีกด้วย เนื่องจากความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนฝูงนี้เอง จึงพยายามปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนเองปรารถนาเข้าร่วม

ในทัศนะของอรวรรณ เจาะประโคน (2551, หน้า 72) ให้แนวคิดว่า กลุ่มเพื่อนจัดเป็นกลุ่มปฐมภูมิซึ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็กมีคณน้อย สมาชิกรู้จักกันดีเป็นส่วนตัว และมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด เป็นกลุ่มที่ให้ความรักและเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้านต่างๆ และกล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อสมาชิกไว้ ดังนี้ 1. กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา หรือการเรียนรู้ของบุคคลที่เป็นสมาชิกเป็นอย่างมาก วิธีที่สมาชิกแก้ปัญหา การจดจำบทเรียน การประพฤติปฏิบัติ การสร้างนิสัย และเจตคติการดำเนินชีวิต การทำงาน ความทะเยอทะยาน ตลอดจนความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล ล้วนอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มนั้น 2. กลุ่มเป็นเครื่องสนับสนุนและช่วยให้สมาชิกสามารถแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดอกกับกิริยาต่างๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี 3. กลุ่มช่วยสนองความต้องการของสมาชิก 4. กลุ่มช่วยให้สมาชิกมองเห็นภาพตนเองชัดเจนขึ้น 5. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือผลงานและการทำงานของสมาชิก สมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย 6. กลุ่มมีอิทธิพลในการช่วยตัดสินใจ 7. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือบทบาทของสมาชิกในสถานการณ์ต่างๆ 8. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือความกลัว ความวิตกกังวล ความท้อแท้ใจของสมาชิก 9. กลุ่มช่วยควบคุมความมักใหญ่ใฝ่สูง ความทะเยอทะยาน ความต้องการของสมาชิก และยังช่วยให้สมาชิกคลี่คลายความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองอีกด้วย

นอกจากนี้ลัดดาวัลย์ เพ็ชรโรจน์ (2549, หน้า 370-374) กล่าวถึง รูปแบบของ กลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือร่วมสถาบันการศึกษามีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิต ในสังคม สถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งเปรียบเทียบสังคมย่อยสังคมหนึ่งพบว่า กลุ่มเพื่อนสนิทสามารถที่จะตักเตือนหรือห้ามปรามกันได้ถ้าฝ่ายหนึ่งทำผิดพลาด กลุ่มเพื่อนในระดับ มิตรสหายเป็นกลุ่มเพื่อนที่มีความผูกพันด้วยอารมณ์ และความรู้สึกเป็นพิเศษ ในเรื่องที่ว่า ชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายกัน และความรู้สึกว่ากลุ่มของตนแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ มักแยก ออกเป็นกลุ่มอิสระปฏิบัติเสรีการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครูอาจารย์ และแนวโน้มจะมีกิจกรรมของกลุ่มในที่ลับเฉพาะ โดยไม่ชอบให้ผู้อื่นเข้ายุ่งเกี่ยวด้วย หรือไม่ชอบอยู่ใน สายตาของใคร จึงมักจะปรากฏกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมบางอย่าง เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เล่นการพนัน ขับมอเตอร์ไซด์ ทวาดเสียว หรือแม้แต่ประพฤติผิดเพศ

1.2 การอบรมเลี้ยงดู (CAR) มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบเท่ากับ -0.08 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แต่มีอิทธิพลทางอ้อมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทิศทางลบเท่ากับ -0.18 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของสังคมไทยไม่ได้ เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นประชาธิปไตยแท้จริง เช่น เมื่อเด็กทำบางสิ่งบางอย่างที่พ่อแม่ ไม่ชอบ หรือพ่อแม่คิดว่าผิด พ่อแม่ก็มักจะมองว่าเด็กผิดจะลงโทษ หรือว่ากล่าวเด็ก โดย ไม่ซักถามความคิดเห็นของเด็กก่อนตามเหตุผลจึงทำให้เด็กขาดความคิดริเริ่ม ขาดประสบการณ์ และยังขาดความคิดที่มีเหตุผล สมสุข โถงเจริญ (2541) และดุขฎิ (ศิริอร นพกิจ, 2545, หน้า 27; อ้างอิงจากดุขฎิ โยเหลา, 2537) พบว่า การอบรมเลี้ยงดู แบบใช้เหตุผล ซึ่งเป็นการอบรมเลี้ยงดูทางบวก มีทางบวกกับการคิดอย่างมีเหตุผลรอบ ด้าน นั่นคือถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มากเท่าใดก็จะมี การคิดอย่างมีเหตุผลสูงขึ้น เท่านั้น เบคเคอร์ (ศิริอร นพกิจ, 2545; อ้างอิงจากBacker, 1969, p. 17) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยทำให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักใช้เหตุผลมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับปัทมา ศิริเวช (2541, หน้า 218) พบว่า วัยรุ่นที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและปรับตัวเข้าสู่วัยรุ่นใหญ่รับผิดชอบ ตัวเองได้ ส่วนมากมีครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น และผูกพันซึ่งกันและกัน บิดา มารดาอบรมเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ เข้าใจยอมรับความคิดเห็นของวัยรุ่นอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

นอกจากนี้สมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541, หน้า 235-236) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบปล่อยตามใจ (Laissez-faire) ได้แก่ การที่พ่อแม่ใช้อารมณ์กับบุตรมากกว่าเหตุผล บุตรจะมีความรู้สึกว่าตนเองขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีโอกาสเรียนรู้ขาดความมีระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจ ไม่ขยัน เฉื่อยชา เป็นคนขาดความกระตือรือร้นการอยู่ในสังคมลำบากเช่นเดียวกับแบบที่พ่อแม่บังคับหรือพ่อแม่เจ้าระเบียบ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531, หน้า 58) กล่าวว่า ลักษณะการเลี้ยงดูแบบควบคุมเกินไป (The Pattern of Domination) พ่อแม่จะตั้งข้อกำหนดวางกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้ลูกต้องทำ เพื่อจะให้ประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างที่พ่อแม่คิด ซึ่งบางครั้งความหวังเหล่านั้นก็เกินความสามารถที่เด็กจะกระทำได้ พ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะเป็นบุคคลที่มีความหวังสูงและต้องการความสมบูรณ์แบบของชีวิต ส่วนสมศรี ประเสริฐวงษ์ (2541, หน้า 235-236) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย (Authoritasear) คือ การที่พ่อแม่มีอำนาจสิทธิเด็ดขาดในการเลี้ยงดูบุตร และกิจการทุกอย่างภายในครอบครัว พ่อแม่เป็นผู้ตั้งเกณฑ์ทุกอย่าง บุตรเป็นผู้ปฏิบัติตาม บุตรมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่เกรงกลัวพ่อแม่ ไม่กล้าระบายความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น บุตรไม่มีความอบอุ่นปลอดภัย ขาดความคิดริเริ่มไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่างๆ การดำรงชีวิตหรือการพัฒนาการต่างๆ ก็ไม่พัฒนาเท่าที่ควร ต่อไปอนาคตก็เป็นผู้ที่คอยฟัง คนอื่นตลอดไป ปรับตัวเข้ากับสังคมยากกับปัญหาต่างๆ ได้ยาก

1.3 บรรยากาศในชั้นเรียน (ENV) มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกเท่ากับ 0.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.05 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่งผลให้มีอิทธิพลรวมในทิศทางบวกเท่ากับ 0.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นสภาพทางจิตและสังคมซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมของครูปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ด้วยกันจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความสุขและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกลุ่มทำงานโดยปราศจากความวิตกกังวล สุพล วงสินธ์ (2534, อ้างถึงในวรพรต สหิทธิเลิศ, 2537, หน้า 32) และทิตนา แคมมณี (2553) กล่าวว่า มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ดีหากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ การจัดบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูใช้วิธีการสอนแบบชี้แนะและทำหน้าที่อำนวยความสะดวกใน

การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และการเรียนรู้จะเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2533, หน้า 10-14) ได้แบ่งบรรยากาศการเรียนการสอนเป็น 2 ประเภท คือ บรรยากาศทางกายภาพ และบรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตภาพ 1. บรรยากาศทางกายภาพ ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสมเป็น ดังนี้ ห้องเรียนมีสีสันทนาคู เหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี สร้างพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างพอกับจำนวนนักเรียนห้องเรียนควรมีบรรยากาศเป็นอิสระของการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน 2. บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา มีดังนี้ บรรยากาศความคุ้นเคยหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกันสร้าง เช่น บุคลิกภาพของผู้สอน พฤติกรรมการสอนของผู้สอน พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนบรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนประสานความคิดเห็นร่วมกันเป็นบรรยากาศที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา และสนุกสนาน บรรยากาศ ที่ทำลาย คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนกระตือรือร้น ติดตาม ค้นคว้า ศึกษา เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องราวที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เป็นต้น บรรยากาศของการยอมรับนับถือ คือบรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหาและกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึกลีที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังเป็นบรรยากาศที่ผู้สอนจะต้องยอมรับผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีความสามารถ สติปัญญา ความถนัด และทักษะแตกต่างกัน บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยของห้องเรียนและตามที่คุณสอนเป็นผู้กำหนด โดยผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง มีความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและออกจากห้องเรียนตลอดจนการตรงต่อเวลาในการส่งงาน มีสัมมาคารวะ ประพฤติปฏิบัติในทางเหมาะสมทั้งกาย วาจา และใจ บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และผู้สอนรู้จักการให้การเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางพึงประสงค์ สอดคล้อง

กับรรพวรรณ สิทธิเลิศ (2537, หน้า 36) ได้กล่าวไว้ถึงองค์ประกอบที่ช่วยสร้างบรรยากาศ
 ในชั้นเรียนดังนี้ คือ 1. บุคลิกภาพบางประการของครูซึ่งมีผลต่อการสร้างบรรยากาศใน
 ชั้นเรียนซึ่ง ได้แก่ สีหน้าท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การมีอารมณ์ขันและการแสดง
 บทบาทในฐานะผู้นำของครู 2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามเจตคติและความคาดหวัง
 บางประการครูที่มีเจตคติที่ดีต่อการสอนมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนและเป็นผู้มองโลกในแง่ดี
 ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน
 มักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครู 3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่าง
 นักเรียนด้วยกันเองถ้าเป็นไปได้หมายถึง ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
 4. การที่ครูรู้จักการใช้แรงเสริมที่เหมาะสมกับนักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนอ่อนและ
 นักเรียนที่พฤติกรรมมีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัญญา ผาดจันทิก (2545)
 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักเรียน คือ บรรยากาศทาง
 การเรียนการสอน อรชรพรรณ เจาะประโคน (2551) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน
 มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตของนักเรียน วันดี วิถี (2554) พบว่า ตัวแปรที่มีค่าอิทธิพล
 ทางตรงและทางอ้อม คือ บรรยากาศในชั้นเรียน โดยส่งผ่านปัจจัยแรงจูงใจ วราพร สาชนะ
 (2554) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนสามารถทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่ม
 นักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกันได้ถูกต้องร้อยละ 74.10 ตะวัน พุ่มชบา (2555) พบว่า
 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน คือ บรรยากาศในชั้นเรียน

1.4 อัตมโนทัศน์ของนักเรียน (CON) มีเฉพาะอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวก
 เท่ากับ 0.62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรับรู้เกี่ยวกับ
 ตนเองในด้านต่างๆ เป็นการมองภาพของบุคคลที่แต่ละคนมองตนเองว่า ตัวเองเป็นอย่างไร
 มีความสามารถมากน้อยเพียงใด ซึ่งสิ่งที่ตนเองรับรู้อาจจะไม่ตรงกับภาพที่คนอื่นรับรู้ก็ได้
 อาจมีทั้งภาพที่เป็นบวกและเป็นลบ เสาวนีย์ เพ็ชรนาดี (2548, หน้า 28) ส่วนลักขณา
 สิทธิวัฒน์ (2549, หน้า 134) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ เป็นความคิดเห็นความรู้สึก เจตคติที่
 บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งพัฒนาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลง
 โดยอาศัยวุฒิภาวะและการเรียนรู้ อันเกิดจากประสบการณ์ ที่บุคคลตอบสนองของความ
 ต้องการนั่นเอง และรังสรรค์ โฉมยา (2552, หน้า 196) กล่าวถึงคุณลักษณะประจำตัวของ
 บุคคล ได้แก่ ความสามารถ ค่านิยม เจตคติ ที่บุคคลเชื่อว่า เป็นสิ่งอธิบายตัวเขาว่าเป็น
 อย่างไร เปรียบเสมือนเงาในกระจกที่สะท้อนให้บุคคลได้เห็นตนเอง รู้จักตนเอง มีความ
 เกี่ยวข้องใกล้ชิด กับการนับถือตนเอง แต่ไม่ได้เป็นสิ่งเดียวกัน หากบุคคลมีมโนภาพแห่งตน

ในทางที่ดีจะทำให้เพิ่มความนับถือตนเอง ภาคภูมิใจในตนเอง และกรรวิ เวียงเหล็ก (2553, หน้า 45) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน ทัศนคติ และคุณค่าในตนเองซึ่งจากการที่บุคคลประเมินตนเองจากประสบการณ์ที่มีต่อบุคคล กลุ่มบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมามีทั้งที่เป็นวิชาการและไม่ใช่วิชาการ ส่วนสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2553, หน้า 458) กล่าวถึงอัตมโนทัศน์ว่า เป็นการรับรู้ตนเอง เป็นการรับรู้ความรู้สึก ทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ทั้งด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะต่างๆ รวมทั้งรูปร่างลักษณะทางด้านร่างกาย

ณัฐพัชร์ สล้างสิงห์ (2555, หน้า 14) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะต่างๆ รวมทั้งรูปร่าง ลักษณะทางด้านร่างกาย อันเกิดจากความเชื่อ ความรู้สึก เจตคติ ซึ่งเป็นผลมาจากสะสมประสบการณ์ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ตลอดจนนำไปสู่การสร้างมนุษยสัมพันธ์และการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นได้ และในมุมมองที่เป็นเชิงวิชาการและไม่เป็นเชิงวิชาการ Fitts (1965 อ้างถึงในปาจารีย์ หอมนิยม, 2551, หน้า 15) กล่าวว่า ลักษณะอัตมโนทัศน์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1. ด้านร่างกาย หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล เกี่ยวกับตนเองด้านภาพลักษณ์ สุขภาพอนามัย บุคลิกลักษณะ ความสามารถ ทักษะ 2. ด้านจิตใจ หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล เกี่ยวกับตนเองด้านความพึงพอใจในตนเอง และยอมรับว่าตนเองเป็นอย่างไร ด้านความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตน เช่น คุณค่าในตนเอง และ ความวิตกกังวล เป็นต้น 3. ด้านสังคม หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล เกี่ยวกับตนเองด้านความมั่นใจในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น Jersild (1968) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์มี 4 ลักษณะ คือ 1. อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม คือ การรับรู้พฤติกรรมที่ตนเองแสดงในครอบครัว ในโรงเรียน และการรับรู้ตนเองจากการประเมินการกระทำของตนเอง 2. อัตมโนทัศน์ด้านสติปัญญาและสถานภาพ คือ การรับรู้ตนเองด้านการเรียน ด้านสถานภาพ เมื่ออยู่ในครอบครัวและที่โรงเรียน 3. อัตมโนทัศน์ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ คือ การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา ความสามารถในการใช้อวัยวะ ความรู้สึกที่มีต่อลักษณะของตน 4. อัตมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล คือ การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่กังวล ด้านสุขภาพ ด้านการเรียน และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น อภิชาติสุทธิสิงห์ (2541, หน้า 15) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์สามารถวิเคราะห์ลักษณะของบุคคลที่มี

อัศวินโน้ตสูงไว้ ดังนี้ ลักษณะของบุคคลที่มีอัศวินโน้ตสูง มีความรู้สึกและคิดว่าตนเอง เป็น ดังนี้ 1. ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล เฉลียวฉลาด มีเหตุผล ทะเยอทะยาน ชอบเล่นเกมกีฬา เป็นสมาชิกคนสำคัญของครอบครัว ชยัน มีความสามัคคีกับพี่น้อง แบ่งเวลาได้ดีเป็น นักเรียนที่ดี เป็นลูกที่ดี คล่องแคล่วว่องไว มีพ่อแม่ที่รักกัน 2. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ชอบผจญภัย เชื่อมมั่นในตนเอง ชอบเผชิญหน้าคน มองโลกแง่ดี 3. ด้านการปรับตัวทางสังคม ชอบมีเพื่อน เข้ากับคนได้ทุกระดับ ชอบสังสรรค์ เข้าใจผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อนฝูงรักใคร่ สอดคล้องกับการศึกษาของวณิดา ปรีพุด (2546) พบว่า อัศวินโน้ตหรือมโนภาพแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต ระเบียบ เพาะผักแว่น (2551) พบว่า อัศวินโน้ตสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะชีวิตได้ อรวรรณ เจาะประโคน (2551) พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ อัศวินโน้ต วราพร สาชนะ (2554) พบว่า อัศวินโน้ต สามารถทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกันได้ถูกต้อง ศศิวิมล เกลียวทอง (2555) พบว่า อัศวินโน้ต ส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) พบว่า อัศวินโน้ต มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตของนักเรียน

1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน (MOT) มีเฉพาะอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความพยายามอย่างสูงของผู้เรียนที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ และเมื่อพบกับอุปสรรคก็จะมีคามมุ่งมั่นในการที่จะเอาชนะ โดยหาวิธีการในการเผชิญกับอุปสรรคนั้นอย่างไม่ย่อท้อ Atkinson (1966, p. 51) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินผลจากตัวเองหรือบุคคลอื่นโดยเทียบเคียงกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นที่พอใจเมื่อกระทำจนเสร็จหรือไม่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จก็ได้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ 3 ประเด็น คือ 1. การจูงใจที่จะบรรลุความสำเร็จ (Motive to Achieve Success) บุคคลแต่ละคนมีแรงจูงใจที่จะไปสู่ความสำเร็จรวมทั้งจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลวแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล ถ้าเขาประสบความสำเร็จ เขาจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าบุคคลที่เคยประสบความล้มเหลวมาก่อน ซึ่งจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ 2. การมีโอกาสของความสำเร็จ

(Probability of Success) ถ้างานที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป บุคคลจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก แต่ถ้างานที่ทำงานง่ายหรือยากเกินไป ไม่ว่าจะคนๆ นั้นจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากหรือน้อย เขาก็จะรู้สึกว่าเขาจะมีโอกาสประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว 3. คุณค่าของความสำเร็จ (Incentive Value of Success) เมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในความสำเร็จของตนมากขึ้น ก็จะทำให้เขาไม่เกิดความพึงพอใจในความสำเร็จนั้นมากเท่าไร

Mc Clelland (1961 อ้างถึงในพิณพาน ภัทศรชรั, 2551, หน้า 20-21) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมี ดังนี้ กล้าเสี่ยงพอสมควร คือ เป็นผู้ที่มีความกล้า กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับความล้มเหลวหรือความล้มเหลวอย่างเด็ดเดี่ยว ไม่ลังเลด้วยความสามารถของตนไม่หวังพึ่งโชคชะตา มุ่งที่จะกระทำการใดๆ ให้สำเร็จมากกว่าทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว โดยผู้ที่ที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักไม่พอใจที่จะทำงานง่ายๆ แต่ต้องการการทำงานที่มีความยากลำบากพอสมควร โดยใช้ความสามารถของตนเองและเมื่อการทำงานดังกล่าวลุล่วงไปได้ จะเกิดความพอใจมาสู่ตนสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1. ความกระตือรือร้น นั่นคือเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นพยายามหรือชอบทำงานที่ท้าทายความคิดความสามารถ ชอบกระทำการสิ่งใหม่ๆ ที่จะทำให้คนรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จ 2. มีความรับผิดชอบต่องาน นั่นคือ เป็นผู้ที่จะทำอะไรเพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตนเอง มักพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเองไม่ใช่เพื่อหวังคำชมเชยหรือรางวัลจากผู้อื่น ต้องการเสรีภาพในการคิดและการกระทำไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการ 3. มีความต้องการทราบผลการตัดสินใจที่แน่ชัด 4. มีการรู้จักการวางแผน 5. มีทักษะในการจัดระบบงาน Guilford (1959, pp. 437-439) ได้กล่าวถึงลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงต้องประกอบด้วย 1) ความทะเยอทะยานทั่วไป คือ ปารถนาที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ 2) มีความเพียรพยายาม ได้แก่ทำงานให้เป็นผลสำเร็จ 3) มีความอดทนเต็มใจที่จะลำบากแม้ยากเพียงใดก็ตาม Lindgren (1967, pp. 31-34) พบว่าพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นจะมีความทะเยอทะยาน มุ่งแข่งขันและพยายามปรับตัวให้ดีขึ้น

Herman (1970, p. 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้ 1) มีระดับความทะเยอทะยานสูง (Aspiration Level) 2) มีความหวังในระดับที่สูงมากกว่าตนเองจะประสบความสำเร็จถึงแม้ว่าผลการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส (Risk-taking Behavior) 3) มีความพยายามที่จะไปสู่สถานะที่สูงขึ้น (Upward Mobility) 4) อดทนปฏิบัติงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence) 5) เมื่อถูกขัดจังหวะ หรือถูกรบกวนใน

ระหว่างที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ ก็จะพยายามทำ ต่อไปให้สำเร็จ (Task Tension) 6) รู้สึกว่า เวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Time Perception) 7) คำนึงถึง เหตุการณ์ในอนาคตมาก (Time Perception) 8) เลือกเพื่อร่วมงานที่มีความสามารถเป็น อันดับแรก (Partner Choice) 9) พยายามปฏิบัติงานของตนให้ดีเพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับของ บุคคลอื่น (Recognition Behavior) 10) พยายามปฏิบัติสิ่งต่างๆ ให้ได้ตามเป้าหมาย (Achievement Behavior) จากการศึกษาลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงของ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542, หน้า 140) เพราะพรรณ เปลี่ยนนภู่ (2542, หน้า 325-326) สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์ (2547, หน้า 42) และมัณฑิรา เกิดพิพัฒน์ (2550, หน้า 18) สามารถสรุปได้ ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายาม อดทน เพื่อจะทำงานให้บรรลุ เป้าหมาย 2) ต้องการงานให้ดีที่สุด โดยเน้นถึงมาตรฐานที่ดีที่สุดเลิศของความสำเร้จ 3) ชอบความท้าทายของงาน โดยมุ่งทำงานที่สำคัญให้ประสบความสำเร็จ 4) ชอบ แสดงออกถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน 5) ชอบแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ 6) ทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นต้น และการวางแผน 7) ชอบยกเหตุผลมาประกอบ คำพูดเสมอ 8) อยากรู้ผู้อื่นยกย่องว่าทำงานเก่ง 9) ต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต 10) มีเอกลักษณ์ ไม่ชอบเลียนแบบใคร 11) ทำสิ่งต่างๆ ของตนเองให้ดีที่สุดวัชรินทร์ พรหมโมก (2556, หน้า 22) สามารถสรุปลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ได้ดังนี้ กล่าวถึงพอสมควร ขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรอบรู้ใน การตัดสินใจและติดตามการตัดสินใจ และความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของขมาพร ศรีอิทยาจิต (2548) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะ ชีวิตของนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระเบียบ เพาะฝึกแ่วน (2551) พบว่าทักษะชีวิต ของนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2553) พบว่าระดับการใช้ รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิตในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน คือ ปัจจัยภายนอกตัวนักเรียน และปัจจัยภายในตัวนักเรียน วันดี วิถี (2554) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและ ทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ (2557) พบว่า ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิตของนักเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู บรรยายภาคในชั้นเรียน อัฒมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถร่วมกัน

อธิบายทักษะชีวิตนักเรียนได้ร้อยละ 79 แสดงว่า ตัวแปรทุกตัวแปรมีความสามารถทำนาย ทักษะชีวิตนักเรียนได้สูง ทั้งนี้เพราะรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นได้มาจากการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและ งานวิจัย รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาโรงเรียนดีเด่น ซึ่งผู้วิจัยได้ คำนี้ถึงความตรงเชิงเนื้อหาในทุกขั้นตอน มีการสังเคราะห์เนื้อหาทั้งในระดับองค์ประกอบ หลักและองค์ประกอบย่อย นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ ซึ่งเมื่อนำไปสร้างเป็น แบบสอบถามยังได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีการปรับปรุงเมื่อนำไปทดลอง ใช้ซึ่งพบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นสูง นอกจากนั้นเมื่อตรวจสอบ ความตรงเชิง โครงสร้างของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงที่พัฒนาขึ้นพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิง ประจักษ์ จึงเป็นเหตุผลหนึ่งส่งผลให้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ทักษะชีวิตนักเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถึงแม้ว่า จะต้องมีการปรับโมเดล แต่ก็เพื่อให้โมเดลมีความเหมาะสมในทางสถิติเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน

1.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียน อุดมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัด บรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น มีอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการจัด กิจกรรม และสร้างอึดมโนทัศน์เชิงบวกโดยครูเป็นผู้คอยกำกับดูแลให้เกิดแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตมากขึ้น

1.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียน อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะชีวิตนักเรียนและส่งผลซึ่งกันและกัน ดังนั้น ในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนจะต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าว

1.1.3 อัตมโนทัศน์ของนักเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลสูงสุดต่อทักษะชีวิตนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเลือกคบเพื่อนที่ดี เช่น โครงการเพื่อนที่ปรึกษา เพื่อนักเรียนจะได้มีอัตมโนทัศน์ที่ดีจะส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

1.2 สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.1 ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในชั้นเรียน อัตมโนทัศน์ของนักเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน ควรพิจารณาแนวทางในการเสริมสร้างปัจจัยดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.2.2 ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนมีอิทธิพลรวมต่อทักษะชีวิตนักเรียนมากที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบรรยากาศในชั้นเรียน คือ บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยาและพฤติกรรมการสอนของครูให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น จัดอบรม ทำคู่มือ เอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของบรรยากาศในชั้นเรียน

1.2.3 ผลการวิจัย พบว่า อัตมโนทัศน์ของนักเรียนมีอิทธิพลรวมสูงที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่สนับสนุนให้นักเรียนมีอัตมโนทัศน์ที่ดีให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เช่น จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับโครงการเพื่อนที่ปรึกษา เป็นต้น

1.2.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูเข้าใจความสำคัญของปัจจัยที่พบ โดยการให้โรงเรียนเข้าร่วมโครงการต่างๆ เช่น โครงการห้องเรียนสีขาว โครงการเพื่อนที่ปรึกษา เป็นต้น และติดตามการดำเนินงานตามโครงการอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในระดับประเทศ เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาศึกษาเปรียบเทียบกัน หากมีความแตกต่างจะได้พิจารณาถึงสาเหตุที่แตกต่าง แต่หากเหมือนกันก็จะได้เป็นเครื่องยืนยันข้อค้นพบ ซึ่งจะทำให้นำเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียนในหน่วยงานการศึกษาในระดับอื่นนอกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อที่จะได้องค์ความรู้ในภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตนักเรียน และเป็นข้อมูลในระดับนโยบาย

2.3 ควรทำวิจัยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาพัฒนาหรือปรับปรุงปัจจัยต่างๆ ให้ตรงกับหน่วยงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลนันท์ รังสยาธร. (2543). *การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต. (2541). *คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กรรวิ เวียงเหล็ก. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตรานอกชั้นเรียนเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กรวสา จันทวงศ์ไฉ. (2555). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองสุขศึกษา. (2542). *แนวคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้ในการดำเนินงานสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ*. นนทบุรี: กองสุขศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กันยา สุวรรณแสง. (2540). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- กานดา ผาวงศ์. (2551). *ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดของ Satir Model เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ต้องขัง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- กุสุมาวดี คำเกลี้ยงและคณะ. (2554). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานสุขศึกษา 6*
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: เอมพันธ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์*.
 กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2546). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- เกษภาวัลย์ ตันริยงค์. (2550). *ความสามารถในการพยากรณ์ ของรูปแบบการอบรมเลี้ยง*
ดูที่มีต่อทักษะชีวิตของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาแบบบังคับบำบัดในศูนย์
บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ วท.ม. เชียงใหม่:
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกษณี เทศนา. (2552). *อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู ความฉลาดทางอารมณ์และ*
ลักษณะนิสัยทางการเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียน
สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คมสัน บุญจงรักษ์. (2554). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของนิสิตระดับ*
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม:
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2533). *ความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กไทยในแง่ของ*
ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา การฝึกทักษะ และการ
พัฒนาจิตลักษณะเพื่อการสร้างพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- จิตรถนอม บุญประกอบ. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้*
โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- จุฑามาศ พันธุ์สถิตย์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน*
วิชาชีพครูกับพฤติกรรมการสอนของครูระดับประถมศึกษา สำนักงานเขต
บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง.

- จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์. (2553). โมเดลเชิงสาเหตุของการใช้รูปแบบเป้าหมายทักษะชีวิตที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียน. *วารสารการวิจัย มช.(บศ)* 10(1): ม.ค. – มี.ค. 104.
- ฉันทนา วุฒิศิริพรรณ. (2557). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชอบ คชาอนันต์. (2526). *บทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของผู้ดูแลเด็ก*. รายงานการอบรมผู้ดูแลเด็ก ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชาติรี ฐฎราญ. (2548). “สอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ได้อย่างไร”. *สานปฏิรูป*. 8(83): 40-41.
- ชูชัย สมทธิโก. (2530). กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาอัตมโนทัศน์. *วารสารแนะแนว*. 21(108): 65-71.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2546). *หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- โชติรส จิตรบำรุง. (2551). *การจัดบรรยายภาคทางด้านจิตวิทยา*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/205143>. 5 พฤศจิกายน 2558.
- ณัฐิกา ศรีมกุฎพันธุ์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของเด็กสมาธิสั้นที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก หน่วยจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพัชร์ สล้างสิงห์. (2555). *การพัฒนาโมเดลการจัดลำดับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตมโนทัศน์วิชาการ อัตมโนทัศน์ไม่ใช้วิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐยา ผาดจันทิก. (2545). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ณัฐวุฒิ ธูปทอง. (2550). *บุคลิกภาพความเป็นผู้นำของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงเดือน พันธุ์นาวิน. (2520). *วิธีการอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมลักษณะของเยาวชนไทย*. *วารสารจิตวิทยาคลินิก*. 8(3), ธันวาคม: 24-31.
- ดวงเดือน ละมุล. (2556). *หนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เล่มที่ 1 เรื่อง การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนวิชาแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. โรงเรียนตากพิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38.
- ตะวัน พุ่มชะบา. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 (อุดรธานี)*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทีมเฉพาะกิจสำนักประชาสัมพันธ์. (2556). *ปัญหาเด็กเยาวชน : ปัญหาครอบครัว ปัญหาลังคมและปัญหาชาติ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.senate.go.th/w3c/senate/spaw2/uploads/files/16-09-56>. 5 พฤศจิกายน 2558
- ทวี ทิวาพัฒน์. (2547). *ปัจจัยทางครอบครัวที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเสลภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2542). *การเสริมสร้างความรู้สึกรู้จักเห็นคุณค่าในตนเอง*. *วารสารวิชาการ*. 6(6) : 69.
- ทัชชกร นาคประเสริฐ. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดปทุมธานี อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทพ สงวนกิตติพันธุ์. (2543). *ทักษะชีวิต (Life Skills) ทักษะเพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี และวาริ ธีระจิตร. (2535). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย*. โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2527). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพัสชินทร์ มูลทาทอง. (2555). *ทักษะชีวิตกับการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นฤพนธ์ สีแสด. (2541). *ผลของการฝึกการวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นาตยา มุกตากุล. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและทักษะชีวิตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกลวิธานการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุศราภรณ์ สุขคุ้ม. (2545). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประดินันท์ อุปรมย์. (2523). *การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน*. เอกสารการสอนชุดระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ. สारมवलชน.
- ประยูทธ เทเวลา. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์ บรรยากาศในชั้นเรียน และคุณภาพการสอน กับผลการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในสังกัดสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม : การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประยูทธ ไทยธานี. (2550). *จิตวิทยาการศึกษา*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- ประสาธ อิศรปริดา. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กราฟิค อาร์ต(1997) .
 _____ . (2552). *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 7. โครงการตำรา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเสริฐ ดันสกุล และยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์. (2538). *ยุคศาสตร์ทักษะชีวิตเพื่อการ
 พัฒนาบุคลิกภาพเยาวชน*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
 _____ . (2551). *ทักษะประกอบตน*. เข้าถึงได้จาก [http://www.Aspacngo.Org/
 unloads/events/jamming/6pdf](http://www.Aspacngo.Org/unloads/events/jamming/6pdf).
- ปริญญ ชัยกองเกียรติ. (2555). *ความสัมพันธ์ของเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล
 ความทะเยอทะยานกับการพัฒนาตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาล
 ยะลา*. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา: สถาบันพระบรมราชชนก
 กระทรวงสาธารณสุข.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- บุญชูธรรม์ คเชนทวา. (2550). *ผลของการให้การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีการวิเคราะห์
 สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเพื่อร่วมงานของพนักงาน บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์
 เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปาจรรย์ หอมนิยม. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากองค์การ ความผูกพัน
 ต่อองค์การ และอัตมโนทัศน์ในการทำงานของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง
 ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). *พฤติกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พนม เกตุมาน. (2553). *วัยรุ่นกับเพศสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
 พับลิชชิ่ง.
- พนม พูลเพิ่ม. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับพฤติกรรมการ
 เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 เทพสตรี.
- พนม ลีมาอารีย์. (2529). *กลุ่มสัมพันธ์*. มหาสารคาม: ปริดาการพิมพ์.

- พรต สุภาพงษ์. (2545). *ความเครียดของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศจันทบุรี*. สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรพรรณ มากบุญ. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรพิมล ระวันประโคน. (2545). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับ พฤติกรรมการสอนของครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยการวิเคราะห์เส้นทาง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรเพ็ญ ชัยมงคล. (2537). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะความเป็นผู้นำ และอัตมโนทัศน์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรณี ชูทัย เจนจิต. (2522). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: เสริมสิน พีเพรส ซิสเต็ม.
- _____. (2538). *ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม. จิตวิทยาเพื่อการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิณกาน ภัทเศรษฐ์. (2551). *การแสดงผลหลักฐานความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและความ เชื่อมันของมาตรวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีรูปแบบต่างกัน สำหรับนักเรียนระดับ ช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2533). *บรรยากาศการเรียนการสอน : ปัจจัยสำคัญต่อ ประสิทธิภาพการสอน*. วารสารมิตรครู.

- พูนรัตน์ แสงหนุ่ม. (2538). ผลของวิธีการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษสถาบันราชภัฏเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงพันธ์ ยศสระ. (2542). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพราพรรณ เปลียนภู. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ไพฑูรย์ จันทะเสน. (2544). การเปรียบเทียบบุคลิกภาวะทางอาชีพ และอัตมตทัศน์ระหว่างนักเรียนที่มีแบบการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2550). สัตตศิลป์ หลักเจ็ดประการสำหรับการเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรวิจิตร มณีประเสริฐ. (2554). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาวิกา กลับประสิทธิ์. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณฑิธร สีดำ. (2553). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- มัทนทิรา เกิดพิพัฒน์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของพนักงานสายงานตลาดและการขาย บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*
- มัทนทิรา ธรรมบุศย์. (2553). *การเรียนรู้ทักษะชีวิต. เข้าถึงได้จาก* [http://www.Chandra.ac.th/teacher All/mdra /date/pdf/Life-skill 1L.pdf](http://www.Chandra.ac.th/teacher>All/mdra/date/pdf/Life-skill%201L.pdf). 5 พฤศจิกายน 2558.
- มาริสา รั้วปต์ย์. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .*
- เมธาวดี สังขะมาน. (2548). *ตัวแปรคัดสรรที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2547. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- มูลนิธิรักษเด็ก. (2558). *Life skill ทักษะชีวิตคืออะไร. เข้าถึงได้จาก* <http://www.rakdek.or.th>. 5 พฤศจิกายน 2558.
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์. (2553). *ทักษะชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส).*
- ยุพดี ปิตตะคุ. (2537). *ผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คศ.ม กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .*
- ระเบียบ เพราะผักแว่น. (2551). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา การวิเคราะห์เชิงพหุ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- รักยิ่ง หงส์ประสิทธิ์. (2554). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุทรธานี. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- รังสรรค์ โฉมยา. (2552). *รวมศัพท์ที่สำคัญทางจิตวิทยา. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*

- รุ่งระวี ถนอมทรัพย์. (2554). การเปรียบเทียบผลการให้การปรึกษากลุ่มต่อความเครียดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ในการฝึกปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยระหว่างทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม และทฤษฎีผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. (2531). ความรู้เกี่ยวกับแม่และเด็ก. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2549). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลัดดา วงศ์สุทธิรัตน์. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมของนักเรียนวัยรุ่นในการเลือกคบกลุ่มเพื่อน : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ พ.บ.ม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลัดดาวลัย เพชรโรจน์. (2549). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วนิดา ขาวมงคลเอกแสงศรี. (2546). หลักการสอนพัฒนาทักษะชีวิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิดา ปรีพุด. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางสังคม มโนภาพแห่งตนการปรับตัวทางสังคมกับทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์ แปล, (2554). *21st Century skills rethinking How Students Learn. ทักษะแห่งอนาคตใหม่การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วรพรรณ สิทธิเลิศ. (2537). ผลของการเรียนโดยวิธีซีไออาร์ซีที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษและความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วรรณฐิยา ไชยลา. (2550). การศึกษาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และแบบเรียนต่างกัน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรภาพร สาชนะ. (2554). การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรภรณ์ สวัสดิ์. (2547). การอบรมเลี้ยงดูที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรภา ชันลำอาจค์. (2543). ผลของบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่มีต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรินทร์ พรหมก. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการทำงานตามแนวคิดค่านิยมสร้างสรรค์ของบุคลากร องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ รพม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัชรวิ ททรัพย์มี (2551). ทฤษฎีให้บริการปรึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันดี วิถี. (2554). ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดศรีสะเกษ: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาทีณี อึ้งเกลี้ยง. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี. (2558). การคิดวิเคราะห์. เข้าถึงได้จาก http://th.wikipedia.org/wiki/5_พฤศจิกายน_2558.
- วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2551). “การเห็นคุณค่าในตนเอง” วารสารสารสนเทศ. 9(1): 28.

- วิภารัตน์ พลเยี่ยม. (2556). การพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์และพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แนวการสอนแบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรัชาม์ กุลเพิ่มทวีรัชต์. (2547). ปัจจัยที่ผลส่งต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส. งานวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ.
- วิลาวัลย์ ภูอาราม. (2553). การเปรียบเทียบความวิตกกังวล และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน และการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิศิษฐ์ วัชรเทวินทร์กุล. (2545). ความเครียด ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดและวิธีจัดการความเครียดของนักศึกษาสถาบันราชภัฏนครปฐม. รายงานการวิจัย, นครปฐม : สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- คิวนพร ไชยพะยอม. (2550). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านคุณลักษณะทางจิตพิสัย ที่ส่งผลต่อความสามารถด้านตัวเลขของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิวิมล เกลียวทอง. (2555). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิคนธ์. (2550). การอบรมเลี้ยงดู. วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา. 5(1): 105.
- ศิริอร นพกิจ. (2545). เอกลักษณ์แห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ขมาพร ศรีอิทยาจิต. (2548). *การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครนายก*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2541). *ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยในชนบทซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2546). *ฝันให้ไกลแล้วไปให้ถึง*. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพรินต์ติ้ง.
- สมศรี ประเสริฐวงษ์. (2541). *การอบรมและเลี้ยงดูเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมสุข โถวเจริญ. (2541). *ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครใต้*. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมิต อาชวณิชกุล. (2535). *การพัฒนาตนเอง*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สรินทร์ญา ฤทธิรัตน์. (2555). *การจัดบรรยากาศทางด้านจิตวิทยา*. เข้าถึงได้จาก <https://www.l3nr.org/posts/509737>.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2555). *สภาพการณ์เด่นด้านเด็กและเยาวชนในรอบปี 2554-2555*. สถาบันรามจิตติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุชา จันท์เอม. (2545). *จิตวิทยาเด็กเกเร*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทัศน์ คำชาลี. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธาสิณี ศรีเที่ยงตรง. (2553). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี*. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุนทราวดี เขียรพิเชษฐ์. (2532). การเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องมีความสำคัญอย่างไร. รายงานการประเมินผลโครงการบริหารวิชาการแก่สังคมด้านสุขภาพ เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพจน์ ลินสุวรรณวัฒน์. (2547). การสร้างแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพล วังสินธ์. (2534). บรรยากาศชั้นเรียน. วารสารวิชาการ, 3(4): 9-12.
- สุพินดา มาทอ. (2547). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์ต่อความเครียดในการเรียนของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมาลี เทวฤทธิ์. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนสังเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ตีรกาพันธ์. (2553). การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ เพ็ชรนาดี. (2548). พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีสไตล์การคิด อัตมโนทัศน์และลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณิ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสาวภา ไพทยวัฒน์. (2553). เอกสารการสอนชุดวิชา ทักษะชีวิต หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
- อภิขญา สุทธิสินธ์. (2541). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของพฤติกรรมแบบเอและอัตมโนทัศน์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อรพญา พัทบุรี. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กผู้รับอุปการะใน
สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กกระยอง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อรุวรรณ เจาะประโคน. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน
ระดับช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณรัสมิ์ บำรุงจิตตร. (2550). การเปรียบเทียบทักษะชีวิตความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
3 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนโดยการเรียนรู้ร่วมกันกับการสอนโดย
วิธีปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณวรรณ เกตุอร่าม. (2527). หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บีไบร์ทบุคส์.
- อัจฉรา รัตนโสภา. (2545). ปัจจัยทางด้านครอบครัวและด้านจิตลักษณะบางประการที่
สัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยา
การศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัญชลี สมใจ. (2549). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครูผู้สอนกับ
พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อาจารย์ ช่างประดับ. (2550). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน
กับเพื่อนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัด
สิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารีย์ สีลา. (2535). ผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีต่อการสร้างสัมพันธภาพ
กับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านน้ำรอบ อำเภอ
ลานสัก จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารีย์ พันธุ์มณี. (2545). ฝึกให้คิดเป็นคิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไยโหมเอ็ดดูเคชั่น.
- Atkinson, J.W. (1966). An Introduction to Motivation: Principle N.J.: Van Nostrand.

- Barry, P.D. (1984). *Personality Styles Seen in General Hospital Patient in Psychosocial Nursing Assessment and Intervention*. Philadelphia: J.B. Lippincott Company.
- Baumrind, D. (1971). *Some Thoughts about Child Rearing. In Influence of Human Development. pp. 270–291. Edited by Bronfenbrenner. 2nd ed.* Hindsdale Illinois: The Dryden Press.
- Coopersmith, S. (1984). *The Antecedents of Self-esteem 2nd ed.* California: Consulting Psychologist Press.
- Deen, M. K., Bailey, S. J., & Parker, L. (2002). *Life Skills Evaluation System: Measuring Growth in Life Skills for Youth and Family Program*. Washington: Washington State University. Retrieved November 29, 2005, from <http://www.ext.wsu.edu/lifeskills/viewlife.asp>
- Fitts, N. H. (1965). *Manual for Tennessee Self-concept Scale*. Nashville: Counselor Recording and Test.
- Gazda, G. M., Childres, W. C., & Brook, D. K. (1987). *Foundations of Counseling and Human Service*. New York: Mc Graw Hill.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*; Prepared under the Auspice of Phi Delta Kappa. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Goodship, J.M. (2001). *Life Skills Mastery for Students with Special Needs*. ERIC Digest & E469. Available from, <http://ericae/ED321502.html>
- Hermans, H.J. M. (1979, August). "A questionnaire measure of achievement motivation." *Journal of Applied Psychology*. 54(2), 353–363.
- Jersild, A.T. (1968). *The Psychology of Adolescence. 2nd ed.* New York: The Macmillan Company.
- Maxwell, R. (1981). *Life after School: A Social Skills Curriculum*. New York: Pergamon International Library.
- Mc Clelland, D.C. (1961). *Motivation Economic Achievement*. New York: The Free Press. Male and Female Scale of the Tendency of Achieve. *Educational and Psychological Measurement*. 28 (1968), 493–502.

- Moors, R. H. & Moors, B. S. (1978). "Classroom Social Climate and Essences and Grades" *Journal of Educational Psychology*. 70, 263–269.
- Neeley, S. J. (2004). *Life Skills Helping: A Textbook of Practical Counseling and Helping Skills*. 3rd ed. Sydney: Holt, Rinehart and Winston.
- Roger, D. (1972). *Issue in Adolescent Psychology*. New York: Mccredith Cooperation.
- Shavelson, R.J., Hubner, J. T. & Stanton, G. C. (1997). "Self-concept : Validation of Contract Interpretation," *Education Research*. 56: 62–65.
- UNICEF. (2001). *What is the Life Skills Approach? Explore Ideas Articles, Opinions, and Research about Teaching and Learning*. Available June 7, 2015, from <http://www.unicef.org/teachers/teacher/Lifeskill/htm>.
- UNESCO. (2002). *New Delhi Life Skills Training for Out of School Adolescents Draft Training Modules for Facilities*. New Delhi.
- WHO. (1994). *Life skills Education for Children and Adolescents in Schools*. London: Department of Health.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๕๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

ด้วย นางสาวอรอนงค์ แสนคำ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟ็งสวัสดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้สัมภาษณ์ท่าน ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลาที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศ. อัมภาผล

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๔๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอรอนงค์ แสนคำ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร เฟื่องสวัสดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. amn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๗๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวอรอนงค์ แสนคำ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นประธานกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร พึ่งสวัสดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว แก่นักศึกษาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

H. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕.๔๒.๑๒/ว ๑๔๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร - อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอรอนงค์ แสนคำ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิภา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดให้นักศึกษาดังกล่าวเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

H. Oumv

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๗๔ ๓๗๓๘

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และโรงเรียนดีเด่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และโรงเรียนดีเด่น

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.ประสาธ อิศรปรีดา รองศาสตราจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา
2. รศ.ดร.ลักขณา สิริวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา
3. ดร.เทวรัตน์ โตไทยะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ
โรงเรียนบ้านนาแก
5. นายมงคล ศิริสวัสดิ์ ครู เชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าแร่วิทยา
6. นางณัจญา ศิริสวัสดิ์ ครู เชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าแร่วิทยา
7. นางสุดาวดี เหล่าเกิด ครู เชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลนครพนม

โรงเรียนดีเด่น

โรงเรียนศรีโพธิ์ทองวิทยา ตำบลบ้านเหลียง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 1

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ดร.ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ กรรมการหลักสูตรการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผศ.ดร.สรร ชงยศ อาจารย์มหาวิทยาลัยนครพนม (ค.ด. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
3. ดร.อิศราภรณ์ ชูมาศ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.นครพนม เขต 1 (ศษ.ด. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
4. ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยานุกูล สพป.สกลนคร เขต 1 (ปร.ด.การบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)
5. ดร.กษมน มังคละศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกลางนาเดื่อ สพป.สกลนคร เขต 1 (ค.ด. สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และกรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนดีเด่น
เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

ประกอบกรวิจัย เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะ
ชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

ผู้วิจัย นางสาวอรอนงค์ แสนคำ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

ทำการสัมภาษณ์วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง

1. การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
2. รูปแบบการสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยผู้วิจัยระบุประเด็นเนื้อหาที่จะสัมภาษณ์ ซึ่งจะเรียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้าประมาณ 3 วัน และขออนุญาตวันและเวลาที่จะทำการสัมภาษณ์
3. การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 45 นาที โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตในการจัดบันทึกการสัมภาษณ์และบันทึกเทป
4. ผู้วิจัยจะทบทวนประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบ
5. ผู้วิจัยจะสรุปผลการสัมภาษณ์แต่ละครั้งในวันที่ทำการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนดีเด่น

เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

(เพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มากำหนดตัวแปรเพิ่มเติมในกรอบความคิดการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร)

.....

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

6. อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม
สำหรับผู้บริหาร

เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. การตอบแบบสอบถาม โปรดตอบทุกข้อ และขอให้ท่านให้ความเห็นตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงจะช่วยให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำ ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้
3. การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสรุปผลในภาพรวม ไม่ได้แยกวิเคราะห์เป็นรายโรงเรียน ดังนั้นผลวิจัยจะไม่กระทบต่อโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและตัวท่านแต่ประการใด ขอให้ท่านตอบ อย่างอิสระโดยไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม
4. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตนักเรียน
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
 - ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน
 - ตอนที่ 5 สอบถามเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ของนักเรียน
 - ตอนที่ 6 สอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

นางสาวอรอนงค์ แสนคำ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โทร. 08 5224 9299

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

30-50 ปี

มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1-5 ปี

6-10 ปี

10 ปีขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตนักเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับทักษะชีวิตนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง						
1.	รู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง					
2.	ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง					
3.	มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน					
4.	สามารถควบคุมตัวเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต					
5.	เข้าใจความแตกต่างของคนแต่ละคน					
ด้านการคิดการตัดสินใจ						
6.	มีความสามารถการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว					
7.	สามารถวิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง					
8.	รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา และหาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์					
ด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด						
9.	สามารถเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตนเอง					
10.	รู้สาเหตุของความเครียดและวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเอง					
11.	สามารถควบคุมอารมณ์ได้					
12.	สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม					
ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น						
13.	มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม					
14.	สามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและ ความต้องการของผู้อื่นได้					
15.	วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ					

16.	สามารถร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
17.	ใช้การสื่อสารอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี					

ตอนที่ 2 องค์ประกอบด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกลุ่มเพื่อนสนิท						
1.	มีความไว้วางใจเพื่อนไม่มีความลับกับเพื่อน					
2.	เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษาและระบายความคับข้องใจต่อกันและกันได้					
3.	มีรสนิยมตรงกัน					
ด้านกลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย						
4.	มีการไปมาหาสู่เพื่อนทุกวัน					
5.	มีความผูกพันทางอารมณ์กับเพื่อนในกลุ่ม					
6.	ชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายเพื่อน					
ด้านกลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ						
7.	เป็นเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน					
8.	เป็นกลุ่มเพื่อนที่มีอุดมคติทางสังคมเหมือนกัน					
9.	เข้าทำกิจกรรมของกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความบันเทิงและความรู้ร่วมกัน					

ตอนที่ 3 องค์ประกอบด้านการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย						
1.	เป็นวิธีเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม					
2.	ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความห่วงใย และการยอมรับในตัวลูก					
3.	พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของลูกเป็นอย่างดี					
4.	พ่อแม่มีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดลูกจนเกินไป					
5.	พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของลูกอย่างเสมอต้นเสมอปลาย					
6.	พ่อแม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ร่วมตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว					
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย						
7.	พ่อแม่ปล่อยให้ลูกทำอะไรตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ					
8.	พ่อแม่ไม่ใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูลูก					
9.	ลูกมีความรู้สึกว่าตนถูกเกลียดชัง ไม่ได้ได้รับความรักความอบอุ่น					
10.	ลูกไม่มีโอกาสเรียนรู้เรื่องระเบียบวินัย					
11.	ลูกขาดแรงจูงใจ เฉื่อยชา และไม่มีความกระตือรือร้น					
การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม						
12.	ลูกมีความรู้สึกว่าตนเองถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองได้กำหนดไว้					
13.	พ่อแม่ใช้วิธีควบคุม บังคับและลงโทษพฤติกรรมของลูก					
14.	ลูกไม่ได้รับโอกาสให้ทำอะไรด้วยตนเอง					
15.	ผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้ลูกแสดงความคิดเห็น					

ตอนที่ 4 องค์ประกอบด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับบรรยากาศในชั้นเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บรรยากาศทางกายภาพ						
1.	ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบและสีอันสวยงาม					
2.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเท ปราศจากเสียงรบกวน					
3.	ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกะบ้โต๊ะ เก้าอี้ และจำนวนนักเรียน					
4.	ห้องเรียนมีสื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ที่เหมาะสม					
บรรยากาศทางจิตวิทยา						
5.	เป็นห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน					
6.	เป็นห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน					
7.	ห้องเรียนมีบรรยากาศที่ทำทหายและยอมรับนับถือในตัวนักเรียน					
8.	ห้องเรียนมีกฎระเบียบเพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัย					
9.	ห้องเรียนมีบรรยากาศที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน					
พฤติกรรมการสอนของครู						
10.	ครูมีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ					
11.	ครูมีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย					
12.	ครูมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี					
13.	ครูมีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน					
14.	ครูมีการวางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน					
15.	ครูมีการประเมินผล และแจ้งผลให้นักเรียนรับทราบผลการประเมินนั้น					

ตอนที่ 5 องค์ประกอบด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสติปัญญา						
1.	นักเรียนมองตนเองว่ามีเหตุผล มีความทะเยอทะยานและ มีแรงจูงใจในการเรียน					
2.	นักเรียนมีทักษะการอ่าน					
3.	นักเรียนมีความสามัคคีกับเพื่อน					
4.	นักเรียนมีความสามารถในการแบ่งเวลาได้ดี					
ด้านอารมณ์						
5.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตัวเองใน ด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย ความพึงพอใจในตนเอง					
6.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์					
7.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ชอบผจญภัย เชื้อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญหน้า มองโลกแง่ดี					
ด้านสังคม						
8.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และมีความสามารถในการคบเพื่อน					
9.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน การให้ความสำคัญกับผู้อื่น					
10.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความมั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น					

ตอนที่ 6 องค์ประกอบด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการกล้าเสี่ยง						
1.	นักเรียนสามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเด็ดเดี่ยว					
2.	นักเรียนเป็นบุคคลที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ					
3.	นักเรียนกล้าเผชิญกับความล้มเหลวหรือความล้มเหลว					
4.	นักเรียนไม่หวังพึ่งโชคชะตา แต่มุ่งทำสิ่งต่างๆ ด้วยความสามารถของตน					
ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน						
5.	นักเรียนมีความตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน					
6.	นักเรียนทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย					
7.	นักเรียนมีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใดๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้อีกคนอื่นเดือดร้อน					
ด้านความทะเยอทะยาน						
8.	นักเรียนมีความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความปรารถนา					
9.	นักเรียนตั้งความหวัง มีความกระตือรือร้น มานะ พยายาม เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ					
10.	นักเรียนเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น					

แบบสอบถาม
สำหรับครูที่ปรึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. การตอบแบบสอบถาม โปรดตอบทุกข้อ และขอให้ท่านให้ความเห็นตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงจะช่วยให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำ ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้
3. การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสรุปผลในภาพรวม ไม่ได้แยกวิเคราะห์เป็นรายโรงเรียน ดังนั้นผลวิจัยจะไม่กระทบต่อโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและตัวท่านแต่ประการใด ขอให้ท่านตอบ อย่างอิสระโดยไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม
4. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตนักเรียน
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
 - ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน
 - ตอนที่ 5 สอบถามเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ของนักเรียน
 - ตอนที่ 6 สอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

นางสาวอรอนงค์ แสนคำ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โทร. 08 5224 9299

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

30-50 ปี

มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1-5 ปี

6-10 ปี

10 ปีขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตนักเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับทักษะชีวิตนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง						
1.	รู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง					
2.	ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง					
3.	มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน					
4.	สามารถควบคุมตัวเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต					
5.	เข้าใจความแตกต่างของคนแต่ละคน					
ด้านการคิดการตัดสินใจ						
6.	มีความสามารถการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว					
7.	สามารถวิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง					
8.	รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา และหาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์					
ด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด						
9.	สามารถเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตนเอง					
10.	รู้สาเหตุของความเครียดและวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเอง					
11.	สามารถควบคุมอารมณ์ได้					
12.	สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม					

ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น						
13.	มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสาร ความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม					
14.	สามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและ ความต้องการของผู้อื่นได้					
15.	วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ					
16.	สามารถร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
17.	ใช้การสื่อสารอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี					

ตอนที่ 2 องค์ประกอบด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกลุ่มเพื่อนสนิท						
1.	มีความไว้วางใจเพื่อน ไม่มีความลับกับเพื่อน					
2.	เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษาและระบายความคับข้องใจต่อกันและกันได้					
3.	มีรสนิยมตรงกัน					
ด้านกลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย						
4.	มีการไปมาหาสู่เพื่อนทุกวัน					
5.	มีความผูกพันทางอารมณ์กับเพื่อนในกลุ่ม					
6.	ชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายเพื่อน					
ด้านกลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ						
7.	เป็นเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน					
8.	เป็นกลุ่มเพื่อนที่มีอุดมคติทางสังคมเหมือนกัน					
9.	เข้าทำกิจกรรมของกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความบันเทิงและความรู้ร่วมกัน					

ตอนที่ 3 องค์ประกอบด้านการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย						
1.	เป็นวิธีเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม					
2.	ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความห่วงใย และการยอมรับในตัวลูก					
3.	พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของลูกเป็นอย่างดี					
4.	พ่อแม่มีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดลูกจนเกินไป					
5.	พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของลูกอย่างเสมอต้นเสมอปลาย					
6.	พ่อแม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ร่วมตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว					
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย						
7.	พ่อแม่ปล่อยให้ลูกทำอะไรตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ					
8.	พ่อแม่ไม่ใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูลูก					
9.	ลูกมีความรู้สึกว่าคุณถูกเกลียดชัง ไม่ได้ได้รับความรักความอบอุ่น					
10.	ลูกไม่มีโอกาสเรียนรู้เรื่องระเบียบวินัย					
11.	ลูกขาดแรงจูงใจ เฉื่อยชา และไม่มีความกระตือรือร้น					
การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม						
12.	ลูกมีความรู้สึกว่าคุณถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองได้กำหนดไว้					
13.	พ่อแม่ใช้วิธีควบคุม บังคับและลงโทษพฤติกรรมของลูก					
14.	ลูกไม่ได้รับโอกาสให้ทำอะไรด้วยตนเอง					
15.	ผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้ลูกแสดงความคิดเห็น					

ตอนที่ 4 องค์ประกอบด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับบรรยากาศในชั้นเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บรรยากาศทางกายภาพ						
1.	ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบและสีสันทนสวยงาม					
2.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเท ปราศจากเสียงรบกวน					
3.	ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับโต๊ะ เก้าอี้ และจำนวนนักเรียน					
4.	ห้องเรียนมีสื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ที่เหมาะสม					
บรรยากาศทางจิตวิทยา						
5.	เป็นห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน					
6.	เป็นห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน					
7.	ห้องเรียนมีบรรยากาศที่ทำทนายและยอมรับนับถือในตัวนักเรียน					
8.	ห้องเรียนมีกฎระเบียบเพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัย					
9.	ห้องเรียนมีบรรยากาศที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน					
พฤติกรรมการสอนของครู						
10.	ครูมีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ					
11.	ครูมีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย					
12.	ครูมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี					
13.	ครูมีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน					
14.	ครูมีการวางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน					
15.	ครูมีการประเมินผล และแจ้งผลให้นักเรียนรับทราบผลการประเมินนั้น					

ตอนที่ 5 องค์ประกอบด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสติปัญญา						
1.	นักเรียนมองตนเองว่ามีเหตุผล มีความทะเยอทะยานและ มีแรงจูงใจในการเรียน					
2.	นักเรียนมีทักษะการอ่าน					
3.	นักเรียนมีความสามัคคีกับเพื่อน					
4.	นักเรียนมีความสามารถในการแบ่งเวลาได้ดี					
ด้านอารมณ์						
5.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตัวเองใน ด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย ความพึงพอใจในตนเอง					
6.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์					
7.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ชอบพหุปัญญา เชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญหน้า มองโลกแง่ดี					
ด้านสังคม						
8.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และมีความสามารถในการคบเพื่อน					
9.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน การให้ความสำคัญกับผู้อื่น					
10.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความมั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น					

ตอนที่ 6 องค์ประกอบด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการกล้าเสี่ยง						
1.	นักเรียนสามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเด็ดเดี่ยว					
2.	นักเรียนเป็นบุคคลที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ					
3.	นักเรียนกล้าเผชิญกับความล้มเหลวหรือความล้มเหลว					
4.	นักเรียนไม่หวังพึ่งโชคชะตา แต่มุ่งทำสิ่งต่างๆ ด้วยความสามารถของตน					
ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน						
5.	นักเรียนมีความตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน					
6.	นักเรียนทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย					
7.	นักเรียนมีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใดๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
ด้านความทะเยอทะยาน						
8.	นักเรียนมีความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความปรารถนา					
9.	นักเรียนตั้งความหวัง มีความกระตือรือร้น มานะ พยายาม เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ					
10.	นักเรียนเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น					

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม
สำหรับครูแนะแนว

เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน ใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. การตอบแบบสอบถาม โปรดตอบทุกข้อ และขอให้ท่านให้ความเห็นตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงจะช่วยให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำ ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้
3. การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสรุปผลในภาพรวม ไม่ได้แยกวิเคราะห์เป็นรายโรงเรียน ดังนั้นผลวิจัยจะไม่กระทบต่อโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและตัวท่านแต่ประการใด ขอให้ท่านตอบ อย่างอิสระโดยไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม
4. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตนักเรียน
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
 - ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
 - ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน
 - ตอนที่ 5 สอบถามเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ของนักเรียน
 - ตอนที่ 6 สอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณ
มา ณ โอกาสนี้

นางสาวอรอนงค์ แสนคำ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โทร. 08 5224 9299

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

30-50 ปี

มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1-5 ปี

6-10 ปี

10 ปีขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1 องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตนักเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับทักษะชีวิตนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง						
1.	รู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง					
2.	ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง					
3.	มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน					
4.	สามารถควบคุมตัวเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต					
5.	เข้าใจความแตกต่างของคนแต่ละคน					
ด้านการคิดการตัดสินใจ						
6.	มีความสามารถการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว					
7.	สามารถวิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง					
8.	รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา และหาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์					
ด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด						
9.	สามารถเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตนเอง					
10.	รู้สาเหตุของความเครียดและวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเอง					
11.	สามารถควบคุมอารมณ์ได้					
12.	สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม					
ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น						
13.	มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม					
14.	สามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและ ความต้องการของผู้อื่นได้					

15.	วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ					
16.	สามารถร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
17.	ใช้การสื่อสารอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี					

ตอนที่ 2 องค์ประกอบด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกลุ่มเพื่อนสนิท						
1.	มีความไว้วางใจเพื่อน ไม่มีความลับกับเพื่อน					
2.	เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษาและระบายความคับข้องใจต่อกันและกันได้					
3.	มีรสนิยมตรงกัน					
ด้านกลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย						
4.	มีการไปมาหาสู่เพื่อนทุกวัน					
5.	มีความผูกพันทางอารมณ์กับเพื่อนในกลุ่ม					
6.	ชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายเพื่อน					
ด้านกลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ						
7.	เป็นเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน					
8.	เป็นกลุ่มเพื่อนที่มีอุดมคติทางสังคมเหมือนกัน					
9.	เข้าทำกิจกรรมของกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความบันเทิงและความรู้ร่วมกัน					

ตอนที่ 3 องค์ประกอบด้านการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย						
1.	เป็นวิธีเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม					
2.	ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความห่วงใย และการยอมรับในตัวลูก					
3.	พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของลูกเป็นอย่างดี					
4.	พ่อแม่มีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดลูกจนเกินไป					
5.	พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของลูกอย่างเสมอต้นเสมอปลาย					
6.	พ่อแม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ร่วมตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว					
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย						
7.	พ่อแม่ปล่อยให้ลูกทำอะไรก็ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ					
8.	พ่อแม่ไม่ใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูลูก					
9.	ลูกมีความรู้สึกว่าตนถูกเกลียดชัง ไม่ได้ได้รับความรักความอบอุ่น					
10.	ลูกไม่มีโอกาสเรียนรู้เรื่องระเบียบวินัย					
11.	ลูกขาดแรงจูงใจ เฉื่อยชา และไม่มีความกระตือรือร้น					
การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม						
12.	ลูกมีความรู้สึกว่าตนเองถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองได้กำหนดไว้					
13.	พ่อแม่ใช้วิธีควบคุม บังคับและลงโทษพฤติกรรมของลูก					
14.	ลูกไม่ได้รับโอกาสให้ทำอะไรด้วยตนเอง					
15.	ผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้ลูกแสดงความคิดเห็น					

ตอนที่ 4 องค์ประกอบด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับบรรยากาศในชั้นเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บรรยากาศทางกายภาพ						
1.	ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบและสีล้นสวยงาม					
2.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเท ปราศจากเสียงรบกวน					
3.	ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกะกับโต๊ะ เก้าอี้ และจำนวนนักเรียน					
4.	ห้องเรียนมีสื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ที่เหมาะสม					
บรรยากาศทางจิตวิทยา						
5.	เป็นห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน					
6.	เป็นห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน					
7.	ห้องเรียนมีบรรยากาศที่ทำนายและยอมรับนับถือในตัวนักเรียน					
8.	ห้องเรียนมีกฎระเบียบเพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัย					
9.	ห้องเรียนมีบรรยากาศที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน					
พฤติกรรมการสอนของครู						
10.	ครูมีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ					
11.	ครูมีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย					
12.	ครูมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี					
13.	ครูมีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน					
14.	ครูมีการวางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน					
15.	ครูมีการประเมินผล และแจ้งผลให้นักเรียนรับทราบผลการประเมินนั้น					

ตอนที่ 5 องค์ประกอบด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสติปัญญา						
1.	นักเรียนมองตนเองว่ามีเหตุผล มีความทะเยอทะยานและ มีแรงจูงใจในการเรียน					
2.	นักเรียนมีทักษะการอ่าน					
3.	นักเรียนมีความสามัคคีกับเพื่อน					
4.	นักเรียนมีความสามารถในการแบ่งเวลาได้ดี					
ด้านอารมณ์						
5.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตัวเองใน ด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย ความพึงพอใจในตนเอง					
6.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์					
7.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ซอปปจัญญ์ เชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญหน้า มองโลกแง่ดี					
ด้านสังคม						
8.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และมีความสามารถในการคบเพื่อน					
9.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความสามารถในการร่วมงานกับเพื่อน การให้ความสำคัญกับผู้อื่น					
10.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความมั่นใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น					

ตอนที่ 6 องค์ประกอบด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการกล้าเสี่ยง						
1.	นักเรียนสามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเด็ดเดี่ยว					
2.	นักเรียนเป็นบุคคลที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ					
3.	นักเรียนกล้าเผชิญกับความล้มเหลวหรือความล้มเหลว					
4.	นักเรียนไม่หวังพึ่งโชคชะตา แต่มุ่งทำสิ่งต่างๆ ด้วยความสามารถของตน					
ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน						
5.	นักเรียนมีความตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน					
6.	นักเรียนทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย					
7.	นักเรียนมีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใดๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้อีกคนอื่นเดือดร้อน					
ด้านความทะเยอทะยาน						
8.	นักเรียนมีความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความปรารถนา					
9.	นักเรียนตั้งความหวัง มีความกระตือรือร้น มานะ พยายาม เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ					
10.	นักเรียนเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น					

ภาคผนวก ฉ

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และกรณีศึกษาโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผลการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน โรงเรียนดีเด่น
 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา
 (โรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาดีเยี่ยม)

.....

บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนศรีโพธิ์ทองวิทยา ตั้งอยู่ที่หมู่ 2 ตำบลก้านเหลือง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ

1. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาปฐมวัย มีเด็ก 92 คน
 2. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประถมศึกษา มีผู้เรียน จำนวน 273 คน
 3. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มัธยมศึกษา มีผู้เรียน 177 คน
- รวมทั้งสถานศึกษา มีบุคลากร จำนวน 24 คน ผู้เรียน 542 คน

ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558

ตารางสรุปผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามกลุ่มตัวบ่งชี้ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประถมศึกษา

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ค่าน้ำหนัก	คะแนนที่ได้	เทียบระดับ คุณภาพ
ด้านที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน			
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพ	5.00	4.94	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	5.00	4.98	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รัก การเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	5.00	4.75	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิด สร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล	5.00	4.78	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	5.00	4.38	ดีมาก
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	5.00	4.83	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล	10.00	9.64	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	10.00	9.60	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	5.00	5	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการ เรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน	10.00	9.30	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ	10.00	9.60	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	5.00	4.61	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้ สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้	10.00	5.00	ดีเยี่ยม

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ค่าน้ำหนัก	คะแนนที่ได้	เทียบระดับ คุณภาพ
มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตาม วิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้น	5.00	5	ดีเยี่ยม
มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการ ปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับ คุณภาพสูงขึ้น	5.00	4.9	ดีเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยรวม	100.00	96.31	ดีเยี่ยม

สรุปผลภาพรวมของสถานศึกษา คะแนนที่ได้96.31.....

ระดับคุณภาพ ระดับ 1 ระดับ 2 ระดับ 3 ระดับ 4 ระดับ 5

(ปรับปรุง) (พอใช้) (ดี) (ดีมาก) (ดีเยี่ยม)

ผลการสัมภาษณ์ คนที่ 1

- มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
 - อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
 - การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว
 - บรรยากาศภายในโรงเรียน
- ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร
 - การรู้จักตนเอง รู้จักระงับอารมณ์
 - การขจัดปัญหา และความเครียดของตนเอง
 - ทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา
 - การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนอื่น

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- เพื่อนสนิท สามารถรับฟังปัญหา และช่วยกันแก้ปัญหาได้ มีทัศนคติ ค่านิยม ความคิดเห็นความชอบที่คล้ายกัน หรือเหมือนกัน อายุ วัย ใกล้เคียงกัน จะสามารถเป็นเพื่อนที่รับฟังกันได้

- เพื่อนระดับหมู่คณะ จะสามารถคุยกันได้ในเรื่องที่มีพฤติกรรมที่คล้ายๆกัน อาจจะเป็นต้นแบบพฤติกรรมให้เพื่อนในกลุ่มเดียวกัน

4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่อบอุ่นสามารถคุยกันได้ทุกเรื่อง

- เจ้าระเบียบ การเป็นแบบอย่างที่ดี ให้เด็กทำตาม

- การยอมรับฟัง การแก้ปัญหาร่วมกัน

5. บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนสะอาด สว่าง สงบ สื่อการสอน สอดคล้องกับเนื้อหา

- ครูมีจิตวิทยา การเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง มีเทคนิค วิธีการสอน ที่น่าสนใจ

- ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นไปในทางที่ดี

6. อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- นิรันดร์ส่วนตัว ความถนัด มีความสามารถพิเศษ

- มีความมุ่งมั่น ตั้งใจทำงาน กล้าแสดงออก

- มีภาวะผู้นำ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง

- สังคมรอบข้าง ชุมชน สิ่งแวดล้อมที่ดี

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ความมุ่งมั่นในอนาคตที่เป็นเป้าหมายของชีวิต
- กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ
- ความพยายาม อดทน รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

ผลการสัมภาษณ์ คนที่ 2

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

- อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
- สภาพครอบครัวการอบรมเลี้ยงดู
- ความคิดเห็นส่วนตัวของนักเรียน
- แรงจูงใจ อิทธิพลสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร

- การรู้และเห็นคุณค่าในตัวเอง และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด
- การสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- สิ่งแวดล้อมในบ้านและโรงเรียน

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- เพื่อนสนิท จะรัก เข้าใจ สามารถคุยให้คำปรึกษาซึ่งกันและกันได้

- กลุ่มเพื่อนขนาดใหญ่ ค่านิยม แนวคิด จะคล้ายๆ กัน มีอิทธิพลต่อเพื่อนในกลุ่ม ถ้าเพื่อนในกลุ่มมีแนวคิดเชิงบวกก็จะมีพฤติกรรมที่ดี แต่ถ้ามีแนวคิดเชิงลบก็จะแสดงออกในทางที่ไม่ดี

4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- แบบประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเข้าใจ
- เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับ อุดหนุน
- มีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว
- ผู้ปกครองเลี้ยงดูบุตรอย่างใกล้ชิด

5. บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดี สะอาด เป็นระเบียบ มีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- ครูมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนักเรียน เอาใจใส่และตั้งใจถ่ายทอดความรู้
- มีความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน

6. อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- นักเรียนมีสติปัญญาที่ดี เฉลียวฉลาด มีเหตุผล สามารถบริหารจัดการด้านอารมณ์ สังคม ได้ดี มีสัมพันธภาพกับคนอื่นได้ดี สามารถปรับตัวเข้าได้กับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- มีเป้าหมายในชีวิต
- มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

- สามารถจัดการสถานการณ์และแก้ปัญหาได้
- กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สัมภาษณ์คนที่ 3

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

- สภาพครอบครัว
- สิ่งแวดล้อม
- ภูมิคุ้มกันที่ดี
- การศึกษา

2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร

- นักเรียนมีภาวะผู้นำ ผู้ตามที่ดี
- การแสดงออกทางที่ดี ถูกต้อง
- เคารพ เชื่อฟังพ่อแม่ ครู-อาจารย์
- กิริยามารยาทดี เรียบร้อย

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- การคบเพื่อนที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจโอบอ้อมอารี ซื่อสัตย์สุจริต
จริงใจต่อเพื่อน

4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ครอบครัวที่สมบูรณ์
- ครอบครัวที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี พ่อแม่ดูแลอย่างใกล้ชิด
- ครอบครัวที่มีความอบอุ่นในครอบครัว

5. บรรยายภาคในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ครูมีความเอาใจใส่ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ดูแลลูกศิษย์เป็นอย่างดี
- ความรัก ความเอื้ออาทรตั้งใจถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์
- ห้องเรียนสะอาด ไม่มีเสียงและกลิ่นรบกวน

6. อุดมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ความไว้วางใจต่อครู ต่อเพื่อน พร้อมที่จะเป็นพี่ปรึกษาได้
- นักเรียนมีภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ความต้องการความสำเร็จในชีวิต มีเป้าหมายที่ชัดเจน
- กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มุ่งมั่นตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

-

ผลการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

(ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

.....

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
 - ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง อัตมโนทัศน์ แรงจูงใจ
 - ปัจจัยทางครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาของพ่อแม่
 - ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู-เด็ก อิทธิพลจากแม่แบบ(จากสื่อสารมวลชน ดารา ครู เพื่อน)
2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร

ทักษะชีวิตนักเรียน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบสำคัญ คือ

 1. องค์ประกอบด้านปัญญา / ความคิด ประกอบด้วย ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ ทักษะการนำเสนอ ทักษะการเรียนรู้ การรู้ตนเอง
 2. องค์ประกอบด้านสังคม ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การกล้าแสดงออก การเจรจาต่อรอง การจัดการความขัดแย้ง การสร้างมิตร การจัดการความเครียด ความโกรธ ความคับข้องใจ ความขัดแย้ง ความคิดเชิงบวก การสร้างเสริมแรงจูงใจ การรู้ผู้อื่น
3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน จะอยู่ในรูปของการเลียนแบบจากแม่แบบ โดยเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อเด็กในการเรียนรู้ทักษะชีวิตใน 2 รูปแบบ คือ

 1. ซึมซับความคิด เจตคติ ค่านิยมเกี่ยวกับทักษะชีวิตอื่นๆ

2. เลียนแบบพฤติกรรมทักษะชีวิต จากเพื่อนๆ ที่เป็นแม่แบบ ลักษณะของอิทธิพลเพื่อนทั้ง 2 ข้อข้างต้นเป็นไปตามทฤษฎีปัญญาสังคมของ Bandura ลักษณะที่ควรจะเป็นในระบบโรงเรียน ครูควรเสนอแม่แบบที่ดี เพื่อให้เด็กได้สังเกตและเลียนแบบ เมื่อแม่แบบทำพฤติกรรมดี ก็จะได้รับผลกรรมที่ดี ลักษณะนี้จะทำให้เด็กเรียนรู้จากแม่แบบได้เร็วขึ้น ขณะเดียวกัน แม่แบบที่แสดงพฤติกรรมไม่ดีก็ได้รับผลกรรมที่เป็นลบ ทำให้เด็กคนอื่นหลีกเลี่ยงการแสดงพฤติกรรมไม่ดีนั้นๆ

4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

การอบรมเลี้ยงดูที่ดี / ที่เหมาะสม จะเป็นกระบวนการหล่อหลอมนักเรียนให้เรียนรู้ และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน จะมีผลต่อทักษะชีวิตต่างกัน

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้อง/เคร่งเครียด เด็กยอมขาดความเชื่อมั่นในตนเองขาดทักษะการคิด การแก้ปัญหา การตัดสินใจที่ดี

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เด็กยอมไม่เห็นตัวอย่างที่ดีจากพ่อแม่ ยอมขาดทักษะการคิดและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเหตุผล/ประชาธิปไตย เด็กยอมมีทักษะชีวิตที่ดีทั้งองค์ประกอบส่วนบุคคล และทางสังคม การอบรมจะส่งผลต่อทักษะชีวิตที่ดีควรเป็นรูปแบบนี้

5. บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนที่สำคัญ ก็คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูมีปฏิสัมพันธ์ 2 รูปแบบ คือ ปฏิสัมพันธ์เชิงบวก กับปฏิสัมพันธ์เชิงลบ ปฏิสัมพันธ์เชิงบวก จะอยู่ในรูปที่ครูแสดงออกในลักษณะผู้นำที่ดี การช่วยเหลือ เป็นมิตรกับเด็ก แสดงความเข้าใจเด็ก การเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระและรับผิดชอบ ปฏิสัมพันธ์เชิงลบ จะเป็นท่าทีที่ครูแสดงอารมณ์ไม่คงที่แน่นอน การแสดงความไม่พึงพอใจเด็ก การกล่าวตำหนิ หรือ การกำหนดกฎเกณฑ์ ที่เคร่งครัดเกินไป ปฏิสัมพันธ์ที่เป็นบรรยากาศที่ดี คือปฏิสัมพันธ์เชิงบวกที่จะส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

6. อึดมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

อึดมโนทัศน์เชิงบวก จะสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) และจะส่งผลต่อทักษะชีวิตด้านความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพที่ดี การจัดการทางสังคม การจัดการความขัดแย้ง ความเครียดต่างๆ อึดมโนทัศน์เชิงลบ จะส่งผลต่อทักษะชีวิตในทางตรงกันข้าม อึดมโนทัศน์ที่จะส่งผลต่อทักษะชีวิตที่ดี ควรเป็นอึดมโนทัศน์ทางบวก

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นลักษณะสำคัญของบุคคลในการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีลักษณะเพียรพยายามมีเป้าหมายในการทำงานสูง ต้องการอิสระ และพึ่งตนเองสูง คนประเภทนี้จะมีทักษะชีวิตด้านปัญญา การคิดที่ดี มีการตัดสินใจด้วยตนเองที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง สามารถจัดการเวลา และภาระงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

(ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

-
1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
 - การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ดีอบอุ่น
 - เพื่อน ถ้าคิดดี คบกันไปในทางที่ดีมีจิตสาธารณะ
 - บรรยากาศในโรงเรียน ความพร้อมของโรงเรียนแต่ละขนาดก็แตกต่างกัน
 - สิ่งแวดล้อมสังคมรอบข้าง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน
 2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร
 - มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์
 - มีความสามารถในการจัดการอารมณ์และความเครียดของตนเองได้ดี
 - เป็นมิตรกับทุกคนสามารถร่วมงานกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
 3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
 - ถ้าเพื่อนสนิทเป็นคนดี ก็จะพากันทำกิจกรรมที่ดี เช่นหารายได้เสริม ถ้าเพื่อนไม่ดีก็อาจจะชวนกันไปทำกิจกรรมที่ไม่ดี เช่นลักขโมย
 4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
 - การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะส่งเสริม ชี้แนะ ให้เด็กได้เลือกเอง เด็กจะสามารถตัดสินใจคิดเอง เลือกเอง จึงทำให้รู้จักมีความกล้ามากขึ้น คิดแยกแยะแก้ปัญหาได้
 - การเลี้ยงดูแบบบังคับ เด็กจะคิดไม่เป็น ตัดสินใจไม่ได้
 - การเลี้ยงดูแบบตามใจ หรือปล่อยปละละเลย เด็กที่ดีคิดดีจะทำให้กล้าคิดกล้าทำ กล้าเลียนแบบในสิ่งที่ตนอยากเป็น

5. บรรยายภาคในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- สภาพห้องเรียน ควรมีจำนวนนักเรียนที่เหมาะสม ไม่มากและไม่น้อยเกินไป
- การจัดห้องเรียน ควรมีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

ห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เลียนแบบ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

- ครูผู้สอน มีเมตตา เห็นอกเห็นใจนักเรียน มีเหตุผล เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน
- ครูแต่งกายสุภาพเหมาะสม

6. อุดมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- มองตนเองว่ามีค่า เห็นคุณค่าในตนเองตามความเป็นจริง

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- มีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการทำงาน อดทน
- มีความพยายามที่จะเอาชนะตนเอง
- มีความพยายามในการคิด แก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง
- เป็นนักวางแผนที่ดี
- มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนแน่นอน
- คิดด้วยเหตุผล คิดสร้างสรรค์

ผลการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

(ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

-
1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
 - การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และร่างกาย ของนักเรียน
 - ปัญหาและความเสี่ยงในการดำรงชีวิต
 - สภาพครอบครัว และสังคม รวมถึงการเลี้ยงดู
 - การเรียนการสอน
 - เทคโนโลยีที่ทันสมัย
 - อารมณ์และความเครียด

 2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร
 - การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พิจารณาจากการรู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พิจารณาจากการรับรู้ปัญหา สาเหตุ หาทางเลือก แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
 - การจัดการอารมณ์และความเครียด พิจารณาจากเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์
 - การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เข้าใจมนุษย์ อารมณ์ความรู้สึกผู้อื่น สร้างความร่วมมือและทำงานกับผู้อื่นได้

 3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
 - สัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน
 - การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น
 - การมีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่น

- การยอมรับในกฎกติกาของกลุ่มเพื่อน
- การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- การอบรมเลี้ยงดูที่เข้าใจในตัวเด็ก เข้าใจวุฒิภาวะของเด็ก
- การอบรมเลี้ยงดูแบบเน้นพัฒนาการทางสมอง ด้านการเสริมการเรียนรู้ให้ถูกต้อง

ตามวัย

- การอบรมเลี้ยงดูด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เข้าใจความจริงทางชีวิต และ

คุณค่าของชีวิต

- การอบรมเลี้ยงดูแบบให้รู้จักตนเองผู้อื่น และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่าง

สร้างสรรค์

5. บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง ครูรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล ส่งเสริมความสามารถของเด็ก และแก้ปัญหาของเด็กในส่วนจุดด้อย

- การสร้างบรรยากาศให้รู้จักตนเอง ต้องยอมรับ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกับผู้อื่น

- การสร้างบรรยากาศและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ให้รู้จักแก้ปัญหาคารคิด

วิเคราะห์ และพัฒนาตนเองอย่างมีคุณภาพ

6. อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- อัตมโนทัศน์ ด้านปัญญา ที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจตนเอง ผู้อื่น สังคม และ

สถานการณ์ต่างๆ เพื่อปรับตัวได้ถูกต้อง

- ด้านอารมณ์ ต้องรู้จักอารมณ์ของตนเอง รู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถปฏิบัติตน และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นได้ถูกต้อง

- ด้านสังคม ต้องเข้าใจสถานการณ์ของสังคม สถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ความมุ่งมั่น เป็นความตั้งใจและความพยายาม ที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จไม่ท้อถอยและยอมแพ้

- ความทะเยอทะยาน เป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่ต้องการให้ตนเองได้ประสบความสำเร็จ และมีชีวิตที่ดีในปัจจุบัน

- ความกล้าเสี่ยง เป็นความกล้าที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม และกล้าคิดนอกกรอบ เพื่อให้ทำสำเร็จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผลการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

(ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- อัตมโนทัศน์
- ลักษณะมุ่งอนาคต ตั้งเป้าหมาย
- การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ให้อิสระทางความคิด
- สัมพันธภาพในครอบครัว พ่อแม่ต้องมีเวลาให้ลูก มีความรักความอบอุ่น
- การสนับสนุนทางสังคม คนในสังคมยอมรับและเห็นคุณค่า ยกย่องเด็ก
- สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ครูเป็นมิตรกับนักเรียนเข้าใจให้โอกาส ส่งเสริม

เด็ก รักเมตตาต่อเด็ก

- เพื่อน การยอมรับจากเพื่อน เพื่อนเข้าใจเห็นคุณค่าเด็กจะมีความสุข และส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร

- การตระหนักเห็นคุณค่าในตนเอง จะเกิดการเรียนรู้มีความถนัดของตนเอง มีความเข้มแข็ง
- คิดวิเคราะห์แก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์
- มีการจัดการอารมณ์ และความเครียด รู้จักผ่อนคลายความเครียด
- การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เปิดใจรับฟังผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างกัน

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม เข้าใจยอมรับความแตกต่าง

- การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม พ่อ แม่ พี่ น้อง
 - เพื่อนจะต้องภาคภูมิใจในตัวเพื่อน
 - การได้รับการเสริมแรง นักเรียนมีการพบปะซึ่งกัน ครูจะเป็นตัวกลางเชื่อมสัมพันธ์
- เข้าใจจุดเด่นจุดด้อยของแต่ละคน และช่วยกันเติมเต็มซึ่งกันและกัน
4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
- แบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กมีความมั่นใจ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - แบบปล่อยปละละเลย ถ้านักเรียนคิดดีก็จะส่งผลดีสำเร็จ กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง
 - แบบควบคุม อาจส่งผลให้เด็กเครียด ถ้าหากเด็กไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย แต่ถ้าเด็กเชื่อฟังจะทำให้เด็กมีทักษะตามที่ถูกสั่งสอนมา
 - ด้านเจตคติ ครอบครัวยุติธรรมเป็นอย่างไรจะสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้น คิด ทำ มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ
 - มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว
 - ทักษะทางสังคม แสดงออกอย่างเหมาะสม
 - มารยาท
5. บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
- ครู จะเป็นแบบอย่างทุกอย่าง ถ้าครูมีเมตตาเอื้ออาทรจะทำให้เด็กมีความสุข
 - เพื่อน เข้าใจ ยอมรับ เห็นคุณค่า จะทำให้เด็กอยากมาเรียน
6. อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
- การจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่มีความสุข
 - จัดกิจกรรมให้มีส่วนร่วม ผูกแก้ปัญหาาร่วมกัน
 - การให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก

- การวางเป้าหมายในวันข้างหน้าว่าอยากเป็นอะไร

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เป็นทั้งเพื่อน พ่อ แม่ พี่ จะทำให้เกิดแรงจูงใจ
- การให้คำปรึกษาให้เขามีความสุข
- ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว
- ความสัมพันธ์ระหว่างครูนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผลการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

(ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะทำให้เด็กมีทักษะชีวิต
 - ลักษณะมุ่งอนาคต
 - ความสัมพันธ์ในครอบครัว อบรมเหมาะสม
 - ลักษณะทางสังคม อยู่ในสังคมที่ดี จะมีทักษะชีวิตที่ดี
 - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ครูเอาใจใส่เด็กดี เด็กมีทักษะชีวิตดี
2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร
 - การสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล
 - การรู้จักจัดการกับปัญหาอย่างเหมาะสม
 - ปรับตัวให้รู้เท่าทันสังคม ตามยุคสมัย
 - ป้องกันตัวเองด้านอารมณ์ ความเครียด อย่านำตัวเองบ่งชี้อชีวิต จัดการชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ
3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
 - กลุ่มเพื่อนที่ไว้วางใจมากที่สุด
 - กลุ่มเพื่อนขนาดเล็ก เพื่อนสนิท
 - กลุ่มเพื่อนขนาดใหญ่ หมู่คณะ
4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
 - อบรมแบบให้ความรักความอบอุ่น
 - แบบปล่อยปละละเลยตามลำพัง

- แบบบังคับใช้อำนาจกฎหมาย พ่อแม่ใส่ใจลูกมากเกินไป

5. บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ความเหมาะสมของห้อง ความสะอาด เสียงรบกวน กลิ่น
- บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ กระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ
- เทคนิคการสอนของครู บุคลิกลักษณะของครู

6. อัตรากำลังของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ด้านสติปัญญา เช่น การเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจ
- เห็นคุณค่าในด้านอารมณ์ ความสุข ความทุกข์ เครียด พอใจ ไม่พอใจ
- เห็นคุณค่าความสัมพันธ์กับผู้อื่น

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- แรงกระตุ้นที่จะบรรลุความสำเร็จ
- ความรับผิดชอบและความตั้งใจ
- ความปรารถนาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย

ผลการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

(ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

-
1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
 - การคบเพื่อน
 - สภาพแวดล้อมทางการเรียน
 - การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว
 - สภาพแวดล้อมทางสังคม
 - สภาพร่างกายและจิตใจของนักเรียน
 - แรงจูงใจสู่เป้าหมาย

 2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร
 - การเห็นคุณค่าของตนเอง พิจารณาจากความรับผิดชอบ
 - การคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา พิจารณาจาก การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ
 - การควบคุมอารมณ์ พิจารณาจากการแสดงออกทางพฤติกรรม
 - การทำงานร่วมกับผู้อื่น พิจารณาจากความร่วมมือในการทำงาน

 3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
 - การเป็นตัวแบบ เพื่อนเป็นตัวแบบที่ดีและไม่ดี ควรเลือกเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด สิ่งผิดกฎหมาย
 - อารมณ์ ควรมีความมั่นคงทางอารมณ์ เมื่อเผชิญกับสถานการณ์และสิ่งยั่วยุต่างๆ
 - การชักจูงให้เกิดการกระทำพฤติกรรมในทางบวกและทางลบ ควรคิดวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจ ควรทำหรือไม่ควรทำ
 - การยอมรับ ควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้เพื่อนยอมรับ

4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- การปกครองดูแล ควรให้ความรัก ความใกล้ชิด ผูกพัน ห่วงใยเอาใจใส่
- การอบรมสั่งสอน ควรชี้แนะให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และกำลังใจ
- การตักเตือน ควรตักเตือนเมื่อมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
- การเป็นแบบอย่างที่ดี ควรกระทำตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
- ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ตามกฎระเบียบของสังคม
- การเสริมแรง ควรเสริมแรงในทางที่เหมาะสม

5. บรรยาภาคในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- การเป็นผู้นำและผู้ตาม ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสเป็นผู้นำและผู้ตาม
- การมีคุณธรรมจริยธรรม ควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการเป็นผู้นำและผู้ตาม

ตาม

- การปฏิบัติ ควรให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ วิเคราะห์ แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ
- การทำงานกลุ่ม ให้นักเรียนร่วมมือกันทำงาน วางแผน ปฏิบัติงานและนำเสนอ

ผลงาน

6. อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- เห็นคุณค่าในตนเอง ควรมองโลกในแง่ดี พึ่งพอใจในตนเอง
- ยอมรับในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งผิดหวังและสมหวัง ควรมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- มีความมั่นคงทางอารมณ์ ควรขจัดความเครียดด้วยการคิดบวก ควบคุมอารมณ์ได้

เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ

- ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นรวมถึงสิ่งแวดล้อม

รอบตัวด้วย

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- ความรับผิดชอบ ควรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักช่วยตนเองแก้ปัญหาได้
- ความกระตือรือร้น ควรมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่หลีกเลี่ยงงาน ทำงานด้วยความมั่นใจ
- ความขยันหมั่นเพียร ควรมุ่งมั่นอนาคต ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากอุปสรรคปัญหา

ต่างๆ

- แบบอย่างที่ดี ควรเลือกแบบอย่างที่ดี ยึดถือเป็นต้นแบบ
- เป้าหมาย ควรตั้งเป้าหมายในชีวิตว่า อยากรมีอนาคตเป็นอย่างไร พยายามเดินหน้า

ต่อไปให้ประสบผลสำเร็จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผลการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน

(ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียน
 - การอบรมเลี้ยงดู
 - เพื่อน
 - บรรยากาศในโรงเรียน
 - สภาพแวดล้อม
 - เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และพิจารณาได้อย่างไร
 - ตระหนักรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง
 - การคิดวิเคราะห์ นักเรียนทุกคนควรมี ถ้านักเรียนคิดวิเคราะห์ไม่เป็นจะทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้
 - การจัดการอารมณ์ หากทำได้จะให้นักเรียนเข้ากับเพื่อนและคนรอบข้างได้
 - สัมพันธภาพกับคนรอบข้าง
3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
 - กลุ่มเพื่อนสนิท สามารถให้คำปรึกษาหรือแนะนำแนวทางที่ถูกต้องได้ และทำงานร่วมกันได้
 - กลุ่มเพื่อนระกับมิตรสหาย
 - กลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ
4. การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร
 - แบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กมีความมั่นใจ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

- แบบปล่อยปละละเลย ถ้านักเรียนคิดดีก็จะส่งผลดีสำเร็จ กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง
- แบบควบคุม อาจส่งผลให้เด็กเครียด ถ้าหากเด็กไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย แต่ถ้าเด็กเชื่อฟังจะทำให้เด็กมีทักษะตามที่ถูกสั่งสอนมา

5. บรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- สภาพห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ
- ครูต้องมีความเมตตาต่อนักเรียน
- สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์
- เพื่อน ต้องมีอัธยาศัยดี เป็นกันเอง

6. อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- มีความรู้ เหมาะสมกับอายุ ตามศักยภาพ
- ครูมีเทคนิคกระบวนการถ่ายทอดความรู้ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้
- จิตพิศัย/ทัศนคติ มีความตั้งใจใฝ่เรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์

7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตนักเรียนมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

- กล้าเสี่ยง กล้าทำ
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- ความทะเยอทะยาน

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตนักเรียน

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย
		1	2	3	4	5		
ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง								
1.	รู้จักความถนัด ความสามารถ จุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.	ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.	มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.	สามารถควบคุมตัวเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5.	เข้าใจความแตกต่างของคนแต่ละคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านการคิดการตัดสินใจ								
6.	มีความสามารถการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์รอบตัว	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
7.	สามารถวิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8.	รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา และหาทางเลือกเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านการจัดการอารมณ์ และความเครียด								
9.	สามารถเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10.	รู้สาเหตุของความเครียดและวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11.	สามารถควบคุมอารมณ์ได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

12.	สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิด อารมณ์ไม่พึงประสงค์ให้แสดงออกในทางที่ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น								
13.	มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14.	สามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและ ความต้องการ ของผู้อื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15.	วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16.	สามารถร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17.	ใช้การสื่อสารอย่างเหมาะสมเพื่อสร้าง สัมพันธภาพที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

องค์ประกอบด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย
		1	2	3	4	5		
ด้านกลุ่มเพื่อนสนิท								
1.	มีความไว้วางใจเพื่อน ไม่มีความลับกับเพื่อน	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6
2.	เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษาและระบาย ความคับข้องใจต่อกันและกันได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.	มีรสนิยมตรงกัน	+1	0	0	+1	+1	3	0.6
ด้านกลุ่มเพื่อนระดับมิตรสหาย								
4.	มีการไปมาหาสู่เพื่อนทุกวัน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
5.	มีความผูกพันทางอารมณ์กับเพื่อนในกลุ่ม	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
6.	ชอบหรือไม่ชอบอะไรคล้ายเพื่อน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8

ด้านกลุ่มเพื่อนระดับหมู่คณะ								
7.	เป็นเพื่อนที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
8.	เป็นกลุ่มเพื่อนที่มีอุดมคติทางสังคมเหมือนกัน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
9.	เข้าทำกิจกรรมของกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความบันเทิงและความรู้ร่วมกัน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8

องค์ประกอบด้านการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย
		1	2	3	4	5		
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย								
1.	เป็นวิถีเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.	ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นความห่วงใยและการยอมรับในตัวลูก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.	พ่อแม่เข้าใจความรู้สึกของลูกเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.	พ่อแม่มีความอดทน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดลูกจนเกินไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5.	พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของลูกอย่างเสมอต้นเสมอปลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6.	พ่อแม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ร่วมตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย								
7.	พ่อแม่ปล่อยให้ลูกทำอะไรก็ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8.	พ่อแม่ไม่ใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูลูก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9.	ลูกมีความรู้สึกว่าตนถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับความรักความอบอุ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10.	ลูกไม่มีโอกาสเรียนรู้เรื่องระเบียบวินัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11.	ลูกขาดแรงจูงใจ เฉื่อยชา และไม่มีความกระตือรือร้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม								
12.	ลูกมีความรู้สึกที่ตนเองถูกบังคับให้ทำตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองได้กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13.	พ่อแม่ใช้วิธีควบคุม บังคับและลงโทษพฤติกรรมของลูก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14.	ลูกไม่ได้รับโอกาสให้ทำอะไรด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15.	ผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้ลูกแสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

องค์ประกอบด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย
		1	2	3	4	5		
บรรยากาศทางกายภาพ								
1.	ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบและสีสันสวยงาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเท ปราศจากเสียงรบกวน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.	ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับโต๊ะ เก้าอี้ และจำนวนนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.	ห้องเรียนมีสื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
บรรยากาศทางจิตวิทยา								
5.	เป็นห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6
6.	เป็นห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6
7.	ห้องเรียนมีบรรยากาศที่ท้าทายและยอมรับนับถือในตัวนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8.	ห้องเรียนมีกฎระเบียบเพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

9.	ห้องเรียนมีบรรยากาศที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
พฤติกรรมการสอนของครู								
10.	ครูมีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11.	ครูมีวิธีการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12.	ครูมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13.	ครูมีการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจบทเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14.	ครูมีการวางแผนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
15.	ครูมีการประเมินผล และแจ้งผลให้นักเรียนรับทราบผลการประเมินนั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

องค์ประกอบด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย
		1	2	3	4	5		
ด้านสติปัญญา								
1.	นักเรียนมองตนเองว่ามีเหตุผล มีความทะเยอทะยานและมีแรงจูงใจในการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.	นักเรียนมีทักษะการอ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.	นักเรียนมีความสามัคคีกับเพื่อน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
4.	นักเรียนมีความสามารถในการแบ่งเวลาได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านอารมณ์								
5.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตัวเองในด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียดและความเบื่อหน่าย ความพึงพอใจในตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

7.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองด้านความร่าเริง สุขุมรอบคอบ ไม่อิจฉาริษยา ชอบพจกภัย เชื่อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญหน้า มองโลกแง่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านสังคม								
8.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความสัมพันธ์ ที่ดีกับผู้อื่น และมีความสามารถในการคบเพื่อน	+1	+1	0	+1	+1	5	1
9.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความสามารถ ในการร่วมงานกับเพื่อน การให้ความสำคัญกับ ผู้อื่น	+1	+1	0	+1	+1	5	1
10.	นักเรียนมีความรู้สึกต่อตนเองว่ามีความมั่นใจใน การสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น	+1	+1	0	+1	+1	5	1

องค์ประกอบด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย
		1	2	3	4	5		
ด้านการกล้าเสี่ยง								
1.	นักเรียนสามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างเด็ด เดี่ยว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.	นักเรียนเป็นบุคคลที่กล้าคิด กล้าทำ กล้า ตัดสินใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.	นักเรียนกล้าเผชิญกับความสำเร็จหรือความ ล้มเหลว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.	นักเรียนไม่หวังพึ่งโชคชะตา แต่มุ่งทำสิ่งต่างๆ ด้วยความสามารถของตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน								
5.	นักเรียนมีความตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การ งาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6.	นักเรียนทำงานด้วยความเพียรพยายาม และ อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

7.	นักเรียนมีจิตใจเข้มแข็ง ทุ่มเทพลังกาย พลังใจ ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใด ๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดี โดยไม่ให้อื่นเดือดร้อน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านความทะเยอ ทะยาน								
8.	นักเรียนมีความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และความปรารถนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9.	นักเรียนตั้งความหวัง มีความกระตือรือร้น มานะ พยายาม เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10.	นักเรียนเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ซ

ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

องค์ประกอบด้านทักษะชีวิตนักเรียน

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	.80	10	.73
2	.72	11	.72
3	.78	12	.73
4	.83	13	.68
5	.83	14	.73
6	.80	15	.78
7	.80	16	.62
8	.78	17	.61
9	.74		
มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .61-.83 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96			

ด้านอิทธิพลกลุ่มเพื่อน

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	.60	6	.76
2	.53	7	.71
3	.63	8	.70
4	.60	9	.64
5	.70		
มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .53-.76 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89			

ด้านการอบรมเลี้ยงดู

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	.43	7	.59
2	.27	8	.57
3	.35	9	.64
4	.34	10	.72
5	.38	11	.67
6	.33		
มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .27-.72 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81			

ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	.57	9	.62
2	.60	10	.70
3	.48	11	.75
4	.70	12	.65
5	.61	13	.70
6	.61	14	.72
7	.68	15	.68
8	.71		
มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .48-.75 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92			

ด้านอัตมโนทัศน์ของนักเรียน

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	.60	6	.49
2	.53	7	.64
3	.47	8	.66
4	.68	9	.62
5	.49	10	.67
มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .47-.68 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87			

ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	.73	6	.81
2	.71	7	.86
3	.74	8	.82
4	.75	9	.83
5	.81	10	.80
มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .71-.86 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95			

ภาคผนวก ฅ

รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโค้ง

DATE: 01/11/2017

TIME: 14:09

PRELIS 2.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\dataA7a7.PR2:

!PRELIS SYNTAX: Can be edited

SY='D:\dataA7a7.PSF'

NS 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

OU MA=CM XT XM

Total Sample Size = 426

Univariate Summary Statistics for Continuous Variables

Variable	Mean	St. Dev.	T-Value	Skewness	Kurtosis	Minimum	Freq.	Maximum	Freq.
FRI1	4.583	0.327	289.683	-0.206	-0.428	3.642	3	5.059	84
FRI2	4.585	0.347	272.690	-0.205	-0.406	3.462	1	5.093	83
FRI3	4.602	0.340	279.535	-0.217	-0.425	3.500	1	5.090	88
CAR4	4.733	0.175	558.879	-0.060	-0.360	4.185	2	5.001	82
CAR5	4.740	0.171	571.324	-0.035	-0.381	4.200	2	5.003	82
CAR6	4.746	0.172	570.332	-0.116	-0.346	4.210	2	5.008	82
ENV7	4.379	0.422	214.276	-0.120	-0.317	3.253	5	5.106	49
ENV8	4.367	0.448	201.144	-0.141	-0.383	3.093	3	5.093	60

ENV9	4.233	0.515	169.747	-0.077	-0.361	3.019	11	5.165	40
CON1	4.362	0.461	195.225	-0.153	-0.455	3.184	7	5.078	69
CON2	4.288	0.474	186.577	-0.090	-0.369	3.149	10	5.118	46
CON3	4.318	0.495	180.074	-0.114	-0.455	3.159	12	5.129	58
MOT4	4.400	0.420	216.091	-0.119	-0.454	3.323	7	5.069	65
MOT5	4.332	0.477	187.281	-0.117	-0.401	3.198	11	5.136	53
MOT6	4.613	0.352	270.528	-0.236	-0.456	3.598	3	5.113	90
SKI7	4.097	0.495	170.720	-0.015	-0.262	3.028	18	5.189	16
SKI8	4.344	0.423	211.931	-0.100	-0.325	3.185	4	5.073	49
SKI9	4.321	0.418	213.141	-0.089	-0.274	3.083	2	5.079	40
SKI10	4.338	0.436	205.189	-0.122	-0.340	3.143	4	5.076	52

Test of Univariate Normality for Continuous Variables

Variable	Skewness		Kurtosis		Skewness and Kurtosis	
	Z-Score	P-Value	Z-Score	P-Value	Chi-Square	P-Value
FRI1	-1.741	0.082	-2.227	0.026	7.988	0.018
FRI2	-1.736	0.083	-2.080	0.038	7.342	0.025
FRI3	-1.835	0.066	-2.205	0.027	8.230	0.016
CAR4	-0.511	0.609	-1.775	0.076	3.413	0.182
CAR5	-0.302	0.763	-1.914	0.056	3.755	0.153
CAR6	-0.989	0.323	-1.684	0.092	3.813	0.149
ENV7	-1.019	0.308	-1.507	0.132	3.309	0.191
ENV8	-1.202	0.229	-1.922	0.055	5.140	0.077
ENV9	-0.660	0.509	-1.783	0.075	3.614	0.164
CON1	-1.299	0.194	-2.421	0.015	7.548	0.023
CON2	-0.766	0.444	-1.832	0.067	3.944	0.139
CON3	-0.966	0.334	-2.419	0.016	6.785	0.034
MOT4	-1.010	0.313	-2.414	0.016	6.847	0.033
MOT5	-0.997	0.319	-2.044	0.041	5.173	0.075
MOT6	-1.990	0.047	-2.426	0.015	9.848	0.007
SKI7	-0.125	0.901	-1.183	0.237	1.414	0.493
SKI8	-0.853	0.394	-1.557	0.119	3.153	0.207
SKI9	-0.755	0.450	-1.252	0.210	2.138	0.343
SKI10	-1.038	0.299	-1.648	0.099	3.795	0.150

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

Correlations

		FRI1	FRI2	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6	ENV7	ENV8	ENV9
FRI1	Pearson Correlation	1	.846(**)	.832(**)	.244(**)	.303(**)	.289(**)	.452(**)	.509(**)	.366(**)
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426
FRI2	Pearson Correlation	.846(**)	1	.831(**)	.222(**)	.259(**)	.215(**)	.429(**)	.466(**)	.360(**)
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426
FRI3	Pearson Correlation	.832(**)	.831(**)	1	.199(**)	.247(**)	.234(**)	.405(**)	.472(**)	.316(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426
CAR4	Pearson Correlation	.244(**)	.222(**)	.199(**)	1	.668(**)	.674(**)	.194(**)	.166(**)	.115(*)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.001	.017
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426
CAR5	Pearson Correlation	.303(**)	.259(**)	.247(**)	.668(**)	1	.633(**)	.276(**)	.195(**)	.139(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.004
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426
CAR6	Pearson Correlation	.289(**)	.215(**)	.234(**)	.674(**)	.633(**)	1	.196(**)	.181(**)	.097(*)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.046
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426
ENV7	Pearson Correlation	.452(**)	.429(**)	.405(**)	.194(**)	.276(**)	.196(**)	1	.586(**)	.493(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426
ENV8	Pearson Correlation	.509(**)	.466(**)	.472(**)	.166(**)	.195(**)	.181(**)	.586(**)	1	.491(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.001	.000	.000	.000		.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426

		FRI1	FRI2	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6	ENV7	ENV8	ENV9
SKI9	Pearson Correlation	.419(**)	.403(**)	.392(**)	.160(**)	.199(**)	.167(**)	.469(**)	.408(**)	.392(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.001	.000	.001	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426
SKI10	Pearson Correlation	.359(**)	.353(**)	.355(**)	.065	.111(*)	.080	.389(**)	.375(**)	.336(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.178	.022	.099	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

		CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
CON1	Pearson Correlation	1	.609(**)	.564(**)	.633(**)	.607(**)	.419(**)	.359(**)	.447(**)	.439(**)	.393(**)
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426
CON2	Pearson Correlation	.609(**)	1	.530(**)	.626(**)	.459(**)	.287(**)	.402(**)	.400(**)	.409(**)	.360(**)
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426
CON3	Pearson Correlation	.564(**)	.530(**)	1	.633(**)	.486(**)	.279(**)	.358(**)	.364(**)	.437(**)	.310(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426
MOT4	Pearson Correlation	.633(**)	.626(**)	.633(**)	1	.530(**)	.348(**)	.318(**)	.390(**)	.455(**)	.342(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426
MOT5	Pearson Correlation	.607(**)	.459(**)	.486(**)	.530(**)	1	.458(**)	.410(**)	.412(**)	.503(**)	.309(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426
MOT6	Pearson Correlation	.419(**)	.287(**)	.279(**)	.348(**)	.458(**)	1	.237(**)	.409(**)	.396(**)	.331(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426
SKI7	Pearson Correlation	.359(**)	.402(**)	.358(**)	.318(**)	.410(**)	.237(**)	1	.567(**)	.532(**)	.493(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426
SKI8	Pearson Correlation	.447(**)	.400(**)	.364(**)	.390(**)	.412(**)	.409(**)	.567(**)	1	.571(**)	.547(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426
SKI9	Pearson Correlation	.439(**)	.409(**)	.437(**)	.455(**)	.503(**)	.396(**)	.532(**)	.571(**)	1	.601(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI10 Pearson Correlation	.393(**)	.360(**)	.310(**)	.342(**)	.309(**)	.331(**)	.493(**)	.547(**)	.601(**)	1
Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	
N	426	426	426	426	426	426	426	426	426	426

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายใน

DATE: 1/ 8/2017

TIME: 15:21

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\DATAA2\fri11.LPJ:

TI FRI

!DA NI=3 NO=426 MA=CM

SY='D:\DATAA2\fri1.dsf' NG=1

MO NX=3 NK=1 TD=SY

LK

FRI

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1)

PD

OU AM PC RS EF FS SS SC

TI FRI

Number of Input Variables 3
 Number of Y – Variables 0
 Number of X – Variables 3
 Number of ETA – Variables 0
 Number of KSI – Variables 1
 Number of Observations 426

TI FRI

Covariance Matrix

	FRI1	FRI2	FRI3
FRI1	0.11		
FRI2	0.09	0.12	
FRI3	0.09	0.09	0.12

TI FRI

Parameter Specifications

LAMBDA-X

	FRI
FRI1	1
FRI2	2
FRI3	3

THETA-DELTA

FRI1	FRI2	FRI3
4	5	6

TI FRI

Number of Iterations = 0

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

FRI

 FRI1 0.30
 (0.01)
 24.27

FRI2 0.31
 (0.01)
 23.09

FRI3 0.30
 (0.01)
 22.64

PHI

FRI

 1.00

THETA-DELTA

FRI1

FRI2

FRI3

----- ----- -----
 0.02 0.02 0.03
 (0.00) (0.00) (0.00)
 7.63 9.59 10.22

TI FRI

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
LX 1,1	1.00					
LX 2,1	0.63	1.00				
LX 3,1	0.62	0.61	1.00			
TD 1,1	-0.21	0.09	0.08	1.00		
TD 2,2	0.08	-0.17	0.02	-0.30	1.00	
TD 3,3	0.07	0.02	-0.16	-0.24	-0.08	1.00

TI FRI

Factor Scores Regressions

KSI

	FRI1	FRI2	FRI3
FRI	1.33	0.90	0.83

TI FRI

Standardized Solution

LAMBDA-X

	FRI
FRI1	0.30
FRI2	0.31
FRI3	0.30

PHI

FRI

1.00

TI FRI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

FRI

FRI1 0.92

FRI2 0.89

FRI3 0.88

PHI

FRI

1.00

THETA-DELTA

FRI1

FRI2

FRI3

0.15

0.20

0.22

Time used: 0.031 Seconds

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

DATE: 1/ 8/2017

TIME: 15:29

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. J”reskog & Dag S”rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\DATAA2\car1.LPJ:

TI CAR

!DA NI=3 NO=426 MA=CM

SY='D:\DATAA2\car.dsf' NG=1

MO NX=3 NK=1 TD=SY

LK

CAR

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1)

PD

OU AM PC RS EF FS SS SC

TI CAR

Number of Input Variables 3
 Number of Y – Variables 0
 Number of X – Variables 3
 Number of ETA – Variables 0
 Number of KSI – Variables 1
 Number of Observations 426

TI CAR

Covariance Matrix

	CAR4	CAR5	CAR6
CAR4	0.03		
CAR5	0.02	0.03	
CAR6	0.02	0.02	0.03

TI CAR

Parameter Specifications

LAMBDA-X

	CAR
CAR4	1
CAR5	2
CAR6	3

THETA-DELTA

	CAR4	CAR5	CAR6

4 5 6

TI CAR

Number of Iterations = 0

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

CAR

CAR4 0.15
 (0.01)
 18.95

CAR5 0.13
 (0.01)
 17.54

CAR6 0.14
 (0.01)
 18.06

PHI

CAR

1.00

THETA-DELTA

CAR4	CAR5	CAR6
0.01	0.01	0.01
(0.00)	(0.00)	(0.00)
8.08	10.07	9.38

Squared Multiple Correlations for X – Variables

CAR4	CAR5	CAR6
0.69	0.61	0.64

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 0

Minimum Fit Function Chi-Square = 0.0 (P = 1.00)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 0.00 (P = 1.00)

The Model is Saturated, the Fit is Perfect !

TI CAR

Modification Indices and Expected Change

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for THETA-DELTA

Covariance Matrix of Parameter Estimates

LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
-----	-----	-----	-----	-----	-----

LX 1,1	0.00					
LX 2,1	0.00	0.00				
LX 3,1	0.00	0.00	0.00			
TD 1,1	0.00	0.00	0.00	0.00		
TD 2,2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
TD 3,3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

TI CAR

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
LX 1,1	1.00					
LX 2,1	0.33	1.00				
LX 3,1	0.32	0.34	1.00			
TD 1,1	-0.37	0.12	0.15	1.00		
TD 2,2	0.12	-0.30	0.06	-0.22	1.00	
TD 3,3	0.15	0.06	-0.32	-0.28	-0.11	1.00

TI CAR

Factor Scores Regressions

KSI

	CAR4	CAR5	CAR6
CAR	2.34	1.78	1.97

TI CAR

Standardized Solution

LAMBDA-X

CAR

CAR4 0.15

CAR5 0.13

CAR6 0.14

PHI

CAR

1.00

TI CAR

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

CAR

CAR4 0.83

CAR5 0.78

CAR6 0.80

PHI

CAR

1.00

THETA-DELTA

CAR4

CAR5

CAR6

0.31

0.39

0.36

Time used: 0.031 Seconds

DATE: 1/ 8/2017

TIME: 15:36

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\DATAA2\env1.LPJ:

TI env

!DA NI=3 NO=426 MA=CM

SY='D:\DATAA2\env.dsf' NG=1

MO NX=3 NK=1 TD=SY

LK

ENV

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1)

PD

OU AM PC RS EF FS SS SC

TI env

Number of Input Variables 3
 Number of Y - Variables 0
 Number of X - Variables 3
 Number of ETA - Variables 0
 Number of KSI - Variables 1
 Number of Observations 426

TI env

Covariance Matrix

	ENV7	ENV8	ENV9
ENV7	0.18		
ENV8	0.11	0.20	
ENV9	0.11	0.11	0.26

TI env

Parameter Specifications

LAMBDA-X

ENV

ENV7	1
ENV8	2
ENV9	3

THETA-DELTA

ENV7	ENV8	ENV9
-----	-----	-----
4	5	6

TI env

Number of Iterations = 0

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

	ENV

ENV7	0.32 (0.02) 14.87
ENV8	0.35 (0.02) 15.24
ENV9	0.33 (0.03) 12.91

PHI

ENV

1.00

THETA-DELTA

ENV7	ENV8	ENV9
-----	-----	-----
0.08	0.08	0.15
(0.01)	(0.01)	(0.01)
8.23	7.51	11.33

Squared Multiple Correlations for X – Variables

ENV7	ENV8	ENV9
-----	-----	-----
0.56	0.59	0.42

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 0

Minimum Fit Function Chi-Square = 0.0 (P = 1.00)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 0.00 (P = 1.00)

The Model is Saturated, the Fit is Perfect !

TI env

Modification Indices and Expected Change

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for THETA-DELTA

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
LX 1,1	0.00					
LX 2,1	0.00	0.00				
LX 3,1	0.00	0.00	0.00			
TD 1,1	0.00	0.00	0.00	0.00		
TD 2,2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
TD 3,3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

TI env

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
LX 1,1	1.00					
LX 2,1	0.06	1.00				
LX 3,1	0.18	0.15	1.00			
TD 1,1	-0.48	0.29	0.06	1.00		
TD 2,2	0.29	-0.51	0.11	-0.42	1.00	
TD 3,3	0.06	0.10	-0.32	-0.08	-0.14	1.00

TI env

Factor Scores Regressions

KSI	ENV7	ENV8	ENV9
	-----	-----	-----
ENV	0.91	0.95	0.48

TI env

Standardized Solution

LAMBDA-X

ENV

ENV7	0.32
ENV8	0.35
ENV9	0.33

PHI

ENV

1.00

TI env

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

ENV

ENV7	0.75
ENV8	0.77
ENV9	0.65

PHI

ENV

1.00

THETA-DELTA

ENV7

ENV8

ENV9

0.44

0.41

0.58

Time used: 0.016 Seconds

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

DATE: 1/ 8/2017

TIME: 15:43

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. J”reskog & Dag S”rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\DATAA2\con1.LPJ:

TI CON

!DA NI=3 NO=426 MA=CM

SY='D:\DATAA2\con1.dsf' NG=1

MO NX=3 NK=1 TD=SY

LK

CON

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1)

PD

OU AM PC RS EF FS SS SC

TI CON

Number of Input Variables 3
 Number of Y – Variables 0
 Number of X – Variables 3
 Number of ETA – Variables 0
 Number of KSI – Variables 1
 Number of Observations 426

TI CON

Covariance Matrix

	CON1	CON2	CON3
CON1	0.21		
CON2	0.13	0.23	
CON3	0.12	0.12	0.24

TI CON

Parameter Specifications

LAMBDA-X

CON	
CON1	1
CON2	2
CON3	3

THETA-DELTA

CON1	CON2	CON3
4	5	6

TI CON

Number of Iterations = 0

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

CON

 CON1 0.36
 (0.02)
 16.11

CON2 0.36
 (0.02)
 15.47

CON3 0.34
 (0.02)
 14.19

PHI

CON

 1.00

THETA-DELTA

CON1	CON2	CON3
------	------	------

-----	-----	-----
0.08	0.10	0.13
(0.01)	(0.01)	(0.01)

7.74 8.85 10.77

Squared Multiple Correlations for X – Variables

CON1	CON2	CON3
-----	-----	-----
0.61	0.57	0.48

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 0

Minimum Fit Function Chi-Square = 0.0 (P = 1.00)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 0.00 (P = 1.00)

The Model is Saturated, the Fit is Perfect !

TI CON

Modification Indices and Expected Change

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for THETA-DELTA

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
LX 1,1	0.00					
LX 2,1	0.00	0.00				
LX 3,1	0.00	0.00	0.00			
TD 1,1	0.00	0.00	0.00	0.00		
TD 2,2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

TD 3,3 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00

TI CON

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
LX 1,1	1.00					
LX 2,1	0.14	1.00				
LX 3,1	0.18	0.22	1.00			
TD 1,1	-0.47	0.24	0.13	1.00		
TD 2,2	0.23	-0.42	0.06	-0.35	1.00	
TD 3,3	0.12	0.06	-0.33	-0.18	-0.09	1.00

TI CON

Factor Scores Regressions

KSI	CON1	CON2	CON3
CON	0.92	0.76	0.55

TI CON

Standardized Solution

LAMBDA-X

CON

CON1 0.36
 CON2 0.36
 CON3 0.34

PHI

CON

1.00

TI CON

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

CON

CON1 0.78
 CON2 0.75
 CON3 0.69

PHI

CON

1.00

THETA-DELTA

CON1 CON2 CON3

0.39 0.43 0.52

Time used: 0.047 Seconds

DATE: 1/ 8/2017

TIME: 15:49

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. J”reskog & Dag S”rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\DATAA2MOT.LPJ:

TI MOT

!DA NI=3 NO=426 MA=CM

SY='D:\DATAA2MOT.dsf' NG=1

MO NX=3 NK=1 TD=SY

LK

MOT

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1)

PD

OU AM PC RS EF FS SS SC

TI MOT

Number of Input Variables 3
 Number of Y – Variables 0
 Number of X – Variables 3
 Number of ETA – Variables 0
 Number of KSI – Variables 1
 Number of Observations 426

TI MOT

Covariance Matrix

	MOT4	MOT5	MOT6
MOT4	0.18		
MOT5	0.10	0.23	
MOT6	0.05	0.08	0.12

TI MOT

Parameter Specifications

LAMBDA-X

MOT

MOT4	1
MOT5	2
MOT6	3

THETA-DELTA

	MOT4	MOT5	MOT6
--	------	------	------

	4	5	6
--	---	---	---

TI MOT

Number of Iterations = 0

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

MOT

MOT4	0.27				
	(0.02)				
	11.49				
MOT5	0.38				
	(0.03)				
	13.66				
MOT6	0.20				
	(0.02)				
	10.69				

PHI

MOT

1.00

THETA-DELTA

MOT4	MOT5	MOT6
0.11	0.08	0.08
(0.01)	(0.02)	(0.01)
10.07	4.85	11.46

Squared Multiple Correlations for X – Variables

MOT4	MOT5	MOT6
0.40	0.64	0.33

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 0

Minimum Fit Function Chi-Square = 0.0 (P = 1.00)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 0.00 (P = 1.00)

The Model is Saturated, the Fit is Perfect !

TI MOT

Modification Indices and Expected Change

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for THETA-DELTA

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
LX 1,1	0.00					
LX 2,1	0.00	0.00				
LX 3,1	0.00	0.00	0.00			
TD 1,1	0.00	0.00	0.00	0.00		
TD 2,2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
TD 3,3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

TI MOT

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	TD 1,1	TD 2,2	TD 3,3
LX 1,1	1.00					
LX 2,1	-0.12	1.00				
LX 3,1	0.22	-0.06	1.00			
TD 1,1	-0.45	0.35	-0.09	1.00		
TD 2,2	0.39	-0.69	0.30	-0.45	1.00	
TD 3,3	-0.08	0.25	-0.35	0.10	-0.32	1.00

TI MOT

Factor Scores Regressions

KSI

	MOT4	MOT5	MOT6
MOT	0.63	1.19	0.62

TI MOT

Standardized Solution

LAMBDA-X

MOT

MOT4 0.27

MOT5 0.38

MOT6 0.20

PHI

MOT

1.00

TI MOT

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

MOT

MOT4 0.63

MOT5 0.80

MOT6 0.58

PHI

MOT

1.00

THETA-DELTA

MOT4

MOT5

MOT6

0.60

0.36

0.67

Time used: 0.031 Seconds

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

DATE: 1/ 8/2017

TIME: 15:57

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\DATAA2\SKI.LPJ:

TI SKI

!DA NI=4 NO=426 MA=CM

SY='D:\DATAA2\SKI.dsf' NG=1

MO NX=4 NK=1 TD=SY

LK

SKI

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1)

FR TD 2 1

PD

OU AM PC RS EF FS SS SC

TI SKI

Number of Input Variables 4
 Number of Y – Variables 0
 Number of X – Variables 4
 Number of ETA – Variables 0
 Number of KSI – Variables 1
 Number of Observations 426

TI SKI

Covariance Matrix

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	0.25			
SKI8	0.12	0.18		
SKI9	0.11	0.10	0.18	
SKI10	0.10	0.10	0.11	0.19

TI SKI

Parameter Specifications

LAMBDA-X

SKI

SKI7	1
SKI8	2
SKI9	3

SKI10 4

THETA-DELTA

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	5			
SKI8	6	7		
SKI9	0	0	8	
SKI10	0	0	0	9

TI SKI

Number of Iterations = 7

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

	SKI
SKI7	0.32 (0.02) 12.86
SKI8	0.30 (0.02) 14.91
SKI9	0.33 (0.02) 17.31

SKI10 0.32
 (0.02)
 15.99

PHI

SKI

1.00

THETA-DELTA

SKI7

SKI8

SKI9

SKI10

SKI7 0.15
 (0.01)
 11.63

SKI8 0.02 0.09
 (0.01) (0.01)
 2.77 10.44

SKI9 -- -- 0.06
 (0.01)
 8.15

SKI10 -- -- -- 0.09
 (0.01)
 10.12

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Squared Multiple Correlations for X – Variables

SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
0.41	0.51	0.64	0.55

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1

Minimum Fit Function Chi-Square = 0.30 (P = 0.58)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 0.30 (P = 0.58)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 4.66)

Minimum Fit Function Value = 0.00070

Population Discrepancy Function Value (FO) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for FO = (0.0 ; 0.011)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.10)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.74

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.045

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.045 ; 0.056)

ECVI for Saturated Model = 0.047

ECVI for Independence Model = 1.77

Chi-Square for Independence Model with 6 Degrees of Freedom = 745.70

Independence AIC = 753.70

Model AIC = 18.30

Saturated AIC = 20.00

Independence CAIC = 773.92

Model CAIC = 63.79

Saturated CAIC = 70.54

Normed Fit Index (NFI) = 1.00

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.01

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.17

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 1.00

Critical N (CN) = 9427.95

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.00074

Standardized RMR = 0.0036

Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 1.00

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.100

TI SKI

Fitted Covariance Matrix

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	0.25			
SKI8	0.12	0.18		
SKI9	0.11	0.10	0.18	
SKI10	0.10	0.10	0.11	0.19

Fitted Residuals

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	0.00			
SKI8	0.00	0.00		
SKI9	0.00	0.00	0.00	
SKI10	0.00	0.00	0.00	0.00

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = 0.00

Median Fitted Residual = 0.00

Largest Fitted Residual = 0.00

Stemleaf Plot

- 116
 - 017000000
 019
 112

Standardized Residuals

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	--			
SKI8	--	--		
SKI9	0.55	-0.55	--	
SKI10	-0.55	0.55	--	--

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -0.55

Median Standardized Residual = 0.00

Largest Standardized Residual = 0.55

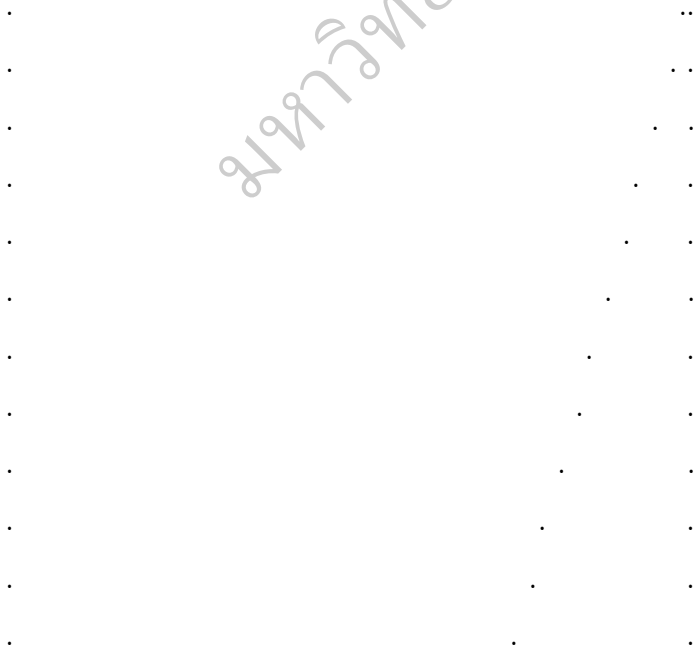
Stemleaf Plot

- 0155
 - 01000000
 01
 0155

TI SKI

Qplot of Standardized Residuals

3.5.....

TI SKI

Modification Indices and Expected Change

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for THETA-DELTA

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	--			
SKI8	--	--		
SKI9	0.30	0.30	--	
SKI10	0.30	0.30	--	--

Expected Change for THETA-DELTA

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	--			
SKI8	--	--		
SKI9	0.00	0.00	--	
SKI10	0.00	0.00	--	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	--			
SKI8	--	--		
SKI9	0.02	-0.02	--	
SKI10	-0.02	0.02	--	--

Maximum Modification Index is 0.30 for Element (4, 2) of THETA-DELTA

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	LX 4,1	TD 1,1	TD 2,1
LX 1,1	0.00					
LX 2,1	0.00	0.00				
LX 3,1	0.00	0.00	0.00			
LX 4,1	0.00	0.00	0.00	0.00		
TD 1,1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
TD 2,1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
TD 2,2	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
TD 3,3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
TD 4,4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Covariance Matrix of Parameter Estimates

	TD 2,2	TD 3,3	TD 4,4
TD 2,2	0.00		
TD 3,3	0.00	0.00	
TD 4,4	0.00	0.00	0.00

TI SKI

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	LX 1,1	LX 2,1	LX 3,1	LX 4,1	TD 1,1	TD 2,1
LX 1,1	1.00					
LX 2,1	0.42	1.00				
LX 3,1	0.18	0.21	1.00			
LX 4,1	0.21	0.24	0.25	1.00		
TD 1,1	-0.29	-0.11	0.10	0.04	1.00	
TD 2,1	-0.30	-0.27	0.15	0.07	0.52	1.00
TD 2,2	-0.13	-0.34	0.14	0.06	0.18	0.53
TD 3,3	0.14	0.16	-0.41	0.13	-0.17	-0.26
TD 4,4	0.05	0.06	0.13	-0.33	-0.07	-0.10

Correlation Matrix of Parameter Estimates

	TD 2,2	TD 3,3	TD 4,4
TD 2,2	1.00		
TD 3,3	-0.23	1.00	
TD 4,4	-0.09	-0.21	1.00

TI SKI

Factor Scores Regressions

KSI

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI	0.32	0.55	0.97	0.70

TI SKI

Standardized Solution

LAMBDA-X	
	SKI
SKI7	0.32
SKI8	0.30
SKI9	0.33
SKI10	0.32

PHI

	SKI
	1.00

TI SKI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X	
	SKI
SKI7	0.64
SKI8	0.71
SKI9	0.80
SKI10	0.74

PHI

SKI

1.00

THETA-DELTA

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
	-----	-----	-----	-----
SKI7	0.59			
SKI8	0.10	0.49		
SKI9	--	--	0.36	
SKI10	--	--	--	0.45

Time used: 0.031 Seconds

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตหลังปรับโมเดล

DATE: 1/12/2017

TIME: 16:07

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\dataA7a7.LPJ:

TI SEM7

!DA NI=19 NO=426 MA=CM

SY='D:\dataA7a7.dsf' NG=1

SE

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 1 2 3 4 5 6 7 8

9 /

MO NX=9 NY=10 NK=3 NE=3 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY

LE

CON MOT SKI

LK

FRI CAR ENV

FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1) LY(4,2) LY(5,2) LY(6,2) LY(7,3) LY(8,3) LY(9,3)

FR LY(10,3) LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1) LX(4,2) LX(5,2) LX(6,2) LX(7,3) LX(8,3)

FR LX(9,3) BE(3,1) BE(3,2) GA(1,1) GA(1,2) GA(2,1) GA(2,2) GA(2,3) GA(3,1)

FR GA(3,2) GA(3,3)

FR TE 4 2 TE 4 3 TH 9 5 TE 4 1 TH 2 5 TH 3 6 TE 7 6 TH 8 1 TH 7 5 TH 8 5

FR TH 9 3 TE 9 5 TH 9 1 TE 1 5 TE 7 2 TE 10 9 TH 8 2 TD 3 1 TE 3 2 TH 7 1

FR TE 1 5 TH 7 3 TE 5 3 TD 6 5 TH 8 3 TH 7 7 TH 7 4 TH 7 2 TH 1 5 TE 5 2

FR TE 6 4 TE 6 5 TH 4 2 TD 6 2 TE 6 1 TD 7 5 TE 9 4 TH 4 8 TE 10 3 TH 9 7

FR TE 7 5 TE 8 5 TH 5 2 TE 9 8 TH 6 2 TD 9 3 TH 9 6 TE 2 1 TH 9 2 TH 9 4

FR TH 2 6 TE 8 3 TH 8 9 TH 1 6 TE 6 3 TH 7 6 TD 8 1 TE 6 2 TH 3 8 TE 9 1

FR TE 9 7 TH 1 1 TH 6 7 TH 3 4 TH 5 7 TH 4 7 TH 1 7 TE 7 1 TH 5 5 TH 6 4

FR TD 4 4 TH 3 2 TE 8 7 TH 5 4 TD 8 5 TH 6 9 TD 9 6 TE 10 4 TE 8 4 TE 7 4

FR TD 5 4 TD 9 5 TE 8 2 TE 10 2 TE 6 5 TH 9 2 TD 7 3 TE 7 3 TH 8 4 TH 6 5

FR TE 9 2 TH 4 4 TD 6 1 TD 3 4 TH 3 3 TD 5 3 TE 3 5 TD 7 4 TH 4 9 TH 5 9

PD

OU AM PC RS EF FS SS SC AD=OFF

TI SEM7

Number of Input Variables 19

Number of Y - Variables 10

Number of X - Variables 9

Number of ETA - Variables 3

Number of KSI - Variables 3

Number of Observations 426

TI SEM7

Covariance Matrix

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
CON1	0.21					
CON2	0.13	0.23				
CON3	0.12	0.12	0.24			
MOT4	0.11	0.12	0.13	0.18		
MOT5	0.13	0.10	0.11	0.10	0.23	
MOT6	0.07	0.05	0.06	0.05	0.08	0.12
SKI7	0.08	0.09	0.09	0.07	0.09	0.04
SKI8	0.09	0.08	0.08	0.07	0.09	0.06
SKI9	0.08	0.08	0.09	0.08	0.10	0.06
SKI10	0.08	0.07	0.07	0.07	0.07	0.05
FRI1	0.07	0.04	0.05	0.04	0.07	0.08
FRI2	0.07	0.04	0.05	0.04	0.06	0.09
FRI3	0.07	0.04	0.05	0.04	0.07	0.09
CAR4	0.01	0.02	0.01	0.02	0.01	0.02
CAR5	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02
CAR6	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02
ENV7	0.10	0.08	0.10	0.09	0.12	0.07
ENV8	0.12	0.09	0.09	0.07	0.12	0.08
ENV9	0.12	0.08	0.13	0.08	0.14	0.06

Covariance Matrix

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10	FRI1	FRI2
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
SKI7	0.25					
SKI8	0.12	0.18				
SKI9	0.11	0.10	0.18			

SKI10	0.10	0.10	0.11	0.19		
FRI1	0.04	0.06	0.06	0.05	0.11	
FRI2	0.05	0.06	0.06	0.05	0.09	0.12
FRI3	0.05	0.06	0.06	0.05	0.09	0.09
CAR4	0.00	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02
CAR5	0.00	0.01	0.02	0.01	0.02	0.02
CAR6	0.00	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02
ENV7	0.06	0.08	0.08	0.07	0.06	0.07
ENV8	0.08	0.09	0.08	0.07	0.08	0.08
ENV9	0.11	0.08	0.08	0.08	0.06	0.07

Covariance Matrix

	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6	ENV7	ENV8
FRI3	0.12					
CAR4	0.01	0.03				
CAR5	0.02	0.02	0.03			
CAR6	0.02	0.02	0.02	0.03		
ENV7	0.06	0.02	0.02	0.02	0.18	
ENV8	0.08	0.01	0.02	0.02	0.11	0.20
ENV9	0.06	0.01	0.02	0.01	0.11	0.11

Covariance Matrix

	ENV9
ENV9	0.26

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	0	0	0
CON2	1	0	0
CON3	2	0	0
MOT4	0	0	0
MOT5	0	3	0
MOT6	0	4	0
SKI7	0	0	0
SKI8	0	0	5
SKI9	0	0	6
SKI10	0	0	7

LAMBDA-X

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
FRI1	8	0	0
FRI2	9	0	0
FRI3	10	0	0
CAR4	0	11	0
CAR5	0	12	0
CAR6	0	13	0
ENV7	0	0	14
ENV8	0	0	15
ENV9	0	0	16

BETA

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON	0	0	0
MOT	0	0	0
SKI	17	18	0

GAMMA

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
CON	19	20	0
MOT	21	22	23
SKI	24	25	26

PHI

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
FRI	0		
CAR	27	0	
ENV	28	29	0

PSI

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
	30	31	32

THETA-EPS

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
CON1	33					
CON2	34	35				
CON3	0	36	37			
MOT4	38	39	40	41		
MOT5	42	43	44	0	45	
MOT6	46	47	48	49	50	51
SKI7	52	53	54	55	56	57
SKI8	0	59	60	61	62	0
SKI9	65	66	0	67	68	0
SKI10	0	72	73	74	0	0

THETA-EPS

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
	-----	-----	-----	-----
SKI7	58			
SKI8	63	64		
SKI9	69	70	71	
SKI10	0	0	75	76

THETA-DELTA-EPS

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
FRI1	77	0	0	0	78	79
FRI2	0	0	0	0	82	83
FRI3	0	85	86	87	0	88
CAR4	0	92	0	93	0	0

CAR5	0	99	0	100	101	0
CAR6	0	107	0	108	109	0
ENV7	116	117	118	119	120	121
ENV8	127	128	129	130	131	0
ENV9	136	137	138	139	140	141

THETA-DELTA-EPS

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
	-----	-----	-----	-----
FRI1	80	0	0	0
FRI2	0	0	0	0
FRI3	0	89	0	0
CAR4	94	95	96	0
CAR5	102	0	103	0
CAR6	110	0	111	0
ENV7	122	0	0	0
ENV8	0	0	132	0
ENV9	142	0	0	0

THETA-DELTA

	FRI1	FRI2	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
FRI1	81					
FRI2	0	84				
FRI3	90	0	91			
CAR4	0	0	97	98		
CAR5	0	0	104	105	106	
CAR6	112	113	0	0	114	115
ENV7	0	0	123	124	125	0

ENV8	133	0	0	0	134	0
ENV9	0	0	143	0	144	145

THETA-DELTA

	ENV7	ENV8	ENV9
	-----	-----	-----
ENV7	126		
ENV8	0	135	
ENV9	0	0	146

TI SEM7

Number of Iterations =132

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	0.37	--	--
CON2	0.24	--	--
	(0.03)		
	7.12		
CON3	0.33	--	--
	(0.03)		
	10.57		
MOT4	--	0.26	--
MOT5	--	0.39	--
		(0.05)	

			7.62	
MOT6	--	0.34	--	
		(0.06)		
		6.21		
SKI7	--	--	0.32	
SKI8	--	--	0.33	
		(0.03)		
		12.06		
SKI9	--	--	0.36	
		(0.03)		
		10.40		
SKI10	--	--	0.30	
		(0.03)		
		9.24		
LAMBDA-X				
		FRI	CAR	ENV
		-----	-----	-----
FRI1		0.30	--	--
		(0.01)		
		22.90		
FRI2		0.31	--	--
		(0.01)		
		22.00		

FRI3	0.30 (0.01) 21.20	--	--
CAR4	--	0.13 (0.01) 12.72	--
CAR5	--	0.17 (0.02) 9.78	--
CAR6	--	0.15 (0.01) 13.57	--
ENV7	--	--	0.32 (0.02) 16.56
ENV8	--	--	0.35 (0.02) 17.47
ENV9	--	--	0.33 (0.02) 13.48
BETA			
	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON	--	--	--

MOT	--	--	--
SKI	0.62 (0.10)	0.13 (0.06)	--
	6.22	2.21	

GAMMA

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
CON	0.52 (0.06) 8.44	0.14 (0.05) 2.61	--
MOT	0.26 (0.11) 2.36	0.11 (0.04) 2.51	0.40 (0.15) 2.73
SKI	-0.22 (0.09) -2.32	-0.18 (0.07) -2.67	0.60 (0.09) 6.40

Covariance Matrix of ETA and KSI

	CON	MOT	SKI	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
CON	1.00					
MOT	0.35	1.00				
SKI	0.73	0.53	1.00			
FRI	0.57	0.58	0.56	1.00		
CAR	0.33	0.36	0.21	0.38	1.00	

ENV 0.41 0.62 0.72 0.69 0.37 1.00

PHI

	FRI	CAR	ENV
FRI	1.00		
CAR	0.38 (0.05) 7.93	1.00	
ENV	0.69 (0.04) 19.67	0.37 (0.05) 6.77	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	CON	MOT	SKI
	0.66 (0.10) 6.69	0.56 (0.11) 5.28	0.21 (0.10) 2.19

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

	CON	MOT	SKI
	0.34	0.44	0.79

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
	0.34	0.44	0.53

Reduced Form

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
CON	0.52 (0.06) 8.44	0.14 (0.05) 2.61	--
MOT	0.26 (0.04) 2.36	0.11 (0.15) 2.51	0.40
SKI	0.13 (0.07) 1.86	-0.08 (0.05) -1.40	0.65 (0.09) 7.10

THETA-EPS

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
CON1	0.07 (0.01) 5.92					
CON2	0.04 (0.01) 3.22	0.17 (0.02) 9.50				
CON3	--	0.04	0.14			

		(0.01)	(0.01)			
		3.50	10.78			
MOT4	0.08	0.10	0.10	0.11		
	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)		
	9.43	10.14	10.04	10.05		
MOT5	0.08	0.07	0.07	--	0.07	
	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.02)		
	8.53	7.08	6.98	4.01		
MOT6	0.03	0.02	0.02	-0.03	-0.06	0.01
	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.02)	(0.02)
	4.31	3.38	3.26	-3.34	-2.97	0.22
SKI7	-0.01	0.03	0.01	0.02	0.02	-0.02
	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.00)
	-1.00	3.10	0.87	2.23	2.67	-3.84
SKI8	--	0.02	0.00	0.02	0.01	--
		(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	
		2.39	-0.33	3.02	2.03	
SKI9	-0.01	0.02	--	0.03	0.03	--
	(0.01)	(0.01)		(0.01)	(0.01)	
	-2.28	1.72		3.70	3.84	
SKI10	--	0.02	-0.01	0.02	--	--
		(0.01)	(0.01)	(0.01)		
		2.32	-1.31	3.06		
THETA-EPS						
	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10		

SKI7	0.14 (0.01) 9.78			
SKI8	0.01 (0.01) 1.10	0.07 (0.01) 7.05		
SKI9	-0.01 (0.01) -0.79	-0.02 (0.01) -2.05	0.05 (0.01) 3.30	
SKI10	--	--	0.00 (0.01) 0.08	0.10 (0.01) 10.84

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
0.66	0.26	0.45	0.38	0.67	0.96

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
0.42	0.62	0.73	0.46

THETA-DELTA-EPS

CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6

FRI1	0.00	--	--	--	0.00	0.02
	(0.00)				(0.00)	(0.01)
	1.88				0.95	2.88
FRI2	--	--	--	--	-0.01	0.02
					(0.00)	(0.01)
					-1.59	3.20
FRI3	--	0.00	0.00	-0.01	--	0.03
		(0.00)	(0.00)	(0.00)		(0.01)
		-0.99	-1.09	-1.70		3.95
CAR4	--	0.01	--	0.00	--	--
		(0.00)		(0.00)		
		4.66		1.41		
CAR5	--	0.01	--	0.00	-0.01	--
		(0.00)		(0.00)	(0.00)	
		3.84		1.44	-2.00	
CAR6	--	0.01	--	0.00	0.00	--
		(0.00)		(0.00)	(0.00)	
		3.60		1.54	-1.01	
ENV7	0.05	0.05	0.06	0.04	0.04	0.01
	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.00)
	6.78	6.25	7.15	4.09	4.06	1.36
ENV8	0.06	0.05	0.04	0.01	0.03	--
	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	
	8.15	6.45	4.71	1.61	3.36	
ENV9	0.07	0.05	0.08	0.03	0.06	-0.01

(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)	(0.01)
7.45	5.23	8.00	2.77	5.61	-1.60

THETA-DELTA-EPS

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
	-----	-----	-----	-----
FRI1	-0.01 (0.00) -1.79	--	--	--
FRI2	--	--	--	--
FRI3	--	0.00 (0.00) 1.61	--	--
CAR4	-0.01 (0.00) -2.23	0.00 (0.00) -1.66	0.00 (0.00) 1.38	--
CAR5	-0.01 (0.00) -2.96	--	0.00 (0.00) 1.08	--
CAR6	-0.01 (0.00) -2.97	--	0.00 (0.00) 1.47	--
ENV7	-0.01 (0.01)	--	--	--

			-1.17			
ENV8	--	--	-0.01	--		
			(0.00)			
			-2.29			
ENV9	0.03	--	--	--		
	(0.01)					
	3.53					
THETA-DELTA						
	FRI1	FRI2	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
FRI1	0.02					
	(0.00)					
	4.85					
FRI2	--	0.02				
		(0.00)				
		6.87				
FRI3	0.00	--	0.03			
	(0.00)		(0.00)			
	-0.06		6.55			
CAR4	--	--	0.00	0.01		
			(0.00)	(0.00)		
			-1.43	5.41		
CAR5	--	--	0.00	0.00	0.00	
			(0.00)	(0.00)	(0.01)	
			-1.15	-1.28	0.25	

CAR6	0.00	0.00	--	--	-0.01	0.01
	(0.00)	(0.00)			(0.00)	(0.00)
	1.36	-1.22			-2.29	3.11
ENV7	--	--	0.00	0.00	0.00	--
			(0.00)	(0.00)	(0.00)	
			-1.22	1.00	1.49	
ENV8	0.01	--	--	--	0.00	--
	(0.00)				(0.00)	
	2.02				-1.32	
ENV9	--	--	-0.01	--	0.00	0.00
			(0.00)		(0.00)	(0.00)
			-2.41		-1.14	-1.47

THETA-DELTA

	ENV7	ENV8	ENV9
	-----	-----	-----
ENV7	0.08		
	(0.01)		
	10.66		
ENV8	--	0.08	
		(0.01)	
		9.66	
ENV9	--	--	0.16
			(0.01)
			12.58

Squared Multiple Correlations for X – Variables

FRI1	FRI2	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6
0.85	0.79	0.78	0.60	0.96	0.73

Squared Multiple Correlations for X – Variables

ENV7	ENV8	ENV9
0.56	0.61	0.40

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 44

Minimum Fit Function Chi-Square = 18.95 (P = 1.00)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 18.85 (P = 1.00)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 0.0)

Minimum Fit Function Value = 0.045

Population Discrepancy Function Value (FO) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for FO = (0.0 ; 0.0)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.79

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.79 ; 0.79)

ECVI for Saturated Model = 0.89

ECVI for Independence Model = 28.48

Chi-Square for Independence Model with 171 Degrees of Freedom = 12066.00

Independence AIC = 12104.00

Model AIC = 310.85

Saturated AIC = 380.00

Independence CAIC = 12200.03

Model CAIC = 1048.80

Saturated CAIC = 1340.34

Normed Fit Index (NFI) = 1.00

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.01

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.26

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 0.99

Critical N (CN) = 1541.90

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0019

Standardized RMR = 0.014

Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.98

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.23

TI SEM7

Fitted Covariance Matrix

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
CON1	0.21					
CON2	0.13	0.23				
CON3	0.12	0.12	0.24			
MOT4	0.11	0.12	0.13	0.18		
MOT5	0.13	0.10	0.11	0.10	0.23	
MOT6	0.07	0.05	0.06	0.06	0.08	0.12
SKI7	0.08	0.09	0.08	0.06	0.09	0.04
SKI8	0.09	0.08	0.08	0.07	0.08	0.06
SKI9	0.08	0.08	0.09	0.08	0.10	0.06
SKI10	0.08	0.07	0.06	0.06	0.06	0.05
FRI1	0.07	0.04	0.06	0.05	0.07	0.08
FRI2	0.07	0.04	0.06	0.05	0.06	0.09
FRI3	0.06	0.04	0.05	0.04	0.07	0.09
CAR4	0.02	0.03	0.01	0.02	0.02	0.02
CAR5	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02
CAR6	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02
ENV7	0.10	0.08	0.10	0.09	0.12	0.07
ENV8	0.12	0.09	0.09	0.07	0.12	0.07
ENV9	0.12	0.08	0.13	0.08	0.14	0.06

Fitted Covariance Matrix

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10	FRI1	FRI2
SKI7						
SKI8						
SKI9						
SKI10						
FRI1						
FRI2						

SKI7	0.24						
SKI8	0.12	0.18					
SKI9	0.11	0.10	0.17				
SKI10	0.09	0.10	0.11	0.19			
FRI1	0.05	0.06	0.06	0.05	0.11		
FRI2	0.05	0.06	0.06	0.05	0.09	0.12	
FRI3	0.05	0.06	0.06	0.05	0.09	0.09	
CAR4	0.00	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02	
CAR5	0.00	0.01	0.02	0.01	0.02	0.02	
CAR6	0.00	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02	
ENV7	0.07	0.08	0.08	0.07	0.07	0.07	
ENV8	0.08	0.08	0.08	0.07	0.08	0.07	
ENV9	0.10	0.08	0.08	0.07	0.07	0.07	

Fitted Covariance Matrix

	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6	ENV7	ENV8
FRI3	0.11					
CAR4	0.01	0.03				
CAR5	0.02	0.02	0.03			
CAR6	0.02	0.02	0.02	0.03		
ENV7	0.06	0.02	0.02	0.02	0.18	
ENV8	0.07	0.02	0.02	0.02	0.11	0.20
ENV9	0.06	0.02	0.02	0.01	0.10	0.11

Fitted Covariance Matrix

	ENV9
ENV9	0.27

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.01

Median Fitted Residual = 0.00

Largest Fitted Residual = 0.01

Stemleaf Plot

```

- 6|84
- 5|5331
- 4|40
- 3|843211
- 2|998744433321110
- 1|85443333321100
- 0|9999988887776655554433333322222211000000
  0|11111222223333444444444555555666667777777888889999999
  1|0000000000111112333344444555588
  2|00134579
  3|0248
  4|3
  5|
  6|025
    
```

Standardized Residuals

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
CON1	0.96					
CON2	-0.68	-0.80				
CON3	-0.20	0.86	0.39			

MOT4	0.05	0.15	1.30	1.00		
MOT5	1.06	0.39	0.29	0.85	-0.23	
MOT6	0.97	-0.49	-1.73	-1.37	-0.53	1.48
SKI7	0.17	0.62	0.35	0.32	0.54	-1.82
SKI8	0.17	0.41	0.33	0.31	1.00	0.51
SKI9	0.38	1.28	1.48	1.59	0.68	-1.34
SKI10	-0.20	0.10	1.56	0.56	1.51	-0.84
FRI1	1.22	0.44	-1.49	-0.14	-0.58	1.61
FRI2	0.61	-1.19	-1.36	-1.01	-1.03	1.31
FRI3	0.85	-0.02	-1.68	-0.62	-0.40	1.36
CAR4	-1.34	-1.44	-0.11	-0.82	-1.83	1.73
CAR5	0.02	-0.64	-0.54	-0.35	-1.07	1.73
CAR6	-0.70	-0.75	-0.03	-0.21	-1.44	1.31
ENV7	1.05	0.60	-0.04	0.80	0.53	-0.17
ENV8	0.76	-0.43	-0.76	-0.71	0.73	0.62
ENV9	0.37	-0.09	-0.39	0.08	-0.17	-0.99

Standardized Residuals

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10	FRI1	FRI2
SKI7	1.09					
SKI8	0.53	1.07				
SKI9	0.57	0.47	1.12			
SKI10	1.68	-0.11	1.39	-1.01		
FRI1	-1.60	0.19	-0.55	0.08	1.93	
FRI2	-1.45	0.85	-0.37	0.26	1.64	0.28
FRI3	-1.36	0.44	-1.14	0.06	1.53	0.73
CAR4	-1.71	-0.32	-1.04	-0.75	0.47	0.75
CAR5	-1.22	0.92	-0.24	-0.26	1.01	0.15

CAR6	-1.58	-0.45	-0.99	-0.81	0.89	0.79
ENV7	-0.18	0.05	0.45	0.71	-0.20	-0.48
ENV8	0.55	0.90	-0.02	-0.22	0.70	0.36
ENV9	0.17	0.18	0.00	0.96	-0.84	-0.87

Standardized Residuals

	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6	ENV7	ENV8
FRI3	1.30					
CAR4	1.52	0.17				
CAR5	1.66	1.32	1.91			
CAR6	0.95	0.81	1.85	1.15		
ENV7	-0.13	0.11	0.57	0.55	0.30	
ENV8	1.02	-1.18	-0.72	-1.28	-0.55	0.66
ENV9	-0.84	-1.03	-0.96	-1.06	0.48	0.11

Standardized Residuals

ENV9	-0.21
------	-------

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.83

Median Standardized Residual = 0.17

Largest Standardized Residual = 1.93

Qplot of Standardized Residuals

TI SEM7

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	--	1.66	1.01
CON2	--	--	--
CON3	--	1.66	1.01
MOT4	--	--	--
MOT5	2.47	--	2.47
MOT6	2.47	--	2.47
SKI7	1.37	1.38	--
SKI8	0.01	1.03	--
SKI9	0.76	0.34	--
SKI10	0.06	0.02	--

Expected Change for LAMBDA-Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	--	0.19	-0.09
CON2	--	--	--
CON3	--	-0.17	0.08
MOT4	--	--	--
MOT5	0.30	--	0.10
MOT6	-0.26	--	-0.09
SKI7	-0.09	-0.09	--
SKI8	0.00	0.02	--

SKI9	0.03	-0.01	--
SKI10	-0.01	0.00	--

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	--	0.19	-0.09
CON2	--	--	--
CON3	--	-0.17	0.08
MOT4	--	--	--
MOT5	0.30	--	0.10
MOT6	-0.26	--	-0.09
SKI7	-0.09	-0.09	--
SKI8	0.00	0.02	--
SKI9	0.03	-0.01	--
SKI10	-0.01	0.00	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	--	0.41	-0.20
CON2	--	--	--
CON3	--	-0.34	0.16
MOT4	--	--	--
MOT5	0.62	--	0.21
MOT6	-0.74	--	-0.25
SKI7	-0.18	-0.18	--
SKI8	0.00	0.05	--
SKI9	0.08	-0.03	--
SKI10	-0.01	-0.01	--

Modification Indices for LAMBDA-X

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
FRI1	--	0.00	0.06
FRI2	--	0.19	0.00
FRI3	--	0.30	0.06
CAR4	0.02	--	0.00
CAR5	0.00	--	0.44
CAR6	0.02	--	0.20
ENV7	0.03	1.03	--
ENV8	0.35	0.58	--
ENV9	0.19	0.07	--

Expected Change for LAMBDA-X

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
FRI1	--	0.00	0.00
FRI2	--	0.00	0.00
FRI3	--	0.01	0.00
CAR4	0.00	--	0.00
CAR5	0.00	--	0.01
CAR6	0.00	--	0.00
ENV7	-0.01	0.02	--
ENV8	0.02	-0.02	--
ENV9	-0.02	-0.01	--

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	FRI	CAR	ENV
--	-----	-----	-----

	-----	-----	-----
FRI1	--	0.00	0.00
FRI2	--	0.00	0.00
FRI3	--	0.01	0.00
CAR4	0.00	--	0.00
CAR5	0.00	--	0.01
CAR6	0.00	--	0.00
ENV7	-0.01	0.02	--
ENV8	0.02	-0.02	--
ENV9	-0.02	-0.01	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
FRI1	--	0.00	-0.01
FRI2	--	-0.01	0.00
FRI3	--	0.02	0.01
CAR4	-0.01	--	0.00
CAR5	0.00	--	0.06
CAR6	0.01	--	-0.03
ENV7	-0.01	0.05	--
ENV8	0.05	-0.04	--
ENV9	-0.03	-0.02	--

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
CON1	--					
CON2	--	--				
CON3	--	--	--			
MOT4	--	--	--	--		
MOT5	--	--	--	--	--	
MOT6	--	--	--	--	--	--
SKI7	--	--	--	--	--	--
SKI8	0.13	--	--	--	--	0.39
SKI9	--	--	1.78	--	--	0.08
SKI10	0.28	--	--	--	2.47	0.65

Modification Indices for THETA-EPS

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	--			
SKI8	--	--		
SKI9	--	--	--	
SKI10	0.67	0.67	--	--

Expected Change for THETA-EPS

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
CON1	--					
CON2	--	--				
CON3	--	--	--			
MOT4	--	--	--	--		

MOT5	--	--	--	--	--	
MOT6	--	--	--	--	--	--
SKI7	--	--	--	--	--	--
SKI8	0.00	--	--	--	--	0.00
SKI9	--	--	0.01	--	--	0.00
SKI10	0.00	--	--	--	0.02	0.00

Expected Change for THETA-EPS

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
SKI7	--			
SKI8	--	--		
SKI9	--	--	--	
SKI10	0.01	-0.01	--	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
CON1	--					
CON2	--	--				
CON3	--	--	--			
MOT4	--	--	--	--		
MOT5	--	--	--	--	--	
MOT6	--	--	--	--	--	--
SKI7	--	--	--	--	--	--
SKI8	-0.01	--	--	--	--	0.02
SKI9	--	--	0.07	--	--	-0.01
SKI10	-0.02	--	--	--	0.10	-0.02

TI SEM7

Factor Scores Regressions

ETA

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
CON	2.20	0.22	1.36	-1.92	-0.52	-0.85
MOT	-1.14	-0.81	-0.65	1.58	1.66	3.51
SKI	0.66	-0.26	0.35	-0.76	-0.45	0.33

ETA

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10	FRI1	FRI2
CON	0.21	0.33	0.93	0.12	0.49	0.53
MOT	0.45	0.07	-0.47	0.26	-0.30	-0.27
SKI	0.33	0.74	1.30	0.22	0.07	-0.07

ETA

	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6	ENV7	ENV8
CON	0.33	0.38	0.54	0.31	-0.23	-0.69
MOT	-1.21	-0.14	0.80	0.20	-0.55	0.30
SKI	-0.24	0.25	-0.04	-0.03	0.23	0.19

ETA

	ENV9
CON	-0.69
MOT	0.00
SKI	-0.04

KSI

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
FRI	-0.03	-0.05	0.01	0.12	0.13	-1.41
CAR	0.20	-0.73	0.17	-0.10	0.32	0.04
ENV	-0.84	-0.51	-0.59	0.54	-0.30	0.25
KSI						

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10	FRI1	FRI2
FRI	-0.05	0.04	0.07	0.07	1.37	1.15
CAR	0.56	-0.07	-0.41	0.12	-0.43	0.09
ENV	0.16	0.32	0.47	0.05	0.07	-0.03
KSI						

	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6	ENV7	ENV8
FRI	1.38	0.13	0.27	-0.02	0.17	0.00
CAR	0.01	0.63	4.54	2.46	-0.20	0.11
ENV	0.29	0.08	0.50	0.28	0.88	1.11
KSI						

	ENV9
FRI	0.02
CAR	-0.08
ENV	0.73

TI SEM7

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	0.37	--	--
CON2	0.24	--	--
CON3	0.33	--	--
MOT4	--	0.26	--
MOT5	--	0.39	--
MOT6	--	0.34	--
SKI7	--	--	0.32
SKI8	--	--	0.33
SKI9	--	--	0.36
SKI10	--	--	0.30

LAMBDA-X

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
FRI1	0.30	--	--
FRI2	0.31	--	--
FRI3	0.30	--	--
CAR4	--	0.13	--
CAR5	--	0.17	--
CAR6	--	0.15	--
ENV7	--	--	0.32
ENV8	--	--	0.35
ENV9	--	--	0.33

BETA

	CON	MOT	SKI
CON	--	--	--
MOT	--	--	--
SKI	0.62	0.13	--

GAMMA

	FRI	CAR	ENV
CON	0.52	0.14	--
MOT	0.26	0.11	0.40
SKI	-0.22	-0.18	0.60

Correlation Matrix of ETA and KSI

	CON	MOT	SKI	FRI	CAR	ENV
CON	1.00					
MOT	0.35	1.00				
SKI	0.73	0.53	1.00			
FRI	0.57	0.58	0.56	1.00		
CAR	0.33	0.36	0.21	0.38	1.00	
ENV	0.41	0.62	0.72	0.69	0.37	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	CON	MOT	SKI

0.66 0.56 0.21

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	FRI	CAR	ENV
CON	0.52	0.14	--
MOT	0.26	0.11	0.40
SKI	0.13	-0.08	0.65

TI SEM7

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	CON	MOT	SKI
CON1	0.81	--	--
CON2	0.51	--	--
CON3	0.67	--	--
MOT4	--	0.62	--
MOT5	--	0.82	--
MOT6	--	0.98	--
SKI7	--	--	0.65
SKI8	--	--	0.79
SKI9	--	--	0.86
SKI10	--	--	0.68

LAMBDA-X

	FRI	CAR	ENV
FRI1	0.92	--	--
FRI2	0.89	--	--

FRI3	0.88	--	--
CAR4	--	0.77	--
CAR5	--	0.98	--
CAR6	--	0.85	--
ENV7	--	--	0.75
ENV8	--	--	0.78
ENV9	--	--	0.63

BETA

	CON	MOT	SKI
CON	--	--	--
MOT	--	--	--
SKI	0.62	0.13	--

GAMMA

	FRI	CAR	ENV
CON	0.52	0.14	--
MOT	0.26	0.11	0.40
SKI	-0.22	-0.18	0.60

Correlation Matrix of ETA and KSI

	CON	MOT	SKI	FRI	CAR	ENV
CON	1.00					
MOT	0.35	1.00				

SKI	0.73	0.53	1.00			
FRI	0.57	0.58	0.56	1.00		
CAR	0.33	0.36	0.21	0.38	1.00	
ENV	0.41	0.62	0.72	0.69	0.37	1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
	0.66	0.56	0.21

THETA-EPS

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
CON1	0.34					
CON2	0.18	0.74				
CON3	--	0.17	0.55			
MOT4	0.42	0.50	0.47	0.62		
MOT5	0.36	0.31	0.29	--	0.33	
MOT6	0.17	0.11	0.12	-0.23	-0.33	0.04
SKI7	-0.03	0.14	0.03	0.10	0.10	-0.10
SKI8	--	0.10	-0.01	0.14	0.07	--
SKI9	-0.07	0.08	--	0.17	0.13	--
SKI10	--	0.10	-0.04	0.13	--	--

THETA-EPS

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
	-----	-----	-----	-----
SKI7	0.58			

SKI8	0.05	0.38		
SKI9	-0.04	-0.11	0.27	
SKI10	--	--	0.00	0.54

THETA-DELTA-EPS

	CON1	CON2	CON3	MOT4	MOT5	MOT6
FRI1	0.03	--	--	--	0.02	0.18
FRI2	--	--	--	--	-0.04	0.20
FRI3	--	-0.02	-0.02	-0.04	--	0.24
CAR4	--	0.17	--	0.06	--	--
CAR5	--	0.14	--	0.06	-0.06	--
CAR6	--	0.13	--	0.06	-0.03	--
ENV7	0.26	0.25	0.28	0.20	0.19	0.04
ENV8	0.31	0.25	0.18	0.08	0.16	--
ENV9	0.29	0.21	0.33	0.13	0.25	-0.05

THETA-DELTA-EPS

	SKI7	SKI8	SKI9	SKI10
FRI1	-0.03	--	--	--
FRI2	--	--	--	--
FRI3	--	0.03	--	--
CAR4	-0.09	-0.04	0.05	--
CAR5	-0.11	--	0.04	--
CAR6	-0.11	--	0.05	--
ENV7	-0.03	--	--	--
ENV8	--	--	-0.06	--
ENV9	0.12	--	--	--

THETA-DELTA

	FRI1	FRI2	FRI3	CAR4	CAR5	CAR6
FRI1	0.15					
FRI2	--	0.21				
FRI3	0.00	--	0.22			
CAR4	--	--	-0.03	0.40		
CAR5	--	--	-0.02	-0.11	0.04	
CAR6	0.03	-0.03	--	--	-0.22	0.27
ENV7	--	--	-0.02	0.03	0.05	--
ENV8	0.04	--	--	--	-0.04	--
ENV9	--	--	-0.05	--	-0.04	-0.04

THETA-DELTA

	ENV7	ENV8	ENV9
ENV7	0.44		
ENV8	--	0.39	
ENV9	--	--	0.60

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	FRI	CAR	ENV
CON	0.52	0.14	--
MOT	0.26	0.11	0.40
SKI	0.13	-0.08	0.65

TI SEM7

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
CON	0.52 (0.06) 8.44	0.14 (0.05) 2.61	--
MOT	0.26 (0.11) 2.36	0.11 (0.04) 2.51	0.40 (0.15) 2.73
SKI	0.13 (0.07) 1.86	-0.08 (0.05) -1.40	0.65 (0.09) 7.10

Indirect Effects of KSI on ETA

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
CON	--	--	--
MOT	--	--	--
SKI	0.35 (0.07) 5.28	0.10 (0.04) 2.63	0.05 (0.03) 1.65

Total Effects of ETA on ETA

	CON	MOT	SKI
CON	--	--	--
MOT	--	--	--
SKI	0.62	0.13	--
			(0.10) (0.06)
	6.22	2.21	

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.402

Total Effects of ETA on Y

	CON	MOT	SKI
CON1	0.37	--	--
CON2	0.24	--	--
	(0.03)		
	7.12		
CON3	0.33	--	--
	(0.03)		
	10.57		
MOT4	--	0.26	--
MOT5	--	0.39	--

		(0.05)	
		7.62	
MOT6	--	0.34	--
		(0.06)	
		6.21	
SKI7	0.20	0.04	0.32
		(0.03)	(0.02)
		6.22	2.21
SKI8	0.21	0.04	0.33
	(0.03)	(0.02)	(0.03)
	6.80	2.24	12.06
SKI9	0.22	0.05	0.36
	(0.03)	(0.02)	(0.03)
	6.84	2.25	10.40
SKI10	0.18	0.04	0.30
	(0.03)	(0.02)	(0.03)
	6.46	2.21	9.24

Indirect Effects of ETA on Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	--	--	--
CON2	--	--	--

CON3	--	--	--
MOT4	--	--	--
MOT5	--	--	--
MOT6	--	--	--
SKI7	0.20 (0.03) 6.22	0.04 (0.02) 2.21	--
SKI8	0.21 (0.03) 6.80	0.04 (0.02) 2.24	--
SKI9	0.22 (0.03) 6.84	0.05 (0.02) 2.25	--
SKI10	0.18 (0.03) 6.46	0.04 (0.02) 2.21	--

Total Effects of KSI on Y

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
CON1	0.19 (0.02) 8.44	0.05 (0.02) 2.61	--

CON2	0.12 (0.02) 5.58	0.03 (0.01) 2.44	--
CON3	0.17 (0.02) 7.58	0.05 (0.02) 2.57	--
MOT4	0.07 (0.03) 2.36	0.03 (0.01) 2.51	0.10 (0.04) 2.73
MOT5	0.10 (0.05) 2.29	0.04 (0.02) 2.72	0.16 (0.05) 3.00
MOT6	0.09 (0.05) 1.99	0.04 (0.01) 2.94	0.14 (0.04) 3.79
SKI7	0.04 (0.02) 1.86	-0.02 (0.02) -1.40	0.21 (0.03) 7.10
SKI8	0.04 (0.02) 1.87	-0.03 (0.02) -1.42	0.22 (0.03) 7.87
SKI9	0.05 (0.03) 1.88	-0.03 (0.02) -1.41	0.23 (0.03) 7.84
SKI10	0.04	-0.02	0.19

(0.02) (0.02) (0.03)
 1.86 -1.41 7.28

TI SEM7

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	FRI	CAR	ENV
CON	0.52	0.14	--
MOT	0.26	0.11	0.40
SKI	0.13	-0.08	0.65

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	FRI	CAR	ENV
CON	--	--	--
MOT	--	--	--
SKI	0.35	0.10	0.05

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	CON	MOT	SKI
CON	--	--	--
MOT	--	--	--
SKI	0.62	0.13	--

Standardized Total Effects of ETA on Y

CON MOT SKI

	-----	-----	-----
CON1	0.37	--	--
CON2	0.24	--	--
CON3	0.33	--	--
MOT4	--	0.26	--
MOT5	--	0.39	--
MOT6	--	0.34	--
SKI7	0.20	0.04	0.32
SKI8	0.21	0.04	0.33
SKI9	0.22	0.05	0.36
SKI10	0.18	0.04	0.30

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	0.81	--	--
CON2	0.51	--	--
CON3	0.67	--	--
MOT4	--	0.62	--
MOT5	--	0.82	--
MOT6	--	0.98	--
SKI7	0.40	0.08	0.65
SKI8	0.49	0.10	0.79
SKI9	0.53	0.11	0.86
SKI10	0.42	0.09	0.68

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	--	--	--

CON2	--	--	--
CON3	--	--	--
MOT4	--	--	--
MOT5	--	--	--
MOT6	--	--	--
SKI7	0.20	0.04	--
SKI8	0.21	0.04	--
SKI9	0.22	0.05	--
SKI10	0.18	0.04	--

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	CON	MOT	SKI
	-----	-----	-----
CON1	--	--	--
CON2	--	--	--
CON3	--	--	--
MOT4	--	--	--
MOT5	--	--	--
MOT6	--	--	--
SKI7	0.40	0.08	--
SKI8	0.49	0.10	--
SKI9	0.53	0.11	--
SKI10	0.42	0.09	--

Standardized Total Effects of KSI on Y

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
CON1	0.19	0.05	--
CON2	0.12	0.03	--

CON3	0.17	0.05	--
MOT4	0.07	0.03	0.10
MOT5	0.10	0.04	0.16
MOT6	0.09	0.04	0.14
SKI7	0.04	-0.02	0.21
SKI8	0.04	-0.03	0.22
SKI9	0.05	-0.03	0.23
SKI10	0.04	-0.02	0.19

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	FRI	CAR	ENV
	-----	-----	-----
CON1	0.42	0.11	--
CON2	0.26	0.07	--
CON3	0.34	0.09	--
MOT4	0.16	0.07	0.25
MOT5	0.22	0.09	0.33
MOT6	0.26	0.11	0.39
SKI7	0.09	-0.05	0.42
SKI8	0.11	-0.06	0.51
SKI9	0.12	-0.07	0.56
SKI10	0.09	-0.05	0.45

Time used: 0.219 Seconds

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประวัติโดยย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอรอนงค์ แสนคำ
วัน เดือน ปี เกิด	23 มีนาคม 2525
สถานที่เกิด	อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	138 หมู่ 2 ตำบลโพนแพง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนครพนมวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2548	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) วิชาเอก การบริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
พ.ศ. 2553	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม
พ.ศ. 2560	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม